

Rocznik Statystyczny Województwa Kujawsko-Pomorskiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W BYDGOSZCZY
STATISTICAL OFFICE
IN BYDGOSZCZ

Statistical Yearbook

2017

Kujawsko-Pomorskie Voivodship

ZESPÓŁ REDAKCYJNY EDITORIAL BOARD
URZĘDU STATYSTYCZNEGO OF STATISTICAL OFFICE
W BYDGOSZCZY IN BYDGOSZCZ

Przewodniczący *President*
dr Wiesława Gierańczyk

Redaktor Główny *Editor in chief*
dr Dominik Śliwicki

Sekretarz *Secretary*
dr Leszek Kozłowski

Publikacja przygotowana *Publication was prepared by*
przez zespół pracowników *the team of employees*
Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy *of the Statistical Office in Bydgoszcz*

Redakcja i skład komputerowy *Editing and typesetting*
— Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych — *Kujawsko-Pomorski Regional Survey Centre*
Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy *of the Statistical Office in Bydgoszcz*

Projekt okładki *Cover design*
Lidia Motrenko-Makuch

**Przy publikowaniu danych zawartych w tej
publikacji prosimy o podanie źródła**

***When publishing data of this publication
please indicate source***

ISSN 1640-0089

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy ul. Ks. Stanisława Konarskiego 1-3, 85-066 Bydgoszcz,
tel. 52 3669-390, fax 52 3669-356; internet – <http://bydgoszcz.stat.gov.pl>
e-mail: KancelariaUSBDG@stat.gov.pl

Druk: Zakład Wydawnictw Statystycznych, al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa
Nakład: 140 egz. Format B5

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy przekazuje Państwu najnowsze wydanie „**Rocznika Statystycznego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2017**”, dostępnego w polsko-angielskiej wersji językowej. Jest to podstawowa zbiorcza publikacja Urzędu, która stanowi zestawienie danych oraz informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa w 2016 r.

Publikację rozpoczynają tablice przeglądowe, przedstawiające m.in. najważniejsze dane o województwie kujawsko-pomorskim, w porównaniu do kraju w 2016 r. oraz w ujęciu retrospektywnym za lata 2000, 2005, 2010, 2013, 2014, 2015.

Szczegółowe dane statystyczne w tablicach zgrupowano w 23 działach tematycznych. Wybrane zjawiska zilustrowano na kartogramach, wykresach i schematach. W celu umożliwienia właściwej interpretacji prezentowanych informacji zachęcam do zapoznania się z treścią uwag ogólnych, które zawierają wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodyki i zakresu informacji znajdujących się w opracowaniu.

W obecnej edycji Rocznika pragnę zwrócić uwagę Państwa na nowe dane statystyczne, dotyczące wspierania rodzin: w ramach programu „Rodzina 500+” i posiadających Kartę Dużej Rodziny, a także na zmiany w prezentowaniu danych w obszarze tematycznym „Nauka i technika”, wynikające z dostosowania badań realizowanych przez GUS do standardów międzynarodowych, zawartych w podręczniku Frascati Manual 2015, stosowanych w krajach członkowskich OECD i UE.

Przekazując niniejszą publikację, dostępną również w wersji elektronicznej, składam wszystkim osobom i instytucjom, które przyczyniły się do wzbogacenia jej treści, serdeczne podziękowania za współpracę i przekazane materiały. Wyrażam nadzieję, że okaże się ona cennym i przydatnym źródłem informacji o stanie i tendencjach rozwoju społeczno-gospodarczego naszego województwa.

Uwadze Czytelników pragnę również polecić opracowanie pt. „Województwo Kujawsko-Pomorskie 2017 – Podregiony, Powiaty, Gminy”, będące rozwinięciem niniejszego Rocznika o dane dla niższych szczebli podziału administracyjnego.

p.o. Dyrektora

Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

dr Wiesława Gierańczyk

Bydgoszcz, grudzień 2017 r.

Preface

The Statistical Office in Bydgoszcz presents the latest edition of "**Statistical Yearbook of the Kujawsko-Pomorskie Voivodship 2017**", available in Polish-English language edition. This is the basic collective publication of the Office, which is a summary of data and information describing living standards of the society and the state of voivodship's economy in 2016.

The publication begins with review tables presenting among others the most important data on the Kujawsko-Pomorskie voivodship in comparison to the country and retrospectively for the years 2000, 2005, 2010, 2013, 2014, 2015.

Detailed statistical data are gathered in 23 thematic chapters. Selected phenomena are illustrated on maps, charts and diagrams. In order to enable a proper interpretation of the presented information, I encourage to read the general notes containing explanations regarding terminology, methodology and scope of information in the study.

In the current edition of the Yearbook, I would like to draw your attention for new statistical data concerning family support within the "Family 500+" programme and Large Family Card holder as well as for changes in the presentation of data in the thematic area "Science and technology", resulting from the adjustment of research, being conducted by the Central Statistical Office, to international standards contained in the Frascati Manual 2015 used in OECD and EU member countries.

Presenting this publication, available also in an electronic version, I would like to express my gratitude to all people and institutions which contributed to the enrichment of its content for cooperation and provided information. I hope that the publication will prove to be a valuable and useful source of information about socio-economic situation and development trends in our voivodship.

I would also like to recommend to the readers' attention the publication entitled "Kujawsko-Pomorskie Voivodship 2017 – Subregions, Powiats, Gminas", which is an extension of this Yearbook for lower levels of administrative division of the voivodship.

Acting Director
of the Statistical Office in Bydgoszcz

dr Wiesława Gierańczyk

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Spis tablic
Spis wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skrót
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2016 r.
II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005, 2010, 2013–2016)

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubez- pieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania ...
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
XII. Kultura. Turystyka. Sport
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport. Telekomunikacja
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Podmioty gospodarki narodowej

CONTENTS

	Str. Page
<i>Preface</i>	3–4
<i>List of tables</i>	6–18
<i>List of graphs</i>	19
<i>Symbols. Abbreviations</i>	20–21
<i>General notes</i>	22–27

REVIEW TABLES

<i>Voivodship on the background of the country in 2016</i>	28–33
<i>Major data on the voivodship (2000, 2005, 2010, 2013–2016)</i>	34–51

CHAPTERS

<i>Geography</i>	52–54
<i>Environmental protection</i>	55–76
<i>Administrative division and local government</i>	77–81
<i>Public safety. Justice</i>	82–92
<i>Population</i>	93–121
<i>Labour market</i>	122–159
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	160–172
<i>Household budgets</i>	173–181
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	182–195
<i>Education</i>	196–228
<i>Health care and social welfare</i>	229–245
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	246–261
<i>Science and technology. Information society</i>	262–278
<i>Prices</i>	279–282
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	283–312
<i>Industry and construction</i>	313–327
<i>Transport. Telecommunications</i>	328–336
<i>Trade and catering</i>	337–342
<i>Finances of enterprises</i>	343–356
<i>Public finance</i>	357–365
<i>Investments. Fixed assets</i>	366–374
<i>Regional accounts</i>	375–380
<i>Entities of the national economy</i>	381–389

SPIS TABLIC
LIST OF TABLES

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne	<i>Geographic location</i>	1	52
Powierzchnia i granice w 2016 r.	<i>Area and borders in 2016</i>	2	52
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3	53
Większe sztuczne zbiorniki wodne	<i>Major artificial reservoirs.....</i>	4	53
Temperatury powietrza	<i>Air temperatures</i>	5	54
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness</i>	6	54
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	55
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni województwa	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use</i>	1 (7)	62
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes</i>	2 (8)	63
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land</i>	3 (9)	63
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population</i>	4 (10)	64
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	<i>Water consumption for needs of the national economy and population</i>	5 (11)	64
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling up fish ponds</i>	6 (12)	65
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi	<i>Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground</i>	7 (13)	65
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków	<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed</i>	8 (14)	66
Oczyszczalnie ścieków	<i>Wastewater treatment plants</i>	9 (15)	66
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality</i>	10 (16)	67
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality</i>	11 (17)	68
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona	<i>Area of special nature value under legal protection</i>	12 (18)	69
Rezerwy przyrody	<i>Nature reserves</i>	13 (19)	70
Parki krajobrazowe	<i>Landscape parks</i>	14 (20)	70
Pomniki przyrody	<i>Monuments of nature</i>	15 (21)	71

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)		
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as its waste landfill areas....</i>	16 (22)	71
Odpady według rodzajów w 2016 r.	<i>Waste by type in 2016</i>	17 (23)	72
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) ...	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices)</i>	18 (24)	72
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management</i>	19 (25)	74
Kierunki finansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	<i>Financing directions of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund</i>	20 (26)	75
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds</i>	21 (27)	76
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	77
Jednostki administracyjne województwa	<i>Administrative units of voivodship</i>	1 (28)	79
Gminy w 2016 r.	<i>Gminas in 2016</i>	2 (29)	79
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2016 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2016</i>	3 (30)	80
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2016 r.	<i>Councillors of organs of local government entities in 2016</i>	4 (31)	80
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration</i>	5 (32)	81
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	82
Przestępstwa stwierdzone przez policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	<i>Ascertained crimes by the police in completed preparatory proceedings</i>	1 (33)	85
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the police</i>	2 (34)	87
Wpływ spraw do sądów powszechnych	<i>Incoming cases in the common courts</i>	3 (35)	87
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2016 r.	<i>Incoming cases in the common courts in 2016</i>	4 (36)	88
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation</i>	5 (37)	89
Załatwione sprawy rodzinne	<i>Resolved family cases</i>	6 (38)	89
Sprawy rodzinne załatwione w 2016 r.	<i>Resolved family cases in 2016</i>	7 (39)	90
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym	<i>Entities in the National Judicial Register</i>	8 (40)	90
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej	<i>Registered activity of the State Fire Department</i>	9 (41)	91

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ	CHAPTER V. POPULATION		
Uwagi ogólne	General notes	x	93
Ludność	Population	1 (42)	97
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	Working and non-working age population	2 (43)	97
Ludność według płci i wieku	Population by sex and age	3 (44)	98
Miasta i ludność w miastach	Towns and urban population	4 (45)	99
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską	Gminas and rural population	5 (46)	99
Mediana wieku ludności według płci	Median population age by sex	6 (47)	100
Ruch naturalny ludności	Vital statistics	7 (48)	100
Małżeństwa zawarte i rozwiązane	Marriages contracted and dissolved	8 (49)	101
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2016 r.	Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2016	9 (50)	101
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców w 2016 r.	Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides in 2016	10 (51)	103
Małżeństwa wyznaniowe	Church or religious marriages	11 (52)	103
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2016 r.	Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2016	12 (53)	104
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie	Divorces by the number of underage children in the marriage	13 (54)	105
Urodzenia	Births	14 (55)	105
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki	Live births by birth order and age of mother	15 (56)	106
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności	Female fertility and reproduction rates of population	16 (57)	106
Zgony według płci i wieku zmarłych	Deaths by sex and age of deceased	17 (58)	107
Zgony według przyczyn	Deaths by causes	18 (59)	108
Zgony niemowląt według płci i wieku	Infant deaths by sex and age	19 (60)	110
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn	Infant deaths by selected causes	20 (61)	111
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję	Suicides registered by police	21 (62)	112
Przeciętne dalsze trwanie życia	Life expectancy	22 (63)	112
Prognoza ludności	Population projection	23 (64)	113
Prognoza gospodarstw domowych	Households projection	24 (65)	114
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały	Internal and international migration of population for permanent residence	25 (66)	114
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków	Internal migration of population for permanent residence by direction	26 (67)	115
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants	27 (68)	116
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants	28 (69)	117
Rezydenci	Usual residence population	29 (70)	118
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	Working and non-working age usual residence population	30 (71)	118
Kościóły i związki wyznaniowe	Churches and religious associations	31 (72)	119

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET	
Uwagi ogólne	General notes	x 122
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej — na podstawie BAEL	Economic activity of the population aged 15 and more — on the LFS basis	1 (73) 131
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2016 r. — na podstawie BAEL	Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2016 — on the LFS basis	2 (74) 132
Pracujący	Employment	
Pracujący	Employed persons	3 (75) 133
Pracujący według statusu zatrudnienia	Employed persons by employment status	4 (76) 134
Przeciętne zatrudnienie	Average paid employment	5 (77) 135
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni	Full- and part-time paid employment	6 (78) 136
Przyjęcia do pracy	Hires	7 (79) 137
Zwolnienia z pracy	Terminations	8 (80) 138
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy	The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time	9 (81) 140
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2016 r.	Job vacancies, newly created and liquidated job in 2016	10 (82) 141
Bezrobocie	Unemployment	
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy	Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers	11 (83) 143
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani	Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls	12 (84) 144
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy	Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority	13 (85) 144
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy	Registered unemployed persons benefitting from labour market programme as well as job offers	14 (86) 146
Wydatki Funduszu Pracy	Expenditures of Labour Fund	15 (87) 146
Warunki pracy	Work conditions	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture)	16 (88) 147
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture)....	17 (89) 151
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie	Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture	18 (90) 153
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	Persons working in hazardous conditions	19 (91) 153
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2016 r.	Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2016	20 (92) 156
Choroby zawodowe	Occupational diseases	21 (93) 157
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych	Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions	22 (94) 158
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	Occupational accidents and occupational diseases benefits	23 (95) 159

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne	General notes	x	160
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	Average monthly gross wages and salaries	1 (96)	163
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2016 r.	Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2016	2 (97)	164
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2016 r.	Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2016	3 (98)	166
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2016 r.	Average gross wages and salaries for October 2016	4 (99)	169
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2016 r.	Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) paid employment by great occupational groups for October 2016	5 (100)	171
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści	Retirees and pensioners	6 (101)	172
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto	Gross retirement pay and pension benefits	7 (102)	172
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	173
Gospodarstwa domowe	Households	1 (103)	178
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly per capita available income of households	2 (104)	178
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly per capita expenditures of households	3 (105)	179
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households	4 (106)	179
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania	Households equipped with selected durable goods	5 (107)	180
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych	At-risk of poverty rates in households	6 (108)	181
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	General notes	x	182
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja	Water supply and sewerage systems	1 (109)	187
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	Consumers and consumption of electricity in households	2 (110)	188

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)	
Infrastruktura komunalna (dok.)	Municipal infrastructure (cont.)	
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	3 (111)	188
Ogrzewnictwo	4 (112)	189
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej	5 (113)	189
Odpady komunalne	6 (114)	190
Nieczystości ciekłe	7 (115)	190
Składowiska odpadów komunalnych	8 (116)	190
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej	9 (117)	191
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe	10 (118)	191
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje	11 (119)	192
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2016 r.	12 (120)	192
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe	13 (121)	193
Mieszkania, których budowę rozpoczęto	14 (122)	193
Mieszkania oddane do użytkowania	15 (123)	193
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb	16 (124)	195
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne	x	196
Edukacja według szczebli kształcenia	1 (125)	202
Szkoły według organów prowadzących	2 (126)	205
Uczniowie według grup wieku	3 (127)	207
Współczynnik skolaryzacji	4 (128)	208
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	5 (129)	209
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych oraz policealnych	6 (130)	211
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	7 (131)	211
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze	8 (132)	212

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.)	CHAPTER X. EDUCATION (cont.)		
Wychowanie pozaszkolne	<i>Extracurricular education</i>	9 (133)	213
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools)</i>	10 (134)	213
Domy i stołówki studenckie	<i>Student dormitories and canteens</i>	11 (135)	214
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships</i>	12 (136)	215
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools)</i>	13 (137)	215
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools)</i>	14 (138)	217
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools)</i>	15 (139)	218
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education</i>	16 (140)	218
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools)</i>	17 (141)	218
Technika oraz szkoły artystyczne ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Technical secondary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools)</i>	18 (142)	219
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education</i>	19 (143)	219
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży	<i>Level art schools for children and youth</i>	20 (144)	220
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych)	<i>Post-secondary schools (excluding special schools)</i>	21 (145)	220
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education</i>	22 (146)	220
Szkoły wyższe	<i>Higher education institutions</i>	23 (147)	221
Filie, zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz zamiejscowe ośrodki dydaktyczne szkół wyższych według lokalizacji w roku akademickim 2016/17	<i>Branches sections, basic organizational units in another location as well as teaching centres in another location of higher education institutions in 2016/17 academic year by place of residence</i>	24 (148)	222
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools</i>	25 (149)	223
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools</i>	26 (150)	223
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych ...	<i>Academic teachers in higher educational institutions</i>	27 (151)	224
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół	<i>Foreigners — students and graduates by study forms and type of schools</i>	28 (152)	224
Studia podyplomowe i doktoranckie	<i>Postgraduate and doctoral studies</i>	29 (153)	225
Studia podyplomowe według podgrup kierunków kształcenia w roku akademickim 2016/17	<i>Postgraduate studies by fields of education in 2016/17 academic year</i>	30 (154)	225
Szkoły dla dorosłych	<i>Schools for adults</i>	31 (155)	227
Wychowanie przedszkolne	<i>Pre-primary education</i>	32 (156)	227

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne	x	229
Pracownicy medyczni	1 (157)	235
Lekarze specjaliści	2 (158)	235
Ambulatoryjna opieka zdrowotna	3 (159)	236
Stacjonarna opieka zdrowotna	4 (160)	237
Szpitala ogólne	5 (161)	238
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna	6 (162)	239
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne	7 (163)	239
Krwiodawstwo	8 (164)	240
Ocena stanu zdrowia ludności	9 (165)	240
Ludność w wieku 15 lat i więcej według wagi ciała	10 (166)	241
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia	11 (167)	241
Żłobki i kluby dziecięce	12 (168)	242
Wspieranie rodziny w 2016 r.	13 (169)	243
Placówki wsparcia dziennego	14 (170)	243
Rodzinna piecza zastępcza	15 (171)	243
Instyucjonalna piecza zastępcza	16 (172)	244
Pomoc społeczna stacjonarna	17 (173)	244
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców	18 (174)	244
Świadczenia pomocy społecznej	19 (175)	245
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT	
Uwagi ogólne	x	246
Kultura	Culture	
Książki i broszury wydane	1 (176)	250
Gazety i czasopisma wydane	2 (177)	250
Biblioteki publiczne (z filiami)	3 (178)	251
Muzea	4 (179)	251
Galerie sztuki	5 (180)	251
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe	6 (181)	252
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice	7 (182)	252
Kina stałe	8 (183)	253
Abonenci telewizji kablowej	9 (184)	253
Abonenci radiowi i telewizyjni	10 (185)	253
Turystyka	Tourism	
Baza noclegowa turystyki	11 (186)	254
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki	12 (187)	256
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki	13 (188)	257
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki	14 (189)	257
Hotele według kategorii	15 (190)	258

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XII. KULTURA, TURYSTYKA, SPORT (dok.) CHAPTER XII. CULTURE, TOURISM, SPORT (cont.)		
Sport	Sport	
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe	<i>Physical education organizations and sports clubs</i>	16 (191) 259
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2016 r.	<i>Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2016</i>	17 (192) 259
Wybrane obiekty sportowe w 2014 r.	<i>Selected sports facilities in 2014</i>	18 (193) 261
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 262
Nauka i technika	Science and technology	
Podmioty oraz pracujący w działalności badawczej i rozwojowej	<i>Entities and internal personnel in research and development</i>	1 (194) 268
Pracujący w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia	<i>Internal personnel in research and development activity by educational level</i>	2 (195) 269
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące)	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices)</i>	3 (196) 270
Nakłady w działalności badawczej i rozwojowej według dziedzin B+R	<i>Gross domestic expenditures in research and development by field of R&D</i>	4 (197) 271
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według sektorów instytucjonalnych (ceny bieżące)	<i>Gross domestic expenditures on research and development by institutional sector (current prices)</i>	5 (198) 271
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące)	<i>Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices)</i>	6 (199) 272
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej	<i>Degree of consumption of research equipment in research and development activity</i>	7 (200) 272
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2016 r.	<i>Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2016</i>	8 (201) 273
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2014–2016	<i>Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2014–2016</i>	9 (202) 274
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące)	<i>Expenditures on innovation activity in industry (current prices)</i>	10 (203) 275
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące)	<i>Expenditures on innovation activity in industry by source of funds (current prices)</i>	11 (204) 276
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe	<i>Domestic inventions and utility models</i>	12 (205) 277
Spółeczeństwo informacyjne	Information society	
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne	<i>Enterprises using selected information and communication technologies</i>	13 (206) 277
Cele wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach	<i>Purpose of using the Internet by enterprises</i>	14 (207) 278

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	279
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i> ...	1 (208)	280
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług	<i>Retail prices of selected goods and services</i>	2 (209)	280
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	<i>Average procurement prices of major agricultural products</i>	3 (210)	282
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	<i>Average marketplace prices received by farmers</i>	4 (211)	282
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	283
Rolnictwo	Agriculture		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie	<i>Trends and major economic and production results in agriculture</i>	1 (212)	289
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków	<i>Agricultural land area by land type</i>	2 (213)	291
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych	<i>Farms by area groups</i>	3 (214)	291
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	<i>Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices)</i>	4 (215)	292
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	<i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices)</i>	5 (216)	292
Powierzchnia zasiewów	<i>Sown area</i>	6 (217)	294
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów	<i>Selected crop production and yields</i>	7 (218)	295
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych	<i>Area, production and yields of ground vegetables</i>	8 (219)	296
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew	<i>Area, production and yields of tree fruit</i>	9 (220)	297
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	<i>Area, production and yields of berry fruit</i>	10 (221)	298
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie	<i>Cattle, pigs, sheep and horses</i>	11 (222)	299
Drób	<i>Poultry</i>	12 (223)	300
Produkcja żywca rzeźnego	<i>Production of animals for slaughter</i>	13 (224)	300
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów	<i>Production of meat, fats and pluck</i>	14 (225)	301
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych	<i>Production of cows' milk and hen eggs</i>	15 (226)	301
Ciągniki rolnicze	<i>Agricultural tractors</i>	16 (227)	302
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient</i>	17 (228)	302
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)	<i>Value of agricultural products procurement (current prices)</i>	18 (229)	303
Skup ważniejszych produktów rolnych	<i>Procurement of major agricultural products</i>	19 (230)	304
Ekologiczne gospodarstwa rolne	<i>Organic farms</i>	20 (231)	305

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO (dok.)	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY (cont.)		
Łowiectwo	Hunting		
Ważniejsze zwierzęta łowne	Major game species	21 (232)	305
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych	Shoot of main game species	22 (233)	306
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie	Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts	23 (234)	306
Leśnictwo	Forestry		
Powierzchnia gruntów leśnych	Forest land	24 (235)	307
Powierzchnia lasów	Forest areas	25 (236)	308
Zasoby drzewne na pniu	Growing stock of standing wood	26 (237)	309
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane	Renewals, afforestations and other forest breeding work	27 (238)	310
Pozyskanie drewna	Removals	28 (239)	311
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień	Trees and shrubs outside the forest and removals	29 (240)	311
Pożary w lasach	Forest fires	30 (241)	312
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
Uwagi ogólne	General notes	x	313
Przemysł	Industry		
Produkcja sprzedana przemysłu	Sold production of industry	1 (242)	316
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące)	Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices)	2 (243)	318
Produkcja wybranych wyrobów	Production of selected products	3 (244)	318
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle	Average paid employment in industry	4 (245)	319
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle	Average monthly gross wages and salaries in industry	5 (246)	321
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące)	Construction and assembly production (current prices)	6 (247)	323
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące)	Construction and assembly production by type of constructions (current prices)	7 (248)	323
Budynki oddane do użytkowania	Buildings completed	8 (249)	325
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków	Buildings completed by type of buildings	9 (250)	326
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie	Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction	10 (251)	327

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XVII. TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA	CHAPTER XVII. TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne	General notes	x	328
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane	Railway lines operated	1 (252)	331
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	Hard surface public roads	2 (253)	331
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane	Registered road vehicles and tractors	3 (254)	332
Linie regularnej komunikacji autobusowej	Regular bus communication lines	4 (255)	332
Transport samochodowy zarobkowy	Hire or reward road transport	5 (256)	333
Komunikacja miejska	Urban transport	6 (257)	333
Ruch pasażerów w portach lotniczych	Passenger traffic at airports	7 (258)	334
Przeładunek ładunków w portach lotniczych	Freight loaded and unloaded at airports	8 (259)	334
Wypadki drogowe i ich ofiary	Road traffic accidents and their casualties	9 (260)	334
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów	Road traffic accidents by culprits, major causes and types of vehicles	10 (261)	335
Telekomunikacja	Telecommunications		
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne	Telephone subscribers and telephone sets	11 (262)	336
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	General notes	x	337
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące)	Retail sales (current prices)	1 (263)	340
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące)	Retail sales by groups (current prices)	2 (264)	340
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące)	Wholesale in trade enterprises (current prices)	3 (265)	340
Sklepy według form organizacyjnych i stacji paliw	Shops by organizational forms and petrol stations	4 (266)	341
Gastronomia	Catering	5 (267)	341
Magazyny handlowe	Trade warehouses	6 (268)	342
Targowiska	Marketplaces	7 (269)	342
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	General notes	x	343
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności	Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors	1 (270)	348
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji	Revenues, costs and financial results of enterprises by sections	2 (271)	349
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych	Enterprises by obtained financial results	3 (272)	350
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	Economic relations in enterprises	4 (273)	351
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw	Current assets of enterprises	5 (274)	352
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw	Share equity (funds) of enterprises	6 (275)	354
Kapitał zakładowy spółek	Share capital of companies	7 (276)	355
Zobowiązania przedsiębiorstw	Liabilities of enterprises	8 (277)	356

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE	
Uwagi ogólne	x	357
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	1 (278)	360
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2016 r.	2 (279)	362
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	3 (280)	363
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2016 r.	4 (281)	364
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych	5 (282)	365
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS	
Uwagi ogólne	x	366
Inwestycje	Investments	
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	1 (283)	370
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące)	2 (284)	371
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące)	3 (285)	372
Środki trwałe	Fixed assets	
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne)	4 (286)	373
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne)	5 (287)	374
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS	
Uwagi ogólne	x	375
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące)	1 (288)	379
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące)	2 (289)	380
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych	3 (290)	380
DZIAŁ XXIII. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY	
Uwagi ogólne	x	381
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	1 (291)	382
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji	2 (292)	383
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji	3 (293)	385
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	4 (294)	386
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	5 (295)	388

SPIS WYKRESÓW
LIST OF GRAPHS

	Str. Page
Podział administracyjny województwa kujawsko-pomorskiego w 2016 r.	54
Podział województwa kujawsko-pomorskiego według nomenklatury jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NTS) w 2017 r.	55
Ludność według płci i wieku w 2016 r.	96
Ruch naturalny ludności	97
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat	97
Struktura pracujących według sekcji	144
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia	144
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie	145
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2016 r.	194
Mieszkania oddane do użytkowania	194
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2016/17	195
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2016 r.	310
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2015 r. (ceny stałe 2014 r.)	310
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	311
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca	378
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	378
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2016 r.	379

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (–)	–	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit.</i>
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (·)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 25. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 25.</i>
Znak #	–	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (.)	–	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
mln	= milion <i>million</i>	m	= metr <i>metre</i>
zł zł	= złoty = <i>zloty</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
szt. <i>pcs</i>	= sztuka = <i>piece</i>	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
egz.	= egzemplarz	ha	= hektar <i>hectare</i>
kpl.	= komplet	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin = <i>volume</i>	°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>

ml	= mililitr <i>millilitre</i>	dok. <i>cont.</i>	= dokończenie = <i>continued</i>
l	= litr <i>litre</i>	Lp. No.	= liczba porządkowa = <i>number</i>
hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>	nr (Nr) No.	= numer = <i>number</i>
m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>	poz.	= pozycja
dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	pkt	= punkt
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
g	= gram <i>gram</i>	ust.	= ustęp
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	i in.	= i inni
dt	= decytona <i>deciton</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
t	= tona <i>tonne</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
kW h	= kilowatogodzina <i>kilowatt hour</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
GW h	= gigawatogodzina <i>gigawatt hour</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
TJ	= teradžul = <i>terajoule</i>	tzn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
s	= sekunda <i>second</i>	tzw.	= tak zwany
h	= godzina <i>hour</i>	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
d 24h	= doba = <i>24 hours</i>	PKD NACE	= Polska Klasyfikacja Działalności = „ <i>Nomenclature des Activites Communae Europeenne</i> ”
r.	= rok	późn. zm.	= późniejsze zmiany
t/r t/y	= ton rocznie = <i>tonnes per year</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych
art. Art.	= artykuł = <i>article</i>	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
str.	= strona	EKG ECE	= Europejska Komisja Gospodarcza = <i>Economic Comission for Europe</i>
kk	= Kodeks karny	EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Unii Europejskiej = <i>Statistical Office of the European Union</i>
kks	= Kodeks karny skarbowy	ONZ UN	= Organizacja Narodów Zjednoczonych = <i>United Nations</i>
Dz. U.	= Dziennik Ustaw	UE EU	= Unia Europejska = <i>European Union</i>
Dz. Urz.	= Dziennik Urzędowy	NSP	= Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań <i>Population and Housing Census</i>
cd. <i>cont.</i>	= ciąg dalszy = <i>continued</i>		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – *Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2*. PKD 2007 wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 z późn. zm.).

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowe grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „Pozostałe usługi” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** — wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

— sektor publiczny — grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

— sektor prywatny — grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007** compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885 with later amendments).

The item **“Industry”** was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item “Other services” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods-and-services-producing activities of households for own use”;

2) according to **institutional sectors** — exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

— public sector — grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entity,

— private sector — grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” of private sector entity and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of

struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki;

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- 1) do 9 osób,
- 2) od 10 do 49 osób,
- 3) 50 osób i więcej.

4. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorzazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD 2007 — należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, zatrudnionych i ich wynagrodzeń; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08), wprowadzona została z dniem 1 I 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. poz. 1145) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług (PKWiU 2015)**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2015, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2016 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 IX 2015 r. (Dz. U. poz. 1676) w miejsce PKWiU 2008 obowiązującej do 31 XII 2015 r.
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne

the capital (property) structure as declared in a company's registration application.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and — unless otherwise indicated — include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions are compiled — unless otherwise indicated — using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

7. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units, paid employees and their wages and salaries are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 I 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145) replacing the classification valid until 31 XII 2014;
- 2) the **Polish Classification of Goods and Services (PKWiU 2015)**, on the basis of which products and goods are grouped; PKWiU 2015 compiled on the basis of the following international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2016 by a decree of the Council of Ministers, dated 4 IX 2015 (Journal of Laws item 1676) instead of PKWiU 2008 binding until 31 XII 2015.
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and

w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);

- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316 z późn. zm.);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622).

8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta** i **wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” — gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i w wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowo wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjęto kategorię **cen bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług — VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych oraz do 2010 r. zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej — ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006–2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;

- 4) *the Polish Classification of Types of Construction (PKOB), on the basis of which type of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316 with later amendments);*
- 5) *the Classification of Fixed Assets (KŚT), on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by a decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622).*

8. *Information on voivodship as well as by urban and rural area is presented according to administrative division in a given period. The term “urban area” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “rural areas” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.*

9. *Data in current prices correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and graphs in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

In order to evaluate production and gross value added, unless otherwise indicated, the basic price category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax — VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting and until 2010 lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

10. *Constant prices were adopted as follows:*

- 1) *agricultural output — current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;*
- 2) *sold production of industry:*
 - *2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006–2010,*
 - *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011 r.*

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki — w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach — obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) — według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną — jeśli nie zaznaczono inaczej — za lata 2000 i 2005 na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla 2000 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.); od 2010 r. — na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.).

13. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre dane liczbowe zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić nieznacznie od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices — in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods — are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., beds in hospitals), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) — as of 30 VI.

Calculations use population data prepared unless otherwise indicated for 2000 and 2005 on the basis of the Population and Housing and Census 2002 — for 2000 according to the administrative division obligatory as of 31 XII 2002; from 2010 on the basis of results of the National Population and Housing Census 2011 — for 2010 according to the administrative division obligatory as of 31 XII 2011.

13. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Some data are given on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the rounding of data processing, in some cases component totals can slightly differ from the amount given in the item "total".

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

**skrót
abbreviation**

**pełna nazwa
full name**

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD — 10 Revision)

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz wybrane choroby przebiegające z udziałem mechanizmów immunologicznych (D50—D89)
<i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe (Q00—Q99)
<i>Congenital anomalies</i>	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy; cechy chorobowe niesklasyfikowane gdzie indziej	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych, niesklasyfikowane gdzie indziej (R00—R99)
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	<i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY
— NACE Rev. 2

**sekcje
sections**

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>	<i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

**skrót
abbreviation**

**pełna nazwa
full name**

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 (dok.)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY
— NACE Rev. 2 (cont.)

**działy
divisions**

produkcja skór i wyrobów skórzanych	produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	produkcja wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>manufacture of pharmaceutical products</i>	produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
produkcja wyrobów z metali <i>manufacture of metal products</i>	produkcja metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
produkcja maszyn i urządzeń	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
gospodarka odpadami; odzysk surowców	działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
budowa budynków	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

* * *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych, w Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications, in the Statistical Yearbook of the Republic of Poland as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodologies and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
		ogółem	Polska = 100	
		total	Poland = 100	

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII
 AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	17972	5,7	Area in km ²
Powiaty	314	19	6,1	Powiats
Miasta na prawach powiatu	66	4	6,1	Cities with powiat status
Gminy	2478	144	5,8	Gminas
Miasta	919	52	5,7	Towns
Miejscowości wiejskie	52548	3581	6,8	Rural localities
Sołectwa	40726	2287	5,6	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
 ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:
pyłowych	38,6	2,0	5,1	particulates
gazowych	210849,4	9328,9	4,4	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3253	137	4,2	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2408	104	4,3	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	826	33	4,0	with increased biogene removal
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	128306,9	3182,8	2,5	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	11654,3	599,3	5,1	Municipal waste collected ^b (during the year) in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	6517,0	318,0	4,9	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	2,7	3,5	x	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	1690,3	57,7	3,4	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	0,7	0,6	x	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
 PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	748459	37144	5,0	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	195	178	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	66,5	68,6	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in %

^a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe.
^a Working on sewage network. ^b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska = 100	
	total		Poland = 100	
LUDNOŚĆ				
POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38433,0	2083,9	5,4	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23129,5	1239,3	5,4	urban areas
wieś	15303,5	844,6	5,5	rural areas
w tym kobiety	19839,8	1074,4	5,4	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	116	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	61,7	60,8	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,15	-0,33	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały ^a na 1000 ludności	0,04	-0,78	x	Internal and international net migration for permanent residence ^a per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA				
LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{bc} (stan w dniu 31 XII) w tys.	14964,4	723,0	4,8	Employed persons ^{bc} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	4052,19	3506,02	86,5	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1335,2	98,5	7,4	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c (stan w dniu 31 XII) w %	8,2	12,0	x	Registered unemployment rate ^c (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA				
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	300989,7	23360,1	7,8	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^d	154013,7	8003,5	5,2	sewerage distribution ^d
gazowej	149036,6	4640,6	3,1	gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^e (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks ^e (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	14272,0	738,5	5,2	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	371,3	354,4	x	per 1000 population
izby: w tysiącach	54558,3	2784,2	5,1	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1419,6	1336,1	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań:				useful floor area of dwellings:
w tysiącach m ²	1053251,8	51616,6	4,9	in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	27404,9	24768,9	x	per 1000 population in m ²

^a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. ^b Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyznaczonych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^d Łącznie z kolektorami. ^e Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

^a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. ^b By actual workplace and kind of activity. ^c Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. ^d Including collectors. ^e Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska = 100	
	total		Poland = 100	

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)

Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	163,3	6,3	3,8	in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	4,2	3,0	x	dwellings
izby	16,8	13,2	x	rooms
powierzchnia użytkowa miesz- kań w m ²	401,5	305,7	x	usable floor area of dwellings in m ²

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^a — as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^b				Pupils and students in schools ^b
w tys.:				in thous.:
podstawowych	2296,5	125,5	5,5	primary
gimnazjalnych	1061,3	58,4	5,5	lower secondary
zasadniczych zawodowych ^c	176,9	12,1	6,8	basic vocational ^c
liceach ogólnokształcących	485,5	23,3	4,8	general secondary
technikach	505,9	29,3	5,8	technical secondary
artystycznych ogólnokształcących ^d	12,9	0,8	6,1	general art ^d
policealnych	248,1	14,1	5,7	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^e :				Children attending pre-primary education establishments ^e :
w tysiącach	1299,1	63,3	4,9	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ^f ...	807	738	x	per 1000 children aged 3–6 ^f

OCHRONA ZDROWIA^g I POMOC SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE^g AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

Pracownicy medyczni ^h :				Medical personnel ^h :
lekarze	91730	5093	5,6	doctors
lekarze dentyści	13308	746	5,6	dentists
pielęgniarki ⁱ	195838	10741	5,5	nurses ⁱ
Przychodnie	21299	834	3,9	Out-patient departments
Szpitala ogólne	957	40	4,2	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	186,6	9,9	5,3	Beds in general hospital in thous.
Apteki ogólnodostępne ^k	13104	630	4,8	Generally available pharmacies ^k

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 196. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c Łącznie z uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. ^d Dających uprawnienia zawodowe. ^e Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^f Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 25 na str. 201. ^g Łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. ^h Łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w izbach lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ⁱ Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^k Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 13 na str. 231.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 196. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^c Including students special job-training schools. ^d Leading to professional certification. ^e Excluding pre-primary education in the units performing health care activities. ^f See general notes to the chapter “Education”, item 25 on page 201. ^g Including data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^h Including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chambers of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. ⁱ Including master nurses. ^k See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 13 on page 231.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem	Polska = 100	
	total	Poland = 100	
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM			
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	7984	414	5,2 <i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	128994,9	7273,4	5,6 <i>Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	944	40	4,2 <i>Museums with branches (as of 31 XII)</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	36081,6	1222,8	3,4 <i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	484	17	3,5 <i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>
Widzowie w kinach stałych w tys.	51823,9	2557,3	4,9 <i>Audience in fixed cinemas in thous.</i>
Baza noclegowa turystyki ^a w tys.: miejsca noclegowe w tys. (stan w dniu 31 VII)	749,2	29,8	4,0 <i>Tourist accommodation establishments^a in thous.:</i> <i>number of beds (as of 31 VII)</i>
korzystający z noclegów	30108,3	1193,2	4,0 <i>tourists accommodated</i>
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY			
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	14405,6	1026,7	7,1 <i>Agricultural land in good agricultural condition (as of June)^b in thous. ha</i>
pod zasiewami ^c	10640,0	916,9	8,6 <i>sown area^c</i>
grunty ugorowane	165,6	7,1	4,3 <i>fallow land</i>
uprawy trwałe	393,5	7,8	2,0 <i>permanent crops</i>
w tym sady	376,5	7,2	1,9 <i>of which orchards</i>
ogrody przydomowe	31,1	1,5	4,8 <i>kitchen gardens</i>
łąki i pastwiska	3175,5	93,5	2,9 <i>meadows and pastures</i>
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^c w tys. ha:			<i>Sown area (as of June)^c in thous. ha:</i>
zboża	7400,3	610,7	8,3 <i>cereals</i>
ziemniaki	300,7	19,5	6,5 <i>potatoes</i>
warzywa gruntowe ^d	178,5	25,9	14,6 <i>ground vegetables^d</i>
Zbiory w tys. t:			<i>Production in thous. t:</i>
zboża	29849,2	2632,2	8,8 <i>cereals</i>
ziemniaki	8624,0	603,0	7,0 <i>potatoes</i>
warzywa gruntowe ^d	4547,3	575,4	12,7 <i>ground vegetables^d</i>
Plony z 1 ha w dt:			<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zboża	40,3	43,1	106,9 <i>cereals</i>
ziemniaki	287	310	108,0 <i>potatoes</i>
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9230,0	421,7	4,6 <i>Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha</i>
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące): w milionach złotych	1301911,8	54226,4	4,1 <i>Sold production of industry (current prices): in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	33880	26014	76,8 <i>per capita in zł</i>
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^e (ceny bieżące): w milionach złotych	166844,2	6216,6	3,7 <i>Sales of construction and assembly production^e (current prices): in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	4342	2982	68,7 <i>per capita in zł</i>

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy do 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^d Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of upto 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^c Excluding permanent crops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). ^d Including kitchen gardens. ^e Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska = 100	
	total		Poland = 100	
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII				
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS — as of 31 XII				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	294312,6	17676,5	6,0	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	92,3	88,9	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane ^a				Registered cars ^a in thous. units:
w tys. szt:				
osobowe	21675,4	1150,7	5,3	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	3541,3	177,2	5,0	lorries and road tractors ^b
Placówki dla usług pocztowych ^c	7497	402	5,4	Postal service offices ^c
Telefoniczne łącza główne ^d :				Fixed main line ^d :
w tysiącach	4759,0	209,3	4,4	in thousands
w tym standardowe łącza główne	4059,8	176,0	4,3	of which standard main line
na 1000 ludności	123,8	100,4	x	per 1000 population
HANDEL — stan w dniu 31 XII				
TRADE — as of 31 XII				
Sklepy	367011	18674	5,1	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	105	112	x	Population per shop
Targowiska stałe	2199	132	6,0	Permanent marketplaces
FINANSE PUBLICZNE				
PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin^e				Budgets of gminas^e
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	101794,8	5366,0	5,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3944	4071	103,2	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	98175,1	5160,0	5,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3803	3914	102,9	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	74420,1	3933,3	5,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5900	5133	87,0	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	71941,5	3804,3	5,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5703	4964	87,0	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	23948,3	1227,8	5,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	928	931	100,4	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	23300,6	1174,2	5,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	903	891	98,7	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	13505,6	740,4	5,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	351	355	101,1	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	12617,4	671,3	5,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	328	322	98,1	per capita in zł

^a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^c Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego. ^d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. ^b Including vans. ^c Data concern the appointed operator. ^d Data concern operators of the public telecommunication network. ^e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	Polska = 100 Poland = 100	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem total			
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w milionach złotych	244429,0	9043,3	3,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	6361	4338	68,2	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w milionach złotych	3660941,7	162103,1	4,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	95255	77787	81,7	<i>per capita in zł</i>
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^a (stan w dniu 31 XII)	4237691	194099	4,6	<i>Entities of the national economy in the REGON register^a (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	121951	5776	4,7	<i>public sector</i>
sektor prywatny	4071719	187261	4,6	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2015 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2015				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w milionach złotych	1799392	79730	4,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	46792	38190	81,6	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w milionach złotych	1596366	70733	4,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	41513	33881	81,6	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w milionach złotych	1063827	51084	4,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	27664	24469	88,5	<i>per capita in zł</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według sektorów własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture; in divisions by ownership sectors – excluding entities for which information on the ownership form does not occur in the REGON register.

U w a g a:

Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. oraz 2005 r. dokonano przy przyjęciu skorygowanej

N o t e:

Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 as well as 2005 are based on the revised number

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP**

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010
POWIERZ AR				
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	17970	17970	17972
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL				
Pobór wody — w % poboru ogółem — na cele:				
2	produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	32,7	30,4	31,6
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	50,7	48,4	47,2
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³				
4		13,0	11,7	12,1
5	w tym do produkcji przemysłowej	4,8	3,8	4,2
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi:				
6	oczyszczane w % wymagających oczyszczenia	73,6	98,2	97,5
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	2,0	0,1	0,2
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności ^c	38,4	63,2	69,8
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				
9	pyłowych	14,2	7,1	4,3
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	75,2	63,5	57,1
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:				
11	pyłowych	97,2	98,6	99,1
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	26,7	26,8	36,6
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):				
13	w % powierzchni ogólnej	31,1	32,4	31,8
14	na 1 mieszkańca w m ²	2702	2812	2721
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^d na 1 km ² w t				
15		172,3	175,3	126,2
Odpady komunalne zebrane ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg				
16	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:	252,0	215,6	245,3
17	służące ochronie środowiska	9,9	8,5	4,7
18	służące gospodarce wodnej	1,2	1,1	2,5
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC				
Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^f w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				
19	w liczbach bezwzględnych	70194	73551	56164
20	na 10 tys. ludności	339,2	355,7	267,6
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^f w %				
21		53,0	60,7	66,3

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed włączeniem do sieci. ^c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — dane szacunkowe; w 2000 r. określone jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu

^a From own intakes. ^b Water withdrawal at intakes before entering the water network. ^c Population connected to wastewater protection, item 7 on page 60. ^e Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2003 data are not comparable with punishable acts committed by juveniles.

liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
CHNIA					
EA					
17972	17972	17972	17972	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA PROTECTION					
34,3	34,2	34,1	35,9	Water withdrawal — in % of total withdrawal — for purposes of production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry; fishing)	2
44,7	45,3	46,2	43,6	exploitation of water-supply network ^b	3
12,1	12,4	12,4	13,2	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
4,4	4,5	4,5	5,0	of which for industrial production	5
97,4	97,6	98,3	98,5	Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground:	
0,2	0,2	0,1	0,1	treated in % of requiring treatment	6
				untreated per 1 km ² in dam ³	7
70,8	71,6	72,1	72,8	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^c	8
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:	
3,4	3,8	2,6	2,0	particulates	9
51,9	47,2	51,5	53,1	gases (excluding carbon dioxide)	10
				Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,3	99,2	99,5	99,5	particulates	11
36,3	33,8	31,4	31,6	gases (excluding carbon dioxide)	12
				Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII):	
31,8	31,8	31,8	31,8	in % of total area	13
2730	2734	2739	2742	per capita in m ²	14
256,3	198,7	187,6	177,1	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) ^d per 1 km ² in t	15
245,9	261,0	284,0	287,5	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg	16
				Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	
4,1	6,0	5,8	3,5	in environmental protection	17
1,2	1,4	0,9	0,6	in water management	18
PUBLICZNE SAFETY					
				Ascertained crimes by the Police ^f in completed preparatory proceedings:	
53460	41571	38832	37144	in absolute numbers	19
255,3	198,8	186,0	178,2	per 10 thous. population	20
				Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^f in %	21

szacunkowe, ludność ogółem — na podstawie bilansów. ^d Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7 na str. 60. ^e Dane na zmianę katalogu odpadów. ^f Do 2012 r. — łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

treatment plants — estimated data, total population — based on balances. ^d See general notes to the chapter “Environmental data for previous years due to a change in the catalogue of waste. ^f Until 2012 — including prosecutor’s office; since 2014 excluding

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010
				LUD POPU
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	2067817	2068253	2098711
2	miasta	1290395	1272615	1271357
3	wieś	777422	795638	827354
4	w tym kobiety	1068703	1069577	1081496
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	107	107	106
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	115	115	117
	Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):			
7	przedprodukcyjnym	521337	441718	406742
8	produkcyjnym	1260688	1329325	1356942
9	poprodukcyjnym	285792	297210	335027
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,76	5,63	5,93
11	Rozwody na 1000 ludności	1,19	2,07	1,91
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,39	9,88	10,77
13	Zgony ^b na 1000 ludności	9,53	9,38	9,75
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,86	0,51	1,02
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,69	6,65	5,80
16	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,52	-1,00	-0,80
	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:			
17	mężczyźni	69,63	70,59	71,37
18	kobiety	77,51	79,10	79,80
				RYNEK LABOUR
	Pracujący ^{de} (stan w dniu 31 XII):			
19	w tysiącach	762,7	647,9	680,2
20	w tym kobiety	355,6	297,2	311,9
21	na 1000 ludności	368,9	313,3	324,1
22	w sektorze prywatnym w %	74,1	74,4	76,5
	według rodzajów działalności w %:			
23	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	x	18,2	15,8
24	przemysł i budownictwo	x	29,3	30,0
25	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja	x	23,5	23,8
26	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a oraz pozostałe usługi ^f	x	29,0	30,4

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność”, ust. 2 na str. 93. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt. ^c Do obliczenia salda wykorzystano dane (od 2004 r.). ^e Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanego Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

^a See general notes to the chapter “Population”, item 2 on page 93. ^b Including infant deaths. ^c For calculating net migration, data on 2004). ^e Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: Census 2002, since 2010 — of the Agricultural Census 2010. ^f See general notes to Yearbook, item 2 on page 22.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
NOŚĆ ^a					
LATION ^a					
2092564	2089992	2086210	2083927	Population (as of 31 XII)	1
1256282	1250502	1244129	1239291	urban areas	2
836282	839490	842081	844636	rural areas	3
1078339	1077114	1075237	1074380	of which females	4
106	106	106	106	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
116	116	116	116	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
Population of age (as of 31 XII):					
387933	383177	378825	376479	pre-working	7
1333169	1321955	1309091	1295789	working	8
371462	384860	398294	411659	post-working	9
4,69	4,92	4,96	4,99	Marriages per 1000 population	10
2,01	2,06	1,96	1,80	Divorces per 1000 population	11
9,48	9,58	9,19	9,52	Live births per 1000 population	12
9,78	9,58	9,83	9,85	Deaths ^b per 1000 population	13
-0,30	0,00	-0,64	-0,33	Natural increase per 1000 population	14
4,43	4,64	4,06	4,44	Infant deaths per 1000 live births	15
-1,26	-1,36	-1,36 ^c	-0,78	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	16
Life expectancy at the moment of birth:					
72,91	73,35	73,50	73,70	males	17
80,47	81,05	81,30	81,37	females	18
PRACY					
MARKET					
Employed persons ^{de} (as of 31 XII):					
677,0	694,9	707,1	723,0	in thousands	19
318,4	325,6	332,4	338,7	of which women	20
323,5	332,5	338,9	347,0	per 1000 population	21
77,4	78,0	78,8	79,2	in private sector in %	22
by kind of activities in %:					
15,8	15,5	15,2	14,9	agriculture, forestry and fishing	23
28,8	28,9	29,5	29,4	industry and construction	24
23,3	23,7	23,7	24,1	trade; repair of motor vehicles ^e , transportation and storage, accommodation and catering ^e , information and communication	25
32,1	31,9	31,6	31,6	financial and insurance activities, real estate activities and other services ^f	26

o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. ^d Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności wanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w 2005 r. — Narodowego Spisu ^f Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2 na str. 22.

internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. ^d By actual workplace and kind of activity (since in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005 — of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010
RYNEK LABOUR				
	Przeciętne zatrudnienie:			
	w przemyśle:			
1	w tysiącach	.	137,7	137,9
2	na 1000 ludności	x	66,6	65,7
	w budownictwie:			
3	w tysiącach	.	24,4	33,5
4	na 1000 ludności	x	11,8	15,9
5	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	181,2	188,0	139,4
6	2000 = 100	100,0	103,7	76,9
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):			
7	kobiety	56,5	55,2	54,3
8	w wieku 24 lata i mniej	30,4	23,3	22,4
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	45,7	50,8	30,1
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	495	180	129
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	19,2	22,3	17,0
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.				
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	1668,92	2046,09	2759,68
13	2000 = 100	100,0	122,6	165,4
14	w tym: w przemyśle	.	2030,57	2750,35
15	w budownictwie	.	1733,84	2356,44
16	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	476,3	464,5	467,7
17	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	366,4	366,1	383,8
18	rolników indywidualnych	109,9	98,5	83,9
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:			
19	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	777,82	1036,09	1461,65
20	rolników indywidualnych ^b	596,35	749,31	948,95
INFRASTRUKTURA MUNICIPAL				
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:			
21	wodociągowej	18203,8	19903,1	21782,0
22	kanalizacyjnej ^c	2830,1	4782,4	6365,4
	Zużycie w gospodarstwach domowych:			
	wody z wodociągów:			
23	w hektometrach sześciennych	76,9	68,7	68,4
24	na 1 mieszkańca w m ³	37,2	33,2	32,6
	energii elektrycznej w miastach ^d :			
25	w gigawatogodzinach	757,3	809,5	878,1
26	na 1 mieszkańca w kWh	585,6	635,1	689,5

^a Do wyciszenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wypłatami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. ^c Łącznie z kolektorami. ^d W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym

^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural Census 2010. ^b Including payments from non-agricultural social ^d In 2000 excluding households, whose the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.) MARKET (cont.)					
				<i>Average paid employment:</i>	
				<i>in industry:</i>	
131,2	133,2	137,7	140,5	<i>in thousands</i>	1
62,7	63,7	66,0	67,4	<i>per 1000 population</i>	2
				<i>in construction:</i>	
29,7	28,7	28,2	29,0	<i>in thousands</i>	3
14,2	13,7	13,5	13,9	<i>per 1000 population</i>	4
150,1	127,1	107,3	98,5	<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.</i>	5
82,8	70,1	59,2	54,4	<i>2000 = 100</i>	6
				<i>In % registered unemployed (as of 31 XII):</i>	
53,9	55,1	56,3	57,5	<i>women</i>	7
19,4	17,4	15,8	14,4	<i>at age 24 years and less</i>	8
39,9	42,2	39,9	41,9	<i>out of work for longer than 1 year</i>	9
88	43	36	30	<i>Registered unemployment persons (as of 31 XII) per a job offer</i>	10
18,2	15,5	13,2	12,0	<i>Registered unemployment rate^a (as of 31 XII) in %</i>	11
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH SOCIAL SECURITY BENEFITS					
3163,57	3273,13	3369,85	3506,02	<i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>	12
189,6	196,1	201,9	210,1	<i>2000 = 100</i>	13
3172,34	3296,55	3392,81	3533,94	<i>of which: in industry</i>	14
2664,35	2769,33	2792,83	2915,06	<i>in construction</i>	15
459,0	455,8	457,8	460,9	<i>Average number of retirees and pensioners in thous.</i>	16
				<i>receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution</i>	17
381,1	379,6	381,3	383,8	<i>farmers</i>	18
77,9	76,1	76,5	77,1	<i>Average monthly gross retirement pay and pension in zł:</i>	
				<i>paid by the Social Insurance Institution</i>	19
1709,33	1767,97	1826,08	1860,33	<i>farmers^b</i>	20
1125,86	1150,77	1191,79	1192,24		
KOMUNALNA. MIESZKANIA INFRASTRUCTURE. DWELLINGS					
				<i>Distribution network (as of 31 XII) in km:</i>	
22725,1	22985,7	23239,8	23360,1	<i>water supply</i>	21
7384,2	7648,0	7887,5	8003,5	<i>sewerage^c</i>	22
				<i>Consumption in households:</i>	
				<i>water from water supply systems:</i>	
67,1	69,4	70,9	71,1	<i>in cubic hectometre</i>	23
32,0	33,2	34,0	34,1	<i>per capita in m³</i>	24
				<i>electricity in urban areas^d:</i>	
826,1	825,3	818,2	824,5	<i>in gigawatt hour</i>	25
656,2	658,5	655,8	664,1	<i>per capita in kWh</i>	26

przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w 2005 r. — Narodowego Spisu Powszechnego z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005 — of the Population and Housing Census 2002 security system in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund. c Including collectors.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010
INFRASTRUKTURA MUNICIPAL				
	Zasoby mieszkaniowe ^a (w 2000 r. – zamieszkane stan; w dniu 31 XII):			
	mieszkania:			
1	w tysiącach	632,5	670,2	703,8
2	na 1000 ludności	305,9	324,0	335,4
3	izby na 1000 ludności	1068,0	1179,1	1255,2
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :			
4	na 1000 ludności	18140,0	21256,2	22950,9
5	przeciętna 1 mieszkania	59,3	65,6	68,4
	Mieszkania oddane do użytkowania:			
	mieszkania:			
6	w tysiącach	3,8	4,5	5,8
7	na 1000 ludności	1,8	2,2	2,8
8	izby na 1000 ludności	7,1	10,0	12,4
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :			
9	na 1000 ludności	151,6	229,3	285,1
10	przeciętna 1 mieszkania	82,9	105,7	103,0
EDUKACJA ^b EDUCA				
	Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:			
11	podstawowych ^d	181,4	149,4	122,9
12	gimnazjach	66,5	90,9	72,2
13	zasadniczych zawodowych ^e	39,0	16,3	16,9
14	liceach ogólnokształcących ^f	48,1	38,2	29,9
15	liceach profilowanych	x	8,0	1,8
16	technikach ^g	45,9	31,4	32,5
17	artystycznych ogólnokształcących ^g	1,0	1,0	0,7
18	policealnych	11,3	19,4	17,1
	Absolwenci szkół ^c w tys.:			
19	podstawowych	31,3 ^h	27,4	21,4
20	gimnazjów	x	29,7	23,3
21	zasadniczych zawodowych ^e	12,3	5,1	5,6
22	liceów ogólnokształcących ⁱ	10,3	12,3	9,9
23	liceów profilowanych	x	2,8	0,7
24	techników ⁱ	9,0	6,9	7,4
25	artystycznych ogólnokształcących ^g	0,1	0,1	0,1
26	policealnych	4,3	6,9	4,9
27	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{ik} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	15,3	13,2	11,3

^a Na podstawie bilansów. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 196. ^c Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem 2004/05 łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^d W latach szkolnych 2004/05 do 2013/14 łącznie absolwentów klasy VIII i VI. ^e Łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi (w latach szkolnych 2006/07-2012/13) i liceami profilowanymi.

^a Based on balances. ^b See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 196. ^c Excluding schools for adults, school year including special job-training schools. ^d In the schools years 2004/2005 to 2013/14 including supplementary schools: and 6th grade. ^e Including supplementary general schools: general secondary (in the 2006/07-2012/13 school years) and technical with specialized secondary schools.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)					
				Dwellings stocks ^a (in 2000 – inhabited; as of 31 XII):	
				dwellings:	
721,2	726,6	732,7	738,5	in thousands	1
344,6	347,7	351,2	354,4	per 1000 population	2
1294,8	1307,6	1322,4	1336,1	rooms per 1000 population	3
				useful floor area of dwellings in m ² :	
23844,3	24131,7	24460,2	24768,9	per 1000 population	4
69,2	69,4	69,6	69,9	average per dwelling	5
				Dwellings completed:	
				dwellings:	
6,7	6,2	6,7	6,3	in thousands	6
3,2	3,0	3,2	3,0	per 1000 population	7
14,1	13,0	13,7	13,2	rooms per 1000 population	8
				useful floor area of dwellings in m ² :	
328,4	299,3	315,9	305,8	per 1000 population	9
103,1	100,2	98,2	101,8	average per dwelling	10
I WYCHOWANIE TION ^b					
				Pupils and students in schools ^c (as of beginning of the school year) in thous.:	
119,7	127,1	136,4	125,5	primary ^d	11
62,9	60,9	59,4	58,4	lower secondary	12
13,9	14,1	12,9	12,1	basic vocational ^e	13
26,9	26,3	24,6	23,3	general secondary ^f	14
0,4	–	–	–	specialized secondary	15
30,2	29,4	29,3	29,3	technical secondary ^f	16
0,7	0,7	0,8	0,8	general art ^g	17
16,0	15,5	14,6	14,1	post-secondary	18
				Graduates in schools ^c in thous.:	
19,6	19,0	19,2	.	primary	19
20,3	19,6	19,2	.	lower secondary	20
3,2	4,2	4,0	.	basic vocational ^e	21
8,7	8,7	8,2	.	general secondary ⁱ	22
0,3	.	.	.	specialized secondary	23
6,8	6,9	6,5	.	technical secondary ⁱ	24
0,1	0,1	0,1	.	general art ^g	25
4,7	4,8	4,1	.	post-secondary	26
				Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^{ik} (excluding schools or adults) per 1000 population	27
9,1	9,5	9,0	.		

jątkiem szkół policealnych. *d* Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. *e* Od roku z uzupełniającymi odpowiednio liceami ogólnokształcącymi i technikami. *g* Dające uprawnienia zawodowe. *h* Dane obejmują i technikami (w latach szkolnych 2006/07-2013/14). *k* Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy oraz w latach

except post-secondary schools. *d* Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. *e* Since 2004/05 general secondary and technical secondary respectively. *g* Leading to professional certification. *h* Data include graduates of 8th secondary (in the 2006/07-2013/14 school years). *k* Including special job-training schools as well as in 2004/05-2013/14 school years

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010
EDUKACJA ^a				
EDUCA				
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	69,3	88,8	84,2
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	14,1	19,5	23,1
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	17,8	21,2	20,0
4	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	4,8	6,7	5,2
5	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego): miejsca w przedszkolach w tys.	34,0	31,1	37,2
6	dzieci ^d w tys.:			
6	w przedszkolach	35,3	30,6	37,3
7	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	10,9	10,8	12,9
8	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ^e	353	363	435
OCHRONA ZDROWIA ^f				
HEALTH CARE ^f				
9	Pracownicy medyczni ^g (stan w dniu 31 XII):			
9	lekarze	3676	3617	4118
10	lekarze dentyści	574	595	629
11	pielęgniarki ^h	9514	9274	9704
12	Łóżka w szpitalach ogólnych ⁱ (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	45,2	43,6	43,0
13	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1549	1610	1682
14	Przychodnie ^k (stan w dniu 31 XII)	454	560	671
15	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	464	541	527
16	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę ogólnodostępną	4457	3823	3982
17	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:			
17	lekarskie	5,7	6,9	6,8
18	stomatologiczne	0,6	0,6	0,7
19	Dzieci w żłobkach ^l i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku ^m do 3 lat	15,3	14,1	19,2
KULTURA.				
CULTURE.				
20	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	481	464	443
21	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3719	3747	3626
22	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	176	175	145
23	Wypożyczenia księgozbioru ⁿ z bibliotek publicznych w wol.: na 1000 ludności	3523	3325	2654
24	na 1 czytelnika	20,0	19,0	18,4
25	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	2,3	2,3	2,3
26	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^o na 1000 ludności	364	287	316
27	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	23	26	29
28	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	439	332	380

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 196. ^b Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami cudzoziemców. ^c W 2000 r. — z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 10 na str. 198. ^d szkolnego i punktami przedszkolnymi; od roku szkolnego 2007/08 do 2012/13 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonawczych użyto liczbę dzieci w grupie 3-6 w liczbie ludności w wieku 3-5 lat i połowie rocznika 6-latków, a w 2015 r. w wieku 3-5 lat. ^e Od 2012 r. z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. ^f Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^g Bez „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 3 na str. 229. ^h Łącznie z oddziałami żłobkowymi. ⁱ Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. ^j Łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 196. ^b Including branch sections, basic organizational units of Internal Affairs; excluding foreigners. ^c In 2000 — the calendar year; see general notes to the chapter “Education”, item 10 on page 198. ^d points; since 2007/08 until 2012/13 excluding pre-primary education in the units performing health care activities (unit 2011/12 defined in half of the 6-year old population, and in 2015 — aged 3-5. ^e Since 2012 including data of Ministry of National Defence and the is a medical and nurse practice. ^f Including master nurses. ^g Excluding day places in hospital wards; since 2008 including beds nursery wards. ^h Until 2010 excluding children's clubs. ⁱ Since 2015 including interlibrary lending. ^j Data concern activity performed

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE (dok.)					
TION^a (cont.)					
68,7	64,3	60,8	58,0	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.	1
19,8	17,5	16,0	.	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.	2
				Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	3
17,1	14,5	12,7	11,6		
3,9	4,2	3,3	.	Graduates of schools for adults in thous.	4
				Pre-primary education (as of beginning of the school year):	
46,3	47,9	48,4	51,9	places in nursery schools in thous.	5
				children ^d in thous.:	
44,9	44,1	41,6	47,8	in nursery schools	6
18,7	15,9	12,7	13,7	in pre-primary sections in primary schools	7
				Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 ^e	8
473	539	592	556		
I POMOC SPOŁECZNA					
SOCIAL WELFARE					
				Medical personnel ^g (as of 31 XII):	
4499	4641	4813	5093	doctors	9
690	703	733	746	dentists	10
10739	10645	10690	10741	nurses ^h	11
				Beds in general hospitals ⁱ (as of 31 XII) per 10 thous. population	12
46,1	47,3	47,2	47,3		
1857	1877	1839	1865	In-patients in general hospitals per 10 thous. population	13
758	775	818	834	Out-patients departments ^k (as of 31 XII)	14
580	586	607	630	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	15
3608	3567	3437	3308	Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy	16
				Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	
				medical	17
7,2	7,3	7,6	7,6		
0,7	0,8	0,8	0,8	dental	18
				Children in nurseries ^l and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3 ^m	19
35,5	42,6	48,8	55,9		
TURYSTYKA					
TOURISM					
425	423	421	414	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	20
				Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population	
3512	3513	3503	3490	in vol.	21
136	132	131	125	Public library borrowers per 1000 population	22
				Public library loans ⁿ in vol.:	
2652	2609	2552	2501	per 1000 population	23
19,5	19,8	19,5	20,1	per borrower	24
				Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	25
2,3	2,3	2,5	2,5		
303	325	322	343	Audience in theatres and music institutions ^o per 1000 population	26
29	31	38	40	Museums with branches (as of 31 XII)	27
393	400	510	587	Museum and exhibition visitors per 1000 population	28

organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych; bez *d* Od roku szkolnego 2008/09 łącznie z — nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek — zespołami wychowania przed-łącząc działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanymi jako zakłady opieki zdrowotnej). *e* W 2014 r. do przeliczeń wskaź-łącząc z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. *g* Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. *k* Patrz uwagi ogólne do działu *n* Od 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. *o* Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa,

in another location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry *d* Since 2008/09 school year including, entities excluding in division according to type, pre-primary education groups and pre-primary as health care institution). *e* In 2014 the rate was calculated using the number of children aged 3-6 in the population aged 3-5 and Ministry of Interior. *g* Since 2005 working directly with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace and incubators for newborns. *k* See general notes to the chapter "Health care and social welfare", item 3 on page 229. *l* Including in voivodship area, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010
KULTURA. CULTURE.				
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	28	20	17
2	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	4,3	4,7	5,7
3	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	361	486	839
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:				
4	radiowi	259	256	197
5	telewizyjni	254	247	191
6	Baza noclegowa turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	386	338	316
7	w tym hotele	49	73	92
8	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	144,8	127,3	118,4
9	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	278,7	320,4	378,3
ROLNICTWO ^b AGRICULTURE ^b				
10	Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha	1134,2	1045,9	1078,8
11	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	99,2
12	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de} w tys. ha	962,3	909,5	898,5
w tym w %:				
13	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	71,1	67,4	62,6
14	w tym: pszenica	22,5	19,8	21,2
15	żyto	14,8	8,8	7,0
16	ziemniaki	5,5	3,0	2,1
17	buraki cukrowe	6,0	5,4	4,3
Zbiory w tys. t:				
18	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1695,2	1941,8	2063,5
19	w tym: pszenica	673,1	714,7	853,2
20	żyto	270,7	190,3	156,0
21	ziemniaki ^f	1065,4	465,6	430,9
22	buraki cukrowe	2368,6	1820,2	1837,9
Plony z 1 ha w dt:				
23	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	24,8	31,7	36,7
24	w tym: pszenica	31,1	39,7	44,8
25	żyto	19,0	23,6	24,9
26	ziemniaki ^f	202	170	232
27	buraki cukrowe	411	373	479
Zwierzęta gospodarskie ^d (stan w czerwcu):				
bydło:				
28	w tysiącach sztuk	423,4	408,6	465,5
29	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	37,3	39,1	43,2
trzoda chlewna (w latach 2000-2009 oraz 2011-2013 – stan w końcu lipca):				
30	w tysiącach sztuk	2037,6	2151,2	1789,5
31	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	179,6	205,7	165,9
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^e :				
żywność rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg				
32		267,9	302,2	299,6
33	mleka krowiego w l	594,2	716,9	805,1

^a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^c użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^e Od 2010 r. bez ^g Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze

^a Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. ^b Data are presented according to the official residence of land user. ^c of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^d In 2010 data of the Agricultural Census. ^e Since 2010 gardens. ^g Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.)					
TOURISM (cont.)					
20	21	17	17	Fixed cinemas (as of 31 XII)	1
7,2	7,2	6,8	6,8	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	2
857	943	1051	1227	Audience in fixed cinemas per 1000 population	3
Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:					
197	197	196	196	radio	4
190	190	189	189	television	5
331	331	367	392	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)	6
95	106	112	121	of which hotels	7
125,7	128,7	136,7	143,2	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	8
413,9	444,5	505,6	572,4	Tourists accommodated per 1000 population	9
I LEŚNICTWO					
AND FORESTRY					
1052,3	1066,6	1064,0	1030,6	Agricultural land (as of June) ^{cd} in thous. ha	10
99,5	99,5	99,6	99,6	of which in good agricultural condition in %	11
903,9	925,8	946,0	916,9	Sown area (as of June) ^{de} in thous. ha	12
of which in %:					
58,5	55,8	55,9	57,8	basic cereals (including cereal mixed)	13
21,9	23,7	23,2	23,8	of which: wheat	14
8,8	5,8	4,7	6,0	rye	15
2,0	1,4	1,8	2,1	potatoes	16
4,1	4,0	3,9	4,7	sugar beets	17
Crop production in thous. t:					
2154,9	2309,7	2027,8	2065,9	basic cereals (including cereal mixed)	18
964,2	1151,0	995,4	944,8	of which: wheat	19
238,6	174,3	119,9	163,8	rye	20
426,5	364,5	427,4	603,0	potatoes ^f	21
2246,4	2317,8	1750,7	2702,9	sugar beets	22
Yields per 1 ha in dt:					
40,7	44,7	38,4	39,0	basis cereals (including cereal mixed)	23
48,6	52,4	45,4	43,3	of which: wheat	24
30,1	32,5	27,0	29,6	rye	25
235	272	251	310	potatoes ^f	26
605	619	472	629	sugar beets	27
Livestock ^d (as of June):					
cattle:					
489,6	503,8	495,7	501,5	in thousands heads	28
46,5	47,2	46,6	48,7	per 100 ha of agricultural land ^e in heads	29
1249,0	1320,9	1325,0	1154,9	pigs (in year 2000-2009 and 2011-2013 – as of the end of July):	30
118,7	123,8	124,5	112,1	in thousands heads	30
				per 100 ha of agricultural land ^e in heads	31
Production per 1 ha of agricultural land ^e :					
321,2	360,2	343,0	404,3	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^g in kg	32
828,3	844,5	872,4	921,0	of cows' milk in l	33

^c Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^f Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. poubojowej ciepłej.

^c Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). ^f Since 2010 excluding kitchen

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010
ROLNICTWO^a AGRICULTURE^a				
	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b :			
1	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	535	728	739
2	ziemniaki w kg	129	108	112
3	buraki cukrowe w kg	2088	1740	1600
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	162	234	247
5	mleko krowie w l	430	585	617
	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bde} w kg:			
6	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	109,1	132,3	155,7
7	wapniowych	94,9	89,3	48,2
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{bc} w szt.	7,4	8,2	8,2
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	413,2	425,7	429,6
	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):			
10	w tysiącach hektarów	403,2	415,7	419,6
11	na 1 mieszkańca w ha	0,2	0,2	0,2
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	22,4	23,1	23,3
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	295,6	342,5	381,1
PRZE INDU				
	Produkcja sprzedana przemysłu:			
14	w milionach złotych (ceny bieżące)	.	30859,4	44788,4
15	rok poprzedni = 100 (ceny stałe ^f)	x	x	119,2
16	2005 = 100 (ceny stałe ^f)	x	x	141,4
17	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	x	224111	326337
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	x	14924	21341
BUDOW CONS				
	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^g (ceny bieżące):			
19	w milionach złotych	.	3600,5	6146,8
20	na 1 mieszkańca w zł	x	1741	2929
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT AND COMMUNICATIONS				
	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^h :			
21	w kilometrach	1412	1272	1259
22	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	7,9	7,1	7,0
	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):			
23	w kilometrach	13767	14109	15639
24	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	76,6	78,5	87,0
	Samochody osobowe zarejestrowane ⁱ :			
25	w tysiącach sztuk	529,2	595,9	925,8
26	na 1000 ludności	255,9	288,1	441,1

^a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących mięsa: wołowego, cielęcego wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej. ^d W roku gospodarczym. budowlane — według miejsca wykonywania robót. ^h Dane dotyczą sieci Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych

^a Data by official residence of land user. ^b Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. ^d In farming year. ^e In 2010 data of the Agricultural Census. rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP), as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
I LEŚNICTWO (dok.) AND FORESTRY (cont.)					
				<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land^b:</i>	
758	894	902	934	<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>	1
153	159	149	216	<i>potatoes in kg</i>	2
2252	2077	1778	2536	<i>sugar beets in kg</i>	3
310	340	316	377	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in kg</i>	4
698	734	735	761	<i>cows' milk in l</i>	5
				<i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^{b,d,e} in kg:</i>	
174,3	166,2	183,9	179,3	<i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	6
55,0	63,1	67,6	78,4	<i>lime</i>	7
8,5	8,4	.	9,1	<i>Agricultural tractors (as of June; in 2000 – as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land^{b,e} in units</i>	8
431,0	431,1	431,2	431,6	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	9
				<i>Forest areas (as of 31 XII):</i>	
421,1	421,2	421,3	421,7	<i>in thousands hectares</i>	10
0,2	0,2	0,2	0,2	<i>per capita in ha</i>	11
23,4	23,4	23,4	23,5	<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	12
386,5	405,8	410,8	427,4	<i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>	13
MYSŁ STRY					
				<i>Sold production of industry:</i>	
49935,4	50874,5	55132,4	54226,4	<i>in million zlotys (current prices)</i>	14
104,4	105,5	109,3	98,7	<i>previous year = 100 (constant prices^f)</i>	15
151,1	159,4	174,2	171,9	<i>2005 = 100 (constant prices^f)</i>	16
381915	383215	401523	386793	<i>per employee in zl (current prices)</i>	17
23846	24332	26408	26014	<i>per capita in zl (current prices)</i>	18
NICTWO TRUCTION					
				<i>Sales of construction and assembly production^g (current prices):</i>	
6900,9	7444,4	8992,8	6216,6	<i>in million zlotys</i>	19
3295	3560	4307	2982	<i>per capita in zl</i>	20
— stan w dniu 31 XII — as of 31 XII					
				<i>Railway lines operated – standard gauge^h:</i>	
1195	1196	1196	1199	<i>in kilometres</i>	21
6,6	6,7	6,7	6,7	<i>per 100 km² of total area in km</i>	22
				<i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>	
16701	16962	17263	17677	<i>in kilometres</i>	23
92,9	94,4	96,1	98,4	<i>per 100 km² of total area in km</i>	24
				<i>Registered passenger carsⁱ:</i>	
1035,8	1066,5	1103,4	1150,7	<i>in thousand units</i>	25
495,0	510,3	528,9	552,2	<i>per 1000 population</i>	26

działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytkowników rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. *c* Dotyczy *e* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. *f* Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10 na str. 24. *g* Zrealizowanej przez podmioty podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej. *i* Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c Concerns meat: *f* See general notes to Yearbook, item 10 on page 24. *g* Realized by construction units — by place of performing works. *h* Data concern *i* Since 2010 including cars having temporary permissions given at the end of the year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT AND COMMUNICATIONS				
1	Placówki pocztowe ^a : w liczbach bezwzględnych	471	463	466
2	na 100 tys. ludności	22,8	22,4	22,2
3	Telefoniczne łącza główne ^b : w tysiącach	593,2	587,1	379,5
4	na 1000 ludności	286,9	283,8	180,8
HAN TRA				
5	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące): w milionach złotych	15520,4	15661,2	19797,0
6	na 1 mieszkańca w zł	7501	7574	9433
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	26,0 ^c	20,1	18,1
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	80 ^c	103	116
FINANSE PUBLIC				
Budżety gmin^d				
Dochody:				
9	w milionach złotych	1479,1	2346,6	3670,1
10	na 1 mieszkańca w zł	1176	1844	2798
Wydatki:				
11	w milionach złotych	1553,5	2327,5	4035,3
12	na 1 mieszkańca w zł	1236	1829	3076
Budżety miast na prawach powiatu				
Dochody:				
13	w milionach złotych	1418,8	1915,6	2778,6
14	na 1 mieszkańca w zł	1748	2409	3530
Wydatki:				
15	w milionach złotych	1571,2	1972,8	3068,9
16	na 1 mieszkańca w zł	1936	2481	3899
Budżety powiatów				
Dochody:				
17	w milionach złotych	582,2	682,6	1149,3
18	na 1 mieszkańca w zł	463	536	876
Wydatki:				
19	w milionach złotych	580,6	676,7	1222,4
	na 1 mieszkańca w zł	462	532	932
Budżet województwa				
Dochody:				
20	w milionach złotych	180,7	324,5	821,6
21	na 1 mieszkańca w zł	87	157	391
Wydatki:				
22	w milionach złotych	192,6	370,2	850,8
23	na 1 mieszkańca w zł	93	179	405

^a Dane dotyczą operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług tele- w 2004 r. metody badania sklepów. ^d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Data concern appointed operator (until 2012 the public operator); in 2000 post offices and telecommunication service offices. ^b Data survey. ^d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
— stan w dniu 31 XII (dok.)					
— as of 31 XII (cont.)					
414	398	399	402	Postal offices ^a :	1
19,8	19,0	19,1	19,3	in absolute numbers	2
				per 100 thous. population	
257,3	237,5	222,5	209,3	Fixed main line ^b :	3
123,0	113,6	106,6	100,4	in thousands	4
				per 1000 population	
DEL					
DE					
22793,1	22675,3	23739,7	25747,1	Retail sales (current prices):	5
10884	10845	11371	12352	in million zlotys	6
19,0	19,2	18,5	18,7	per capita in zł	7
110	109	113	112	Shops (as of 31 XII) in thous.	8
				Population (as of 31 XII) per 1 shop	
PUBLICZNE					
FINANCE					
4148,2	4425,8	4667,6	5366,0	Budgets of gminas ^d	
3150	3360	3543	4071	Revenue:	9
				in million zlotys	10
				per capita in zł	
4133,1	4526,7	4604,1	5160,0	Expenditure:	11
3139	3437	3495	3914	in million zlotys	12
				per capita in zł	
Budgets of cities with powiat status					
Revenue:					
3497,5	3639,1	3828,3	3933,3	in million zlotys	13
4500	4704	4970	5133	per capita in zł	14
Expenditure:					
3626,8	3804,2	3652,9	3804,3	in million zlotys	15
4667	4917	4743	4964	per capita in zł	16
Budgets of powiats					
Revenue:					
1203,9	1247,1	1237,9	1227,8	in million zlotys	17
914	947	940	931	per capita in zł	18
Expenditure:					
1198,5	1253,2	1219,1	1174,2	in million zlotys	19
910	951	925	891	per capita in zł	
Budget of voivodship					
Revenue:					
755,8	843,5	962,9	740,4	in million zlotys	20
361	403	461	355	per capita in zł	21
Expenditure:					
742,3	834,9	958,7	671,3	in million zlotys	22
354	399	459	322	per capita in zł	23

komunikacyjnych. ^b Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą

concern operators of the public telecommunication network. ^c Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010
INWESTYCJE INVESTMENTS				
	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):			
1	w milionach złotych	4800,8	5420,8	10627,1
2	na 1 mieszkańca w zł	2320	2622	5064
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):			
3	w milionach złotych	62479,5	77411,9	108800,7
4	na 1 mieszkańca w zł	30215	37429	51842
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
5	Ogółem: w tysiącach	168,7	187,2	186,0
6	na 10 tys. ludności	816	905	886
	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:			
7	w tysiącach	31,5	37,6	43,1
8	1999 = 100	110,0	131,3	150,3
	w tym:			
9	spółdzielnie	1,1	1,0	1,0
10	spółki handlowe	6,5	9,3	11,4
11	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1,2	1,4	1,7
12	spółki cywilne	13,9	12,7	12,8
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:			
13	w tysiącach	137,2	149,6	142,9
14	1999 = 100	106,0	115,7	110,5
15	na 10 tys. ludności	663	723	681
RACHUNKI REGIONAL				
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):			
16	w milionach złotych.....	.	.	65327
17	na 1 mieszkańca w zł	.	.	31127
18	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) — rok poprzedni = 100	.	.	.
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):			
19	w milionach złotych	.	.	57437
20	na 1 mieszkańca w zł	.	.	27368
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:			
21	w milionach złotych	.	.	44874
22	na 1 mieszkańca w zł	.	.	21381
23	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych — rok poprzedni = 100	.	.	.

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Bez osób prowadzących
a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. b Excluding persons tending private

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
ŚRODKI TRWAŁE ^a					
FIXED ASSETS ^a					
9285,9	11102,0	13971,1	9043,3	<i>Investment outlays (current prices):</i>	
4434	5310	6692	4338	<i>in million zlotys</i>	1
				<i>per capita in zł</i>	2
135753,4	142610,4	155317,3	162103,1	<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	
64874	68235	74450	77787	<i>in million zlotys</i>	3
				<i>per capita in zł</i>	4
W REJESTRZE REGON ^b — stan w dniu 31 XII					
IN THE REGON REGISTER ^b — as of 31 XII					
191,3	192,1	193,5	194,1	<i>Total: in thousands</i>	5
914	919	927	931	<i>per 10 thous. population</i>	6
48,1	49,9	51,5	53,2	<i>Legal persons and organizational entities without legal personality:</i>	
167,7	174,0	179,6	185,4	<i>in thousands</i>	7
				<i>1999 = 100</i>	8
				<i>of which:</i>	
1,0	1,0	1,0	1,0	<i>co-operatives</i>	9
13,5	14,3	15,5	16,6	<i>commercial companies</i>	10
1,8	1,8	1,8	1,9	<i>of which with foreign capital participation</i>	11
13,3	13,3	13,4	13,5	<i>civil law partnerships</i>	12
143,2	142,2	142,0	140,9	<i>Natural persons conducting economic activity:</i>	
110,7	109,9	109,8	109,0	<i>in thousands</i>	13
684	680	681	676	<i>1999 = 100</i>	14
				<i>per 10 thous. population</i>	15
REGIONALNE ACCOUNTS					
73880	76063	79730	.	<i>Gross domestic product (current prices):</i>	
35280	36379	38190	.	<i>in million zlotys</i>	16
101,4	102,3	103,5	.	<i>per capita in zł</i>	17
65579	67434	70733	.	<i>Gross domestic product (constant prices) — previous year = 100</i>	18
31316	32252	33881	.	<i>Gross value added (current prices):</i>	
				<i>in million zlotys</i>	19
				<i>per capita in zł</i>	20
48711	50135	51084	.	<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>	
23261	23978	24469	.	<i>in million zlotys</i>	21
100,2	103,1	102,8	.	<i>per capita in zł</i>	22
				<i>Gross real disposable income in the households sector — previous year = 100</i>	23

gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
farms in agricultural.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE
GEOGRAPHIC LOCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				Extreme points of the voivodship border:
na północ (szerokość geograficzna północna)	Śliwice	53°46'52"	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Chodecz	52°19'50"	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
za zachód (długość geograficzna wschodnia)	Więcbork	17°14'50"	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Górzno	19°45'42"	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość: z południa na północ	x	1°27'02"	161,7	<i>Extent: from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2°30'52"	167,5	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2016 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2016
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	17972	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	1021	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
pomorskim	244	23,9	pomorskie
warmińsko-mazurskim	131	12,8	warmińsko-mazurskie
mazowieckim	209	20,5	mazowieckie
łódzkim	31	3,0	łódzkie
wielkopolskim	406	39,8	wielkopolskie

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt — Czarne Góry	Kamień Krajeński	189	<i>Highest point — Czarne Góry</i>
Najniżej położony punkt — średni poziom Wisły w Nowem	Nowe	13	<i>Lowest point — average level of Wisła in Nowe</i>
Najwyżej położona miejscowość — Dąbrówka	Kamień Krajeński	188	<i>Highest locality — Dąbrówka</i>
Najniżej położona miejscowość — Rozgarty	Grudziądz	26	<i>Lowest locality — Rozgarty</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 4. WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS

ZBIORNIKI WODNE <i>RESERVOIRS</i>	Rzeka <i>River</i>	Rok uruchomienia <i>Year opened</i>	Całkowita pojemność przy maksymalnym piętrzeniu w hm ³ <i>Total capacity at maximum accumulation in hm³</i>	Powierzchnia przy maksymal- nym piętrzeniu w km ² <i>Area at maximum accumulation in km²</i>	Wysokość piętrzenia w m <i>Height of accumulation in m</i>
Włocławek ^a	Wisła	1970	453,6	75,0	12,7
Koronowo	Brda	1960	80,6	15,6	22,0
Pakość	Noteć Zachodnia	1974	42,6	13,0	4,8
Żur	Wda	1929	16,0	3,0	15,5
Gródek	Wda	1923	5,5	1,0	11,0
Smukała	Brda	1951	2,2	0,9	8,0
Tryszczyn	Brda	1960	2,2	0,9	7,2

^a Stopień wodny.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^a Flow reservoir.

Source: data Ministry of the Environment and Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 5. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C						
		średnie ^a average ^a				skrajne extreme		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme temperatures
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2016	maksimum maximum	minimum minimum	
		1971–2016						
Toruń	69	8,1	8,5	8,7	9,5	37,9	-32,0	69,9

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 6. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm				Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecznienie w h Insolation in h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2016			
		średnie ^b average ^b						
Toruń	69	528	526	583	680	2,2	1776	5,4

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO W 2016 R.
Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE DIVISION OF KUJAWSKO-POMORSKIE VOIVODSHIP IN 2016
As of 31 XII

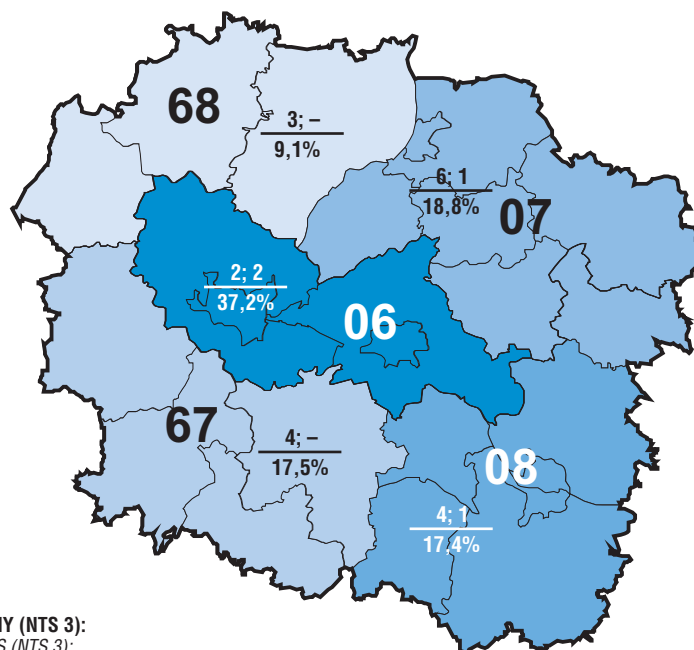
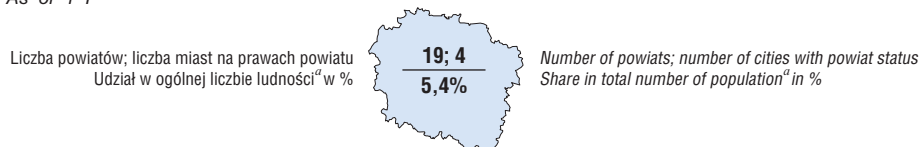
- Granica województwa *Border of voivodship*
- Granica powiatu *Border of powiat*
- Granica gminy *Border of gmina*
- Miasto na prawach powiatu *City with powiat status*

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2017 R.

Stan w dniu 1 I

DIVISION OF THE KUJAWSKO-POMORSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2017

As of 1 I

PODREGIONY (NTS 3):
 SUBREGIONS (NTS 3):

06 bydgosko-toruński

Powiaty Powiats (NTS 4):	
bydgoski	(8)
toruński	(9)
Miasta na prawach powiatów (NTS 4):	
Cities with powiat status (NTS 4):	
Bydgoszcz	(1)
Toruń	(1)

67 inowrocławski

Powiaty Powiats (NTS 4):	
inowrocławski	(9)
mogileński	(4)
nakielski	(5)
zniński	(6)

07 grudziądzki

Powiaty Powiats (NTS 4):	
brodnicki	(10)
chełmiński	(7)
golubsko-dobrzyński	(6)
grudziądzki	(6)
rypiński	(6)
wąbrzeski	(5)
Miasto na prawach powiatów (NTS 4):	
City with powiat status (NTS 4):	
Grudziądz	(1)

68 świecki

Powiaty Powiats (NTS 4):	
sępoleński	(4)
świecki	(11)
tucholski	(6)

08 włocławski

Powiaty Powiats (NTS 4):	
aleksandrowski	(9)
lipnowski	(9)
radziejowski	(7)
włocławski	(13)
Miasto na prawach powiatów (NTS 4):	
City with powiat status (NTS 4):	
Włocławek	(1)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).
 Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses.

^a Stan w dniu 31 XII 2016 r.; odpowiednio dla województwa — udział w kraju, dla podregionów — udział w województwie.
^a As of 31 XII 2016; respectively for voivodship — share in country, for subregions — share in voivodship.

DZIAŁ II STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

1. Dane o stanie i zmianach w **ewidencyjnym przeznaczeniu gruntów** opracowano na podstawie rocznych wykazów gruntów wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity, Dz. U. 2016 poz. 1034). Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji „grunty zabudowane i zurbanizowane”), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji „wody śródlądowe stojące”) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłącznie na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2015 poz. 909). Ustawa ta chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I—III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV—VI wytworzone z gleb organicznych. Od 2010 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

CHAPTER II ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

1. *Data on the condition and changes in the **registered intended use of land** were developed on the basis of annual reports on land, introduced in the decree is classified according to ownership and register groups of land included in the register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction, dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text, Journal of Laws 2016, item 1034). A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item “built-up and urbanized land”), land under ponds (included in the item “standing inland water”) as well as ditches (which accounted for a separate item) in agricultural land.*

*Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2015 item 909). The Law protects all agricultural land included in quality classes I—III, as well as agricultural land included in quality classes IV—VI, comprised of organic soils. Since 2010 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.*

***Quality classes of agricultural land** describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest.*

2. *Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).*

***Reclamation of land** consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.*

3. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych (włączając fermy przemysłowego chowu zwierząt oraz zakłady zajmujące się produkcją roślinną) wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napelnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

Przez **zamknięty obieg wody** rozumie się układ, w którym woda raz użyta nie jest odprowadzona do odbiornika, lecz zawracana do punktu bezpośredniego podawania wody do obiegu, do powtórnych rotacji i wykorzystania.

4. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3 pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnię ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze to wody używane w procesach produkcyjnych, głównie w elektrowniach ciepłych, do celów chłodzenia. Są one zwykle podgrzane i powodują tzw. zanieczyszczenie termiczne wód.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,

3. Information regarding water withdrawal concerns:

- 1) in the item "for production purposes (excluding agriculture, forestry and fishing)" — organizational entities (including industrial livestock farming and crop production plants) making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines and construction facilities which is discharged to reservoir without further use;
- 2) in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds" — agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item "exploitation of water supply network" — all entities supervising the work of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, water service plants, workplaces, etc.).

A **closed water cycles system** is understood as a system, in which water that has been used once is not drained to a collector, but recycled to the point where the water is directly fed into the system for subsequent cycles and utilization.

4. Data regarding wastewater concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment with wastewater treatment plants** concern the same entities.

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage network of entities engaged in production (including contaminated mine drainage water and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water means water used in production processes, mainly in heat and power generating plants, for cooling purposes. This is usually hot water which causes so-called thermal pollution of water.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged into waters by a separate sewage,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged

— temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoelektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiającą zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie odprowadzanych ścieków, np. biologiczne z podwyższonym usuwaniem biogenów lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne, zakwalifikowano do najwyższego stopnia oczyszczania ścieków (z podwyższonym usuwaniem biogenów, biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię pracującą na sieci kanalizacyjnej.

W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków

into lakes and their inflows does not exceed 26°C and into other waters, except for territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding treated wastewater concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of wastewater occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment of discharged wastewater, e.g. biological with increased biogene removal or mechanical, chemical and biological, was classified as the highest degree of the treatment process (with increased biogene removal, biological or chemical).

Data on municipal wastewater treatment plants concern those of them, which are used to treat wastewater drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., wastewater treatment plants not working within sewage network).

Data on urban and rural population connected to wastewater treatment plants are presented on a basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network.

When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of wastewater treated by a given treatment plant determines the classifica-

decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

5. Informacje o źródłach i wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40 z późniejszymi zmianami). Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań i może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

6. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

tion of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.

5. Information regarding the sources and amounts of air pollutants emission from plants of significant nuisance to air quality as well as **the possession of system to reduce such pollutants and the effects of their utilization** concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40 with later amendments). The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emissions** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Data regarding particulate and gas emission include organised emission (from technological and heating facilities) and non-organised emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

6. Nature protection consists in maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Nature 2000 areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature, plant, animal and fungi species protection.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (tekst jednolity, Dz. U. 2016 poz. 2134, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów lub Ministra Środowiska, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Rezerwy przyrody obejmują obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska: roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajo-brazowymi.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania oraz popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2016 item 2134, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers or the Minister of the Environment, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

***Nature reserves** include areas in natural or slightly changed state, ecosystems, refuges and natural habitats. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature, having essential value for the environmental, scientific, cultural or landscape reasons.*

***Landscape parks** are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.*

***Protected landscape areas** include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.*

***Documentation sites** are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.*

***Ecological areas** are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps etc.*

***Landscape-nature complexes** are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features.*

***Monuments of nature** are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exsurgents, stones, ravines, erratic boulders and caves.*

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany. Dane o odpadach od 2013 r. zostały opracowane w oparciu o ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 poz. 21) zmieniającą ustawę z dnia 27 IV 2001 r. obowiązującą do 2012 r.

Informacje o **odpadach** od 2015 r. opracowane zostały zgodnie z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 XII 2014 r. (Dz. U. 2014, poz. 1923).

Dane od 2014 r. dotyczące odpadów odzyskanych i nieszkodliwionych obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i nieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów. Pełna definicja odzysku odpadów zawarta jest w ustawie z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów (w tym hałdach, stawach osadowych własnych i innych).

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrehabilitowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez m.in. właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

7. Waste means any substance or object which the holder discards or intends or is required to discard. Data on waste since 2013 have been compiled on the basis of the Law on Waste, dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21), amending the Law dated 27 IV 2001 valid until 2012.

Information regarding **waste** since 2015 was compiled with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 9 XII 2014 (Journal of Laws 2014, item 1923).

From 2014 data on waste recovered and disposed included waste treated by waste producer on its own. Data on waste recovered and disposed for previous years included waste treated both by waste producer on its own and transferred to other recipient for recovery or disposal.

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operation the principal result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials. Full definition of waste recovery is included in the Law on Waste dated 14 XII 2012.

Disposal of waste shall mean any operation which is not recovery even where the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy.

Waste storage means a temporary waste, which includes: preliminary storage of waste by its producer, temporary storage of waste by the unit collecting waste, storage of waste by the unit processing waste.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas and waste facility (including on own and other heaps, settling ponds).

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

8. Dane o nakładach na środki trwałe służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem indywidualnych gospodarstw rolnych oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów) jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

9. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej są to fundusze tworzone m.in. z opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, umieszczanie odpadów na składowisku oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenia wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

10. Podziału nakładów na środki trwałe służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz uzyskanych efektów rzeczowych według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

8. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of individual farmsteads as well as natural persons and partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section “Public administration and defence; compulsory social security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

9. Environmental protection and water management funds are funds created from income originating i.a. from the payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: releasing air pollutants, placement of waste in the landfill as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.

Data concerning voivodship environmental protection and water management funds are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements – on cash basis).

10. The division of outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management by voivodship is made on the basis of the actual location of the investment.

TABL. 1 (7). STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2017		2005	2017	SPECIFICATION
	w ha in ha		pryrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do roku 2016 increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2016	na 1000 mieszkańców ^a w ha per 1000 population ^a in ha			
Powierzchnia ogólna^b	1796972	1797134	1797134	-	868,8	862,4	Total area^b
Użytki rolne	1188145	1178568	1168951 ^c	4016 ^c	574,5	560,9	Agricultural land
w tym:							of which:
grunty orne	993935	995940	990036	-2320	480,6	475,1	arable land
sady	18446	15848	8738	29	8,9	4,2	orchards
łąki trwale	88568	84919	83498	-199	42,8	40,1	permanent meadows
pastwiska trwale	51875	48024	46849	-176	25,1	22,5	permanent pastures
grunty rolne zabudowane	24006	23591	24465	1278	11,6	11,7	agricultural built-up areas
grunty pod stawami	1615	1972	2129	46	0,8	1,0	lands under ponds
grunty pod rowami	9701	8274	7882	4	4,7	3,8	lands under ditches
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	430507	436356	434722	-4670	208,1	208,6	Forest land as well as
las	420327	426170	429605	560	203,2	206,2	woody and bushy land
grunty zadrzewione i zakrzewione	10179	10186	5117	-5230	4,9	2,5	woody and bushy land
Grunty pod wodami	46582	47739	48215	7	22,5	23,1	Lands under waters
powierzchniowymi							
płynącymi	39162	43080	43429	264	18,9	20,8	surface flowing
powierzchniowymi stojącymi	7420	4659	4786	-257	3,6	2,3	surface standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane	78610	81969	93587 ^d	734	38,0	44,9	Built-up and urbanized areas
w tym:							of which:
tereny mieszkaniowe	13805	15862	21013	249	6,7	10,1	residential areas
tereny przemysłowe	5354	5979	6853	86	2,6	3,3	industrial areas
tereny inne zabudowane	4096	5803	8387	89	2,0	4,0	other built-up areas
tereny zurbanizowane niezabudowane	2801	2508	2938	-316	1,4	1,4	urbanized non-built-up areas
tereny rekreacji i wypoczynku	3286	3264	3388	31	1,6	1,6	recreational areas
tereny komunikacyjne	48684	48109	50179	224	23,5	24,1	transport areas
drogi	41793	41363	43486	247	20,2	20,9	roads
kolejowe	6467	6321	5992	-16	3,1	2,9	railway
inne ^e	424	425	701	-7	0,2	0,3	other ^e
użytki kopalne	584	444	449	-9	0,3	0,2	minerals
Użytki ekologiczne	3962	4972	5052	23	1,9	2,4	Ecological arable lands
Nieużytki	43536	42284	41888	-104	21,0	20,1	Wasteland
Tereny różne ^f	5629	5246	4719	-6	2,7	2,3	Miscellaneous land ^f

^a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2016. ^b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi). ^c Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione.” ^d Łącznie z gruntami przeznaczonymi na budowę dróg publicznych lub linii kolejowych. ^e Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp., patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 55. ^f Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrehabilitowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Population as of 31 December for 2004 and 2016, respectively. ^b Land area (including inland waters). ^c Including wood and bushy land on agricultural land classified until 2016 in the items „forest land as well as woody”. ^d Including areas used for public road construction or railways. ^e Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. see general notes item 1 on page 55. ^f Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (8). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE
NA CELE NIELEŚNE^a**
**AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES
AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
OGÓŁEM	62	63	72	133	GRAND TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne	48	52	48	89	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: I-II	1	2	4	5	mineral: I-II
III	40	44	35	59	III
IV	2	-	5	9	IV
organiczne: IV	2	2	2	2	organic: IV
V-VI	3	4	2	4	V-VI
Inne grunty rolne	-	-	6	10	Other agricultural land
Grunty leśne	14	11	18	44	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe	20	31	31	55	Residential areas
Na tereny przemysłowe	11	16	21	54	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	13	2	2	1	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	9	5	3	6	Minerals
Pod zbiorniki wodne	-	-	-	-	Water reservoirs
Na inne cele	9	9	15	17	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Źródło: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

Source: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (9). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI
I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE
I ZAGOSPODAROWANE**
**DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION
AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	4423	4410	4257	4275	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane	4408	4364	4150	4157	devastated
zdegradowane	15	46	107	118	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	12	10	84	53	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	-	10	38	29	agricultural
leśne	6	-	23	2	forest
zagospodarowane	6	7	45	16	managed

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (10). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	240,9	245,3	252,2	268,0	100,0	T O T A L
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych	73,1	77,5	86,0	96,2	35,9	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	63,8	68,2	75,3	85,1	31,7	surface
podziemne	9,0	9,2	10,6	11,0	4,1	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	51,2	52,1	49,7	54,9	20,5	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	116,6	115,7	116,5	116,9	43,6	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	18,7	19,3	19,0	19,8	7,4	waters: surface
podziemne	97,9	96,4	97,4	97,2	36,3	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water network.

TABL. 5 (11). **ZUŻYCIĘ WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	210,0	216,9	223,4	237,4	100,0	T O T A L
Przemysł	67,5	76,1	81,6	90,7	38,2	Industry
w tym na cele produkcyjne	62,7	71,7	74,3	85,5	36,0	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	51,2	52,1	49,7	54,9	23,1	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	91,3	88,7	92,1	91,9	38,7	Exploitation water supply network ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. ^b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (12). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEN W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	2241	1773	2548	2902	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	979	1007	1228	1184	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	51167	52083	49738	54904	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	9317	6827	9058	11615	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	4,2	3,9	3,6	4,0	per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych	41850	45256	40680	43289	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	42,7	44,9	33,1	36,6	per 1 ha

^a O powierzchni co najmniej 20 ha. ^b O powierzchni co najmniej 10 ha. ^c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

^a Area of 20 ha and more. ^b Area of 10 ha and more. ^c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (13). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	116,3	127,7	124,2	133,9	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	49,8	56,1	60,4	66,9	49,9	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze ...	4,0	10,4	5,3	6,1	4,5	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	66,5	71,6	63,8	67,0	50,1	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	112,2	117,3	118,9	127,8	95,5	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	110,2	114,3	116,8	125,8	94,0	treated
mechanicznie	20,4	19,8	18,7	21,8	16,3	mechanically
chemicznie ^b	1,2	1,3	3,7	2,8	2,1	chemically ^b
biologicznie	35,2	38,6	39,8	43,7	32,7	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	53,3	54,5	54,6	57,5	42,9	with increased biogene removal
nieoczyszczane	2,1	3,0	2,1	2,0	1,5	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	.	2,9	2,1	2,0	1,5	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	.	0,1	0,0	0,0	0,0	discharged by sewage network

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

^a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. ^b Data concern only to industrial wastewater.

TABL. 8 (14). **ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

JEDNOSTKI	2005	2010	2015	2016	ENTITIES
OGÓŁEM	123	98	124	130	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania wyposażone w oczyszczalnię ścieków	63	50	55	59	<i>Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment possessing wastewater treatment plants</i>
o wystarczającej przepustowości	52	39	46	49	<i>with sufficient capacity</i>
o niewystarczającej przepustowości	43	33	40	45	<i>with insufficient capacity</i>
bez oczyszczalni ścieków	9	6	6	4	<i>not possessing wastewater treatment plants</i>
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	11	11	9	10	<i>Discharging wastewater into sewage network (not possessing wastewaters treatment plants)</i>
60	48	69	71		

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a *Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.*

TABL. 9 (15). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

WASTEWATER TREATMENT PLANTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mechaniczne <i>Mechanical</i>	Chemiczne <i>Chemical</i>	Biologiczne <i>Biological</i>	Z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						<i>Industrial wastewater treatment plants</i>
Liczba						<i>Number</i>
2005	61	21	5	34	1	
2010	50	17	4	28	1	
2015	48	14	3	30	1	
2016	50	15	2	32	1	
Przepustowość w dam ³ /d						<i>Capacity in dam³/24h</i>
2005	433,8	281,1	33,7	112,5	6,5	
2010	404,2	259,9	28,0	109,8	6,5	
2015	449,2	261,7	37,5	132,8	17,2	
2016	437,7	250,2	37,1	133,1	17,2	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a						<i>Municipal wastewater treatment plants^a</i>
Liczba						<i>Number</i>
2005	128	1	–	93	34	
2010	141	3	–	107	31	
2015	137	–	–	104	33	
2016	137	–	–	104	33	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

^a *Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system.*

TABL. 9 (15). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Mechanical</i>	Che- miczne <i>Chemical</i>	Biolo- giczne <i>Biological</i>	Z podwyż- szonym usuwaniam biogenów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a (dok.)						Municipal wastewater treatment plants^a (cont.)
Przepustowość w dam ³ /d ... 2005	436,8	0,1	x	96,7 ^b	340,0	Capacity in dam ³ /24h
2010	451,4	0,6	x	112,2 ^b	338,6	
2015	443,2	x	x	72,4	370,9	
2016	440,5	x	x	69,7	370,9	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^{cd} ... 2005	63,2	0,0	x	19,7	43,5	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^{cd}
2010	69,8	0,5	x	23,0	46,3	
2015	72,1	0,5	x	17,0	54,6	
2016	72,8	0,5	x	16,9	55,3	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — dane szacunkowe, ludność ogółem — na podstawie bilansów. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 56.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances. ^d See general notes, item 4 on page 56.

TABL. 10 (16). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW
SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
**EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS
OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	91	81	92	97	Plants of significant nuisance to air quality ^a (as of 31 XII) of which possessing systems to reduce the emission of: particulates gases of which without the results of meas- urements of: emission: particulates gases emission Emission of pollutants in thous. t: particulates of which particulates from the combustion of fuels gases (excluding carbon dioxide) of which: sulphur dioxide carbon oxide nitrogen oxides
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					
pyłowych	70	61	69	70	
gazowych	15	13	14	18	
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					
emisji:					
pyłów	20	22	22	26	
gazów	15	17	18	20	
emisji	63	66	78	86	
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					
pyłowych	7,1	4,3	2,6	2,0	
w tym pyły ze spalania paliw	5,5	3,0	1,6	1,0	
gazowych (bez dwutlenku węgla)	63,5	57,1	51,5	53,1	
w tym: dwutlenek siarki	29,5	23,1	17,9	15,1	
tlenek węgla	17,8	15,7	13,4	15,6	
tlenki azotu	14,1	13,7	12,3	12,4	

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 10 (16). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA (dok.)**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	497,4	491,7	479,8	376,0	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	23,2	33,0	23,5	24,6	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	98,6	99,1	99,5	99,5	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	26,8	36,6	31,4	31,6	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

TABL. 11 (17). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony <i>Cyclones</i>	Multicyklony <i>Multi-cyclones</i>	Filtry tkaninowe <i>Fabric filters</i>	Elektrofiltry <i>Electrofilters</i>	Urządzenia mokre <i>Wet air cleaners</i>	Inne <i>Others</i>	
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII <i>EQUIPMENT — as of 31 XII</i>							
OGÓŁEM	2005	326	41	225	25	107	18
TOTAL	2010	274	49	295	30	122	27
	2015	238	49	317	27	95	83
	2016	240	51	344	42	101	79
Skuteczność: <i>Efficiency:</i>							
niska	2005	3	1	10	—	35	x
<i>low</i>	2010	7	9	13	—	47	x
	2015	4	4	9	—	47	x
	2016	8	3	9	—	47	x
średnia	2005	77	26	95	13	22	x
<i>moderate</i>	2010	71	27	137	9	20	x
	2015	69	24	141	8	10	x
	2016	71	21	148	24	13	x
wysoka	2005	246	14	120	12	50	x
<i>high</i>	2010	196	13	145	21	55	x
	2015	165	21	167	19	38	x
	2016	161	27	187	18	41	x
PRZEPLYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h <i>WASTE GAS FLOW in dam³/h</i>							
OGÓŁEM	2005	5520	2339	2796	5263	2121	217
TOTAL	2010	4932	1842	3349	5338	2201	564
	2015	3989	1027	3360	4651	1893	1158
	2016	3909	1286	4522	4375	1979	1137

TABL. 11 (17). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA (dok.)**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony <i>Cyclones</i>	Multicyklony <i>Multi-cyclones</i>	Filtry tkaninowe <i>Fabric filters</i>	Elektrofiltry <i>Electrofilters</i>	Urządzenia mokre <i>Wet air cleaners</i>	Inne <i>Others</i>	
PRZEPIY W GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h (dok.) WASTE GAS FLOW in dam ³ /h (cont.)							
Skuteczność: <i>Efficiency:</i>							
niska <i>low</i>	2005	30	17	72	x	476	x
	2010	362	303	61	x	580	x
	2015	43	32	71	–	433	x
	2016	92	32	71	–	361	x
średnia <i>moderate</i>	2005	1332	1363	1310	1753	205	x
	2010	1111	1008	1951	1121	205	x
	2015	1198	746	1975	661	107	x
	2016	1136	712	2140	711	137	x
wysoka <i>high</i>	2005	4158	959	1414	3510	1440	x
	2010	3459	531	1337	4217	1416	x
	2015	2748	249	1314	3990	1353	x
	2016	2681	542	2311	3664	1481	x

TABL. 12 (18). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
 Stan w dniu 31 XII
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION	
	w ha in ha				w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship		na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²
OGÓŁEM	581507,4	571128,7	571358,5	571390,0	31,8	2742	TOTAL
Rezerwy przyrody	17478,1	9493,2	9600,9	9628,2	0,5	46	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	215043,0	223513,0	223470,1	223471,3	12,4	1072	Landscape parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	334488,5	329676,6	329758,0	329764,3	18,3	1582	Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	93,5	93,6	93,6	93,6	0,0	0	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	7479,3	3023,7	3037,9	3037,9	0,2	15	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	6925,0	5328,6	5398,0	5394,8	0,3	26	Ecological arable lands

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 58. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes, item 6 on page 58. ^b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 13 (19). REZERWATY PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
As of 31 XII

LATA REZERWATY	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		YEARS RESERVES	
		ogółem total	w tym pod ochroną ścisłą ^a of which strictly protected ^a		
OGÓŁEM	2005	93	17478,1	159,5	TOTAL
	2010	94	9493,2	109,4	
	2015	93	9600,9	1463,9	
	2016	93	9628,2	1507,0	
Faunistyczne		8	3204,1	41,2	Fauna
Krajobrazowe		7	2837,8	228,5	Landscape
Leśne		47	2126,4	910,3	Forest
Torfowiskowe		16	962,7	279,3	Peat-bog
Florystyczne		7	85,8	43,6	Flora
Wodne		3	122,5	4,0	Water
Przyrody nieożywionej		1	227,9	–	Inanimate nature
Stepowe		3	59,3	0,2	Steppe
Słonoroślowe		1	1,9	–	Halophyte

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.
^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 14 (20). PARKI KRAJOBRAZOWE

Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
		w ha in ha			
OGÓŁEM	2005	232762,8	92103,4	117632,5	12423,3
TOTAL	2010	232762,8	92103,4	117632,5	12423,3
	2015	232762,9	92103,3	117633,0	12423,1
	2016	232762,9	92103,3	117633,0	12423,1
Krajeński		73850,0	19223,0	49373,0	2604,0
Zespół Parków Krajobrazowych Chelmińskiego i Nadwiślańskiego		55642,5	9370,9	38370,6	3098,6
Tucholski		25660,0	22240,0	2010,1	617,4
Gostynińsko-Włocławski		22200,0	12310,0	7800,0	875,0
Wdecki		19177,2	13346,9	5212,5	617,8
Górznięsko-Lidzbarski		13901,5	7927,0	4967,0	607,0
Brodnicki		12349,0	7072,1	2880,2	1653,6
Nadgoplański		9982,7	613,4	7019,6	2349,7

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków; powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks; area of parks within the area of voivodship.

TABL. 15 (21). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2068	2622	2668	2654	T O T A L
w tym:					of which:
Pojedyncze drzewa	1213	1991	2027	2027	Individual trees
Grupy drzew	670	433	432	421	Tree clusters
Aleje	64	56	68	67	Alleys
Głazy narzutowe	86	81	81	81	Erratic boulders

TABL. 16 (22). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS ITS WASTE LANDFILL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	74	77	92	92	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	3150,6	2267,7	3372,4	3182,8	Waste generated (during the year) in thous. t
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) w tys. t	23248,3	17301,4	20983,8	22378,3	Waste landfilled up to now (accumulated ^b ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t ...	126,2	18,9	23,8	314,4	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Area of storage yards in ha:
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	315,8	222,3	253,8	273,8	non-reclaimed (end of year)
zrekultywowane (w ciągu roku)	3,0	-	-	-	reclaimed (during the year)

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych ^b Na terenach własnych zakładów.
^a Excluding municipal waste. ^b On own plant grounds.

TABL. 17 (23). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2016 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku <i>Waste generated during the year</i>						Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) <i>Waste landfilled up to now (accumulated^b; end of year)</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>	poddane odzyskowi ^c <i>of which recovered</i>	unieszkodliwione <i>disposed</i>		przekazane innym odbiorcom <i>transferred to other recipients</i>	magazynowane czasowo <i>temporarily stored</i>		
			razem <i>total</i>	w tym składowane ^d <i>of which land-filled^d</i>				
w tys. t <i>in thous. t</i>								
OGÓŁEM	3182,8	314,4	1424,0	1419,8	1341,5	102,9	22378,3	TOTAL
w tym:								<i>of which:</i>
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	107,3	–	21,8	21,8	61,3	24,2	2224,2	<i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>
Odpady z wydobywania kopalin innych niż rudy metali	1387,5	–	1387,5	1387,5	–	–	7155,7	<i>Waste from mineral nonmetalliferous excavation</i>
Popioły lotne z węgla	280,1	–	–	–	280,1	–	1926,8	<i>Coal fly ash</i>
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	71,2	13,7	–	–	26,5	31,0	4,4	<i>Slag, furnace ash and particulates from boilers</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Na terenach własnych zakładów. ^c We własnym zakresie przez wytwórcę, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 60. ^d Na terenach własnych i innych zakładów.

^a Excluding municipal waste. ^b On own plant grounds. ^c By waste producer on its own, see notes, item 7 on page 60. ^d On own plant and other grounds.

TABL. 18 (24). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
Ochrona środowiska	461993,0	495407,5	807104,0	317955,2	Environmental protection
w tym:					<i>of which:</i>
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	25753,7	103258,1	116437,8	199176,8	<i>Protection of air and climate</i>
w tym wydatki na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	10504,9	38665,4	3378,3	14198,5	<i>of which outlays on new fuel combustion technologies and techniques as well as the modernization of boiler and thermal energy plants</i>

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.

TABL. 18 (24). **NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (dok.)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	196868,0	317062,2	357199,8	72964,9	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	48612,9	47914,9	56469,4	3577,7	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	135033,4	226553,6	239389,6	57906,4	sewage network discharging wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych ...	227132,5	66635,8	237263,8	17870,2	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	5001,3	7831,0	11455,6	7731,4	waste collection ^b and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	3770,9	3060,2	5636,5	4486,3	including selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	5175,9	45909,3	200154,9	8020,6	removal and treatment of waste ^b
rekułtywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	3916,4	#	22793,6	757,1	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	–	–	–	–	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	1103,0	618,0	43042,0	1368,3	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	59604,8	265304,2	125375,1	57746,5	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	30305,4	112008,0	44862,9	30043,8	Water intakes and pipe systems
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	25942,7	133222,3	19243,0	11087,2	Construction and modernization of water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	–	1570,2	27096,4	48,0	Water reservoirs and falls
Regulacja i zabudowa rzek i potoków górskich	2108,4	16629,5	154,7	6330,6	Regulation and management, of rivers and mountain streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych	1248,3	1874,2	34018,1	10236,9	Flood embankments and pump stations behind embankments and in depression areas

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 19 (25). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r.:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	18905	1768	7468	424	particulates
gazowych	–	–	161	–	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	274,8	342,5	206,7	68,6	wastewater
wody opadowe	20,2	45,9	75,8	21,9	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	6	2	–	1	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	5	2	–	1	of which municipal
mechaniczne	3	1	–	–	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	2	1	–	1	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1	–	–	–	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	6247	17070	3773 ^b	15	capacity of treatment plants in m ³ /24h
w tym oczyszczalni komunalnych	6175	17070	3473 ^b	15	of which municipal
mechanicznych	635	480	3390 ^b	–	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	5540	16590	383 ^b	15	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	72	x	x	–	with increased biogene removal ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					Farmstead treatment facilities (homestead):
obiekty	423	1297	1002	217	facilities
przepustowość w m ³ /d	358	3073	2585	613	capacity in m ³ /24h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	–	1	1	2	facilities
przepustowość w m ³ /d	x	250	100	1720	capacity in m ³ /24h

^a W tym chemiczne. ^b Dotyczy modernizacji istniejących obiektów.

^a Of which chemical. ^b Refers to modernization of existing facilities.

TABL. 19 (25). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty	–	–	1	1	facilities
wydajność w t/r	x	x	3200	4000	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	–	–	–	–	facilities
powierzchnia w ha	2,5	5,5	–	–	area in ha
wydajność w t/r	2615	120000	878	–	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^a w t/r	7016	x	65000	14658	Capacity of waste utilization systems ^a in t/y
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^b w m ³ /d	2511	4290	2208	7547	Capacity of water intakes ^b in m ³ /24h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	3253	11262	4351	7280	Water treatment in m ³ /24h
Sieć wodociągowa w km	400,8	510,3	256,4	166,0	Water supply network in km
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	–	9,2	–	23,6	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	–	–	16,6	4,4	Flood embankments in km

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Excluding municipal waste. b Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 20 (26). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł					
O G Ó Ł E M	98278,2	141526,1	169993,7	73598,2	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	15379,7	22379,3	42001,6	19319,7	26,3	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	55423,8	92669,2	80396,3	23720,0	32,2	Wastewater management and protection of water
Gospodarka odpadami	13014,9	14205,4	29133,3	10165,6	13,8	Waste management
Pozostałe	14459,8	12272,2	18462,5	20392,9	27,7	Others

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 21 (27). **WPLYWY Z OPLAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Oplaty za korzystanie ze środowiska	102802,2	99358,9	99565,3	93794,8	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	59313,1	36773,0	44868,8	43663,7	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	29094,0	31599,8	32855,7	30900,6	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	6276,8	29667,3	17502,6	14586,5	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	764,0	495,5	345,6	532,7	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	139,7	47,1	80,4	51,4	Norms of discharging wastewater into water or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	578,4	123,3	36,3	22,3	Permissible emission of air pollutants

Źródło: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Source: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Chief Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2016, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 16 XI 2014 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. 2014 poz. 1145).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

a) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:

— instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),

— terenowe organy administracji rządowej niezespółonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);

b) terenowe organy administracji rządowej zespółonej: urzędy wojewódzkie, jednostki

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiaty and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election

3. The demographic and occupational characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2016, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 16 XI 2014 elections.

The grouping of councillors of organs of local government entities by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 VIII 2014 (Journal of Laws 2014 item 1145).

4. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

1) **State administration** comprises:

a) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:

— principle and central institutions (e.g., Chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),

— territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);

b) territorial organs of combined government

- pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty),
- c) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.
- 2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:
- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
- urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).
- 3) **Samorządowe kolegia odwoławcze** są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.
5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.
- administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices),*
- c) *some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*
- 2) **Local government administration** comprises:
- a) *gminas and cities with powiat status:*
- *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
 - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
- b) *powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour office, public road boards);*
- c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*
- 3) **Local government appeal councils** are bodies competent for examining, inter alia, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.
5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.*

TABL. 1 (28). JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Powiaty	19	19	19	19	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	4	4	4	4	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	144	144	144	144	<i>Gminas</i>
miejskie	17	17	17	17	<i>urban</i>
wiejskie	92	92	92	92	<i>rural</i>
miejsko-wiejskie	35	35	35	35	<i>urban-rural</i>
Miasta	52	52	52	52	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	3528	3625	3583	3581	<i>Rural localities</i>
Solectwa	2250	2258	2286	2287	<i>Village administrator's offices</i>

TABL. 2 (29). GMINY W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

GMINAS IN 2016

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni Area								
		poniżej <i>below</i> 5,0 km ²	5,0– –19,9	20,0– –49,9	50,0– –99,9	100,0– –149,9	150,0– –199,9	200,0– –249,9	250,0– –299,9	300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM TOTAL	144^a	1	10	3	38	50	26	9	5	2
Poniżej 2500	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–
<i>Below</i>										
2500— 4999	41	1	–	1	25	13	–	–	–	–
5000— 7499	33	–	1	–	7	13	7	4	1	–
7500— 9999	26	–	–	–	3	15	8	1	–	–
10000— 14999	22	–	6	–	1	6	6	2	1	–
15000— 19999	6	–	2	–	–	1	2	1	1	–
20000— 39999	10	–	–	1	–	1	2	1	2	2
40000— 99999	2	–	–	1	1	–	–	–	–	–
100000—199999	1	–	–	–	1	–	–	–	–	–
200000 i więcej	2	–	–	–	–	1	1	–	–	–
<i>and more</i>										

a W tym 4 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.

a Of which 4 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (30). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2016 R.**

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2016

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni Area							
		poniżej below 50,0 km ²	50,0– –99,9	100,0– –299,9	300,0– –499,9	500,0– –999,9	1000,0– –1499,9	1500,0– –1999,9	2000,0 km ² i więcej and more
OGÓŁEM	23	–	2	2	1	9	9	–	–
TOTAL									
Poniżej 50000	8	–	–	–	–	7	1	–	–
<i>Below</i>									
50000— 74999	4	–	–	–	1	2	1	–	–
75000— 99999	5	–	1	–	–	–	4	–	–
100000—149999	3	–	1	–	–	–	2	–	–
150000—199999	1	–	–	–	–	–	1	–	–
200000 i więcej	2	–	–	2	–	–	–	–	–
<i>and more</i>									

TABL. 4 (31). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2016 R.**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT ENTITIES IN 2016

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku województ- kiego <i>voivodship regional council</i>	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	2146	104	361	33	TOTAL
W tym kobiety	613	22	93	5	<i>Of which women</i>

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

18—29 lat	61	8	1	–	19—29 years
30—39	328	23	42	1	30—39
40—49	498	23	70	9	40—49
50—59	682	24	144	14	50—59
60 lat i więcej	577	26	104	9	60 and more

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	710	91	267	31	<i>Tertiary</i>
Policealne i średnie	815	11	82	2	<i>Post-secondary and secondary</i>
Zasadnicze (zawodowe)	547	2	11	–	<i>Basic vocational</i>
Gimnazjalne i podstawowe	74	–	1	–	<i>Lower secondary and primary</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.^a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

TABL. 4 (31). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2016 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT ENTITIES IN 2016 (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city councils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódzkiego <i>voivodship regional council</i>	
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW ^b BY OCCUPATIONAL GROUPS ^b					
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	126	26	143	18	Managers
Specjaliści	446	48	105	12	Professionals
Technicy i inny średni personel	223	7	19	1	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	142	14	32	–	Clerical support workers
Pracownicy usług i sprzedawcy ...	222	4	11	1	Service and sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	704	1	41	–	Skilled agricultural, forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	97	1	–	–	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	50	–	2	–	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	32	–	3	–	Elementary occupations
Siły zbrojne	25	–	–	–	Armed forces occupations

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 77; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. ^b See general notes, item 3 on page 77; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (32). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie average employment				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł average monthly gross wages and salaries ^a in zł				
O G Ó Ł E M	18386	21812	21363	21059	2591,68	3465,05	4051,07	4269,04	TOTAL
w tym:									of which:
Administracja państwowa	6376	6706	6384	6304	3175,80	4059,97	4462,58	4759,53	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	11968	15052	14926	14701	2270,35	3188,84	3864,75	4048,69	Local government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	8826	10690	10209	10018	2317,00	3115,91	3817,01	4049,46	gminas and cities with powiat status
powiaty	2588	3084	3192	3166	2035,50	3204,86	3778,52	3889,58	powiatas
województwo	554	1278	1525	1517	2624,86	3761,07	4363,02	4376,08	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 160.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 160.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W Roczniku prezentowane są dane statystyczne o:

- przestępstwach stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki Komendy Głównej Policji,
- orzeczeniach sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości,
- zarejestrowanej działalności straży pożarnej na podstawie danych z Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1137) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym jest to przestępstwo skarbowe.

Do 2012 r. prezentowane dane zawierały informacje o przestępstwach stwierdzonych przez Policję, jak również stwierdzonych w śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach. Od 2013 r. dane dotyczą spraw prowadzonych przez Policję lub powierzonych przez prokuratora w całości do prowadzenia przez Policję.

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

3. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. i Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. 2016, poz. 2137, z późn. zm.) lub innych ustaw szczególnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. In the Yearbook, statistical data are presented:

- concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the National Police Headquarters.
- concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice,
- concerning registered activity of the fire department on the basis of data of the Voivodship State Fire Department Headquarters in Toruń.

2. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, uniform text Journal of Laws 2016 item 1137) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.

Until 2012 presented data contained information on crimes ascertained by the Police, as well as ascertained in investigations conducted by the prosecutor's offices. Since 2013 data concern cases conducted by the Police or entrusted by the prosecutor entirely to the Police conduction.

Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which least one suspect was found is a **detected crime**.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information systems.

3. Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 1997, the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2016, item 2137, with later amendments) or other specific laws.

4. The **rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes

wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

6. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

7. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze. Z tego względu w niektórych polach tablicy 4 (36) znaki „x” oznaczają, że dany sąd okręgowy nie jest właściwy do rozpatrywania tego rodzaju spraw, mimo ich występowania; przedmiotowe sprawy rozpatruje sąd okręgowy określony w przepisach rozporządzenia ministra sprawiedliwości.

8. Sprawą załatwioną jest:

- 1) w sądownictwie administracyjnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie kończące postępowanie, połączono ją z inną sprawą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, przekazano do innego sądu administracyjnego lub też zakreślono zgodnie z zasadami biurowości. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną z chwilą wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, które dotyczy ostatniej z osób;
- 2) w sądownictwie powszechnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Liczba spraw do załatwienia (w Sądzie Najwyższym – do rozstrzygnięcia) jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

9. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:

in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

6. Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.

7. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

Not all regional courts try commercial cases. Therefore, in some fields of table 4 (36), the "x" indicates that the given regional court does not hear this type of cases, despite the appearance of such cases; objective cases are heard by the regional court defined in the regulations of the Minister of Justice.

8. A resolved case is:

- 1) *in administrative courts – a case in regard to which sentence or an order closing the proceedings has been issued, or combined with another case for joint examination and resolution, or which has been transferred to a different kind of administrative court or marked as resolved according to office administration rules. A case that involves a number of persons is considered resolved when an order closing the proceedings concerning the last of the persons in question is passed;*
- 2) *in common courts – a case in regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.*

The number of pending cases (in the Supreme Court – cases waiting for decision) is the sum of all unresolved cases from previous years and cases that were brought in the given year.

The resolved cases and completed proceedings in a given year also include the cases unresolved from previous year.

9. Family cases include the following proceedings:

- 1) *family and guardianship law;*
- 2) *regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;*

- a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2016, poz. 1654).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 I 2014 r. zniosły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karnego przez nieletniego.

10. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

11. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. W przypadku publikowanych danych – w dniu 31 XII.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych – wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

12. Pożar jest to niekontrolowane procesy palenia, w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenie jest to inne niż pożar zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego, działań człowieka lub naturalnych sił przyrody, stwarzające zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska

Alarmy fałszywe są to wezwania do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca lub zaistniały, lecz nie wymagały podjęcia działań ratowniczych.

13. Podziału pożarów według wielkości dokonano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 II 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego – Załącznik nr 3 (Dz. U. Nr 46, poz. 239).

3) *with respect to juveniles concerning:*

- a) *prevention and counteraction the demoralization of persons under the age of 18,*
- b) *proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13–16,*
- c) *execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;*

4) *compulsory treatment of drug addicts;*

5) *supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.*

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2016, item 1654).

Amendments to the law entered into force as of 2 I 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

10. Adults convicts are persons who at the time of committing crime were at least 17 years old.

11. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. In the case of data published – on 31 XII.

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Judicial Register (registration courts).

12. Fire is out-of-control burning process in places not suitable for this.

Local threat is event different from fire being a result of civilization development, human activity and forces of nature, creating threat to live, health, property or environment.

False alarms are calls for incidents which actually have not occurred or have occurred but rescue action was not needed.

13. Division of fires by size was completed in accordance with the decree of the Minister of the Interior and Administration, dated 18 II 2011, on rules of organization of national system of rescue and fire extinguishing – Enclosure No. 3 (Journal of Laws No. 46, items 239).

TABL. 1 (33). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2015 ^b	2016 ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM	73551	56164	38832	37144	TOTAL
w tym w miastach	58267	42705	29283	27672	of which urban areas
w tym:					of which
Przeciwko życiu i zdrowiu — art. 148 —162 kk	1498	1392	681	844	Against life and health —Art. 148—162 Criminal Code
w tym:					of which
Zabójstwo — art. 148 kk	38	29	19	23	Homicide — Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 kk	688	679	428	513	Damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójce lub pobiciu — art. 158 i 159 kk	675	555	180	251	Participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji — art. 163—180 kk	8117	8322	4423	4692	Against public safety and safety of transport — Art. 163—180 Criminal Code
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a kk	7289	7666	3345	3335	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania — art. 189—196 kk	2202	1458	1303	1449	Against freedom, freedom of conscience and religion — Art. 189—196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności — art. 197—205 kk	245	182	164	248	Against sexual freedom and morals — Art. 197—205 Criminal Code
W tym zgwałcenie — art. 197 kk	102	60	48	74	Of which rape — Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece — art. 206—211 kk	1661	1561	1256	1249	Against the family and guardianship — Art. 206—211 Criminal Code
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 kk	1170	878	818	880	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej — art. 212—217 kk	145	259	133	158	Against good name and personal integrity — Art. 212—217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego — art. 222—231 kk^c	670	1014	1002	1049	Against the activities of state institutions and local government — Art. 222—231 Criminal Code^c
w tym:					of which
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego — art. 222 i 223 kk	117	190	248	284	Battery or active assault on a public official — Art. 222 and 223 Criminal Code
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych — art. 224 kk	106	79	89	115	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local government units or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties — Art. 224 Criminal Code

^a Łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę. ^b Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. ^c Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

^a Including crimes ascertained by prosecutor's office. ^b Excluding punishable acts committed by juveniles. ^c Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”.

TABL. 1 (33). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2015 ^b	2016 ^b	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego — art. 222—231 kk^c (dok.)					Against the activities of state institutions and local government — Art. 222—231 Criminal Code^c (cont.)
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP — art. 226 kk	208	329	459	530	<i>Insulting or belittling a public official or insulting a constitutional body of the Republic of Poland — Art. 226 Criminal Code</i>
Przestępstwa korupcyjne — art. 228—231, 250a, 296a i 296b kk	225	402	139	84	<i>Corruption — Art. 228—231, 250a, 296a and 296b Criminal Code</i>
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości — art. 232—247 kk	1390	1896	1395	1198	Against the judiciary — Art. 232—247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu — art. 252—264 kk	291	233	524	287	Against public order — Art. 252—264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów — art. 270—277 kk^d	3809	2294	1239	1258	Against the reliability of documents — Art. 270—277 Criminal Code^d
Przeciwko mieniu — art. 278—295 kk^e	46340	31812	21106	19961	Against property — Art. 278—295 Criminal Code^e
w tym:					<i>of which</i>
Kradzież rzeczy — art. 275 kk § 1, 278 i 279 ^f kk	16035	11259	6996	5654	<i>Property theft — Art. 275 § 1, 278 and 279^f Criminal Code</i>
w tym kradzież samochodu	2493	823	482	351	<i>of which automobile theft</i>
Krótkotrwały zabór pojazdu — art. 289 kk	745	209	111	91	<i>Willful short-term theft of automobile — Art. 289 Criminal Code</i>
Kradzież z włamaniem — art. 279 kk ^g	12929	7982	5140	4155	<i>Burglary — Art. 279 Criminal Code^g</i>
Rozbój — art. 280 kk	1472	712	246	260	<i>Robbery — Art. 280 Criminal Code</i>
Kradzież rozbójnicza — art. 281kk	76	50	38	57	<i>Theft with assault — Art. 281 Criminal Code</i>
Wymuszenie rozbójnicze — art. 282 kk ...	368	337	37	43	<i>Criminal coercion — Art. 282 Criminal Code</i>
Oszustwo — art. 286 i 287 kk	7929	4829	4880	5788	<i>Fraud — Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
Przeciwko obrotowi gospodarczemu — art. 296—309 kk^h	1413	915	569	420	Against economic activity — Art. 296—309 Criminal Code^h
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi — art. 310—315 kk	421	435	341	417	Against money and securities trading — Art. 310—315 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst: Dz. U. 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.)	115	50	22	17	<i>On Sobriety and Alcohol Education (uniform text: Journal of Laws 2012, item 1356 with later amendments)</i>
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst: Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.)	300	62	58	33	<i>On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)</i>
O przeciwdziałaniu narkomanii — ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst: Dz. U. 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późn. zm.) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst: Dz. U. 2012 r., poz. 124)	3837	3350	2721	2798	<i>On Counteracting Drug Addiction — laws dated 24 IV 1997 (uniform text: Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text: Journal of Laws 2012, item 124)</i>
Przestępstwa skarbowe — kks	290	171	120	105	Fiscal offences — Penal Fiscal Code
W tym akcyza	182	44	59	81	<i>Of which excise</i>

a – c Notki patrz na str. 85. *d* Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk). *e* Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). *f* Wyłącznie z zakresu kradzieży samochodu poprzez włamanie. *g* Z wyłączeniem kradzieży samochodu poprzez włamanie. *h* Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.
 Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a – c See *notebooks* on page 85. *d* Excluding theft or appropriation or identification (Art. 275 § 1 Criminal Code). *e* Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section “Against the reliability of documents”). *f* Exclusively in regard to automobile theft by burglary. *g* Excluding automobile theft by burglary. *h* Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (34). WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2015 ^b	2016 ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM	60,7	66,3	66,2	68,6	TOTAL
w tym przestępstw ^c :					of which of crimes ^c :
Przeciwko życiu i zdrowiu	82,9	85,6	81,3	84,3	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	99,0	99,2	98,6	99,0	Against public safety and safety in transport
Przeciwko wolności, wolności sumie- nia i wyznania	92,6	93,9	89,1	89,4	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	95,5	90,8	87,2	85,9	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece	99,8	99,9	98,6	97,8	Against the family and guardianship
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	97,9	95,4	75,9	77,2	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu	41,9	45,9	47,4	51,9	Against property

^a Łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę. ^b Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. ^c Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 85-86.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Including crimes ascertained by prosecutor's office. ^b Excluding punishable acts committed by juveniles ^c See Criminal Code articles table 1 on page 85-86.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (35). WPLYW SPRAW DO SĄDÓW Powszechnych
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS — courts of first instance					
OGÓŁEM	469656	598835	575052	557561	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	} 107188	22205	19821	19933	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie		39101	35649	25991	Concerning offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		68470	67476	64108	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	248130	347742	334364	335568	Civil
w tym wieczysto-księgowo ^b	138595	150506	169745	176488	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne	64989	76940	90679	82559	Family
Z zakresu prawa pracy	9792	5234	3973	3155	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	2739	2035	3228	2872	Related to social security law
Gospodarcze ^c	23267	18983	19862	23375	Commercial law ^c

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 3 (35). WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH (dok.)
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal					
OGÓŁEM	50783	44299	47307	47692	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	} 22394	462	565	465	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		21550	20633	19063	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^{bc}	15369	13030	15437	16776	Civil ^{bc}
Z zakresu prawa pracy	1211	569	539	571	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	9029	7553	7565	7893	Related to social security law
Gospodarcze	2706	1733	2568	2924	Commercial law

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Bez spraw rejestrowych. ^c Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Excluding registry cases. ^c Including family cases (i.a. divorce).

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (36). WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2016 R.
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Okręgi Districts			SPECIFICATION
		bydgoski	toruński	włocławski	
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS — courts of first instance					
OGÓŁEM	557561	261988	182174	113399	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	19933	9307	6410	4216	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	25991	12855	8531	4605	Concerning offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	64108	29015	24120	10973	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	335568	157593	105886	72089	Civil
w tym wieczysto-księgowo ^b	176488	78040	54642	43806	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne	82559	37490	27391	17678	Family
Z zakresu prawa pracy	3155	1539	1134	482	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	2872	1502	770	600	Related to social security law
Gospodarcze ^c	23375	12687	7932	2756	Commercial law ^c
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal					
OGÓŁEM	47692	24584	15518	7590	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	465	236	141	88	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	19063	10519	5055	3489	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^{cd}	16776	8324	5545	2907	Civil ^{cd}
Z zakresu prawa pracy	571	282	190	99	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	7893	3701	3185	1007	Related to social security law
Gospodarcze	2924	1522	1402	x	Commercial law

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (i.a. divorce).

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (37). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	24993	22046	12870	14564	TOTAL
w tym mężczyźni	22898	20311	11652	13211	of which men
w tym przestępstwa ^a :					of which for crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	2242	1834	1457	1707	Against life and health
w tym:					of which:
Zabójstwo	21	32	15	12	Homicide
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1100	738	472	651	Damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	6306	6869	2923	3601	Against safety in transport
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	5816	6519	2596	2804	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	752	517	522	578	Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals
W tym zgwałcenie	65	39	32	42	Of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	1275	1185	919	923	Against the family and guardianship
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	831	609	567	618	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	10513	7207	4415	4922	Against property
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy	2655	2003	1294	1388	Property theft
Kradzież z włamaniem	1780	1059	705	817	Burglary
Rozbój	580	376	196	222	Robbery

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 85-86.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 85-86.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (38). **ZALATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	22509	24732	17884	15276	TOTAL
O rozwód	4242	6127	5454	5324	By divorce
O separację	903	406	225	238	By separation
O alimenty	7644	9325	7387	6215	By alimony
Nieletnich ^a :					Concerning juveniles ^a :
w postępowaniu wyjaśniającym w związku z:					in investigation proceedings involving:
demoralizacją	1496	1736	x	x	demoralization
z czynami karnymi	5222	4283	x	x	punishable acts
na posiedzeniu lub rozprawie w związku z:					at session or hearing involving:
demoralizacją	810	1015	x	x	demoralization
czynami karnymi	2192	1840	x	x	punishable acts
w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					in investigation of case in which occur suspicion of:
demoralizacji	x	x	1902	1590	demoralization
popelnienia czynu karnego	x	x	2916	1909	committing punishable act

^a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 83.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 9 on page 83.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 7 (39). **SPRAWY RODZINNE ZAŁATWIONE W 2016 R.**
RESOLVED FAMILY CASES IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi <i>Districts</i>			SPECIFICATION
		bydgoski	toruński	włocławski	
OGÓŁEM	15276	7423	4804	3049	TOTAL
O rozwód	5324	2495	1866	963	<i>By divorce</i>
O separację	238	100	67	71	<i>By separation</i>
O alimenty	6215	3011	1846	1358	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie: demoralizacji.....	1590	890	412	288	<i>Concerning juveniles ^a in investi- gation of case in which occur suspicion of: demoralization</i>
popelnienia czynu karalnego	1909	927	613	369	<i>committing punishable act</i>

^a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 83.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 9 on page 83.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 8 (40). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM ^a**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sąd Rejonowy w Bydgoszczy <i>Registration Court in Bydgoszcz</i>					
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	19	3	3	3	<i>State owned enterprises</i>
Przedsiębiorstwa zagraniczne	2	–	–	–	<i>Foreign enterprises</i>
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	2	3	3	3	<i>Professional organizations of farmers ^b</i>
Spółdzielnie	265	265	270	265	<i>Cooperatives</i>
Spółki jawne	539	598	642	641	<i>Unlimited partnerships</i>
Spółki z ograniczoną odpowie- dzialnością	2278	3190	4994	5491	<i>Limited liability companies</i>
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej ^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities ^c
Stowarzyszenia ^d	999	1366	1642	1693	<i>Associations ^d</i>
Związki zawodowe	202	189	186	186	<i>Trade unions</i>
Izby gospodarcze	5	5	7	7	<i>Economic chambers</i>
Rejestr Dłużników Niewypłacal- nych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	1061	9498	21346	24035	<i>Total debtors</i>

^a Sądami rejestrowymi prowadzącymi Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa są sądy rejonowe w Bydgoszczy i w Toruniu. ^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

Uwaga: Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a The courts conducting the National Judicial Register on the territory of the voivodship is Registration Court in Bydgoszcz and Toruń. ^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities. ^d Excluding physical education associations and sports associations.

Note: Register also included other entities.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 8 (40). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sąd Rejonowy w Toruniu Registration Court in Toruń					
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	15	1	1	1	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	–	–	–	–	Foreign enterprises
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	9	16	17	15	Professional organizations of farmers ^b
Spółdzielnie	337	343	348	341	Cooperatives
Spółki jawne	592	706	722	728	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	1881	2809	4462	4957	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities^c
Stowarzyszenia ^d	1060	1496	1852	1917	Associations ^d
Związki zawodowe	189	192	196	197	Trade unions
Izby gospodarcze	5	6	6	6	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	1603	8259	17403	19358	Total debtors

^a Sądami rejestrowymi prowadzącymi Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa są sądy rejonowe w Bydgoszczy i w Toruniu. ^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a : Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a The courts conducting the National Judicial Register on the territory of the voivodship is Registration Court in Bydgoszcz and Toruń. ^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities. ^d Excluding physical education associations and sports associations.

Note : Register also included other entities.

Source : data of the Ministry of Justice.

TABL. 9 (41). **ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ^a**
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE DEPARTMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Liczba zdarzeń	23038	25192	25767	24947	Number of events
Požary	10103	6716	8003	6492	Fires
małe	9408	6425	7552	6196	small
średnie	655	267	403	271	middle
duże	38	20	40	21	big
bardzo duże	2	4	8	4	very big

^a Łącznie z działalnością innych jednostek ochrony przeciwpożarowej (m.in.: ochotniczych i zakładowych straży pożarnych, zakładowych i terenowych służb ratowniczych).

Ź r ó d ł o : dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu.

^a Including activity of other fire protection entities (among others volunteer and company fire services, company and local rescue services).

Source : data of the Voivodship State Fire Department Headquarters in Toruń.

TABL. 9 (41). ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ^a (dok.)
 REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE DEPARTMENT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Požary (dok.)					<i>Fires (cont.)</i>
w tym:					<i>of which:</i>
obiektów użyteczności publicznej	139	133	140	126	<i>general purpose public buildings</i>
obiektów mieszkalnych	1195	1427	1462	1628	<i>residential buildings</i>
obiektów produkcyjnych i magazynowych	221	193	229	174	<i>manufacturing and warehouse facilities</i>
lasów	859	248	550	333	<i>forests</i>
Miejscowe zagrożenia	12187	17700	16612	17078	<i>Local threats</i>
małe	5609	1707	1874	2070	<i>small</i>
lokalne	6461	15885	14638	14897	<i>local</i>
średnie	107	101	96	109	<i>middle</i>
duże	10	4	4	2	<i>big</i>
w tym spowodowane przez:					<i>of which caused by:</i>
katastrofy naturalne	1263	6250	5280	5400	<i>natural catastrophes</i>
awarie techniczne ^b	794	203	882	833	<i>technical failures^b</i>
środki transportu ^c	3332	4658	3469	4070	<i>transport equipment^c</i>
Wyjazdy do fałszywych alarmów	748	776	1152	1378	<i>False alarms</i>
złośliwych	134	69	81	110	<i>malicious</i>
w dobrej wierze	548	599	669	762	<i>in good faith</i>
z instalacji wykrywania	66	108	402	506	<i>from detection installation</i>
Wypadki z ludźmi					Casualties
ofiary śmiertelne	276	229	170	205	<i>fatalities</i>
w tym ratownicy	–	–	–	–	<i>of which rescue personnel</i>
ranni i poparzeni	2452	2820	2900	3294	<i>injured and burn victims</i>
w tym ratownicy	28	35	31	42	<i>of which rescue personnel</i>
W tym przy pożarach					<i>Of which during fires</i>
ofiary śmiertelne	24	13	20	32	<i>fatalities</i>
w tym ratownicy	–	–	–	–	<i>of which rescue personnel</i>
ranni i poparzeni	148	184	227	238	<i>injured and burn victims</i>
w tym ratownicy	13	22	14	19	<i>of which rescue personnel</i>

^a Łącznie z działalnością innych jednostek ochrony przeciwpożarowej (m.in.: ochotniczych i zakładowych straży pożarnych, zakładowych i terenowych służb ratowniczych). ^b Dotyczy: chemicznych, budowlanych, ekologicznych, infrastruktury komunalnej. ^c Wypadki w komunikacji: drogowej, kolejowej, lotniczej, wodnej.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu.

^a Including activity of other fire protection entities (among others volunteer and company fire services, company and local rescue services). ^b Concern: chemical, building, environmental, municipal infrastructure. ^c Transportation accidents: road, rail, air, water.

Source: data of the Voivodship State Fire Department Headquarters in Toruń.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury **ludności** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządzane są dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgonu) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania z innych gmin i z zagranicy na pobyt stały), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych (zameldowania i wymeldowania na pobyt czasowy z/do innych gmin);
 - 2) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały (od 2006 r. źródłem danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych rozwodach.
2. **Dane o ludności** (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując za bazę wyjściową:
 - w 2005 r. – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002,
 - dla lat 2010–2016 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, (dla 2010 r. zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.).
3. Przez **ludność w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez **ludność w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się **ludność w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.
4. **Mediana wieku** (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.
5. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

CHAPTER V POPULATION

General notes

1. Chapter's tables were compiled on the basis of:
 - 1) the balances of the size and structure of the **population** in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay above 3 months (until 2005 – above 2 months) in a gmina and the number of people temporarily absent (registering and cancelling registration for temporary stay from/to other gminas);
 - 2) the registers of the Ministry Digital Affairs – on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
 - 3) documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for divorce.
2. **Data about population** (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) were compiled – unless otherwise stated – on the basis:
 - for 2005 – of the results of the Population and Housing Census 2002,
 - for 2010–2016 – of the results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010 was applied the administrative of the country obligatory as of 31 XII 2011).
3. The **working age population** refers to males aged 18–64 and females aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age** population is defined as the **pre-working age** population, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age** population, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.
4. **Median age** of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.
5. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- małżeństwa — według miejsca zameldowania męża przed ślubem, a jeśli mąż mieszkał na stałe za granicą – według miejsca zameldowania żony w Polsce przed zawarciem związku małżeńskiego;
- separacje — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia — według miejsca zamieszkania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony — według miejsca zamieszkania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Do 2014 r. **źródłem danych o urodzeniu żywym i martwym** był, wykorzystywany wtórnie przez statystykę publiczną, dokument Ministerstwa Zdrowia podstawowy dla akt stanu cywilnego „Pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka”. Od 2015 r. źródłem danych:

- medycznych o **urodzeniu żywym** jest dokument Ministerstwa Zdrowia „Karta urodzenia”, natomiast dane demograficzno-społeczne pochodzą z rejestru stanu cywilnego oraz rejestru PESEL;
- o **urodzeniach martwych** jest sprawozdanie o działalności szpitala ogólnego (o symbolu MZ-29) zawierające ogólne informacje, tj. dotyczące: liczby urodzeń martwych w podziale na ciężar urodzeniowy dziecka i województwo porodu (umiejscowienie szpitala). Prezentowane za 2015 r. dane zostały oszacowane w podziale na miasto i wieś oraz płeć. Brak szczegółowych danych o urodzeniach mar-

- *marriages* — according to the husband's place of residence before contracting of a marriage or by the wife's place of residence in Poland if her husband stayed permanently abroad before contracting of a marriage;
- *separations* — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons — residence of husband is used);
- *divorces* — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);
- *births* — according to the mother's place of permanent residence;
- *deaths* — according to the place of permanent residence of the deceased.

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canon laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Up to 2014 **the source of data on live birth and still birth** were the document of the Ministry of Health "Notification of birth", which is basic document for civil status acts and is secondarily utilized by national statistics. Since 2015 the source of:

- *medical data of live births* is document of the Ministry of Health "Birth certificate". Socio-demographic data come from the register of civil status and register PESEL;
- *data of still births* is a report on the activities of a general hospital (symbol MZ-29) containing general information, i.e.: the number of stillbirths in the division of the birthweight and voivodship of delivery (location of the hospital). Presented for 2015 data have been estimated in the division of the urban and rural areas and sex. Causes of lack of data about still births (medical and socio-demographic of the child and mother) is introduction in 2015 new document "Still birth certificate". This document doesn't

tych (medycznych i demograficzno-społecznych o dziecku i matce) wynika z wprowadzenia w 2015 r. nowego dokumentu „Karta martwego urodzenia^{**)} niezawierającego danych podstawowych dla statystyki urodzeń.

Uwaga — zmiany, które miały miejsce w 2015 r. w zakresie wzoru karty urodzenia (żywego i martwego) oraz systemu rejestracji aktów stanu cywilnego spowodowały także wzrost liczby nieustalonych cech dotyczących m.in.: stanu cywilnego matki

i daty zawarcia małżeństwa, podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie oraz kolejności urodzenia dziecka, daty poprzedniego porodu itd.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę, przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzic z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

6. Przez niemowlęta rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

7. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

8. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji zmian w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych. Dane o ludności według **wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego** podano przyjmując górną granicę dla

contain the basic data for the statistics of births.

Note — the changes that took place in 2015 in certifications of live birth and stillbirth, as well as birth registration system of civil status has also resulted in an increase in the number of missing data relating to, among others, marital status of mother and the date of marriage, division of births on legitimal and illegitimal and birth order of the child, date of previous birth, etc.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45–49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children that would be born to a woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years old), assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., assuming the age-specific fertility rates for this period are treated as constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number average of daughters that would be born to a woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

6. Infant is a child under the age of 1.

7. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live on, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

8. Population projection until 2050 was calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 (in administrative division valid as of 1 I 2014) as well as assumptions on fertility, mortality and international migration. Data about population by **working and post-working age** are given assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of

wieku produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego – 60/65; patrz. ust. 3 na str. 93.

9. Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników spisów z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

10. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

Dane o **migracjach zagranicznych** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

11. Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ – wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

12. Do **ludności rezydującej** (rezydentów) zalicza się:

- a) stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą);
- b) osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

13. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI.

the post-working age – 60/65; see item 3 on page 93.

9. The households projection until 2050 was calculated in 2016 on the basis of the results of censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

10. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

Data regarding **international migration** were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

11. The inflow of the population includes registrations of arrivals for permanent residence, outflow – registrations of departures from permanent residence.

12. The **usual residence population** (residents) – comprise the following groups:

- a) permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more – regardless of their place of residence (in the country or abroad);
- b) a person temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

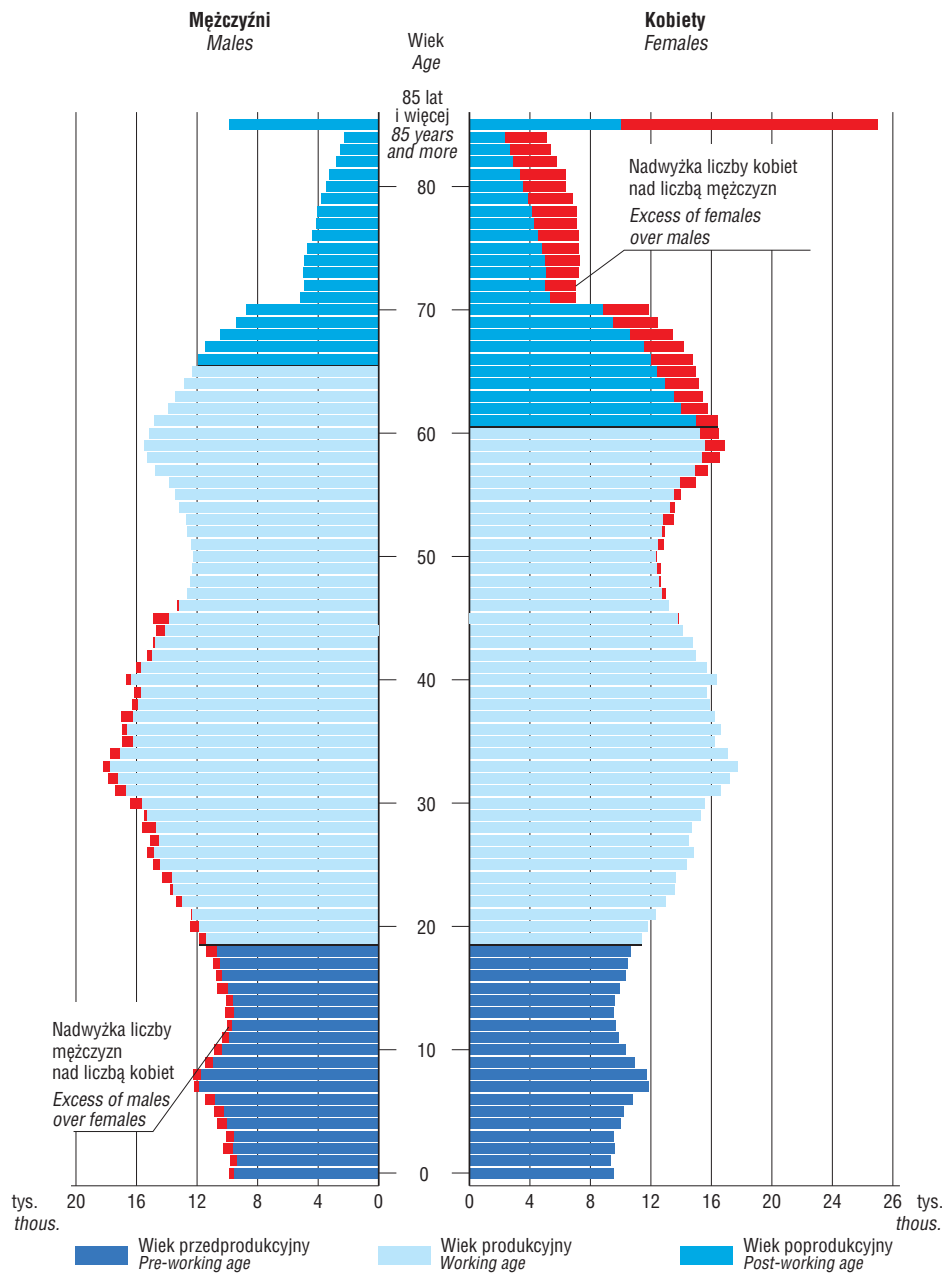
13. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2016

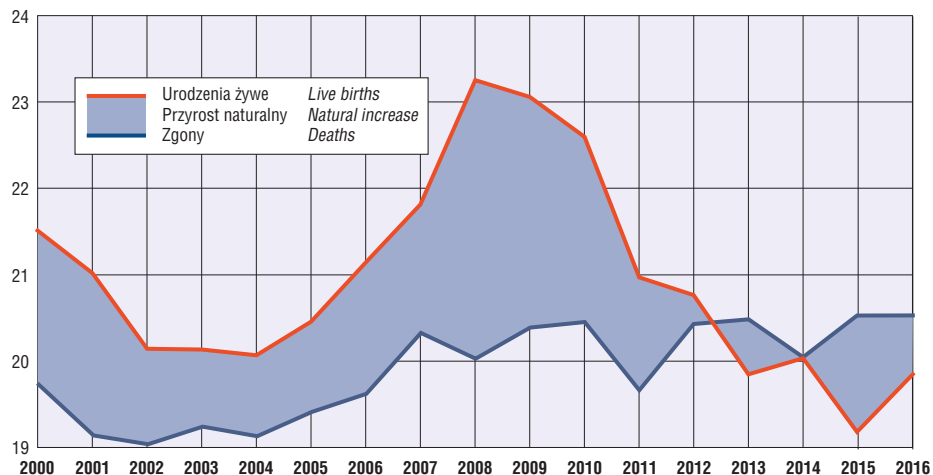
As of 31 XII

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

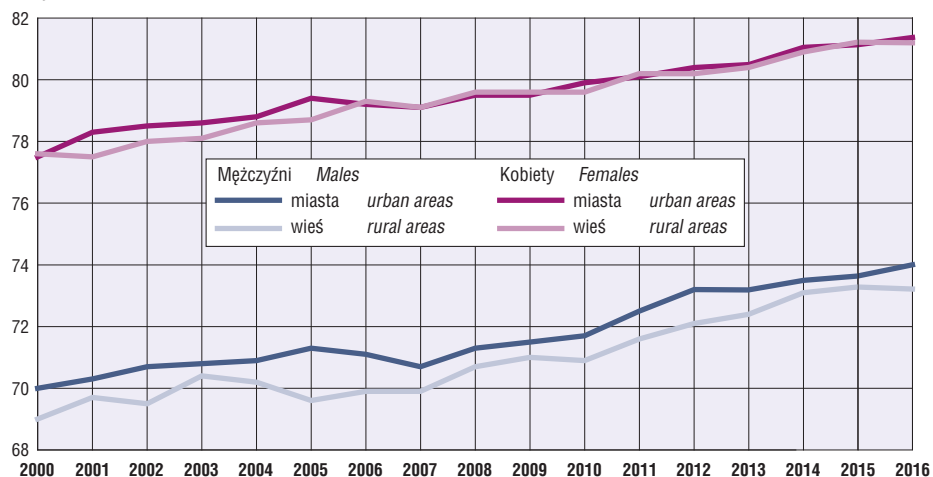
tys. *thous.*

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT

LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

lata *years*

TABL. 1 (42). **LUDNOŚĆ^a**
POPULATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G O Ł E M w tys.	2067,7	2098,7	2087,7	2084,5	T O T A L in thous.
mężczyźni	998,6	1017,4	1011,6	1010,1	males
kobiety	1069,1	1081,3	1076,1	1074,4	females
Miasta	1274,7	1273,6	1247,7	1241,7	Urban areas
Wieś	793,0	825,1	840,0	842,9	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G O Ł E M: w tys.	2068,3	2098,7	2086,2	2083,9	T O T A L: in thous.
na 1 km ²	115	117	116	116	per 1 km ²
w miastach w % ludności ogółem	61,5	60,6	59,6	59,5	in urban areas in % of total population
mężczyźni w tys.	998,7	1017,2	1011,0	1009,5	males in thous.
kobiety: w tys.	1069,6	1081,5	1075,2	1074,4	females: in thous.
na 100 mężczyzn	107	106	106	106	per 100 males
Miasta w tys.	1272,6	1271,4	1244,1	1239,3	Urban areas in thous.
Wieś w tys.	795,6	827,4	842,1	844,6	Rural areas in thous.

^a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP 2002, od 2010 r. – NSP 2011.

^a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 2 (43). **LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2068253	2098711	2086210	2083927	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	441718	406742	378825	376479	Pre-working age
mężczyźni	226039	208157	194537	193135	males
kobiety	215679	198585	184288	183344	females
Miasta	245117	222185	206645	205629	Urban areas
mężczyźni	125457	113455	105776	105119	males
kobiety	119660	108730	100869	100510	females
Wieś	196601	184557	172180	170850	Rural areas
mężczyźni	100582	94702	88761	88016	males
kobiety	96019	89855	83419	82834	females
W wieku produkcyjnym	1329325	1356942	1309091	1295789	Working age
w tym w wieku mobilnym	829185	840143	823485	815724	of which mobile
mężczyźni	676384	709546	691514	685873	males
w tym w wieku mobilnym	417682	425924	418248	414603	of which mobile
kobiety	652941	647396	617577	609916	females
w tym w wieku mobilnym	411503	414219	405237	401121	of which mobile
Miasta	836630	828294	772703	759915	Urban areas
mężczyźni	415397	424728	401943	396450	males
kobiety	421233	403566	370760	363465	females
Wieś	492695	528648	536388	535874	Rural areas
mężczyźni	260987	284818	289571	289423	males
kobiety	231708	243830	246817	246451	females

^a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP 2002, od 2010 r. – NSP 2011.

^a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 2 (43). LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W wieku poprodukcyjnym	297210	335027	398294	411659	Post-working age
mężczyźni	96253	99512	124922	130539	males
kobiety	200957	235515	273372	281120	females
Miasta	190868	220878	264781	273747	Urban areas
mężczyźni	60090	64050	81048	84753	males
kobiety	130778	156828	183733	188994	females
Wieś	106342	114149	133513	137912	Rural areas
mężczyźni	36163	35462	43874	45786	males
kobiety	70179	78687	89639	92126	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	56	55	59	61	NON-WORKING AGE POPU- LATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	48	43	46	47	Males
Kobiety	64	67	74	76	Females

^a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP 2002, od 2010 r. – NSP 2011.ª Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 3 (44). LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE

As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2015	2016					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					miasta urban areas		wieś rural areas		
					w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males
O G Ó Ł E M T O T A L	2068253	2098711	2086210	2083927	1009547	1239291	586322	844636	423225
0— 2 lata ...	60042	70763	58345	58532	30041	33432	17175	25100	12866
3— 6	82502	84159	88164	83727	43209	46359	23836	37368	19373
7—12	148097	124903	127376	131693	67239	70669	35889	61024	31350
13—15	89085	72377	61309	60008	30940	31761	16378	28247	14562
16—18	94122	82891	66812	64613	33156	35253	17939	29360	15217
19—24	217429	186331	160528	154084	78284	82286	41482	71798	36802
25—29	167337	178110	153445	150064	76295	85922	43132	64142	33163
30—34	148783	167047	173767	172115	87806	104633	52770	67482	35036
35—39	128374	150384	164380	164110	83414	99347	50088	64763	33326
40—44	135132	129920	148184	153257	77354	89745	44751	63512	32603
45—49	164556	135425	127609	129936	64593	75166	36440	54770	28153
50—54	160950	163494	132094	128575	63368	75167	35700	53408	27668
55—59	139416	156917	157019	151252	73007	92575	42760	58677	30247
60—64	77527	132728	147474	149641	70302	96495	43229	53146	27073
65—69	78088	70943	121495	125680	55777	83774	35687	41906	20090
70—74	70478	68601	62472	69378	28950	46679	19057	22699	9893
75—79	54538	57796	57190	56759	21304	37844	13921	18915	7383
80 lat i więcej and more	51797	65922	78547	80503	24508	52184	16088	28319	8420

TABL. 4 (45). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 XII

TOWNS AND URBAN POPULATION

As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION</i>		Miasta <i>Towns</i>	Ludność w miastach <i>Urban population</i>	
			w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
OGÓŁEM	2005	52	1272615	61,5
TOTAL	2010	52	1252913	60,5
	2015	52	1244129	59,6
	2016	52	1239291	59,5
Poniżej 2000		5	8525	0,4
<i>Below</i>				
2000— 4999		15	55684	2,7
5000— 9999		11	80593	3,9
10000— 19999		14	201016	9,6
20000— 49999		2	54599	2,6
50000— 99999		2	169932	8,2
100000—199999		1	112483	5,4
200000 i więcej		2	556459	26,7
<i>and more</i>				

TABL. 5 (46). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS AND RURAL POPULATION

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ <i>GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION</i>		Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Ludność na wsi <i>Rural population</i>	
			w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
OGÓŁEM	2005	127	795638	38,5
TOTAL	2010	127	816630	39,5
	2015	127	842081	40,4
	2016	127	844636	40,5
Poniżej 2000		1	1153	0,1
<i>Below</i>				
2000— 4999		48	198554	9,5
5000— 6999		36	210206	10,1
7000— 9999		26	217644	10,4
10000 i więcej		16	217079	10,4
<i>and more</i>				

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6 (47). **MEDIANA WIEKU LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN POPULATION AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	36,0	37,7	39,7	40,1	TOTAL
mężczyźni	34,0	36,0	38,0	38,4	males
kobiety	38,1	39,5	41,4	41,8	females
Miasta	37,6	39,2	41,2	41,6	Urban areas
mężczyźni	35,0	36,9	39,0	39,4	males
kobiety	40,1	41,7	43,5	43,9	females
Wieś	33,7	35,5	37,5	37,9	Rural areas
mężczyźni	32,6	34,6	36,6	37,0	males
kobiety	34,9	36,4	38,5	38,9	females

TABL. 7 (48). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separacje Separations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	11650	8105	853	4274	20456	19410	136	1046
TOTAL	2010	12447	8275	163	4000	22596	20453	131	2143
	2015	10354	6133	110	4097	19190	20523	78	-1333
	2016	10395	6256	104	3743	19840	20525	88	-685
Miasta	2005	6918	4514	602	3390	11307	11749	66	-442
Urban areas	2010	7415	4638	123	2916	12741	12647	76	94
	2015	6012	3279	72	2838	11015	12882	43	-1867
	2016	6020	3354	71	2544	11446	12788	52	-1342
Wieś	2005	4732	3591	251	884	9149	7661	70	1488
Rural areas	2010	5032	3637	40	1084	9855	7806	55	2049
	2015	4342	2854	38	1259	8175	7641	35	534
	2016	4375	2902	33	1199	8394	7737	36	657

NA 1000 LUDNOŚCI^b
 PER 1000 POPULATION^b

OGÓŁEM	2005	5,63	3,92	41,25	2,07	9,88	9,38	6,65	0,51
TOTAL	2010	5,93	3,94	7,77	1,91	10,77	9,75	5,80	1,02
	2015	4,96	2,94	5,27	1,96	9,19	9,83	4,06	-0,64
	2016	4,99	3,00	4,99	1,80	9,52	9,85	4,44	-0,33
Miasta	2005	5,43	3,54	47,23	2,66	8,92	9,27	5,84	-0,35
Urban areas	2010	5,82	3,64	9,66	2,29	10,00	9,93	5,96	0,07
	2015	4,82	2,63	5,77	2,27	8,83	10,32	3,90	-1,50
	2016	4,85	2,68	5,72	2,05	9,22	10,30	4,54	-1,08
Wieś	2005	5,97	4,53	31,65	1,11	11,40	9,55	7,65	1,85
Rural areas	2010	6,10	4,41	4,85	1,31	11,94	9,46	5,58	2,48
	2015	5,17	3,40	4,52	1,50	9,73	9,10	4,28	0,64
	2016	5,19	3,47	3,92	1,42	9,96	9,18	4,29	0,78

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b W przypadku: separacji — na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt — na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b In case of: separations — data are presented per 100 thous. population; infant deaths — per 1000 live births.

TABL. 8 (49). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
Stan w dniu 31 XII
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED
As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte <i>Marriages contracted</i>	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^b <i>Difference between contracted and dissolved marriages^a</i>
		ogółem <i>total</i>	przez śmierć <i>by death of</i>		przez rozwód <i>by divorce</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>		
			męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>		ogółem <i>total</i>	w tym przez rozwód <i>of which by divorce</i>	
O G Ó Ł E M 2005	11650	12951	6386	2291	4274	26,8	8,8	-1762
TOTAL 2010	12447	12911	6479	2432	4000	26,6	8,2	-903
2015	10354	11980	5689	2194	4097	24,6	8,4	-2236
2016	10395	12134	6016	2375	3743	25,0	7,7	-2177
Miasta 2005	6918	8644	3827	1427	3390	28,9	11,3	-2828
Urban areas 2010	7415	8396	3935	1545	2916	28,8	10,0	-2076
2015	6012	7773	3534	1401	2838	27,0	9,9	-2783
2016	6020	7716	3664	1508	2544	27,0	8,9	-2524
Wieś 2005	4732	4307	2559	864	884	23,4	4,8	1066
Rural areas 2010	5032	4515	2544	887	1084	23,3	5,6	1173
2015	4342	4207	2155	793	1259	21,1	6,3	547
2016	4375	4418	2352	867	1199	22,1	6,0	347

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych osób pozostających w stanie małżeńskim.

^a After considering net internal and international migration of married persons.

TABL. 9 (50). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2016 R.**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2016

MĘZCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej <i>and less</i>	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej <i>and more</i>
O G Ó Ł E M TOTAL									
O G Ó Ł E M	10395	187	2828	4015	1630	684	580	283	188
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej	26	16	10	—	—	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24	1398	123	1014	224	29	7	1	—	—
25—29	4085	37	1457	2275	259	50	7	—	—
30—34	2422	8	275	1193	769	152	25	—	—
35—39	1006	2	55	234	383	240	87	4	1
40—49	776	1	17	77	171	192	293	23	2
50—59	368	—	—	11	15	34	136	143	29
60 lat i więcej	314	—	—	1	4	9	31	113	156
<i>and more</i>									
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	6256	66	2001	2968	856	204	79	37	45
<i>Of which church or religious marriages^a</i>									
19 lat i mniej	4	4	—	—	—	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24	927	46	705	161	14	—	1	—	—
25—29	3058	13	1082	1781	166	16	—	—	—
30—34	1577	3	187	865	453	62	7	—	—
35—39	431	—	20	138	172	81	18	2	—
40—49	149	—	7	21	50	38	31	2	—
50—59	52	—	—	2	1	5	19	20	5
60 lat i więcej	58	—	—	—	—	2	3	13	40
<i>and more</i>									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 9 (50). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2016 R. (dok.)
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2016 (cont.)

MĘŻCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	6020	77	1286	2401	1056	446	401	207	146
19 lat i mniej Under 20 years	12	9	3	—	—	—	—	—	—
20—24	597	48	417	111	15	5	1	—	—
25—29	2276	14	688	1381	161	29	3	—	—
30—34	1481	4	137	702	522	98	18	—	—
35—39	635	1	30	147	229	165	61	1	1
40—49	518	1	11	50	116	124	199	16	1
50—59	272	—	—	9	12	21	100	105	25
60 lat i więcej and more	229	—	—	1	1	4	19	85	119
W tym małżeństwa wyznaniowe^a Of which church or religious marriages^a	3354	25	842	1720	540	123	49	24	31
19 lat i mniej Under 20 years	2	2	—	—	—	—	—	—	—
20—24	363	18	266	70	8	—	1	—	—
25—29	1655	3	477	1062	104	9	—	—	—
30—34	913	2	85	491	293	36	6	—	—
35—39	257	—	11	81	100	52	12	1	—
40—49	92	—	3	14	34	21	18	2	—
50—59	32	—	—	2	1	4	11	11	3
60 lat i więcej and more	40	—	—	—	—	1	1	10	28
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	4375	110	1542	1614	574	238	179	76	42
19 lat i mniej Under 20 years	14	7	7	—	—	—	—	—	—
20—24	801	75	597	113	14	2	—	—	—
25—29	1809	23	769	894	98	21	4	—	—
30—34	941	4	138	491	247	54	7	—	—
35—39	371	1	25	87	154	75	26	3	—
40—49	258	—	6	27	55	68	94	7	1
50—59	96	—	—	2	3	13	36	38	4
60 lat i więcej and more	85	—	—	—	3	5	12	28	37
W tym małżeństwa wyznaniowe^a Of which church or religious marriages^a	2902	41	1159	1248	316	81	30	13	14
19 lat i mniej Under 20 years	2	2	—	—	—	—	—	—	—
20—24	564	28	439	91	6	—	—	—	—
25—29	1403	10	605	719	62	7	—	—	—
30—34	664	1	102	374	160	26	1	—	—
35—39	174	—	9	57	72	29	6	1	—
40—49	57	—	4	7	16	17	13	—	—
50—59	20	—	—	—	—	1	8	9	2
60 lat i więcej and more	18	—	—	—	—	1	2	3	12

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 10 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW W 2016 R.**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2016

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŃ PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM GRAND TOTAL	10395	8790	249	1356
Kawalerowie Single	8785	8135	67	583
Wdowcy Widowers	179	40	61	78
Rozwidzeni Divorced	1431	615	121	695
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM TOTAL	5948	4861	151	936
Kawalerowie Single	4812	4421	32	359
Wdowcy Widowers	125	32	38	55
Rozwidzeni Divorced	1011	408	81	522
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM TOTAL	4334	3833	95	406
Kawalerowie Single	3883	3632	34	217
Wdowcy Widowers	54	8	23	23
Rozwidzeni Divorced	397	193	38	166

TABL. 11 (52). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM TOTAL	2005 8105	4514	3591
	2010 8275	4638	3637
	2015 6133	3279	2854
	2016 6256	3354	2902
Kościół Katolicki	6239	3347	2892
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	4	–	4
Kościół Ewangelicko-Augsburski	4	2	2
Kościół Ewangelicko-Reformowany	1	–	1
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	3	2	1
Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich	1	–	1
Kościół Starokatolicki Mariawitów	1	–	1
Kościół Zielonoświątkowy	3	3	–

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 12 (53). **ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA
POWÓDZTWA W 2016 R.**
*DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION
FOR DIVORCE IN 2016*

MĘŻCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	3743	1	136	540	825	767	905	420	149
19 lat i mniej Under 20 years	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24	45	—	35	7	1	1	1	—	—
25—29	330	—	72	204	47	5	2	—	—
30—34	715	1	23	260	354	66	11	—	—
35—39	767	—	3	56	309	344	53	2	—
40—49	1134	—	2	10	105	334	647	34	2
50—59	527	—	—	3	8	15	180	295	26
60 lat i więcej and more	225	—	1	—	1	2	11	89	121
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	2544	—	82	344	559	504	623	320	112
19 lat i mniej Under 20 years	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24	25	—	19	4	1	—	1	—	—
25—29	218	—	46	138	28	4	2	—	—
30—34	461	—	13	159	243	36	10	—	—
35—39	527	—	1	35	218	236	36	1	—
40—49	753	—	2	5	66	215	440	24	1
50—59	388	—	—	3	2	11	126	228	18
60 lat i więcej and more	172	—	1	—	1	2	8	67	93
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	1199	1	54	196	266	263	282	100	37
19 lat i mniej Under 20 years	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24	20	—	16	3	—	1	—	—	—
25—29	112	—	26	66	19	1	—	—	—
30—34	254	1	10	101	111	30	1	—	—
35—39	240	—	2	21	91	108	17	1	—
40—49	381	—	—	5	39	119	207	10	1
50—59	139	—	—	—	6	4	54	67	8
60 lat i więcej and more	53	—	—	—	—	—	3	22	28

TABL. 13 (54). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	4274	4000	4097	3734	T O T A L
rozwoy małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	1255	1541	1629	1530	Marriages without children
Z dziećmi	3019	2459	2468	2213	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	1734	1564	1511	1268	1
2	921	713	789	765	2
3	242	143	123	140	3
4 i więcej	122	39	45	40	4 and more
Miasta	3390	2916	2838	2544	Urban areas
rozwoy małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	1048	1193	1176	1087	Marriages without children
Z dziećmi	2342	1723	1662	1457	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	1396	1146	1070	873	1
2	710	473	497	481	2
3	169	89	67	82	3
4 i więcej	67	15	28	21	4 and more
Wieś	884	1084	1259	1199	Rural areas
rozwoy małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	207	348	453	443	Marriages without children
Z dziećmi	677	736	806	756	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	338	418	441	395	1
2	211	240	292	284	2
3	73	54	56	58	3
4 i więcej	55	24	17	19	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below the age of 18.

TABL. 14 (55). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016 ^a			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	20456	22596	19190	19840	11446	8394	Live births
chłopcy	10560	11684	9866	10118	5844	4274	males
dziewczęta	9896	10912	9324	9722	5602	4120	females
Małżeńskie	15597	16792	13310	13465	7502	5963	Legitimate
chłopcy	8071	8712	6837	6866	3818	3048	males
dziewczęta	7526	8080	6473	6599	3684	2915	females
Pozamałżeńskie	4859	5804	5880	6375	3944	2431	Illegitimate
chłopcy	2489	2972	3029	3252	2026	1226	males
dziewczęta	2370	2832	2851	3123	1918	1205	females
Urodzenia martwe ...	88	90	51	60	32	28	Live still births
chłopcy	47	40	.	.	.	.	males
dziewczęta	41	50	.	.	.	.	females

^a Dane w zakresie urodzeń martwych oraz podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie zostały oszacowane, patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 93.

^a Data on stillbirths and on births divided into legitimate and illegitimate were estimated, see general notes, items 5 on page 93.

TABL. 15 (56). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze 6 and over
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM 2005	20456	10518	6442	2083	734	343	336
TOTAL 2010	22596	11436	7740	2245	719	249	207
2015	19190	9002	7219	2046	603	208	105
2016	19840	9092	7539	2203	628	229	149
19 lat i mniej 821	735	80	6	–	–	–	–
<i>Under 20 years</i>							
20–24 3603	2443	947	175	36	2	–	–
25–29 6771	3608	2503	495	109	42	14	14
30–34 5884	1818	2900	839	222	67	38	38
35–39 2298	424	982	555	198	80	59	59
40–44 447	62	123	128	61	36	37	37
45 lat i więcej 16	2	4	5	2	2	1	1
<i>and more</i>							
W ODSETKACH IN PERCENT							
OGÓŁEM 2005	100,0	51,4	31,5	10,2	3,6	1,7	1,6
TOTAL 2010	100,0	50,6	34,3	9,9	3,2	1,1	0,9
2015	100,0	46,9	37,6	10,7	3,1	1,1	0,5
2016	100,0	45,8	38,0	11,1	3,2	1,2	0,8
19 lat i mniej 4,1	8,1	1,1	0,3	x	x	x	x
<i>Under 20 years</i>							
20–24 18,2	26,9	12,6	7,9	5,7	0,9	x	x
25–29 34,1	39,7	33,2	22,5	17,4	18,3	9,4	9,4
30–34 29,7	20,0	38,5	38,1	35,4	29,3	25,5	25,5
35–39 11,6	4,7	13,0	25,2	31,5	34,9	39,6	39,6
40–44 2,3	0,7	1,6	5,8	9,7	15,7	24,8	24,8
45 lat i więcej 0,1	0,0	0,1	0,2	0,3	0,9	0,7	0,7
<i>and more</i>							

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (57). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKUCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility — live births per 1000 women aged:						
15–49 ^{ab}	37,7	43,5	38,2	39,8	39,1	40,7
15–19 ^a	16,4	17,9	14,9	15,3	14,9	15,7
20–24	65,4	64,3	51,5	54,8	49,6	60,9
25–29	92,0	94,4	83,6	90,8	87,7	95,1
30–34	55,7	70,7	67,1	69,5	70,6	67,6
35–39	21,0	27,8	28,2	28,4	29,2	27,3
40–44	4,4	5,2	5,8	6,0	6,0	5,9
45–49 ^b	0,2	0,1	0,3	0,3	0,2	0,3
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej Total fertility	1,271	1,392	1,249	1,318	1,283	1,359
Reprodukcji brutto Gross reproduction	0,615	0,672	0,607	0,646	0,628	0,667
Dynamiki demograficznej Demographic dynamics	1,054	1,105	0,935	0,967	0,895	1,085

^{a, b} Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: ^a – poniżej 15 lat, ^b – 50 lat i więcej.
^{a, b} Including births from mothers aged: ^a – below 15, ^b – 50 and more.

TABL. 17 (58). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem <i>Grand total</i>	Męż- czyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Fe- males</i>	Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
				razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2005	19410	10286	9124	11749	6094	5655	7661	4192	3469
TOTAL 2010	20453	10805	9648	12647	6546	6101	7806	4259	3547
2015	20523	10667	9856	12882	6627	6255	7641	4040	3601
2016	20525	10783	9742	12788	6522	6266	7737	4261	3476
0 lat	88	48	40	52	29	23	36	19	17
1—4 lata	15	6	9	13	5	8	2	1	1
5—9	9	5	4	4	3	1	5	2	3
10—14	6	3	3	3	1	2	3	2	1
15—19	45	35	10	20	17	3	25	18	7
20—24	75	61	14	36	28	8	39	33	6
25—29	86	71	15	54	45	9	32	26	6
30—34	171	128	43	91	62	29	80	66	14
35—39	205	154	51	131	94	37	74	60	14
40—44	316	240	76	187	140	47	129	100	29
45—49	462	323	139	269	183	86	193	140	53
50—54	743	535	208	439	313	126	304	222	82
55—59	1384	947	437	862	583	279	522	364	158
60—64	2076	1354	722	1322	840	482	754	514	240
65—69	2474	1571	903	1576	967	609	898	604	294
70—74	1817	1047	770	1159	634	525	658	413	245
75—79	2422	1322	1100	1552	846	706	870	476	394
80—84	2960	1352	1608	1834	794	1040	1126	558	568
85 lat i więcej <i>and more</i>	5171	1581	3590	3184	938	2246	1987	643	1344

NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU
PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP

OGÓŁEM 2005	938	1028	853	927	1016	847	955	1046	864
TOTAL 2010	975	1062	892	993	1085	911	946	1029	862
2015	983	1054	916	1032	1122	952	910	959	860
2016	985	1068	907	1032	1112	960	916	1007	825
0 lat ^a	444	474	411	454	496	411	429	445	413
1—4 lata	19	15	23	29	22	37	6	6	6
5—9	8	9	7	6	9	3	10	8	12
10—14	6	6	6	6	4	8	6	8	4
15—19	41	62	19	34	57	10	50	70	29
20—24	56	90	21	52	80	23	64	105	20
25—29	57	92	20	63	104	21	50	78	19
30—34	99	145	51	87	117	56	119	188	43
35—39	125	185	63	132	188	75	114	180	45
40—44	210	316	102	208	313	104	203	307	94
45—49	359	504	215	358	502	222	352	497	199
50—54	570	833	315	584	877	319	569	802	319
55—59	898	1274	548	931	1363	560	890	1203	556
60—64	1398	1946	914	1370	1943	905	1419	1899	920
65—69	2002	2869	1313	1881	2710	1266	2143	3006	1348
70—74	2756	3817	2000	2483	3327	1901	2899	4175	1913
75—79	4257	6198	3092	4101	6077	2951	4600	6447	3417
80—84	6832	9316	5581	6431	8327	5478	7506	11098	5695
85 lat i więcej <i>and more</i>	14359	16495	13585	13574	14411	13252	15002	19001	13629

^a Na 100 tys. urodzeń żywych.

^a Per 100 thous. live births.

TABL. 18 (59). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a
DEATHS BY CAUSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Kody Listy kategorii trzycyfrowych według X Rewizji ^a Codes of the three-character categories list according to 10 th Revision ^a	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta	Wieś
		Total	Males	Females	Urban areas	Rural areas
		na 100 tys. ludności		per 100 thous. population		
OGÓŁEM	2005	938	1028	853	927	118
TOTAL	2010	975	1062	892	993	946
	2014	958	1041	880	1011	879
	2015	983	1054	916	1032	910
Wybrane choroby zakaźne i pasożytnicze	A00-B99	1	2	0	1	1
<i>Selection infectious and parasitic diseases</i>						
w tym gruźlica	A15-A19	1	1	0	1	0
<i>of which tuberculosis</i>						
Nowotwory	C00-D48	271	306	238	298	230
<i>Neoplasms</i>						
w tym nowotwory złośliwe	C00-C97	267	302	234	294	226
<i>of which malignant neoplasms</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
nowotwór złośliwy żołądka	C16	14	19	9	15	12
<i>malignant neoplasm of stomach</i>						
nowotwór złośliwy trzustki	C25	13	14	13	16	9
<i>malignant neoplasm of pancreas</i>						
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca ...	C33-C34	73	99	48	80	63
<i>malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung</i>						
nowotwór złośliwy piersi	C50	17	0	32	20	12
<i>malignant neoplasm of female breast</i>						
nowotwór złośliwy szyjki macicy	C53	5	x	9	6	3
<i>malignant neoplasm of cervix uteri</i>						
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego	C61	11	23	x	12	10
<i>malignant neoplasm of prostate</i>						
białaczka	C91-C95	6	7	5	7	5
<i>leukemia</i>						
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^Δ	D50-D89	0	0	0	0	x
<i>Diseases of blood and blood-forming organs^Δ</i>						
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemian metabolicznych	E00-E90	15	14	16	16	15
<i>Endocrine disorders, nutritional, status and metabolism</i>						
w tym cukrzyca	E10-E14	15	14	16	16	15
<i>of which diabetes mellitus</i>						
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	F00-F99	0	1	x	0	0
<i>Mental and behavioural disorders</i>						
Choroby układu nerwowego	G00-G99	12	10	13	13	10
<i>Diseases of the nervous system</i>						

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), dostępną na stronie: <http://stat.gov.pl/Klasyfikacje/doc/icd10/pdf/ICD10Tom1.pdf>.

^a In According to International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (10th Revision), available on the website: <http://www.who.int/classifications/icd/en/>.

TABL. 18 (59). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYŃ^a (dok.)
DEATHS BY CAUSES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Kody Listy kategorii trzycyfrowych według X Rewizji ^a Codes of the three-character categories list according to 10 th Revision ^a	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta	Wieś
		Total	Males	Females	Urban areas	Rural areas
		na 100 tys. ludności	per 100 thous. population			
Choroby układu krążenia	I00-I99	472	471	473	485	452
<i>Diseases of the circulatory system</i>						
w tym:						
of which:						
nadciśnienie tętnicze	I10-I15	0	0	1	0	1
<i>hypertension</i>						
choroba niedokrwienna serca	I20-I25	58	71	46	63	52
<i>ischaemic heart disease</i>						
w tym ostry zawał mięśnia sercowego	I21	33	40	25	36	28
<i>of which acute myocardial infarction</i>						
choroby naczyń mózgowych	I60-I69	52	49	55	54	49
<i>cerebrovascular disease</i>						
miażdżyca	I70	86	63	107	83	90
<i>atherosclerosis</i>						
Choroby układu oddechowego	J00-J99	49	57	42	51	46
<i>Diseases of the respiratory system</i>						
Choroby układu pokarmowego	K00-K93	24	30	18	28	17
<i>Gastrointestinal diseases</i>						
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	K74	5	6	5	6	4
<i>of which fibrosis and cirrhosis of liver</i>						
Choroby skóry i tkanki podskórnej	L00-L99	0	0	0	0	0
<i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>						
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej	M00-M99	1	1	2	1	1
<i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>						
Choroby układu moczowo-płciowego	N00-N99	0	x	0	x	0
<i>Diseases of the genitourinary system</i>						
Wybrane stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	P00-P96	2	2	1	2	2
<i>Selected conditions originating in the perinatal period</i>						
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	Q00-Q99	2	2	2	2	2
<i>Congenital malformations^Δ</i>						
Objawy, cechy chorobowe niesklasyfikowane gdzie indziej ^Δ	R00-R99	93	92	95	96	89
<i>Symptoms not elsewhere classified^Δ</i>						
Zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu	V01-Y98	40	66	15	37	45
<i>External causes of morbidity and mortality</i>						
w tym:						
of which:						
wypadki komunikacyjne	V01-V99	9	14	4	7	0
<i>transport accidents</i>						
zamierzone samouszkodzenie	X60-X84	17	31	4	16	0
<i>intentional self-harm</i>						

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), dostępną na stronie: <http://stat.gov.pl/Klasyfikacje/doc/icd10/pdf/ICD10Tom1.pdf>.

^a In According to International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (10th Revision), available on the website: <http://www.who.int/classifications/icd/en/>.

TABL. 20 (61). ZGONY NIEMOWŁAŁ WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN
 INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Kody Listy kategorii trzysznakowych według X Rewizji ^a Codes of the three-character categories list according to 10th Revision ^a	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziewczęta Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	na 100 tys. urodzeń żywych per 100 thous. live births				
OGÓŁEM2005		136	665	729	596	584	765
TOTAL2010		131	580	693	458	596	558
2014		93	464	541	382	483	440
2015		125	651	892	397	635	673
w tym: of which:							
Wybrane stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym Conditions originating in the perinatal period	P00-P96	39	203	253	150	227	171
w tym: of which:							
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu disorders related to length of gestation and fetal growth	P05-P08	34	177	243	107	191	159
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00-Q99	29	151	213	86	127	183
w tym: of which:							
wrodzone wady rozwojowe układu nerwowego congenital malformations of the nervous system	Q00-Q02, Q04, Q06-Q07	2	10	20	0	9	12
wrodzone wady rozwojowe serca congenital malformation of heart	Q20-Q24	7	36	51	21	27	49
inne wady wrodzone congenital malformation of heart	Q10-Q18, Q30-Q89	14	73	111	32	54	98

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), dostępną na stronie: <http://stat.gov.pl/Klasyfikacje/doc/icd10/pdf/ICD10Tom1.pdf>.

^a In According to International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (10th Revision), available on the website: <http://www.who.int/classifications/icd/en/>.

TABL. 21 (62). ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ
 SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	344	351	TOTAL
w tym dokonane			<i>of which committed</i>
Miasta	212	154	<i>Urban areas</i>
Wieś	132	197	<i>Rural areas</i>
Wiek samobójców:			<i>Age of suicidal persons:</i>
12 lat i mniej	1	–	<i>12 and less</i>
13–18	15	10	<i>13–18</i>
19–24	32	35	<i>19–24</i>
25–29	33	27	<i>25–29</i>
30–49	123	134	<i>30–49</i>
50–69	113	115	<i>50–69</i>
70 lat i więcej	27	30	<i>70 and more</i>

^a Usiłowane i dokonane; w dalszym podziale nie uwzględniono samobójców o nieustalonym miejscu dokonania samobójstwa oraz o nieustalonym wieku.

Źródło: dane Krajowego Systemu Informacji Policji (KSIP) wygenerowane w dniu 13.06.2017 r.

^a *Attempted and committed; continued data exclude suicidal persons for whom place of the suicide is unknown and age is unknown.*

S o u r c e: data of the National Police Information System (KSIP) generated on 13.06.2017.

TABL. 22 (63). PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA
 LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>					
	0	15	30	45	60	
MĘŻCZYŹNI MALES						
OGÓŁEM	2005	70,59	56,32	42,07	28,54	17,32
TOTAL	2010	71,37	57,04	42,75	29,12	17,68
	2015	73,49	59,00	44,68	30,83	18,82
	2016	73,70	59,14	44,77	30,92	18,99
Miasta		73,96	59,44	45,04	31,16	19,36
<i>Urban areas</i>						
Wieś		73,21	58,60	44,27	30,45	18,33
<i>Rural areas</i>						
KOBIECY FEMALES						
OGÓŁEM	2005	79,10	64,74	49,99	35,59	22,53
TOTAL	2010	79,80	65,31	50,49	36,05	22,89
	2015	81,30	66,62	51,84	37,22	23,81
	2016	81,37	66,83	52,01	37,49	24,05
Miasta		81,39	66,88	52,04	37,58	24,14
<i>Urban areas</i>						
Wieś		81,21	66,63	51,84	37,23	23,78
<i>Rural areas</i>						

TABL. 23 (64). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL								
O G Ó Ł E M w tys.	2065,4	2039,0	2003,9	1959,7	1908,8	1854,5	1799,0	GRAND TOTAL in thous.
WIEK PRZEDPRODUKCYJNY PRE-WORKING AGE								
R A Z E M w tys. ...	365,2	349,6	318,4	299,5	282,2	270,0	260,9	TOTAL in thous.
mężczyźni	187,4	179,5	163,7	154,0	145,1	138,9	134,1	males
kobiety	177,8	170,1	154,7	145,5	137,1	131,2	126,7	females
Miasta	195,5	184,2	163,8	150,9	140,0	132,2	126,1	Urban areas
mężczyźni	100,0	94,3	83,9	77,2	71,6	67,6	64,5	males
kobiety	95,5	89,9	80,0	73,7	68,4	64,6	61,6	females
Wieś	169,7	165,4	154,5	148,6	142,2	137,8	134,8	Rural areas
mężczyźni	87,4	85,3	79,8	76,8	73,5	71,2	69,7	males
kobiety	82,3	80,1	74,7	71,8	68,7	66,6	65,1	females
WIEK PRODUKCYJNY WORKING AGE								
R A Z E M w tys. ...	1240,0	1186,3	1159,7	1111,0	1043,6	960,8	879,7	TOTAL in thous.
mężczyźni	659,6	628,0	615,0	596,5	567,4	528,5	483,5	males
kobiety	580,4	558,4	544,7	514,5	476,2	432,4	396,2	females
Miasta	714,4	668,9	643,0	605,9	557,5	500,2	445,7	Urban areas
mężczyźni	374,9	349,2	336,5	321,5	300,3	273,0	242,8	males
kobiety	339,5	319,8	306,5	284,5	257,3	227,2	203,0	females
Wieś	525,6	517,4	516,7	505,0	486,1	460,7	434,0	Rural areas
mężczyźni	284,8	278,8	278,5	275,0	267,2	255,5	240,7	males
kobiety	240,9	238,6	238,2	230,0	218,9	205,2	193,3	females
WIEK POPRODUKCYJNY POST-WORKING AGE								
R A Z E M w tys. ...	460,2	503,1	525,9	549,2	583,0	623,6	658,4	TOTAL in thous.
mężczyźni	153,7	180,2	191,6	198,3	212,6	233,8	259,6	males
kobiety	306,4	322,9	334,3	350,9	370,3	389,8	398,8	females
Miasta	302,6	323,6	329,6	335,0	347,2	364,3	377,4	Urban areas
mężczyźni	98,2	112,1	115,6	116,3	121,8	132,1	145,1	males
kobiety	204,4	211,5	214,0	218,7	225,3	232,1	232,3	females
Wieś	157,6	179,5	196,3	214,2	235,8	259,4	281,0	Rural areas
mężczyźni	55,5	68,2	76,0	82,0	90,8	101,7	114,5	males
kobiety	102,0	111,3	120,3	132,2	145,0	157,7	166,5	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE								
Ogółem	66,6	71,9	72,8	76,4	82,9	93,0	104,5	Total
Mężczyźni	51,7	57,3	57,8	59,1	63,0	70,5	81,4	Males
Kobiety	83,4	88,3	89,8	96,5	106,6	120,5	132,6	Females

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 95.
^a See general notes, item 8 on page 95.

TABL. 24 (65). PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Stan w dniu 31 XII

HOUSEHOLDS PROJECTION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. HOUSEHOLDS in thous.									
OGÓŁEM	765,6	784,5	816,9	836,2	805,0	761,9	734,2	715,5	TOTAL
Miasta	507,6	518,4	530,4	530,2	504,8	468,3	443,2	427,4	Urban areas
Wieś	258,0	266,1	286,5	306,1	300,2	293,6	291,0	288,0	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN HOUSEHOLD									
OGÓŁEM	2,697	2,616	2,480	2,381	2,419	2,490	2,510	2,499	TOTAL
Miasta	2,408	2,320	2,200	2,126	2,146	2,213	2,230	2,203	Urban areas
Wieś	3,266	3,192	2,999	2,823	2,879	2,932	2,936	2,939	Rural areas

TABL. 25 (66). MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY

INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION

FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	z wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM ... 2005	24372	14230	9918	224	26452	12712	12986	754	-2080
TOTAL 2010	23455	13294	9635	526	25138	11651	12721	766	-1683
2015	.	11273	9130	.	.	10933	11219	.	-2849 ^c
2016	20858	11085	9227	546	22480	10671	11360	449	-1622
Miasta 2005	11396	5244	5985	167	15808	6123	9023	662	-4412
Urban areas 2010	10827	4602	5802	423	14738	5408	8659	671	-3911
2015	.	3907	5569	.	.	4939	7493	.	-3915 ^c
2016	9679	3789	5529	361	12564	4755	7468	341	-2885
Wieś 2005	12976	8986	3933	57	10644	6589	3963	92	2332
Rural areas 2010	12628	8692	3833	103	10400	6243	4062	95	2228
2015	.	7366	3561	.	.	5994	3726	.	1066 ^c
2016	11179	7296	3698	185	9916	5916	3892	108	1263
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM ... 2005	11,77	6,87	4,79	0,11	12,78	6,14	6,27	0,36	-1,00
TOTAL 2010	11,18	6,33	4,59	0,25	11,98	5,55	6,06	0,36	-0,80
2015	.	5,40	4,37	.	.	5,24	5,37	.	-1,36 ^c
2016	10,01	5,32	4,43	0,26	10,78	5,12	5,45	0,22	-0,78
Miasta 2005	8,99	4,14	4,72	0,13	12,47	4,83	7,12	0,52	-3,48
Urban areas 2010	8,50	3,61	4,56	0,33	11,57	4,25	6,80	0,53	-3,07
2015	.	3,13	4,46	.	.	3,96	6,01	.	-3,14 ^c
2016	7,80	3,05	4,45	0,29	10,12	3,83	6,01	0,27	-2,32
Wieś 2005	16,17	11,20	4,90	0,07	13,27	8,21	4,94	0,11	2,91
Rural areas 2010	15,30	10,53	4,65	0,12	12,97	7,57	4,92	0,12	2,70
2015	.	8,77	4,24	.	.	7,14	4,44	.	2,91 ^c
2016	13,26	8,66	4,39	0,22	11,76	7,02	4,62	0,13	1,50

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania. ^c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

^a Registrations. ^b Deregistrations. ^c For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

TABL. 26 (67). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	z innych województw from other voivodships
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS						
OGÓŁEM 2005	24148	19247	4901	25698	19247	6451
TOTAL 2010	22929	18322	4607	24372	18322	6050
2015	20403	16278	4125	22152	16278	5874
2016	20312	16439	3873	22031	16439	5592
Miasta 2005 Urban areas	11229	7916	3313	15146	10868	4278
2010	10404	7437	2967	14067	10189	3878
2015	9476	6793	2683	12432	8587	3845
2016	9318	6857	2461	12223	8621	3602
Wieś 2005 Rural areas	12919	11331	1588	10552	8379	2173
2010	12525	10885	1640	10305	8133	2172
2015	10927	9485	1442	9720	7691	2029
2016	10994	9582	1412	9808	7818	1990
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION						
OGÓŁEM 2005	11,67	9,30	2,37	12,42	9,30	3,12
TOTAL 2010	10,93	8,73	2,20	11,61	8,73	2,88
2015	9,77	7,80	1,98	10,61	7,80	2,81
2016	9,74	7,89	1,86	10,57	7,89	2,68
Miasta 2005 Urban areas	8,86	6,25	2,61	11,95	8,57	3,38
2010	8,17	5,84	2,33	11,05	8,00	3,04
2015	7,59	5,44	2,15	9,96	6,88	3,08
2016	7,50	5,52	1,98	9,84	6,94	2,90
Wieś 2005 Rural areas	16,10	14,12	1,98	13,15	10,44	2,71
2010	15,18	13,19	1,99	12,49	9,86	2,63
2015	13,01	11,29	1,72	11,57	9,16	2,42
2016	13,04	11,37	1,68	11,64	9,28	2,36

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 27 (68). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a <i>Inflow^a</i>			Odływ ^b <i>Outflow^b</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2005	24148	11315	12833	25698	11950	13748	-1550	-635	-915
TOTAL 2010	22929	10585	12344	24372	11312	13060	-1443	-727	-716
2015	20403	9506	10897	22152	10351	11801	-1749	-845	-904
2016	20312	9465	10847	22031	10290	11741	-1719	-825	-894
0— 4 lata	2020	1005	1015	2128	1073	1055	-108	-68	-40
5— 9	1489	747	742	1562	785	777	-73	-38	-35
10—14	966	502	464	966	487	479	0	15	-15
15—19	836	412	424	864	428	436	-28	-16	-12
20—24	1675	546	1129	1815	604	1211	-140	-58	-82
25—29	3292	1286	2006	3714	1479	2235	-422	-193	-229
30—34	2928	1441	1487	3312	1647	1665	-384	-206	-178
35—39	1980	1012	968	2135	1093	1042	-155	-81	-74
40—44	1239	659	580	1385	743	642	-146	-84	-62
45—49	787	412	375	847	441	406	-60	-29	-31
50—54	579	314	265	631	348	283	-52	-34	-18
55—59	701	355	346	702	346	356	-1	9	-10
60—64	664	325	339	696	324	372	-32	1	-33
65 lat i więcej	1156	449	707	1274	492	782	-118	-43	-75
<i>and more</i>									

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 29 (70). **REZYDENCI^a**
Stan w dniu 31 XII
USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.....	2075,1	2062,0	2060,6	T O T A L in thous.
mężczyźni w tys.	1005,4	998,9	998,0	males in thous.
kobiety: w tysiącach	1069,7	1063,1	1062,6	females: in thousands
na 100 mężczyzn	106,4	106,4	106,5	per 100 males
Miasta: w tysiącach	1254,7	1228,1	122,4	Urban areas: in thousands
w % ogółu ludności rezydującej	60,5	59,6	59,4	in % of total usual resi- dence population
Wieś: w tysiącach	820,4	833,9	836,4	Rural areas: in thousands
w % ogółu ludności rezydującej	39,5	40,4	40,6	in % of total usual resi- dence population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 96.

^a See general notes, item 12 on page 96.

TABL. 30 (71). **REZYDENCI^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. in thous.			
O G Ó Ł E M	2075,1	2062,0	2060,6	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	403,2	375,4	373,3	Pre-working age
Miasta	219,6	203,8	203,0	Urban areas
mężczyźni	112,1	104,3	103,8	males
kobiety	107,5	99,5	99,2	females
Wieś	183,6	171,6	170,3	Rural areas
mężczyźni	94,2	88,4	87,7	males
kobiety	89,4	83,2	82,6	females
W wieku produkcyjnym	1337,3	1289,3	1276,7	Working age
w tym w wieku mobilnym	823,9	808,0	801,1	of which mobile
Miasta	814,6	760,2	748,2	Urban areas
mężczyźni	418,1	395,6	390,6	males
w tym w wieku mobilnym	246,0	236,7	233,9	of which mobile
kobiety	396,5	364,5	357,6	females
w tym w wieku mobilnym	245,8	234,3	231,0	of which mobile
Wieś	522,7	529,1	528,5	Rural areas
mężczyźni	281,6	285,8	285,7	males
w tym w wieku mobilnym	171,9	173,9	173,5	of which mobile
kobiety	241,1	243,3	242,8	females
w tym w wieku mobilnym	160,2	163,1	162,6	of which mobile
W wieku poprodukcyjnym	334,5	397,3	410,6	Post-working age
Miasta	220,5	264,1	273,0	Urban areas
mężczyźni	64,0	80,9	84,5	males
kobiety	156,5	183,2	188,4	females
Wieś	114,0	133,2	137,6	Rural areas
mężczyźni	35,4	43,8	45,7	males
kobiety	78,6	89,4	91,9	females

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 96.

^a See general notes, item 12 on page 96.

TABL. 31 (72). KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a

Stan w dniu 31 XII

CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a

As of 31 III

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful				
Kościół Katolicki: Catholic Church:													
Kościół Rzymskokatolicki ^c	567	574	577	578	1488	1509	1575	1587	1920905	1913864	1903010	1900278	
Starokatolickie: Old Catholic:													
Kościół Polskokatolicki ^d	3	3	3	3	3	2	2	2	576	415	570	470	
Polski Narodowy Kościół Katolicki RP	.	.	-	-	.	.	-	-	.	.	15	17	
Kościół Starokatolicki Mariawitów ^d	.	-	-	-	.	-	-	-	.	4	.	4	
Prawosławne: Orthodox:													
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^{de}	12	12	12	12	15	16	16	14	28000	27500	27500	27500	
Staroprawosławna Cerkiew Staroobrzę- dowców	.	.	-	-	.	.	-	-	.	.	10	10	
Protestanckie i tradycji protestanckiej: Protestant and Pro- testant-tradition:													
Kościół Ewangelicko- Augsburski ^{df}	6	19 ^g	18	18	5	14 ^g	15	16	4000	2883 ^g	2313	2309	
Kościół Zielonoświątkowy	8	10	12	12	10	14	17	15	614	721	634	891	
Kościół Chrześcijan Baptystów ^{dh}	2	3	3	12	4	2	2	10	71	73	99	712	
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan w RP	9	10	10	11	10	15	15	15	374	436	406	438	
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	6	6	6	6	2	4	3	1	402	365	397	407	
Kościół Ewangelicko- Metodystyczny ^{df}	3	3	3	3	2	3	3	3	305	303	303	303	
Nowoapostolski Kościół w Polsce	3	3	3	3	3	3	2	2	158	154	149	155	
Kościół Chrystusowy w RP ⁱ	1	1	1	1	4	5	7	5	150	110	100	98	

^a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. ^b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^c Dane dotyczą diecezji: bydgoskiej, toruńskiej, wrocławskiej; dane o liczbie wiernych dotyczą osób ochrzczonych. ^d Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. ^e Dane dotyczą diecezji łódzko-poznańskiej. ^f Dane dotyczą diecezji pomorsko-wielkopolskiej. ^g Dane dotyczą 2009 r. ^h Dane dotyczą okręgu Gdańskiego. ⁱ Do 2010 r. Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP.

^a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. ^b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^c Data concern diocese: bydgoskiej, toruńskiej, wrocławskiej; data on the number of adherents concern baptized persons. ^d Church associated in the Polish Ecumenical Council. ^e Data concern łódzko-poznańskiej diocese. ^f Data concern pomorsko-wielkopolskiej diocese. ^g Data concern 2009. ^h Data concern the Gdańsk district. ⁱ Until 2010 Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP.

TABL. 31 (72). KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a (cd.)

Stan w dniu 31 XII

CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a (cont.)

As of 31 III

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful				
Protestanckie i tradycji protestanckiej (dok.): Protestant and Protestant-tradition (cont.):													
Kościół Boży w Chrystusie	2	2	3	3	4	4	8	8	71	53	89	84	
Świecki Ruch Misyjny "Epifania"	4	4	.	3	18	15	.	13	85	75	.	70	
Centrum Chrześcijańskie „Kanaan”	.	2	.	2	.	3	.	2	.	31	.	48	
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	2	2	2	2	4	4	1	1	45	45	48	48	
Kościół „Chrystus dla wszystkich”	1	.	.	.	4	.	.	.	45	.	.	.	
Zrzeszenie Wolnych Ba- daczy Pisma Świętego w RP	2	2	2	2	8	7	5	5	38	38	36	37	
Zbór Chrześcijański w RP	.	1 ^c	1	1	.	2 ^c	3	3	.	15 ^c	25	30	
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	1	1	1	1	5	7	7	7	32	28	24	24	
Ewangeliczny Związek Braterski	.	1	1	1	.	1	1	1	.	20	20	20	
Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego	.	.	2	2	.	.	2	2	.	.	15	15	
Kościół Ewangelicko- Reformowany ^d	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10	10	8	
Kościół Reformowany Adwentystów Dnia Siódmego w Polsce ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	
Islamskie: Muslim:													
Islamskie Zgromadzenie AHL-UL-BAYT Najwyż- sza Rada Islamska ^e ...	.	.	.	-	.	.	.	-	.	.	.	200	
Muzułmański Związek Religijny w RP	.	1	.	1 ^f	.	2	.	3 ^f	.	85	.	120 ^f	
Liga Muzułmańska w RP	.	1	.	.	.	-	.	.	.	100	.	.	

^a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. ^b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^c Dane dotyczą 2009 r. ^d Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. ^e Szacunkowa liczebność społeczności szyickiej. ^f Dane dotyczą 2011 r.

^a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. ^b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^c Data concern 2009. ^d Church associated in the Polish Ecumenical Council. ^e Estimated number of Shiites community. ^f Data concern 2011.

TABL. 31 (72). KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a (cont.)

As of 31 III

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful			
Dalekiego Wschodu: Far Eastern Religions:												
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce	1	.	.	1 ^c	1	.	.	1 ^c	70	.	.	150 ^c
Związek Buddyjski Ben- cien Karma Kamtsang ^d	1	1	1	1	-	-	2	1	105	125	125	135
Buddyjski Związek Dia- mentowej Drogi Linii Karma Kagyu	.	.	.	2 ^e	.	.	.	- ^e	.	.	.	124 ^e
Instytut Wiedzy o Tożsa- mości "Misja Czaitanii"	-	-	-	1	4	4	4	4	66	75	80	25
Międzynarodowe Towar- zystwo Świadomości Kryszny	.	.	1	2	.	.	5	5	.	.	38	42
Kanzeon Związek Bud- dyjski	.	.	.	1	.	.	.	1	.	.	.	10
Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	.	1	1	1 ^f	.	1	1	1 ^f	.	8	2	5 ^f
Związek Ajapa Yoga	.	-	1	1	.	-	-	-	.	3	3	3
Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej	.	1	1	1	.	1	1	1	.	4	3	3
Stowarzyszenie Muzuł- mańskie AHMADIYYA	.	.	-	-	.	.	-	-	.	.	.	3 ^g
Inne: Others:												
Świadkowie Jehowy w Polsce	.	91	67	68	.	-	.	.	.	6281	6085	6041
Kościół Ewangeliczny w Rzeczypospolitej Polskiej	.	.	.	3 ^h	.	.	.	8 ^h	.	.	.	200 ^h
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni) ...	1	1	.	1	8	12	.	6	112	96	.	107
Chrześcijański Kościół Pełnej Ewangelii „Duch i Moc”	.	-	1 ^e	1	.	-	1 ^e	2	.	4	4 ^e	4
Związek Wyznaniowy „Eckankar” w Polsce	.	.	.	- ⁱ	.	.	.	- ⁱ	.	.	.	2 ⁱ
Unia Ewangelikalna w Rzeczypospolitej Polskiej	.	.	-	-	.	.	-	-	.	.	1	1

^a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. ^b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^c Dane dotyczą 2008 r. ^d Do 2011 r. Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang. ^e Dane dotyczą 2011 r. ^f Dane dotyczą toruńskiej grupy Zen. ^g Dane dotyczą 2009 r. ^h Dane dotyczą 2007 r. ⁱ Dane dotyczą 2013 r.

^a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. ^b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^c Data concern 2008. ^d Until 2011 r. Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang. ^e Data concern 2011. ^f Data concern the Zen group of Toruń. ^g Data concern 2009. ^h Data concern 2007. ⁱ Data concern 2013.

DZIAŁ VI RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1-2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, tj. bezdomnych, przebywających w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz za granicą. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowacanych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie.

Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia.

Od 2010 r. dane uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo w BAEL stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; ponadto w BAEL przyjmuje się, że jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Podział na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy dokonany został na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy;

CHAPTER VI LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1-2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the persons absent in household for 12 months and more i.e. homeless, living in collective accommodation establishment and staying abroad. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly.

Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth.

Since 2010 the data have been generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive in LFS is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed persons** are persons who during the reference week:

- performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business outside agriculture,
- formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather), if the break in work did not exceed 3 months; moreover in LFS there is accepted if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.

Breakdown into full-time and part-time employed persons was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main job;

- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15—74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdań włości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Nie ujęto w nich pracujących w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) z pewnymi wyłączeniami w latach 2005–2009; patrz ust. 5 na str. 124,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami

- 2) **unemployed persons** are persons aged 15—74 who simultaneously fulfilled three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who have found work and were waiting to begin it within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income. Data do not include persons employed in budgetary entities of the Ministry of the Interior and the Ministry of the National Defence.

Employed persons are:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005–2009; see item 5 on page 124,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,
 - c) other self-employed persons, e.g. persons practicing learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);

- ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
 - 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII w latach 2005–2009 wyznaczono na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005–2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

Przeciętną liczbę pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie ustalono w oparciu o dokonane szacunki liczby pracujących, przy uwzględnieniu współczynników przeliczeniowych.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnionych według stanu w dniu 31 XII**

- 5) *members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);*
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII were estimated in years 2005–2009 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2005–2009 are not included the following employed persons:
 - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
 - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;
- 2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

The average number of employed persons on private farms in agriculture was established on the basis of estimates of the number of employees, taking into account conversion ratios.

6. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) **the employment, as of 31 XII, of full-time paid**

osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;

- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

8. Informacje zawarte w tabl. 4, 6–9 obejmują podmioty gospodarcze o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Dane nie obejmują podmiotów sporządzających sprawozdania z działalności: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych i duchownych.

9. Informacje o **ruchu zatrudnionych** dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych.

10. Źródłem informacji o wolnych miejscach pracy jest badanie popytu na pracę (sprawozdanie Z-05). Od 2007 r. badanie jest prowadzone metodą reprezentacyjną z częstotliwością kwartalną, objęte są nim jednostki lokalne osób praw-

employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;

- 2) **the average paid employment** — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

8. Information included in tables 4, 6–9 covers economic entities employing over 9 persons. Data do not include entities reporting activity of foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers as well as clergy.

9. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary employees. These data concern the number of hires and the number of terminations and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

Data regarding school leavers starting work for the first time concern full-time paid employees.

10. The survey on demand for labour (submitted Z-05) is the source of information on job vacancies. Since 2007, the survey has been carried out as a quarterly sample survey and covers local entities of legal persons, organizational entities

nych, jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba zatrudnionych wynosi 1 lub więcej osób.

Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2015, poz. 149, z późn. zm.) określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę (także cudzoziemca – członka rodziny obywatela polskiego), która m.in.: ukończyła 18 lat, nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników Spisów.

3. Informacje o **wydatkach Funduszu Pracy**

without legal personality and natural persons conducting economic activity in which number of employees is 1 and more.

Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
- the employer made efforts to find people willing to take up the job;
- if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2015 item 149, with later amendments), are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person (also foreigner – a family member of a Polish citizen) i.a.: who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope programme education of this school) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. **The registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as a part of the economically active civilian population) estimated on the basis of the results of the Census.

3. Information concerning **Labour Fund ex-**

podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2015, poz. 149, z późn. zm.). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. 2013, poz. 170, z późn. zm.).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**.

3. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą u pracodawcy organizację związkową.

penditures are given according to law dated 20 IV 2004, on promoting of employment and labour market institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text journal of laws 2015 item 149, with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1 VIII 2004 are financed from state budget (on the basis on the law dated 30 IV 2004 on pre-retirement benefits – journal of laws 2013 item 170, with later amendments).

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or a mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Data according to sections and divisions of the NACE Rev. 2 were compiled using the **local kind-of-activity unit method**.

3. **Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- during a business trip;
- during a training within the scope of common self-defence;
- at performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Za **wypadek przy pracy uważa się również** nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

4. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

5. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

6. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** bezpośrednio je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy,

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;
- 6) performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of a co-operatives, for the benefit of these co-operatives;
- 7) performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;
- 8) performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;
- 9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;
- 10) serving supplementary forms of military service;
- 11) education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.

4. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

5. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

6. Accidents at work are classified, i.a., according to the **events** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material

z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy od 2005 r. są grupowane zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

7. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

8. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybnictwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych z wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
- 2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fi-

actors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 is grouped according to the EUROSTAT recommendation.

7. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

8. Information regarding persons working in hazardous conditions, i. e., with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports:

- 1) data concern persons employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope human health activities); other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods);
- 2) data concern persons exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical

zyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;

- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

9. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 21 podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 1367).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;

- 3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

9. A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Occupational diseases in table 21 are given since 2009 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (uniform text Journal of Laws 2013, item 1367).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ration per 100 thous. paid employees.

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (73). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
 – na podstawie BAEL
 ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016				
	przeciętne w roku annual averages			kwartaly quarters			
				I	II	III	IV
LUDNOŚĆ w tys. POPULATION in thous.	1605	1662	1671	1671	1671	1670	1670
Mężczyźni Men	765	798	799	799	799	799	799
Kobiety Woman	840	863	872	872	872	871	871
Aktywni zawodowo Economically active persons	871	915	920	927	926	915	912
mężczyźni men	486	511	514	518	514	511	512
kobiety woman	385	404	406	409	412	404	400
Pracujący Employed persons	779	843	852	854	858	848	848
mężczyźni men	439	475	477	476	481	475	476
kobiety woman	340	368	375	378	376	373	372
Bezrobotni ^a Unemployed persons ^a	92	73	68	73	69	67	64
mężczyźni men	47	37	37	42	33	36	36
kobiety woman	45	36	32	31	36	31	28
Bierni zawodowo Economically inactive persons	734	746	751	744	745	756	758
Mężczyźni Men	279	287	285	281	285	288	286
Kobiety Woman	455	459	466	463	460	468	472
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w % ACTIVITY RATE in %	54,3	55,1	55,1	55,5	55,4	54,8	54,6
mężczyźni men	63,5	64,0	64,3	64,8	64,3	64,0	64,1
kobiety woman	45,8	46,8	46,6	46,9	47,2	46,4	45,9
Miasta Urban areas	54,8	53,5	53,5	53,6	54,1	53,2	53,2
Wieś Rural areas	53,5	57,3	57,4	58,3	57,6	57,1	56,7
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w % EMPLOYMENT RATE in %	48,5	50,7	51,0	51,1	51,3	50,8	50,8
mężczyźni men	57,4	59,5	59,7	59,6	60,2	59,4	59,6
kobiety woman	40,5	42,6	43,0	43,3	43,1	42,8	42,7
Miasta Urban areas	48,8	49,3	49,4	49,1	49,9	49,2	49,1
Wieś Rural areas	48,2	52,7	53,3	54,2	53,4	53,0	53,1
STOPA BEZROBOCIA w % UNEMPLOYMENT RATE in %	10,6	8,0	7,4	7,9	7,5	7,3	7,0
mężczyźni men	9,7	7,2	7,2	8,1	6,4	7,0	7,0
kobiety woman	11,7	8,9	7,9	7,6	8,7	7,7	7,0
Miasta Urban areas	11,2	7,9	7,7	8,2	7,6	7,4	7,5
Wieś Rural areas	9,6	8,1	7,0	7,1	7,2	7,0	6,3

^a Osoby w wieku 15–74 lata.

^a Persons aged 15–74.

TABL. 2 (74). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2016 R. – na podstawie BAEL

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2016 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Population</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	Współczynnik aktywności zawodowej <i>Activity rate</i>	Wskaźnik zatrudnienia <i>Employment rate</i>	Stopa bezrobocia <i>Unemployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracujący <i>employed</i>	bezrobotni ^a <i>unemployed^a</i>				
		w tys. <i>in thous.</i>						
OGÓŁEM TOTAL	1670	912	848	64	758	54,6	50,8	7,0
Według wieku: By age								
w tym w wieku produkcyjnym ^b <i>of which of working age^b</i>	1210	882	818	64	328	72,9	67,6	7,3
15–24 lata	225	78	63	15	147	34,7	28,0	19,2
25–34	291	241	218	22	51	82,8	74,9	9,1
35–44	291	243	229	15	48	83,5	78,7	6,2
45–54	246	201	194	7	45	81,7	78,9	3,5
55 lat i więcej <i>and more</i>	617	149	143	6	468	24,1	23,2	4,0
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe <i>Tertiary</i>	329	263	252	10	67	79,9	76,6	3,8
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	392	254	236	18	138	64,8	60,2	7,1
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	164	84	74	10	80	51,2	45,1	11,9
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	451	249	233	15	202	55,2	51,7	6,0
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	335	63	52	11	271	18,8	15,5	17,5

^a Osoby w wieku 15–74 lata. ^b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.
^a Persons aged 15–74. ^b Men aged 18–64, women aged 18–59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (75). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016	
				ogółem total	z liczby ogółem – kobiety of total number – women
O G Ó Ł E M	647917	680154	707068	723036	338684
TOTAL					
sektor publiczny	166167	159742	150138	150305	98555
public sector					
sektor prywatny	481750	520412	556930	572731	240129
private sector					
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture ^b , forestry and fishing	118077	107567	107683	107590	47324
Przemysł	160076	160130	167366	169766	54320
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe	143954	144519	153272	155449	51249
of which manufacturing					
Budownictwo	29733	43588	41008	42918	4578
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles	106304	113020	112315	115856	61945
Transport i gospodarka magazynowa	31351	33248	35179	37178	7065
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	8386	9295	10310	10968	7117
Accommodation and catering					
Informacja i komunikacja	6450	6115	9826	10539	3458
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	13195	14547	14790	14986	10262
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	9501	11312	12587	13175	8781
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	15826	16677	20144	20993	10355
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	13010	19113	22409	23597	10791
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne	29071	32508	33234	33258	20657
Public administration and defence; com- pulsory social security					
Edukacja	54945	55961	57698	57692	44719
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	36654	40583	43299	44604	35326
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5825	6531	6261	6387	3914
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa	9513	9959	12959	13529	8072
Other service activities					

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 124.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 124.

TABL. 4 (76). PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which	
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contracts	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
OGÓŁEM 2005	369684	364586	3369
TOTAL 2010	396768	390736	4282
2015	404118	398600	4014
2016	412874	407467	4005
sektor publiczny public sector	139168	139168	–
sektor prywatny private sector	273706	268299	4005
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	6848	6212	48
Przemysł Industry	137959	136475	1252
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	127555	126105	1218
Budownictwo Construction	20012	19453	549
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	56421	55282	1059
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	15969	15637	331
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	4867	4705	162
Informacja i komunikacja Information and communication	1807	1769	38
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	8955	8446	18
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	9911	9885	26
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	7233	7103	130
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	15055	14974	81
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	32431	32429	2
Edukacja Education	55321	55136	185
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	32685	32604	81
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	5022	5010	12
Pozostała działalność usługowa Other service activities	2359	2328	31

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.^a In Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (77). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym podmioty o liczbie pracują- cych po- wyżej 9 osób ^a <i>of which entities employ- ing more than 9 persons^a</i>	
OGÓŁEM	421186	448726	444666	452409	383827	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11709	10398	10001	9898	4985	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	137697	137886	137745	140540	131273	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemy- słowe	126161	127350	127443	129879	121119	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	24363	33474	28151	28993	18920	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	65368	75023	69890	71771	51812	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka maga- zynowa	17490	16058	18934	20332	14971	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4894	6009	5883	6338	4138	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	3066	2731	2824	2704	1772	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubez- pieczeniowa	8478	7967	9374	9061	8080	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5064	5253	5809	6090	4617	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna	8399	9555	10385	10831	6524	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	10186	13724	15918	15695	14012	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	28858	32622	31714	31400	31399	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	54540	54289	53941	53821	53286	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	32113	33837	33065	33610	31222	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4648	5487	4740	4908	4628	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	4313	4413	6293	6417	2189	<i>Other service activities</i>

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (78). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	337684	160372	26902	14445
TOTAL	362913	174229	27823	14431
2010	371519	182356	27081	18556
2015	380925	186011	26542	18211
sektor publiczny	128219	86443	10949	7771
public sector				
sektor prywatny	252706	99568	15593	10440
private sector				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	4784	1135	1428	1109
Przemysł	133009	43564	3466	1749
Industry				
w tym przetwórstwo przemysłowe	122874	41350	3231	1637
of which manufacturing				
Budownictwo	18707	1960	746	239
Construction				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	53007	28498	2275	1477
Transport i gospodarka magazynowa	14881	1833	756	153
Transportation and storage				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3908	2728	797	478
Accommodation and catering ^Δ				
Informacja i komunikacja	1680	613	89	39
Information and communication				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8184	6309	262	190
Financial and insurance activities				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4483	2272	5402	4847
Real estate activities				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6747	3340	356	212
Professional, scientific and technical activities				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	14209	6280	765	487
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	31134	19514	1295	778
Edukacja	49144	38892	5992	4291
Education				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	30678	25539	1926	1426
Human health and social work activities				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4153	2604	857	648
Arts, entertainment and recreation				
Pozostała działalność usługowa	2217	930	111	78
Other service activities				

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (79). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podejmują- cy pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzed- nio pracu- jący persons formerly employed	powracający z urlopów wychowaw- czych ^b persons re- turning from child-care leaves ^b		
OGÓŁEM	2005	80747	30876	11004	36791	1415	24,0
TOTAL	2010	80593	31819	9902	65841	1457	22,0
	2015	84411	37088	10158	71513	653	23,1
	2016	88211	38463	9993	70266	563	23,7
sektor publiczny		16369	10179	1827	13283	168	12,7
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		71842	28284	8166	56983	395	29,4
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		828	183	121	559	#	17,9
Przemysł		28432	9208	3266	22751	194	21,7
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		27001	8899	3185	21601	192	22,4
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		5869	365	415	4847	3	31,0
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		16948	9602	2942	12426	129	32,9
Transport i gospodarka magazynowa		3932	434	221	3289	8	27,0
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1642	1110	303	1145	6	46,9
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		424	131	84	312	#	26,4
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		1450	1023	168	1165	33	17,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		586	279	56	472	5	13,2
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		2148	698	178	1575	6	35,3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		10846	4921	472	9765	12	86,5
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		6259	3629	685	5254	44	20,0
<i>Public administration and defence; com- pulsory social security</i>							

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 7 (79). PRZYJĘCIA DO PRACY^a (dok.)
HIRES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podejmują- cy pierwszą pracę persons starting work for the first time	osoby po- przednio pracujące persons formerly employed	powracający z urlopów wychowaw- czych ^b persons re- turning from child-care leaves ^b	
Edukacja	3879	3268	434	2843	73	7,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4014	3268	514	3178	39	13,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	504	292	83	340	6	12,2
Pozostała działalność usługowa	450	182	51	345	#	19,1

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (80). ZWOLNIENIA Z PRACY^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	kobiety women	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %	
			zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emeryturę, rentę, z tytułu niezdolno- ści do pra- cy, rehabili- tacja; retired or granted pension due to an inability to work or due to re- habilitation	korzysta- jący z urlopów wychow- aw- czych ^b taking child-care ^b		
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee				
O GÓŁEM	2005	75519	29290	13565	9917	4735	2169	22,2
TOTAL	2010	77431	30523	14959	7901	2990	1572	21,1
	2015	78832	32012	11753	10317	4644	808	21,5
	2016	79363	34035	8789	10590	4798	978	21,2
sektor publiczny		15713	9388	798	910	2370	289	12,1
sektor prywatny		63650	24647	7991	9680	2428	689	25,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		912	182	131	81	98	7	19,6

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 8 (80). ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emeryturę, rentę, z tytułu niezdolno- ści do pra- cy, rehabili- tacji; retired or granted pension due to an inability to work or due to re- habilitation	korzysta- jący z urlopów wychow- waw- czych ^b taking child-care ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Przemysł	25113	7817	3141	4228	1556	283	19,1
w tym przetwórstwo przemysłowe	23869	7542	3054	4150	1337	277	19,7
of which manufacturing							
Budownictwo	5924	346	580	693	179	19	31,2
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A Trade; repair of motor vehicles ^A	14895	8579	2173	2657	337	273	28,6
Transport i gospodarka magazynowa	3672	373	232	561	187	#	25,2
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^A	1278	819	65	277	20	16	36,2
Accommodation and catering ^A							
Informacja i komunikacja	338	109	55	105	7	#	21,0
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	1634	1206	206	375	78	46	19,4
Obsługa rynku nieruchomości ^A	495	224	58	82	93	4	11,1
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna	1723	537	166	232	68	14	28,1
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^A Administrative and support service activities	9114	4372	1079	510	117	26	72,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; com- pulsory social security	6097	3466	155	175	663	114	19,3
Edukacja	3776	2901	316	236	829	75	7,7
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3320	2613	224	286	508	65	11,2
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	507	290	#	38	45	13	12,1
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa	565	201	#	54	13	#	23,8
Other service activities							

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (81). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a**
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers				
			wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post-secondary and secondary vocational	liceów ogólnokształcących general secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	
OGÓŁEM	2005	9822	4512	2898	2924	1293	2707
TOTAL	2010	7303	3198	2276	1918	1170	1939
	2015	6880	3310	2457	1828	1093	1502
	2016	5935	2827	2045	1572	936	1382
sektor publiczny		1471	1010	890	300	182	99
public sector							
sektor prywatny		4464	1817	1155	1272	754	1283
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		72	24	#	40	#	7
Przemysł		2190	572	426	678	313	773
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		2131	544	411	657	302	761
of which manufacturing							
Budownictwo		193	29	53	40	14	86
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		1200	688	273	363	268	296
Transport i gospodarka magazynowa		86	21	17	37	12	20
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		207	150	55	56	52	44
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		74	20	52	14	#	#
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		148	112	89	31	25	3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		45	25	27	4	7	7
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		121	57	86	19	11	5
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		224	103	51	55	53	65
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne		567	393	308	116	106	37
Public administration and defence; com- pulsory social security							
Edukacja		266	220	202	32	25	7
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		463	366	349	68	25	21
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		61	40	30	13	12	6
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		18	7	#	6	#	#
Other service activities							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych do-
 rączo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and
 temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (82). MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE W 2016 R.
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly cre- ated jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o licz- bie pracują- cych powy- żej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pra- cujących powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 per- sons
OGÓŁEM	2591	390	1720	23425	11045	11172	5633
TOTAL							
Rolnictwo, leśnictwo, ło- wiewstwo i rybactwo	32	12	19	318	110	269	167
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	1257	123	887	5516	3473	2375	1709
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie przetwórstwo przemy- słowe	–	–	–	14	14	26	8
<i>mining and quarrying manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopa- trywanie w energię elektryczną, gaz, pa- rę wodną i gorącą wodę ^Δ	1	–	1	43	38	17	9
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospo- darowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ	6	1	2	217	151	68	48
<i>water supply; sewer- age, waste man- agement and reme- diation activities</i>							
Budownictwo	170	–	45	3633	964	1705	778
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojaz- dów samochodowych ^Δ	169	26	169	6167	1995	2877	961
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	130	–	94	1048	328	404	206
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	185	72	41	683	324	283	103
<i>Accommodation and ca- tering^Δ</i>							

^a W ciągu roku.
^a During the year.

TABL. 10 (82). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2016 R. (dok.)**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly cre- ated jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o licz- bie pracują- cych powy- żej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pra- cujących powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 per- sons
Informacja i komunikacja <i>Information and commu- nication</i>	50	9	38	277	113	63	31
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	93	2	77	394	202	257	228
Obsługa rynku nierucho- mości ^a <i>Real estate activities</i>	21	–	16	184	140	178	62
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	105	104	1	837	364	815	116
Administrowanie i dzia- łalność wspierająca ^b <i>Administrative and sup- port service activities</i>	73	19	45	767	463	365	192
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>	165	7	163	592	574	353	349
Edukacja <i>Education</i>	38	–	38	1523	1115	552	453
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	86	16	76	1082	723	288	199
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	11	–	5	257	122	86	54
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	6	–	6	147	35	302	25

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 11 (83). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	188021	139401	107255	98522	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	103872	75696	60367	56684	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	38516	24830	15648	13371	previously not employed
absolwenci ^a	8267	7556	4352	3525	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	54678	42057	38264	35388	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	3970	2493	4268	3512	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	128285	69680	63149	58450	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	30215	26416	17143	15267	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	.	.	18823	19057	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	4943	6260	5080	4561	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c w %	22,3	17,0	13,2	12,0	Registered unemployment rate ^c in %
Oferty pracy	1044	1084	3012	3275	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 126.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^c See general notes, item 2 on page 126.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 12 (84). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI**^a
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	186064	203166	167762	152699	Newly registered unemployed persons
Z liczby ogółem:					<i>Of total number:</i>
kobiety	84866	98364	82251	75734	women
dotychczas niepracujący	48857	41192	25888	20744	previously not employed
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1952	3378	6622	5180	terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	197609	198207	187618	161432	Persons removed from unemployment rolls
Z liczby ogółem:					<i>Of total number:</i>
kobiety	88393	94919	91962	79417	women
z tytułu podjęcia pracy	93949	82187	90603	84830	received jobs

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 13 (85). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

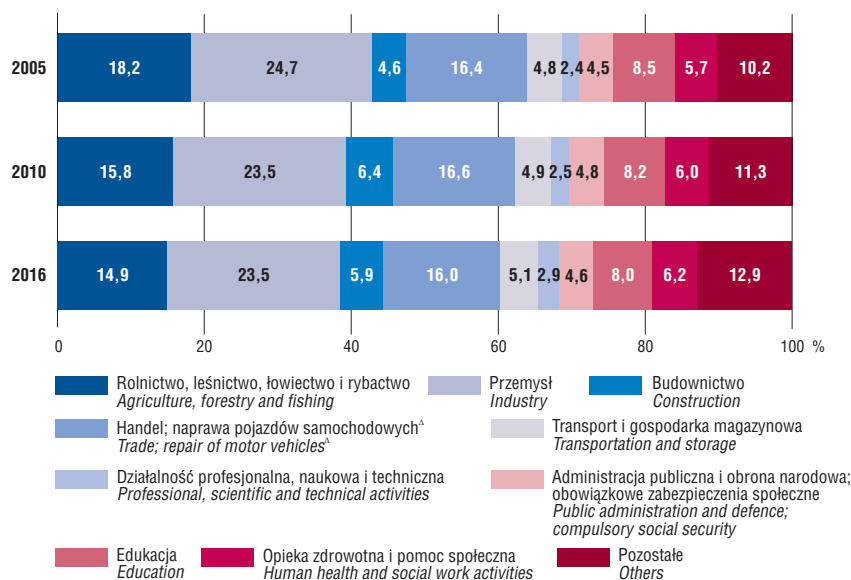
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2015		2016	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
O G Ó Ł E M TOTAL								
O G Ó Ł E M TOTAL	188021	103872	139401	75696	107255	60367	98522	56684
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej and less	43878	23651	31183	17282	16977	9964	14167	8572
25–34	54446	32322	40686	24218	29324	18809	27493	18266
35–44	39489	22943	27560	15617	23629	14208	22697	13919
45–54	42065	22246	27934	14670	20346	10979	18160	9802
55 lat i więcej and more	8143	2710	12038	3909	16979	6407	16005	6125

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS

As of 31 XII

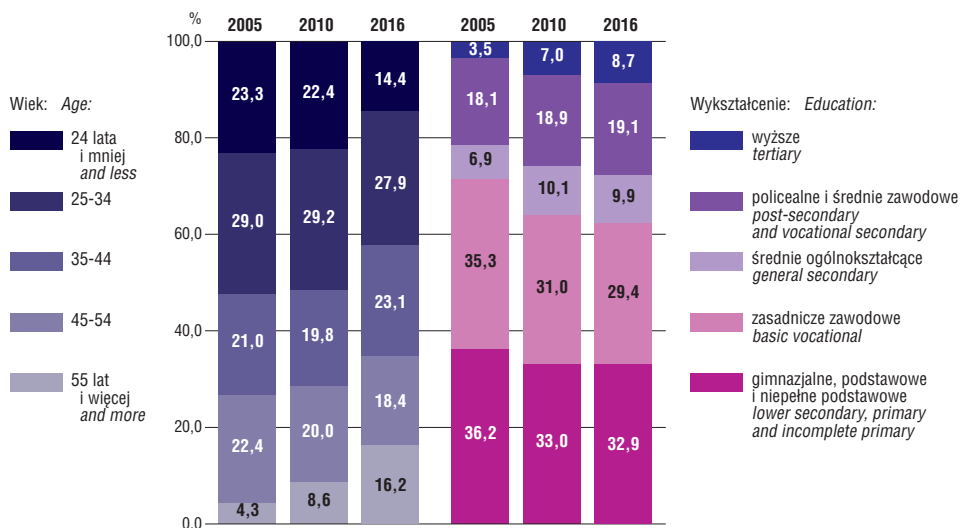
^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie — dane szacunkowe.
^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture — estimated data.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

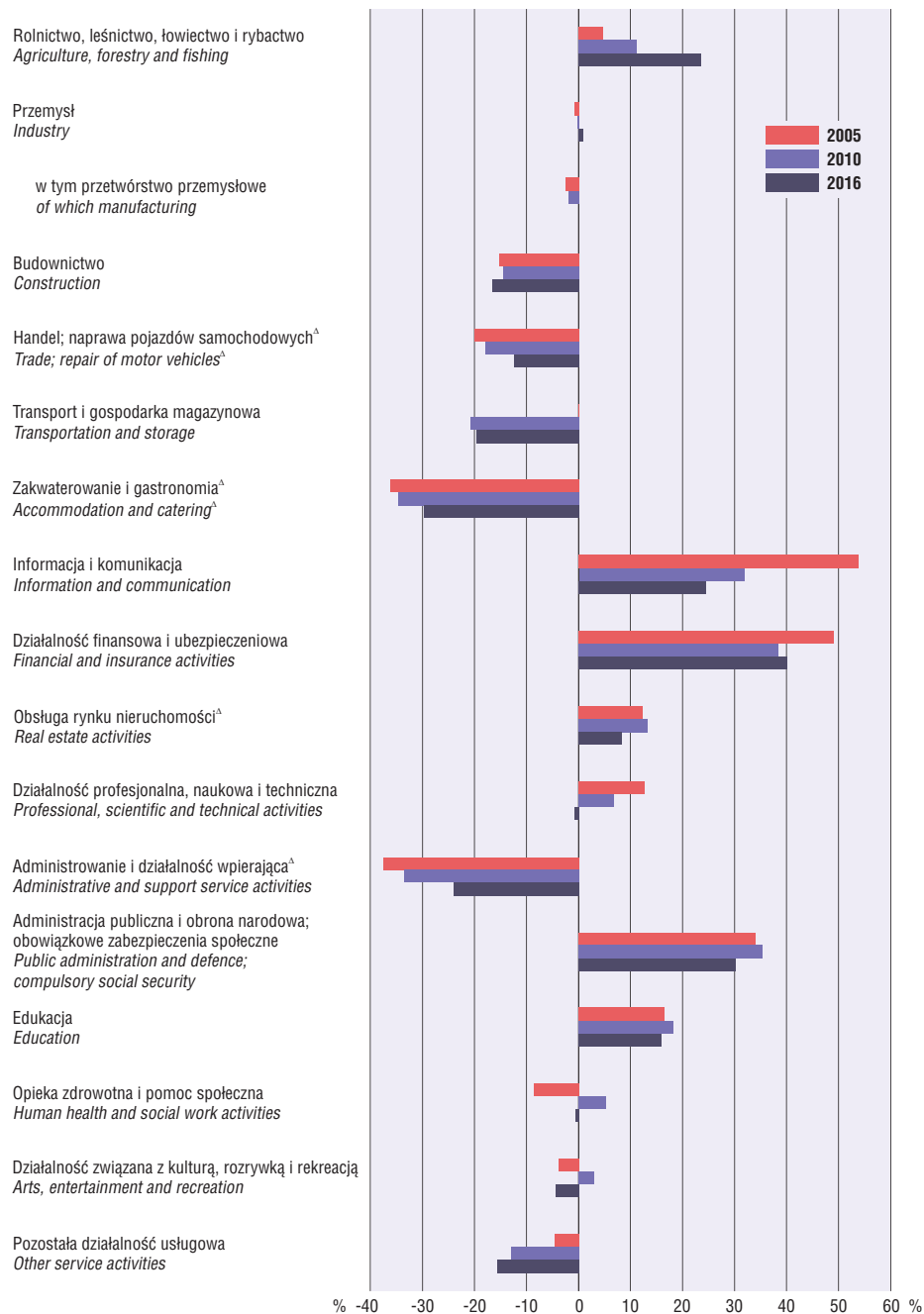
STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH
OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE^a**

RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS FROM
THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN THE VOIVODSHIP^a

^a Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.
^a Concern monthly gross wages and salaries.

TABL. 13 (85). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL,
DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2015		2016	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	6629	4321	9743	6618	8968	6249	8591	6163
Policealne oraz średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	34033	22592	26324	17109	20323	13729	18779	12880
Średnie ogólnokształcące General secondary	13024	9438	14061	9672	10580	7486	9733	6946
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	66449	33236	43270	20506	32102	15815	28949	14677
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary and incomplete primary	67886	34285	46003	21791	35282	17088	32470	16018
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}								
3 miesiące i mniej months and less	40585	16967	48535	23217	32011	14873	27045	12502
3–6	23476	12031	24065	12880	15828	8766	14017	7632
6–12	28436	14555	24904	13579	16648	9174	16184	9530
12–24	29378	15714	23356	13384	16120	9920	16606	10285
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	66146	44605	18541	12636	26648	17634	24670	16735
WEDŁUG STAŻU PRACY^b BY WORK SENIORITY^b								
Bez stażu pracy No work seniority	38516	24510	24830	16083	15648	10610	13371	9334
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej and less	25799	16279	20341	12676	18281	11750	17843	11620
1–5	42076	22305	34274	19039	25750	15228	24405	14798
5–10	28187	15299	20595	10419	16499	9000	15583	8677
10–20	30690	17109	21352	10972	16649	8444	15342	7877
20–30	19763	7913	14026	5487	10364	4162	8925	3526
powyżej 30 lat more than 30 years	2990	457	3983	1020	4064	1173	3053	852

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2016 r. wśród bezrobotnych było 25295 osób (w tym 10997 kobiet) w wieku 50 lat i więcej. Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a From the date of registering in a labour office. ^b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2016 among the unemployed were 25295 persons (of which 10997 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 14 (86). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	4628	2576	3593	2992	Undertaking employment in intervention works
w tym kobiety	2081	1531	1895	1640	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	10017	8431	5569	4934	Undertaking employment in public works
w tym kobiety	3601	3530	2750	2363	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	18825	34222	25770	17289	Started training or internship with the employer
w tym kobiety	10325	20411	15351	10483	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	x	5256	4152	3543	Started a social useful works
w tym kobiety	x	3411	2554	2136	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	56348	67103	95290	90619	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 15 (87). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	405,2	653,2	543,9	509,9	100,0	T O T A L
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych ze składkami.....	233,9	249,8	194,7	173,9	34,1	Unemployment benefits with contributions
Dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej oraz refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy	24,2	132,6	111,0	78,0	15,3	Co-funding for starting a business and reimbursement of costs of providing equipment or upgrading equipment for a place of work
Roboty publiczne	35,6	53,1	41,4	39,2	7,7	Public works
Prace interwencyjne	12,6	13,6	19,9	20,1	3,9	Intervention works
Stáže ^b	37,1	129,9	107,2	92,1	18,1	Interships ^b

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 126. ^b Łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne.

U w a g a. W ciągu 2016 r. wydatki na szkolenia wyniosły 11,8 mln zł.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 3 on page 126. ^b Including social security contributions.

Note. During 2016 expenditures for trainings amounted 11,8 mln zł.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Warunki pracy Work conditions

TABL. 16 (88). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work		
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	lżejszych lighter	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more
OGÓŁEM TOTAL							
OGÓŁEM 2005	4191	24	52	4115	25	1350	2542
TOTAL 2010	5022	29	33	4960	43	1596	3009
2015	5091	21	22	5048	97	1960	2800
2016	4843	3	23	4817	128	2010	2616
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	76	–	1	75	–	19	57
Przemysł <i>Industry</i>	2179	2	12	2165	37	849	1259
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	4	–	–	4	–	2	2
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	2004	1	11	1992	36	788	1150
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air con- ditioning supply</i>	28	1	1	26	–	7	20
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	143	–	–	143	1	52	87
Budownictwo <i>Construction</i>	269	1	5	263	3	80	182
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	745	–	3	742	26	368	334

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 16 (88). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (cd.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work		
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	łżejszych lighter	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more
O G Ó Ł E M (dok.) T O T A L (cont.)							
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	312	–	1	311	5	105	197
Zakwaterowanie i gastronomia ^A	43	–	–	43	–	27	16
Informacja i komunikacja	11	–	–	11	–	2	9
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	36	–	–	36	4	17	15
Obsługa rynku nieruchomości ^A	35	–	–	35	3	11	21
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	36	–	–	36	–	15	21
Administrowanie i działalność wspierająca ^A	104	–	–	104	2	37	65
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	219	–	1	218	8	98	106
Edukacja	247	–	–	247	10	129	103
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	461	–	–	461	28	219	197
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	46	–	–	46	–	22	24
Pozostała działalność usługowa	24	–	–	24	2	12	10

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 16 (88). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (cd.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	łżejszych lighter	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)								
OGÓŁEM	2005	7,84	0,04	0,10	7,70	0,05	2,52	4,75
TOTAL	2010	9,03	0,05	0,06	8,92	0,08	2,87	5,41
	2015	8,47	0,03	0,04	8,40	0,16	3,26	4,66
	2016	7,87	0,00	0,04	7,82	0,21	3,27	4,25
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		9,53	x	0,13	9,40	x	2,38	7,15
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		12,93	0,01	0,07	12,85	0,22	5,04	7,47
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		4,10	x	x	4,10	x	2,05	2,05
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		12,98	0,01	0,07	12,90	0,23	5,10	7,45
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		5,99	0,21	0,21	5,57	x	1,50	4,28
<i>electricity, gas, steam and air con- ditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ		16,72	x	x	16,72	0,12	6,08	10,17
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo		6,41	0,02	0,12	6,27	0,07	1,91	4,34
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		6,53	x	0,03	6,50	0,23	3,23	2,93
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 16 (88). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work		
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	lżejszych lighter	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more
NA 1000 PRACUJĄCYCH (dok.) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (cont.)							
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	8,62	x	0,03	8,59	0,14	2,90	5,45
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4,04	x	x	4,04	x	2,54	1,50
Informacja i komunikacja	1,08	x	x	1,08	x	0,20	0,88
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	2,42	x	x	2,42	0,27	1,14	1,01
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2,72	x	x	2,72	0,23	0,85	1,63
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,75	x	x	1,75	x	0,73	1,02
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	4,52	x	x	4,52	0,09	1,61	2,83
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	6,59	x	0,03	6,56	0,24	2,95	3,19
Edukacja	4,28	x	x	4,28	0,17	2,24	1,79
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	10,49	x	x	10,49	0,64	4,98	4,48
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	7,27	x	x	7,27	x	3,48	3,80
Pozostała działalność usługowa	1,81	x	x	1,81	0,15	0,91	0,76

^a Zgłoszone w danym roku.^a Registered in a given year.

TABL. 17 (89). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^A trade; repair of motor vehicles ^A	transport i gospo- darka maga- zynowa transportation and storage	opieka zdrowo- tna i pomoc społe- czna human health and social work ac- tivities	
			razem total	w tym przetwó- rstwo przemys- łowe of which manu- facturing					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZ CONTACT MODE OF INJURY									
OGÓŁEM	2005	4191	89	2054	1952	306	420	239	305
TOTAL	2010	5022	108	2143	1935	540	733	254	386
	2015	5091	86	2243	2072	307	767	284	500
	2016	4843	76	2179	2004	269	745	312	461
Kontakt z prądem elektrycznym, temperatura, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi		174	4	100	88	8	16	5	15
Contact with electrical voltage, tem- perature, hazardous substances and chemicals									
w tym z preparatami chemicznymi of which chemicals		46	1	32	30	2	3	1	2
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie Drowned, buried, enveloped		8	-	4	4	1	-	1	-
Zderzenie z lub uderzenie w: Horizontal or vertical impact with or against:									
nieruchomy obiekt		1165	15	451	395	63	157	107	129
a stationary object									
obiekt w ruchu		954	9	470	449	70	152	77	47
object in motion									
w tym przez: of which by:									
spadający obiekt		408	6	210	207	27	72	28	20
falling object									
poruszający się lub transporto- wany obiekt		177	2	84	76	10	31	18	10
moving or transported object									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		1012	11	507	483	45	232	7	111
Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent									
w tym kontakt z przedmiotem ostrym of which contact with sharp mate- rial agent		649	5	315	303	20	185	2	65
Uwięzienie, zmiżdżenie		398	8	250	245	30	62	18	7
Trapped, crushed									
Obciążenie psychiczne lub fizyczne Physical or mental stress		573	4	207	180	22	82	53	89
w tym obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego		516	4	192	168	20	73	49	80
of which physical stress on the muscular-skeletal system									

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 17 (89). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agricul- ture, for- estry and fishing</i>	przemysł <i>industry</i>		budow- nictwo <i>construc- tion</i>	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ <i>trade; repair of motor ve- hicles^Δ</i>	transport i gospo- darka maga- zynowa <i>trans- portation and stor- age</i>	opieka zdrowo- tna i pomoc spo- łeczna <i>human health and social work ac- tivities</i>
			razem <i>total</i>	w tym przetwór- stwo przemys- łowe <i>of which manu- facturing</i>				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZ (dok.) CONTACT MODE OF INJURY (cont.)								
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia <i>Aggression human or animal</i>	107	13	12	7	2	12	22	19
Pozostałe <i>Others</i>	452	12	178	153	28	32	22	44
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS								
OGÓŁEM 2005	8473	175	4538	4336	649	829	442	510
TOTAL 2010	10333	258	4728	4299	1165	1524	510	610
2015	10633	177	5103	4748	670	1581	588	662
2016	10184	166	4908	4547	585	1522	650	810
Niewłaściwy stan czynnika material- nego <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>	781	9	398	370	44	101	58	52
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>								
pracy <i>work</i>	445	8	294	274	28	59	9	15
stanowiska pracy <i>work post</i>	489	13	269	250	30	91	15	21
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym <i>Absence or inappropriate use of ma- terial objects/agents</i>	753	6	400	376	46	152	33	36
Nieużywanie sprzętu ochronnego ... <i>Not using protective equipment</i>	150	8	74	66	11	28	6	9
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika <i>Inappropriate wilful employee action</i>	678	8	349	334	39	154	43	30
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b <i>Inappropriate mental-physical condi- tion of employee^b</i>	147	6	60	56	15	13	5	5
Nieprawidłowe zachowanie się pra- cownika <i>Incorrect employee action</i>	6247	95	2933	2700	356	851	383	594
Inne <i>Others</i>	494	13	131	121	16	73	98	48

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (90). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1653	1241	938	872	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	14	4	7	1	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	720	591	394	398	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	122	56	74	59	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwylenie przez środki transportu w ruchu	65	24	27	12	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwylenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	236	128	105	89	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	279	243	134	148	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie skrajnych temperatur	21	3	7	1	influence of extreme temperatures
działanie materiałów szkodliwych	3	2	1	-	influence of hazardous materials
inne wydarzenia	207	194	196	165	other events

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Who received one-off accident compensations.

Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (91). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard						
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery		
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions				
			ogółem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2005	124,1	100,6	72,2	61,0	35,8	29,0	16,2	10,7
TOTAL	2010	87,1	72,8	56,4	48,0	18,1	16,1	12,6	8,8
	2015	74,3	62,6	51,9	44,1	12,0	10,8	10,4	7,7
	2016	69,9	58,5	49,1	41,1	10,3	9,1	10,5	8,3

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 129.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 129.

TABL. 19 (91). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (cd.)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mecha- nicznymi związa- nymi z maszynami szczególnie niebez- piecznymi connected with me- chanical factors relat- ed to particularly dan- gerous machinery	
	ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions					
	ogółem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
sektor publiczny public sector	50,9	44,1	24,8	19,4	16,6	16,5	9,5	8,2
sektor prywatny private sector	73,7	61,3	54,0	45,3	9,0	7,7	10,7	8,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	64,8	53,6	34,2	27,1	9,4	8,0	21,3	18,5
Przemysł Industry	114,9	97,0	86,0	72,6	12,9	12,0	16,1	12,4
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	35,2	31,8	35,2	31,8	x	x	x	x
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	115,9	98,9	88,8	75,7	11,7	10,8	15,4	12,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air con- ditioning supply	57,3	53,7	37,3	35,0	9,8	9,2	10,1	9,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	127,8	88,8	61,3	38,9	34,5	34,5	31,9	15,3

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 129.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 129.

TABL. 19 (91). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mecha- nicznymi związa- nymi z maszynami szczególnie niebez- piecznymi connected with me- chanical factors relat- ed to particularly dan- gerous machinery	
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
	ogółem grand total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Budownictwo Construction	41,0	30,8	22,3	14,2	11,0	10,7	7,7	5,9
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	11,2	9,0	5,3	4,1	2,1	1,7	3,9	3,2
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	37,5	27,0	8,8	7,3	19,5	11,1	9,3	8,6
Informacja i komunikacja Information and communication	4,5	0,6	0,6	0,6	4,0	x	x	x
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	2,6	2,6	2,6	2,6	x	x	x	x
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ Administrative and support service activities	29,4	27,4	5,1	3,0	21,3	21,3	3,0	3,0
Edukacja Education	8,8	8,8	1,9	1,9	6,4	6,4	0,5	0,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	24,9	22,2	15,7	13,0	9,0	9,0	0,1	0,1

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 129.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 129.

TABL. 20 (92). ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2016 R.PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowa- dzenie oceny ryzyka za- wodowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wyeliminowa- nie lub ograniczenie ryzyka za- wodowego <i>Elimination or limitation of occupa- tional risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limita- tion of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organizacyjne <i>organiza- tional</i>	ochrony in- dywidualnej <i>individuality protection</i>
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>				
OGÓŁEM	305,9	134,9	50,3	64,6	84,5
TOTAL					
sektor publiczny	194,2	97,4	34,8	36,5	68,4
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	328,0	142,3	53,4	70,2	87,6
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	392,0	268,0	101,8	137,8	225,8
Przemysł	355,9	162,6	62,7	68,1	110,9
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	542,7	505,9	432,2	459,0	247,9
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe	348,9	154,5	60,6	67,4	104,5
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	399,9	312,5	83,4	82,8	230,7
<i>electricity, gas, steam and air condition- ing supply^Δ</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ścieka- mi i odpadami; rekultywacja ^Δ	441,4	209,9	60,8	43,1	159,0
<i>water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities^Δ</i>					
Budownictwo	375,7	178,8	55,2	68,6	124,6
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	243,3	109,7	29,2	76,0	37,6
Transport i gospodarka magazynowa	190,4	63,1	28,3	35,3	39,7
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja	333,0	117,0	71,0	111,4	17,0
<i>Information and communication</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	112,8	51,3	25,6	35,9	51,3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	188,4	30,4	2,0	21,3	30,4
Edukacja	85,1	1,9	x	1,9	x
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	218,5	88,8	51,2	46,8	58,1
<i>Human health and social work activities</i>					
Pozostała działalność usługowa	948,7	x	x	x	x
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str.129.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 129.

TABL. 21 (93). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnionych <i>per 100 thous. paid employees</i>	
O G Ó Ł E M	103	23,5	TOTAL
2005	151	32,5	
2010	82	17,6	
2016	101	21,3	
Pylice płuc	1	0,2	<i>Pneumoconioses</i>
Astma oskrzelowa	1	0,2	<i>Bronchial asthma</i>
Alergiczny nieżyt nosa	1	0,2	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	22	4,6	<i>Chronic voice disorders due to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	1	0,2	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry	7	1,5	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	10	2,1	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	8	1,7	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem	12	2,5	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensorineural type</i>
Zespół wibracyjny	2	0,4	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	36	7,6	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (94). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŹLIWYCH^a

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Posiłki profilaktyczne Preventive food	Napoje Drinks	Inne środki odżywcze Other nutrition	Dodatki pieniężne Special pay	Skrócony czas pracy Short-time work	Dodatkowe urlopy Extra leaves	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b Entitlements arising from work in particular conditions ^b
OGÓŁEM	18050	66014	11346	22939	1159	2752	23031
TOTAL	14025	48011	3258	11022	1346	1814	212
2015	12502	35009	1017	5778	350	280	127
2016	13237	34135	1464	5908	391	472	135
sektor publiczny	3165	5778	419	2718	72	324	89
public sector							
sektor prywatny	10072	28357	1045	3190	319	148	46
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	850	901	94	87	7	10	3
Przemysł	8434	24254	1205	4725	305	150	82
Industry							
górnictwo i wydobywanie	173	50	–	258	–	–	6
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe	6212	21198	950	2864	301	147	55
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	697	894	–	383	2	–	10
electricity, gas, steam and air conditioning supply							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	1352	2112	255	1220	2	3	11
Budownictwo	2144	3904	37	4	1	3	2
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	792	2235	100	58	–	4	–
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	797	956	28	996	–	196	13
Informacja i komunikacja	–	91	–	–	–	–	1
Information and communication							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	–	95	–	38	–	–	–
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	12	78	–	–	4	–	1
Edukacja	51	497	–	–	4	3	–
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	157	1124	–	–	57	93	33
Pozostała działalność usługowa	–	–	–	–	13	13	–
Other service activities							

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 129. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 129. ^b Or particular character.

TABL. 23 (95). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit		
	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional accidents compensations	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional accidents compensations	
OGÓŁEM	2005	1023	991	2387,4	2274,0
TOTAL	2010	1145	1093	2728,6	2619,6
	2015	1295	1285	3799,8	3708,0
	2016	1193	1173	3271,6	3114,7
sektor publiczny		246	234	3415,4	3042,7
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		947	939	3234,2	3132,7
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		33	26	4409,1	3084,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł		630	621	3406,2	3225,0
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie		1	1	2400,0	2400,0
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe		575	568	3298,3	3169,2
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		7	7	3557,1	3557,1
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities</i>		47	45	4725,5	3895,6
Budownictwo		98	98	4448,0	4448,0
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		185	185	2609,7	2609,7
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		54	54	3107,4	3107,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1	1	1400,0	1400,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ		5	5	3380,0	3380,0
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja		21	20	3776,2	3380,0
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		166	163	2575,3	2443,6

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str.129.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 129.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (prześcieżki płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.a.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income tax and also employee's contribu-

społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

4. Dane w tabl. 2–5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2014 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych — OFE.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu systemów.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombataneci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

tions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee.

4. Data in tables 2–5 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2014. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12: of annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and in the period from 1 I 2009 to 30 VI 2014 from the sources gathered in the open pension funds — OFE.

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits financed which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the source which paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those systems simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) farmers;
- 8) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacone także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pay;
- 2) pensions resulting from an inability to work;
- 3) family pensions.

4. Retirement pay and pension benefits do not provide for the payments of retirement pays and pensions arising out of international agreements.

5. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the **average monthly retirement and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data concerning average retirement and other pension benefits are presented **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income tax.

Wynagrodzenia Wages and salaries

TABL. 1 (96). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych po- wyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons	
O G Ó Ł E M	2046,09	2759,68	3369,85	3506,02	3672,98	T O T A L
sektor publiczny	2423,76	3370,86	4066,05	4195,25	4195,25	public sector
sektor prywatny	1819,76	2470,12	3065,16	3213,46	3395,78	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2139,79	3069,29	4193,95	4327,61	4494,71	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2030,57	2750,35	3392,81	3533,94	3611,74	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	1993,20	2706,27	3361,74	3506,21	3585,71	of which manufacturing
Budownictwo	1733,84	2356,44	2792,83	2915,06	3208,93	Construction
Handel; naprawa pojaz- dów samochodowych ^Δ ...	1634,83	2263,66	2863,06	3064,59	3312,70	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2044,18	2186,44	2611,51	2807,32	3017,66	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ	1304,83	1803,88	2295,75	2458,00	2654,38	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3148,05	3636,44	4320,72	4356,89	4699,16	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3049,38	3818,84	4788,24	4905,73	5161,50	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ	2295,24	3123,68	3655,50	3791,72	3950,96	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2303,21	2948,28	3372,01	3471,57	3891,99	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ	1276,73	1833,19	2528,65	2655,08	2655,71	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpiecze- nia społeczne	2742,52	3737,21	4320,85	4561,30	4561,30	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2381,31	3263,06	4012,15	4057,68	4071,45	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1869,30	2904,59	3349,41	3487,31	3542,63	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1965,85	2839,39	3268,60	3338,40	3389,41	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1951,72	2400,71	2789,27	2952,47	3382,90	Other service activities

TABL. 2 (97). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO
ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.²
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES
FOR OCTOBER 2016²

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
		ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
a – w tys. osób in thous. person											
b – w odsetkach in percent											
OGÓŁEM	a	364,3	192,0	172,3	113,7	37,4	76,3	250,6	154,6	96,0	
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO W KRAJU (PW = 4346,76 ZŁ) DLA GOSPODARKI NARODOWEJ W PAŹDZIERNIKU 2016 R. OUT OF BY WERE DETERMINED ON THE BASIC OF MULTIPLICATION OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES IN COUNTRY (PW = 4346,76 ZL) FOR NATIONAL ECONOMY IN OCTOBER 2016											
Do 1850,00 zł	Do 1850,00 zł	a	35,3	20,7	14,6	0,6	0,1	0,5	34,7	20,6	14,1
zł and less	zł and less	b	9,7	10,8	8,5	0,5	0,2	0,7	13,8	13,4	14,6
1850,01 – 2173,38	1850,01 zł – 50% PW	a	36,5	18,4	18,1	5,9	1,8	4,1	30,6	16,6	14,0
		b	10,0	9,6	10,5	5,2	4,9	5,3	12,2	10,7	14,7
2173,39 – 2912,33	50– 67% PW	a	84,6	39,2	45,4	23,4	7,6	15,8	61,2	31,6	29,6
		b	23,2	20,5	26,2	20,6	20,4	20,7	24,4	20,5	30,8
2912,34 – 3260,07	67– 75% PW	a	33,3	17,4	15,9	10,0	3,2	6,8	23,3	14,2	9,1
		b	9,1	9,1	9,2	8,8	8,7	8,9	9,3	9,1	9,5
3260,08 – 4346,76	75–100% PW	a	81,7	43,9	37,8	31,4	9,8	21,6	50,3	34,1	16,2
		b	22,4	22,8	21,8	27,6	26,6	28,2	20,1	22,0	16,8
4346,77 – 5433,45	100–125% PW	a	45,7	22,6	23,1	23,1	6,3	16,8	22,6	16,3	6,3
		b	12,5	11,7	13,4	20,3	16,8	22,0	9,0	10,5	6,6
5433,46 – 6520,14	125–150% PW	a	21,1	11,8	9,3	10,2	3,7	6,5	10,9	8,1	2,8
		b	5,8	6,1	5,4	9,0	9,9	8,5	4,3	5,2	2,9
6520,15 – 7606,83	150–175% PW	a	10,1	6,5	3,6	4,1	1,8	2,3	6,0	4,7	1,3
		b	2,8	3,4	2,1	3,6	4,7	3,0	2,4	3,1	1,3
7606,84 – 8693,52	175–200% PW	a	5,5	3,8	1,7	1,9	1,1	0,8	3,6	2,7	0,9
		b	1,5	2,0	1,0	1,7	2,8	1,2	1,4	1,7	0,9
8693,53 – 9780,21	200–225% PW	a	3,0	2,1	0,9	1,0	0,6	0,4	2,0	1,5	0,5
		b	0,8	1,1	0,6	0,9	1,5	0,6	0,8	1,0	0,5
9780,22 – 10866,90	225–250% PW	a	2,0	1,4	0,6	0,6	0,4	0,2	1,4	1,0	0,4
		b	0,6	0,7	0,4	0,5	0,9	0,3	0,6	0,7	0,5
10866,91–11953,59	250–275% PW	a	1,1	0,9	0,2	0,4	0,3	0,1	0,7	0,6	0,1
		b	0,3	0,5	0,2	0,3	0,7	0,2	0,3	0,4	0,1
11953,60–13040,28	275–300% PW	a	1,0	0,7	0,3	0,3	0,2	0,1	0,7	0,5	0,2
		b	0,3	0,4	0,2	0,3	0,6	0,1	0,3	0,3	0,2
13040,29–20000,00	300% PW –	a	2,4	1,8	0,6	0,7	0,4	0,3	1,7	1,4	0,3
	–20000,00 zł	b	0,7	0,9	0,4	0,6	1,2	0,3	0,7	0,9	0,4
Od 20000,01 zł	Od 20000,01 zł	a	1,0	0,8	0,2	0,1	0,1	0,0	0,9	0,7	0,2
zł and more	and more	b	0,3	0,4	0,1	0,1	0,1	0,0	0,4	0,5	0,2

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 161.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes, item 4 on page 161.

TABL. 2 (97). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO
ZA PAŹDZIERNIK 2016 R. (dok.)
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES
FOR OCTOBER 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
		ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
a – w tys. in thous.										
b – w odsetkach in percent										
O G O Ł E M TOTAL	a	364,3	192,0	172,3	113,7	37,4	76,3	250,6	154,6	96,0
	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
przedziały wynagrodzeń ² : ranges of wages and salaries ² :										
1873,44 zł i mniej (50% PW i mniej zł and less and less)	a	38,1	21,9	16,2	0,8	0,1	0,7	37,3	21,8	15,5
	b	10,5	11,4	9,4	0,6	0,3	0,9	14,9	14,2	16,1
1873,44 – 2510,40 50– 67% PW	a	73,9	35,3	38,6	16,1	4,7	11,4	57,8	30,6	27,2
	b	20,3	18,3	22,4	14,2	12,5	15,0	23,2	19,8	28,4
2510,41 – 2810,15 67– 75% PW	a	34,0	16,1	17,9	9,7	3,6	6,1	24,3	12,5	11,8
	b	9,3	8,4	10,4	8,6	9,7	8,0	9,7	8,0	12,3
2810,16 – 3746,86 75–100% PW	a	84,4	44,9	39,5	27,6	9,0	18,6	56,8	35,9	20,9
	b	23,1	23,3	22,8	24,1	24,1	24,3	22,7	23,3	21,7
3746,87 – 4683,58 100–125% PW	a	58,9	29,9	29,0	26,6	7,7	18,9	32,3	22,2	10,1
	b	16,2	15,6	16,9	23,3	20,7	24,8	12,9	14,3	10,6
4683,59 – 5620,29 125–150% PW	a	32,5	16,7	15,8	16,2	4,7	11,5	16,3	12,0	4,3
	b	8,9	8,7	9,2	14,3	12,5	15,1	6,5	7,8	4,5
5620,30 – 6557,01 150–175% PW	a	16,6	9,5	7,1	7,8	2,9	4,9	8,8	6,6	2,2
	b	4,6	5,0	4,1	6,9	7,8	6,4	3,5	4,3	2,3
6557,02 – 7493,72 175–200% PW	a	9,0	5,8	3,2	3,6	1,6	2,0	5,4	4,2	1,2
	b	2,5	3,0	1,9	3,2	4,2	2,7	2,1	2,7	1,2
7493,73 – 8430,44 200–225% PW	a	5,2	3,6	1,6	1,9	1,0	0,9	3,3	2,6	0,7
	b	1,4	1,9	1,0	1,7	2,7	1,2	1,3	1,7	0,8
8430,45 – 9367,15 225–250% PW	a	3,0	2,0	1,0	1,0	0,6	0,4	2,0	1,4	0,6
	b	0,8	1,1	0,6	0,9	1,5	0,6	0,8	0,9	0,5
9367,16 – 10303,87 250–275% PW	a	2,3	1,6	0,7	0,7	0,4	0,3	1,6	1,2	0,4
	b	0,6	0,8	0,4	0,6	1,2	0,3	0,6	0,7	0,5
10303,88–11240,58 275–300% PW	a	1,3	0,9	0,4	0,4	0,2	0,2	0,9	0,7	0,2
	b	0,4	0,5	0,2	0,4	0,6	0,2	0,3	0,4	0,2
11240,59 zł i więcej (300%PW i więcej zł and more and more)	a	5,1	3,8	1,3	1,3	0,9	0,4	3,8	2,9	0,9
	b	1,4	2,0	0,7	1,2	2,2	0,5	1,5	1,9	0,9

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Ustalone na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (3746,86 zł) w województwie kujawsko-pomorskim za październik 2016 r.; w nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 1873,44–2510,40 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² Established on the basis of product of gross wages and salaries (3746,86 zł) in the Kujawsko-Pomorskie voivodship for October 2016; the percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 1873,44–2510,40 zł range accounts for 50–67% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 3 (98). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2016

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	3746,86	3916,82	3557,42
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy Managers	7,5	8,0	7,0	7230,06	8037,89	6206,23
Specjaliści Professionals	22,2	13,0	32,2	4605,48	5146,85	4362,68
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych science and engineering professionals	2,2	2,9	1,4	5155,55	5587,44	4139,75
specjaliści do spraw zdrowia health professionals	2,7	0,6	5,1	4297,74	5454,71	4143,91
specjaliści nauczania i wychowania teaching professionals	10,0	4,5	15,9	4516,03	4738,61	4447,73
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania business and administration professionals	5,7	3,5	8,1	4550,83	5188,62	4239,30
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych information and communications technology	0,6	0,9	0,2	5125,98	5234,39	4485,83
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury professionals legal, social and cultural professionals	1,0	0,6	1,5	5130,37	5339,43	5037,93
Technicy i inny średni personel Technicians and associate professionals	12,2	10,0	14,7	3849,22	4374,99	3450,42
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych science and engineering associate professionals	3,1	4,7	1,4	4287,72	4500,01	3506,66
średni personel do spraw zdrowia health associate professionals	1,4	0,8	2,0	3114,06	3521,59	2922,37
średni personel do spraw biznesu i administracji business and administration associate professionals	5,9	3,6	8,4	3965,78	4532,35	3694,12

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 23.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 23.

TABL. 3 (98). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R. (cd.)
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2016 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
Technicy i inny średni personel (dok.) Technicians and associate professionals (cont.)						
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny legal, social, cultural and related associ- ate professionals	1,5	0,4	2,8	3126,57	3625,11	3054,01
technicy informatycy information and communications techni- cians	0,3	0,5	0,1	4071,11	4049,99	4273,73
Pracownicy biurowi Clerks	7,5	5,9	9,4	3185,49	3325,01	3087,52
sekretarki, operatorzy urządzeń biuro- wych i pokrewni general and keyboard clerks	2,3	0,7	4,0	3174,57	3781,00	3049,45
pracownicy obsługi klienta customer services clerks	0,8	0,2	1,5	3042,48	4005,60	2880,56
pracownicy do spraw finansowo- statystycznych i ewidencji materiałowej numerical and material recording clerks	3,6	4,7	2,5	3178,93	3185,78	3164,36
pozostali pracownicy obsługi biura other clerical support workers	0,8	0,3	1,4	3389,22	3957,36	3275,59
Pracownicy usług i sprzedawcy Service and sales workers	10,6	6,5	15,3	2514,40	2555,69	2494,93
pracownicy usług osobistych personal service workers	2,4	2,2	2,7	2429,74	2500,79	2367,22
sprzedawcy i pokrewni sales workers	6,3	2,1	11,2	2609,69	2952,65	2537,10
pracownicy opieki osobistej i pokrewni ... personal care workers	0,6	0,1	1,1	2432,76	2515,01	2423,25
pracownicy usług ochrony protective services workers	1,3	2,1	0,3	2229,49	2214,08	2335,45
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy Skilled agricultural, forestry and fishery workers	0,2	0,3	0,2	2595,06	2629,77	2523,84
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy Craft and related trades workers	17,8	29,6	4,3	3231,41	3303,96	2672,55
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłąc- zeniem elektryków) building and related trades workers, ex- cluding electricians	3,6	6,7	0,1	2853,07	2856,94	2378,10

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 23.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 23.

TABL. 3 (98). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (dok.) Craft and related trades workers (cont.)						
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	7,1	12,8	0,5	3518,62	3546,62	2704,59
<i>metal, machinery and related trades workers</i>						
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,9	1,2	0,5	3563,39	3822,55	2909,94
<i>handicraft and printing workers</i>						
elektrycy i elektronicy	1,9	3,7	0,0	4033,07	4041,81	2804,51
<i>electrical and electronic trades workers</i>						
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	4,3	5,2	3,2	2641,14	2646,44	2631,53
<i>food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers and other craft and related trades workers</i>						
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń Plant and machine operators and assemblers	12,5	19,4	4,9	3084,70	3190,53	2620,30
operatorzy maszyn i urządzeń wydobyczych i przetwórczych	5,9	7,9	3,7	3104,92	3358,50	2496,72
<i>stationary plant and machine operators</i>						
monterzy	1,3	1,7	0,8	3032,17	3258,33	2509,28
<i>assemblers</i>						
kierowcy i operatorzy pojazdów	5,3	9,8	0,4	3075,25	3043,01	3898,29
<i>drivers and mobile plant operators</i>						
Pracownicy przy pracach prostych	9,5	7,3	12,0	2551,17	2756,23	2412,38
<i>Elementary occupations</i>						
w tym: of which:						
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,2	0,4	0,1	2468,96	2484,09	2337,83
<i>agricultural, forestry and fishery labourers</i>						
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	4,2	4,5	3,9	2828,03	2932,29	2692,75
<i>labourers in mining, construction, manufacturing and transport</i>						

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 23.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 23.

TABL. 4 (99). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.¹
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w zł in zł b – ogółem = 100 total = 100	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
O G Ó Ł E M T O T A L									
O G Ó Ł E M	a 3746,86	3916,82	3557,42	4175,11	4471,25	4030,22	3552,53	3782,90	3181,11
T O T A L	b 100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL									
Wyższe ze stopniem nauko- wym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	a 5085,63	6096,37	4573,50	4828,00	5481,23	4591,44	5513,90	6696,00	4533,45
<i>Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physi- cian degree or equivalent</i>	b 135,7	155,6	128,6	115,6	122,6	113,9	155,2	177,0	142,5
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym	a 4383,51	5085,18	3706,15	4244,95	5143,57	3831,42	4437,17	5072,44	3630,76
<i>Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), econo- mist with diploma or equivalent</i>	b 117,0	129,8	104,2	101,7	115,0	95,1	124,9	134,1	114,1
Policealne	a 3267,95	3523,87	3142,90	3570,60	3633,18	3548,62	3134,03	3488,79	2935,80
<i>Post-secondary</i>	b 87,2	90,0	88,3	85,5	81,3	88,1	88,2	92,2	92,3
Średnie zawodowe	a 3513,03	3780,99	3121,02	3729,03	4136,60	3506,00	3458,47	3732,46	2939,01
<i>Vocational secondary</i>	b 93,8	96,5	87,7	89,3	92,5	87,0	97,4	98,7	92,4
Średnie ogólnokształcące	a 3206,03	3548,38	2922,26	3225,92	3486,30	3117,66	3200,02	3559,37	2838,52
<i>General secondary</i>	b 85,6	90,6	82,1	77,3	78,0	77,4	90,1	94,1	89,2
Zasadnicze zawodowe	a 2883,93	3056,65	2462,55	2893,26	3203,07	2466,14	2882,36	3037,11	2461,61
<i>Basic vocational</i>	b 77,0	78,0	69,2	69,3	71,6	61,2	81,1	80,3	77,4
Gimnazjalne	a 2431,81	2491,35	2221,03	2480,95	2512,45	2350,67	2428,53	2489,89	2213,44
<i>Lower secondary</i>	b 64,9	63,6	62,4	59,4	56,2	58,30	68,4	65,8	69,6
Podstawowe i niepełne pod- stawowe	a 2696,62	2851,75	2431,83	2751,11	3092,37	2442,55	2682,34	2807,15	2427,34
<i>Primary and incomplete primary</i>	b 72,0	72,8	68,4	65,9	69,2	60,6	75,5	74,2	76,3

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (99). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.¹ (dok.)
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w zł in zł b – ogółem = 100 total = 100	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
WEDŁUG WIEKU BY AGE									
24 lata i mniej and less	a 2631,00 b 70,2	2735,15 69,8	2438,17 68,5	2795,05 66,9	2886,55 64,6	2742,55 68,0	2614,78 73,6	2727,09 72,1	2378,89 74,8
25–34	a 3341,89 b 89,2	3547,40 90,6	3083,10 86,7	3429,13 82,1	3690,20 82,5	3307,91 82,1	3317,95 93,4	3527,46 93,2	2971,26 93,4
35–44	a 3994,81 b 106,6	4284,83 109,4	3713,25 104,4	4333,89 103,8	4783,88 107,0	4148,05 102,9	3844,13 108,2	4173,38 110,3	3386,40 106,5
45–54	a 3947,30 b 105,3	4109,45 104,9	3804,02 106,9	4372,84 104,7	4529,74 101,3	4304,34 106,8	3652,21 102,8	3957,69 104,6	3224,01 101,3
55–59	a 3906,82 b 104,3	4052,34 103,5	3748,75 105,4	4237,92 101,5	4466,21 99,9	4111,07 102,0	3691,33 103,9	3898,91 103,1	3342,30 105,1
60–64	a 4025,38 b 107,4	4061,59 103,7	3942,91 110,8	4453,13 106,7	4825,84 107,9	4028,76 100,0	3775,45 106,3	3760,61 99,4	3831,27 120,4
65 lat i więcej and more	a 5015,49 b 133,9	5042,52 128,7	4701,34 132,2	5692,88 136,4	5995,37 134,1	4322,24 107,2	4681,98 131,8	4646,64 122,8	5856,69 184,1
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY									
Do 1,9 roku and less	a 2639,28 b 70,4	2715,11 69,3	2536,57 71,3	2861,78 68,5	2897,67 64,8	2844,80 70,6	2597,42 73,1	2697,40 71,3	2432,11 76,5
2,0– 4,9	a 3093,68 b 82,6	3282,64 83,8	2860,75 80,4	3212,57 76,9	3463,57 77,5	3090,92 76,7	3067,56 86,3	3261,07 86,2	2775,27 87,2
5,0– 9,9	a 3368,28 b 89,9	3550,05 90,6	3153,39 88,6	3556,79 85,2	3912,72 87,5	3387,68 84,1	3316,14 93,3	3496,42 92,4	3042,86 95,7
10,0–14,9	a 3773,19 b 100,7	4000,90 102,1	3511,57 98,7	4136,37 99,1	4665,32 104,3	3889,04 96,5	3648,36 102,7	3881,41 102,6	3285,52 103,3
15,0–19,9	a 4125,84 b 110,1	4502,99 115,0	3758,15 105,6	4397,17 105,3	4827,00 108,0	4222,54 104,8	4002,03 112,7	4430,24 117,1	3393,23 106,7
20 lat i więcej and more	a 4130,74 b 110,2	4278,52 109,2	3974,66 111,7	4437,98 106,3	4662,50 104,3	4321,56 107,2	3900,00 109,8	4125,38 109,1	3494,10 109,8

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (100). MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.

DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – ogółem total b – mężczyźni men c – kobiety women	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)									
	pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (media- na) fifth (median)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziwiąt- tej ninth	
	w zł in zł									
OGÓŁEM	a	1855,00	2184,00	2500,00	2808,00	3176,16	3600,00	4084,75	4727,18	5892,75
TOTAL	b	1850,00	2152,72	2520,00	2880,00	3267,48	3683,05	4186,00	4942,82	6373,93
	c	1900,00	2197,21	2463,11	2755,98	3070,34	3502,46	4000,18	4565,08	5460,41
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	a	2800,00	3703,00	4415,00	5056,50	5837,40	6655,77	7714,53	9400,00	12899,17
Public government representatives senior officials and managers	b	2800,00	3931,20	4800,00	5627,08	6553,43	7475,00	8683,66	10731,07	14300,00
	c	2850,00	3551,25	4163,33	4651,96	5211,93	5811,11	6593,25	7700,00	9931,35
Specjaliści	a	2710,00	3199,88	3596,30	3951,83	4280,00	4610,87	5014,97	5577,01	6593,48
Professionals	b	2750,00	3312,50	3750,00	4200,00	4600,00	5068,60	5634,60	6436,68	8063,08
	c	2701,57	3156,20	3540,42	3870,70	4174,11	4482,82	4811,53	5273,33	6000,00
Technicy i inny średni personel	a	2145,00	2491,00	2840,00	3145,08	3475,00	3831,48	4210,68	4827,08	5878,97
Technicians and associate professionals	b	2164,50	2787,62	3161,05	3509,33	3881,67	4326,56	4890,93	5640,83	6758,00
	c	2142,76	2365,00	2650,00	2937,70	3201,00	3500,13	3889,00	4245,65	4998,97
Pracownicy biurowi	a	1900,00	2193,03	2450,00	2711,67	2951,78	3234,39	3532,91	3934,77	4564,13
Clerks	b	1931,03	2254,22	2550,00	2800,00	3020,00	3355,00	3721,48	4149,35	4931,26
	c	1900,00	2170,00	2380,28	2653,75	2883,21	3165,00	3418,49	3802,73	4374,99
Pracownicy usług i sprzedawcy	a	1850,00	1850,00	1930,60	2081,25	2276,36	2463,45	2665,74	2932,07	3506,57
Service and sales workers	b	1850,00	1850,00	1872,03	1980,06	2090,22	2365,69	2650,44	3070,30	4007,00
	c	1850,00	1850,00	1980,00	2172,98	2323,52	2485,52	2671,39	2891,86	3328,13
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a	1850,00	1993,19	2001,23	2260,50	2480,64	2654,00	2772,00	3010,64	3495,55
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	b	1850,00	1850,00	2000,00	2260,50	2484,60	2654,00	2772,00	3099,07	3495,55
	c	2000,09	2000,30	2001,23	2057,97	2478,38	2721,60	2738,40	3010,64	3567,00
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	a	1850,00	2022,80	2352,10	2641,41	2931,50	3247,85	3605,82	4083,33	4969,35
Craft and related trades workers	b	1850,00	2027,52	2400,00	2719,61	3022,11	3346,53	3713,80	4189,86	5092,86
	c	1850,00	2000,00	2177,28	2376,18	2507,44	2717,40	2892,48	3187,94	3606,74
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	a	1850,00	2000,00	2305,80	2550,00	2845,97	3172,07	3543,52	3934,65	4584,45
Plant and machine operators and assemblers	b	1850,00	2100,00	2389,20	2650,00	3000,00	3324,83	3672,34	4049,81	4723,19
	c	1850,00	1851,47	1952,39	2132,06	2391,68	2661,77	2885,98	3305,36	3798,64
Pracownicy przy pracach prostych	a	1850,00	1993,50	2099,72	2220,00	2345,54	2509,54	2715,15	2956,44	3412,59
Elementary occupations	b	1850,00	1994,94	2117,67	2287,26	2479,38	2714,00	2960,48	3307,69	3975,73
	c	1850,00	1993,50	2084,61	2193,36	2288,10	2412,18	2606,67	2782,12	3064,03

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 23.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general note to the Yearbook, item 7, point 1 on page 23.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6 (101). EMERYCI I RENCIŚCI^a
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	464529	467718	457787	460915	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	366051	383780	381263	383782	Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	193556	244229	250639	256281	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	102028	69797	60977	58221	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	70467	69754	69647	69280	family pensions
Rolnicy indywidualni	98478	83938	76524	77133	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (102). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł	5436,7	7687,3	9449,0	9671,0	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m Total					
Świadczenia w mln zł	4551,2	6731,4	8354,6	8567,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1036,09	1461,65	1826,08	1860,33	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	2717,2	4681,0	5913,3	6136,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1169,88	1597,22	1966,09	1995,36	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	995,8	922,4	1040,1	1008,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	813,36	1101,33	1421,42	1443,29	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	838,1	1127,9	1401,2	1422,7	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	991,12	1347,50	1676,52	1711,29	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a FARMERS^a					
Świadczenia w mln zł	885,5	955,8	1094,4	1103,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	749,31	948,95	1191,79	1192,24	Average monthly retirement pay and pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 161.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 161.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania, jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama, czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, wyniki z badania budżetów gospodarstw domowych od 2010 r. przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzony jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lecarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące podstawowe grupy społeczno-ekonomiczne ludności ustalone na pod-

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. In the survey there are included all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintaining himself/herself, i.e., income is not combined with the income of others, regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets.

In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, results obtained from the household budget survey since 2010 were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing the basic socio-economic groups of the population, established on the basis of the **exclusive** or **main**

stawie kryterium **wyłączonego** lub **głównego** (przeważającego) **źródła utrzymania**, a mianowicie **gospodarstwa: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł** (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa z agentem, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.),
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby utrzymujące się ze świadczeń społecznych, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych, pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

(predominate) **source of maintenance, i.e., households of: employees, farmers, the self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources** (other than retirement pay and pensions).

3. The categories of persons who are members of households were established on the basis of their main source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

- 1) employed persons include:
 - a) hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, contract with agent, commission contracts, verbal contracts, etc.),
 - b) employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,
 - c) self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) and practicing a learned profession as well as members of agricultural production cooperatives since 2005;
- 2) persons maintained from social benefits, for whom the main source of maintenance is i.a.: retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships;
- 3) dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.

4. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid from income (from hired labour, from social benefits – from social security benefits, other social benefits) excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenia i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochody z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);
- 5) dochód ze świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

- 1) *income from hired work – obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes all income obtained from hired work, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and care benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, that was spent on consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
- 4) *income from property (interest, shares in company profits, including dividends) and income from rental of real estate (net income i.e. revenues minus investments and taxes, from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity and from land leasing);*
- 5) *income from social benefits, which includes, i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and other social benefits;*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income reduced by other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory). Do wydatków nie zalicza się funduszu remontowego.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary, koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem, alimenty od osób prywatnych, niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne od 2013 r. zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), uwzględniając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „inne towary i usługi”, o które skorygowano wydatki za lata poprzednie.

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymywane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

7. Zagrożenie ubóstwem — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że grani-

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets). Expenditures do not include renovation fund.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts, boarding costs of youth and students studying away from home, private alimony, some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate and monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services aggregated since 2013 in accordance with the nomenclature adopted in household budget survey since 2013 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item "other goods and services", that has corrected expenditures for previous years

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received free of charge as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

7. Risk of poverty — a household and thus all its members have been recognized as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) is below the adopted poverty line. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty lines (relative and subsistence minimum). According to this scale weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 — to any other person at that age and weight 0,5 — to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty line for a 4-person household consisting of two adult persons and two children is 2,7 times as high as that for a 1-person household.

ca ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 668 zł, a 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dziećmi poniżej 14 lat) — 1802 zł, w IV kwartale 2015 r. było to 734 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1982 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2016 r. progi te wyniosły odpowiednio 770 zł oraz 2080 zł.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 930) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. Od 2010 r., do III kwartału 2012 r. obowiązywały takie same kwoty progowe — 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Od IV kwartału 2012 r. do III kwartału 2015 r. wynosiły 542 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 456 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Natomiast od IV kwartału 2015 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie odpowiednio: 634 zł oraz 514 zł.

Minimum egzystencji, uznawane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 466 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dziećmi poniżej 14 lat) — 1257 zł, w IV kwartale 2015 r. było to 545 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1472 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2016 r. progi te wyniosły odpowiednio 550 zł oraz 1486 zł.

***Relative poverty threshold** is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the relative poverty threshold was 668 zł for 1-person households and 1802 zł for 4-person households (2 adults with 2 children under 14), in the fourth quarter of 2015 the threshold was 734 zł for 1-person households and 1982 zł for 4-person households, while in the fourth quarter of 2016: 770 zł and 2080 zł, respectively.*

***“Legal” poverty threshold** is the amount, which according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2016 item 930), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance. Since 2010 till third quarter of 2012 the line remained at the same level of 477 zł for 1-person households and 351 zł per 1-person for multi-person households. From the fourth quarter of 2012 to the third quarter of 2015 these sums amounted to 542 zł for 1-person households and 456 zł per 1 person for multi-person households. Since the fourth quarter of 2015, the line of 634 zł and 514 zł, respectively, has applied.*

***The subsistence minimum**, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a threat to the biological existence and to psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme poverty threshold is the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household. Poverty thresholds are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the extreme poverty threshold was 466 zł for 1-person households and 1257 zł for 4-person households (2 adults with 2 children under 14), in the fourth quarter of 2015 the threshold was 545 zł for 1-person households and 1472 zł for 4-person households, while in the fourth quarter of 2016: 550 zł and 1486 zł, respectively.*

TABL. 1 (103). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1834	1976	1965	1968	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,17	2,92	2,73	2,79	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,08	1,17	1,06	1,13	<i>employed</i>
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,91	0,86	0,83	1,08	<i>receiving social benefits^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,67	0,64	0,63	0,64	<i>of which retirement pay or pension</i>
pozostających na utrzymaniu	1,12	0,83	0,77	0,51	<i>dependents</i>

^a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

^a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

Uwaga do tablic 2–5

Dane za 2010 r. przeliczone według wag po NSP 2011, brak informacji o błędzie względnym szacunków.

Note to tables 2–5

Data for 2010 have been recalculated by weights after Population and Housing Census 2011, information about relative error estimates is not available.

TABL. 2 (104). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	664,02	1164,09	1245,69	1308,63	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji	639,59	1126,23	1208,73	1276,27	<i>of which disposable income</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z pracy najemnej	284,66	538,29	639,96	669,48	<i>from hired work</i>
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	48,60 ^a	96,65	65,86 ^b	36,60 ^c	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek	43,33 ^d	100,30	80,18	83,49	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych	197,23	263,00	330,35	323,74	<i>from social security benefits</i>
z pozostałych świadczeń społecznych ^e	51,47	62,53	66,21	122,38	<i>from other social benefits^e</i>

^{a–d} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: *a* – 14,04%, *b* – 20,31%, *c* – 16,59%, *d* – 10,12%. *e* W 2005 r. – ze świadczeń z pomocy społecznej.

^{a–d} Relative error of estimates exceeds 10% and equals: *a* – 14,04%, *b* – 20,31%, *c* – 16,59%, *d* – 10,12%. *e* In 2005 – from social assistance benefits.

TABL. 3 (105). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem	609,67	935,13	1022,54	1050,48	Total expenditures
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	585,23	897,27	985,58	1018,12	of which consumer goods and services ^a
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	185,09	236,72	255,02	262,68	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	18,40	27,92	26,52	27,49	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	29,61	50,35	53,66	57,27	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	123,81	191,80	222,26	221,14	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	30,57	44,62	51,94	59,84	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	26,34	39,66	49,62	49,18	health
w tym artykuły farmaceutyczne	18,43	26,02	29,06	30,71	of which pharmaceuticals products
transport	48,64	96,00	93,47	90,76	transport
łączność ^b	32,31	38,53	52,48	54,27	communication ^b
rekreacja i kultura	40,29	72,00	59,63	66,05	recreation and culture
edukacja	5,14 ^c	10,50	9,74 ^d	7,84 ^e	education
restauracje i hotele	7,63 ^f	17,99	31,66	37,99 ^g	restaurants and hotels
inne towary i usługi	33,18	57,44	57,99	61,78	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista	15,96	27,88	31,06	32,34	of which personal care

^a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^b Od 2013 r. łącznie z wydatkami na usługi internetowe. ^{c-g} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^c - 12,48%, ^d - 14,39%, ^e - 11,80%, ^f - 15,45%, ^g - 12,98%.

^a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. ^b From 2013 including expenditures for internet services. ^{c-g} Relative error of estimates exceeds 10% and equals: ^c - 12,48%, ^d - 14,39%, ^e - 11,80%, ^f - 15,45%, ^g - 12,98%.

TABL. 4 (106). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	8,55	6,93	6,15	5,85	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo ^a	6,24	4,80	3,99	3,61	of which bread ^a
Mięso w kg	x	5,96	5,71	5,48	Meat in kg
w tym:					of which:
mięso surowe	x	x	3,36	3,18	raw meat
w tym drób	x	x	1,72	1,62	of which raw poultry
wędliny i inne przetwory mięsne ^b	x	2,31	2,09	2,04	processed meat and other meat preparations ^b
Ryby i owoce morza ^c w kg	0,42	0,50	0,38	0,38	Fish and seafood ^c in kg
Mleko ^d w l	4,38	3,48	3,38	3,23	Milk ^d in l
Jogurty w kg	0,38	0,60	0,58	0,59	Yoghurt in kg

^a Od 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. ^b Łącznie z wyrobami garmazeryjnymi, bez przetworów podrobowych. ^c Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych. Od 2013 r. bez konserw rybnych. ^d Bez zagęszczonego i w proszku.

^a From 2013 excluding crisp bread, toasted bread and confectionery. ^b Including ready-to-serve food, excluding offal preparations. ^c Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. Since 2013 excluding canned fish. ^d Excluding condensed and powdered milk.

TABL. 4 (106). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sery i twarogi ^a w kg	0,82	0,89	0,81	0,81	Cheese ^a in kg
Jaja w szt.	15,35	12,69	12,02	10,97	Eggs in units
Oleje i tłuszcze w kg	1,56	1,33	1,22	1,18	Oils and fats in kg
w tym masło	0,25	0,22	0,23	0,25	of which butter
Owoce w kg	3,40	3,22	3,29	3,34	Fruit in kg
Warzywa w kg	12,11	10,29	8,92	8,48	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	6,91	5,48	4,19	3,69	of which potatoes
Cukier w kg	1,53	1,20	0,97	0,93	Sugar in kg
Napoje bezalkoholowe w l	4,84	7,49	9,05	9,57	Non-alcoholic drinks in l

^a Od 2013 r. bez słodkich serków.

^a From 2013 excluding sweet cottage cheese.

TABL. 5 (107). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka, chłodziarko-zamrażarka	98,6	98,9	98,9	99,2	Refrigerator
Zamrażarka	32,1	23,3	18,2	17,6	Freezer
Automat pralniczy	77,1	89,0	95,3	95,1	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	2,9	14,5	20,3	25,5	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	33,0	56,7	58,9	61,6	Microwave oven
Samochód osobowy	45,7	59,3	56,1	60,8	Passenger car
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	x	x	76,1	71,2	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	99,1	99,2	97,8	97,8	Television set
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	60,9	72,0	70,4	66,4	Satellite or cable television equipment
Telefon komórkowy	66,6	91,6	96,9	97,3	Mobile phone
Zestaw kina domowego	x	18,7	12,2	13,7	Home theatre system
Odtwarzacz DVD	26,1	60,0	40,4	34,8	DVD player
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	50,3	48,4	44,5	Digital camera
Komputer osobisty	37,0	65,1	71,3	75,9	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	16,8	58,1	69,5	74,4	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szerokopasmowym	x	57,9	69,4	73,1	of which broadband access
Drukarka	24,4	40,0	33,3	32,5	Printer
w tym drukarka wielofunkcyjna	x	x	22,8	24,1	of which multifunction printer

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. ^b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system.

TABL. 6 (108). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**^a
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					<i>Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:</i>
relatywnej granicy ubóstwa	21,9	18,1	15,9	13,8	<i>relative poverty threshold</i>
„ustawowej” granicy ubóstwa	21,3	8,0	12,5	13,8	<i>“legal” poverty threshold</i>
minimum egzystencji	13,2	6,8	6,3	5,4	<i>subsistence minimum</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 176.

^a See general notes, item 7 on page 176.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i ciepłej obejmują sieć obsługującą gospodarstwa domowe i innych użytkowników.

Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

3. **Zród uliczny** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu,

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kindofactivity method** i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the length of the water supply, the sewerage systems, gas supply system and thermic-line system includes systems servicing households and others.

Information regarding the **length of the water supply and gas supply system** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and gas.

Data regarding the **length of the sewerage system**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply, sewage and gas supply connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewerage system — with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water supply systems and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population connected to the

kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej dotyczą gospodarstw domowych, od 2005 r.** obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Dane o **zużyciu energii elektrycznej i gazu z sieci** w gospodarstwach domowych ustalono w oparciu o zaliczkowy system opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy.

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości wywiezionych do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą — w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

9. **Parki spacerowo-wypoczynkowe** są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

10. Do kategorii **zieleńce** zaliczono obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

11. **Tereny zieleni osiedlowej** występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

water supply system, the sewerage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

5. *Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity concern households, from 2005**, include also households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

*Data regarding the **number of consumers using gas from gas supply** include consumers using collective gas-meters.*

*Data regarding the **consumption of gas from gas supply**, concern all the households.*

*Data regarding the **consumption of electricity and gas from the gas supply system** in households is established on the basis of an estimated system of payments.*

6. *Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — which is considered as a system of connected and collaborating conduits leading heating medium to distribution line.*

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing cooperatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

***Boiler-house** is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.*

7. *Data on **municipal waste** concern waste generated in households excluding end-of-life vehicles and waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste which because of its character and composition is similar to waste from households.*

8. *Data on **liquid waste** concern waste removed to wastewater treatment plants or dump stations which comes from households, public buildings and buildings of units conducting economic activity — in case they are not discharged by sewage system.*

9. ***Strolling and recreational parks** are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.*

10. ***Lawns** include areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.*

11. ***Estate green belts** are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.*

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Nie obejmują one lokali zbiorowego zamieszkania (hoteli pracowniczych, domów studenckich, internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeżeli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o liczbie izb w mieszkaniach uwzględniają także izby użytkowane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzypisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002–2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. — wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

3. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie: bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

4. Mieszkania według stosunków własnościowych sklasyfikowano według następujących form własności:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the number of rooms in dwellings also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The useful floor area of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. **The balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002–2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 — the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.

3. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of: the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

4. Dwellings by type of ownership, were classified according to the following forms of ownership:

- 1) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise), and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 2) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or a powiat (local self-government

samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;

- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;
- 5) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
 - może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
 - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej. Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;
- 6) **towarzystw budownictwa społecznego**;
- 7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż, ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

5. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę), uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

6. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości

community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;

- 3) **workplaces** (of public and private sector);
- 4) **State Treasury** – dwellings remaining in the stock or under management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;
- 5) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:
 - can be an owner of a whole real estate, for example an individual detached house,
 - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling, for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established. The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;
- 6) **public building society**;
- 7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale, but not yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

5. Data regarding **dwellings which construction has begun**, concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging building (the enlarged portion), created as a result of adapting non-residential spaces.

6. Information regarding **dwellings, usable floor space of dwellings** as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designer for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget

- z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
 - **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
 - **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego);
 - **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.
- (primarily with a public assistance or intervention character);*
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
 - **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
 - **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit granted by the Bank of National Economy (since 31 V 2009 from the National Housing Fund);
 - **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

Infrastruktura komunalna
Municipal infrastructure

TABL. 1 (109). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWERAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km:				Distribution network in km:
Wodociągowa	21782,0	23239,8	23360,1	Water supply
miasta	2994,6	3287,7	3275,9	urban areas
wieś	18787,4	19952,1	20084,2	rural areas
Kanalizacyjna ^a	6365,4	7887,5	8003,5	Sewerage ^a
miasta	2886,7	3301,7	3316,8	urban areas
wieś	3478,7	4585,8	4686,7	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.:				Connections leading to residential buildings in pcs:
Wodociągowe	254431	276286	280422	Water supply system
miasta	92589	96594	96766	urban areas
wieś	161842	179692	183656	rural areas
Kanalizacyjne	128778	149031	152135	Sewerage system
miasta	84369	89446	90388	urban areas
wieś	44409	59585	61747	rural areas
Zdroje uliczne	196	169	178	Street outlets
Miasta	82	89	93	Urban areas
Wieś	114	80	85	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	68,4	70,9	71,1	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	42,1	40,4	40,1	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	33,1	32,4	32,3	per capita in m ³
Wieś w hm ³	26,2	30,5	31,0	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	71,6	63,8	67,0	Wastewater discharged by sewerage system (during the year) in hm³
w tym oczyszczane	71,5	63,8	67,0	of which treated

^a Łącznie z kolektorami.
^a Including collectors.

TABL. 2 (110). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	690,3	711,6	724,1	730,6	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	471,8	483,7	489,0	492,9	Urban areas
Wieś	218,5	227,9	235,2	237,6	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):					Consumption (during the year):
W GW·h	1402,0	1547,2	1465,8	1489,4	In GW·h
miasta	809,5	878,1	818,2	824,5	urban areas
wieś	592,5	669,1	647,6	664,9	rural areas
W kW·h:					In kW·h:
miasta: na 1 mieszkańca	635,1	689,5	655,8	664,1	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1715,8	1815,4	1673,3	1672,8	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	2711,4	2935,9	2753,8	2797,9	rural areas – per consumer ^a

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (111). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
 Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	3176,0	3705,0	4535,4	4640,6	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	1107,3	1176,9	1376,5	1377,0	of which transmission
miasta	157,8	131,5	157,9	65,9	urban areas
wieś	949,5	1045,4	1218,7	1311,1	rural areas
Miasta	2078,9	2273,1	2519,8	2453,3	Urban areas
Wieś	1097,1	1431,9	2015,6	2187,3	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	55784	63887	71504	73109	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	53861	58729	63077	63893	Urban areas
Wieś	1923	5158	8427	9216	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	335,4	343,1	334,5	341,8	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta	331,5	336,5	324,8	331,4	Urban areas
Wieś	3,9	6,6	9,7	10,4	Rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system^b (during the year):
W hm ³	131,3	139,2	125,6	143,0	In hm ³
miasta	128,1	131,1	115,2	131,4	urban areas
wieś	3,2	8,1	10,3	11,6	rural areas
Na 1 mieszkańca w m ³	63,5	66,3	60,1	68,6	Per capita in m ³
miasta	100,5	102,9	92,3	105,8	urban areas
wieś	4,1	9,8	12,3	13,8	rural areas

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

^a Including consumers using collective gas-meter. ^b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (112). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	1513,7	1425,7	1503,4	1427,4	1333,1	94,3	Heating network in km
w tym przesyłowa	853,3	872,2	1049,7	999,2	942,6	56,6	of which transmission
Kotłownie	817	863	1640	1482	1092	390	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	11195,7	11903,2	9458,3	10205,0	9983,9	221,1	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrze- wanych centralnie w dam ³	89285	95453	119414	121843	115660	6183	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkal- nych	52744	56244	63602	64194	63411	783	of which residential build- ings

TABL. 5 (113). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ
I GAZOWEJ**
POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWERAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Ludność w tys. — korzystająca^a z:					Population in thous. — using^a:
wodociągu	1857,1	1904,7	1986,9	1986,0	water supply system
miasta	1220,6	1222,2	1204,6	1199,9	urban areas
wieś	636,5	682,5	782,3	786,1	rural areas
kanalizacji	1269,7	1349,5	1452,9	1455,8	sewerage system
miasta	1087,3	1120,2	1134,5	1131,4	urban areas
wieś	182,4	229,3	318,4	324,4	rural areas
gazu	931,4	938,8	891,8	894,3	gas supply system
miasta	917,3	914,7	856,6	857,2	urban areas
wieś	14,1	24,1	35,3	37,1	rural areas
Ludność — w % ogółu ludności^b — korzystająca^a z:					Population — in % of total popu- lation^b — using^a:
wodociągu	89,8	90,8	95,2	95,3	water supply system
miasta	95,9	96,1	96,8	96,8	urban areas
wieś	80,0	82,5	92,9	93,1	rural areas
kanalizacji	61,4	64,3	69,6	69,9	sewerage system
miasta	85,4	88,1	91,2	91,3	urban areas
wieś	22,9	27,7	37,8	38,4	rural areas
gazu	45,0	44,7	42,7	42,9	gas supply system
miasta	72,1	71,9	68,9	69,2	urban areas
wieś	1,8	2,9	4,2	4,4	rural areas

^a Dane szacunkowe. ^b Na podstawie bilansów.

^a Estimated data. ^b Based on balances.

TABL. 6 (114). **ODPADY KOMUNALNE**^a
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym z gospodarstw domowych <i>of which from households</i>	
Odpady komunalne zebrane ^b w tys. t	445,8	514,8	592,9	599,3	486,9	Municipal waste collected ^b in thous. t
zmieszane	433,1	465,2	464,8	456,8	356,5	<i>mixed</i>
w tym wysegregowane	7,2	58,4	.	.	.	<i>of which segregated</i>
miasta	370,4	370,7	337,3	319,0	241,6	<i>urban areas</i>
wieś	62,7	94,5	127,5	137,8	114,9	<i>rural areas</i>
zebrane selektywnie	12,7	49,6	128,0	142,5	130,4	<i>collected separately</i>
w tym:						<i>of which:</i>
papier i tektura	2,6	8,2	8,1	9,1	7,6	<i>paper and cardboard</i>
szkło	5,3	11,4	25,6	23,9	21,8	<i>glass</i>
tworzywa sztuczne	3,0	7,1	15,1	14,7	13,7	<i>plastic</i>
metale	0,1	0,4	1,0	1,3	1,2	<i>metals</i>
wielkogabarytowe	0,6	2,1	9,8	9,1	8,9	<i>largesize</i>
biodegradowalne	.	18,6	52,7	58,0	51,9	<i>biodegradable</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 183. ^b Dane szacunkowe.

^a See general notes item 7 on page 183. ^b Estimated data.

TABL. 7 (115). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE**^a
LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione					
w dam ³	1114,5	1205,9	1154,9	1098,7	<i>Liquid waste</i> ^b <i>removed in dam</i> ³
miasta	508,7	391,0	302,6	282,0	<i>urban areas</i>
wieś	605,8	815,0	852,3	816,7	<i>rural areas</i>
w tym z gospodarstw domowych	740,4	872,2	799,7	771,1	<i>of which from households</i>
miasta	331,1	268,9	196,7	188,4	<i>urban areas</i>
wieś	409,3	603,3	603,0	582,7	<i>rural areas</i>
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	123,9	107,1	97,6	97,0	<i>Septic tanks in thous. (as of 31 XII)</i>
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	4,2	12,2	24,2	25,4	<i>Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 183. ^b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes, item 8 on page 183. ^b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (116). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII): liczba	83	54	25	25	7	18	<i>Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII): number</i>
powierzchnia w ha	241,5	174,9	156,0	139,4	37,1	102,3	<i>area in ha</i>
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	–	5,0	3,8	11,9	–	11,9	<i>Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha</i>
czynnych	–	–	3,8	11,9	–	11,9	<i>in operation</i>
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	–	5,0	–	–	–	–	<i>exploitation completed</i>

TABL. 9 (117). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2015		2016	
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas
OGÓŁEM w ha TOTAL in ha	3243,5	3112,5	3507,4	3246,5	3540,0	3263,3	3646,3	3343,2
w % powierzchni ogólnej województwa ^a in % of total area space of the voivodship ^a	0,2	3,8	0,2	3,9	0,2	3,9	0,2	4,0
na 1 mieszkańca ^b w m ² per capita ^b in m ²	15,7	24,5	16,7	25,5	17,0	26,2	17,5	27,0
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej: Generally accessible urban area green belts:								
parki spacerowo-wypoczynkowe strolling-recreational parks	1549,9	1461,2	1543,2	1433,6	1553,9	1437,7	1556,5	1440,3
zieleńce lawns	517,1	477,1	540,7	485,0	570,0	494,8	571,2	495,6
Tereny zieleni osiedlowej Estate green belts	1176,5	1174,2	1423,5	1327,9	1416,1	1330,7	1518,6	1407,2

a, b W przypadku miast obliczono: a – w % ogólnej powierzchni miast, b – na 1 mieszkańca miast.
a, b For urban areas calculated: a – in % total urban areas space, b – per capita in urban areas.

Mieszkania Dwellings

TABL. 10 (118). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	670,2	703,8	732,7	738,5	496,6	241,9	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach w tys.	2438,7	2634,2	2758,8	2784,2	1750,1	1034,1	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	43963,2	48167,4	51029,2	51616,6	29958,4	21658,2	Useful floor area of dwell- ings in thous. m ²
Przeciętna w zasobach:							Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,64	3,74	3,77	3,77	3,52	4,27	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :							useful floor area in m ² :
1 mieszkania	65,6	68,4	69,6	69,9	60,3	89,5	per dwelling
na 1 osobę	21,3	23,0	24,5	24,8	24,2	25,6	per person
liczba osób ^b na:							number of persons ^b :
1 mieszkanie	3,1	3,0	2,8	2,8	2,5	3,5	per dwelling
1 izbę	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	per room

a Na podstawie bilansów b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 25.
a Based on balance. b See general notes to the Yearbook, item 12 on page 25.

TABL. 11 (119). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE**
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a FITTED WITH INSTALLATIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania – w % – wyposażone w Dwellings – in % – fitted with				
	wodociąg water-line system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas- -line system	centralne ogrzewanie central heating
OGÓŁEM 2005	96,8	89,1	86,2	50,1	77,3
TOTAL 2010	98,0	94,8	91,4	51,2	81,0
2015	98,1	95,1	91,7	48,4	81,8
2016	98,1	95,2	91,8	48,2	82,0
Miasta 2005	99,0	94,7	90,2	72,9	82,3
Urban areas 2010	99,4	97,6	94,4	73,9	84,5
2015	99,4	97,8	94,6	70,0	85,1
2016	99,4	97,8	94,7	69,7	85,2
Wieś 2005	92,3	77,4	77,8	1,8	66,7
Rural areas 2010	95,0	88,9	84,9	3,3	73,7
2015	95,3	89,5	85,8	3,8	75,1
2016	95,4	89,7	86,0	3,9	75,5

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.
^a Based on balances of dwelling stocks.

TABL. 12 (120). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2016 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out user to					inni others
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing commu- nity	prywat- nych private	towa- rzystw budownic- twa spo- łecznego public building society	
a – liczba wypłaconych dodatków number of allowances							
b – kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł							
c – przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł							

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM a	330174	103342	84476	35046	90196	3816	13298
TOTAL b	68744,0	20172,2	15151,9	6453,5	23808,4	797,3	2360,7
c	208,2	195,2	179,4	184,1	264,0	208,9	177,5
Miasta a	276548	90026	71169	28337	74939	3664	8413
Urban areas b	59298,1	17930,0	12586,3	5306,3	21199,9	776,8	1498,8
c	214,4	199,2	176,9	187,3	282,9	212,0	178,2
Wieś a	53626	13316	13307	6709	15257	152	4885
Rural areas b	9446,0	2242,2	2565,6	1147,2	2608,5	20,5	861,9
c	176,1	168,4	192,8	171,0	171,0	135,0	176,4

W % OGÓŁEM
IN % OF TOTAL

OGÓŁEM a	100,0	31,3	25,6	10,6	27,3	1,2	4,0
TOTAL b	100,0	29,3	22,0	9,4	34,6	1,2	3,4
Miasta a	100,0	32,6	25,7	10,2	27,1	1,3	3,0
Urban areas b	100,0	30,2	21,2	8,9	35,8	1,3	2,5
c	100,0	24,8	24,8	12,5	28,5	0,3	9,1
Wieś a	100,0	24,8	24,8	12,5	28,5	0,3	9,1
Rural areas b	100,0	23,7	27,2	12,1	27,6	0,2	9,1

TABL. 13 (121). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo <i>Area of grounds transferred to investor for dwelling construction</i>			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe <i>Area of grounds in gminas stock for dwelling construction</i>			
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		wielorodzinne <i>multi-family</i>		jednorodzinne <i>single-family</i>	
		spółdziel- cze <i>co- -operatives</i>	osób fizycznych <i>of natural persons</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>
	w ha <i>in ha</i>						
OGÓŁEM 2010	53,6	–	43,9	182,4	91,2	503,3	219,7
TOTAL 2015	30,9	3,2	21,2	130,3	79,8	527,9	189,6
2016	45,5	0,1	31,2	135,1	79,8	510,0	182,8
Miasta 2010 <i>Urban areas</i>	24,8	–	16,6	107,8	80,8	189,0	93,5
2015	17,2	3,2	8,6	88,2	67,6	188,8	81,4
2016	24,5	0,1	11,6	92,1	66,6	185,9	77,3
Wieś 2010 <i>Rural areas</i>	28,8	–	27,3	74,6	10,4	314,3	126,2
2015	13,7	–	12,6	42,1	12,2	339,1	108,2
2016	21,0	–	19,6	43,0	13,2	324,1	105,5

TABL. 14 (122). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	4926	6479	6631	7523	TOTAL
Spółdzielcze	685	242	–	–	<i>Cooperatives</i>
Komunalne (gminne)	242	260	100	263	<i>Municipal (gminas)</i>
Zakładowe	–	–	–	3	<i>Company</i>
Indywidualne	2785	4292	3595	4227	<i>Private</i>
Spółeczne czynszowe	345	244	62	74	<i>Public building society</i>
Na sprzedaż lub wynajem	869	1441	2874	2956	<i>For sale or rent</i>

TABL. 15 (123). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

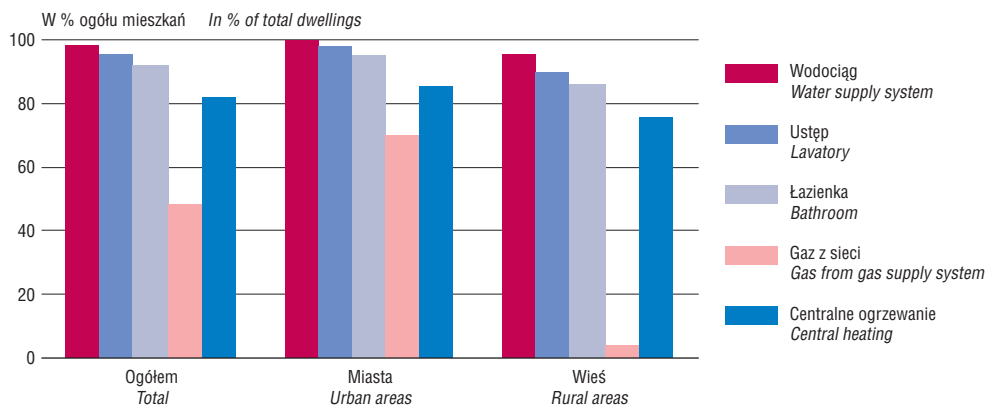
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Mieszkania	4488	5807	6714	6262	Dwellings
miasta	2537	3323	3651	3040	<i>urban areas</i>
wieś	1951	2484	3063	3222	<i>rural areas</i>
Spółdzielcze	614	257	–	–	<i>Co-operative</i>
Komunalne (gminne)	217	119	118	71	<i>Municipal (gmina)</i>
Zakładowe	109	4	44	6	<i>Company</i>
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	665	1707	2206	2071	<i>For sale or rent</i>
Spółeczne czynszowe	158	230	366	89	<i>Public building society</i>
Indywidualne	2725	3490	3980	4025	<i>Private</i>
miasta	984	1081	1106	1004	<i>urban areas</i>
wieś	1741	2409	2874	3021	<i>rural areas</i>

TABL. 15 (123). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	385	467	648	602	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	367	448	607	505	Urban areas
Wieś	412	494	705	736	Rural areas
Izby	20663	26084	28673	27588	Rooms
miasta	10354	12308	12339	10583	urban areas
wieś	10309	13776	16334	17005	rural areas
Spółdzielcze	1924	806	–	–	Co-operative
Komunalne (gminne)	554	322	259	172	Municipal (gmina)
Zakładowe	361	22	176	40	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2065	5121	6303	6110	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	444	644	1015	255	Public building society
Indywidualne	15315	19169	20920	21011	Private
miasta	5532	5710	5259	4770	urban areas
wieś	9783	13459	15661	16241	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	474189	598333	659598	637314	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	216415	260630	264736	229947	urban areas
wieś	257774	337703	394862	407367	rural areas
Spółdzielcze	34128	16272	–	–	Co-operative
Komunalne (gminne)	8850	5568	4892	2886	Municipal (gmina)
Zakładowe	6406	708	2813	1247	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	34127	93448	119328	119325	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	7963	10940	17088	4255	Public building society
Indywidualne	382715	471397	515477	509601	Private
miasta	136356	141004	133896	117967	urban areas
wieś	246359	330393	381581	391634	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	105,7	103,0	98,2	101,8	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	85,3	78,4	72,5	75,6	urban areas
wieś	132,1	136,0	128,9	126,4	rural areas
Spółdzielcze	55,6	63,3	–	–	Co-operative
Komunalne (gminne)	40,8	46,8	41,5	40,6	Municipal (gmina)
Zakładowe	58,8	177,0	63,9	207,8	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	51,3	54,7	54,1	57,6	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	50,4	47,6	46,7	47,8	Public building society
Indywidualne	140,4	135,1	129,5	126,6	Private
miasta	138,6	130,4	121,1	117,5	urban areas
wieś	141,5	137,1	132,8	129,6	rural areas

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a W 2016 R.
Stan w dniu 31 XII

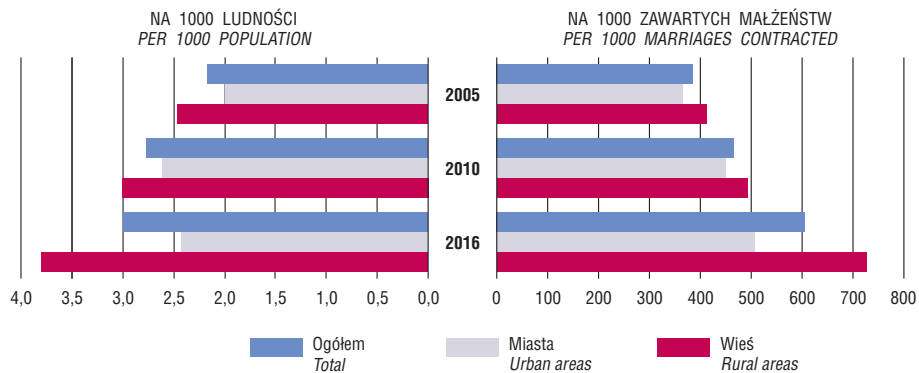
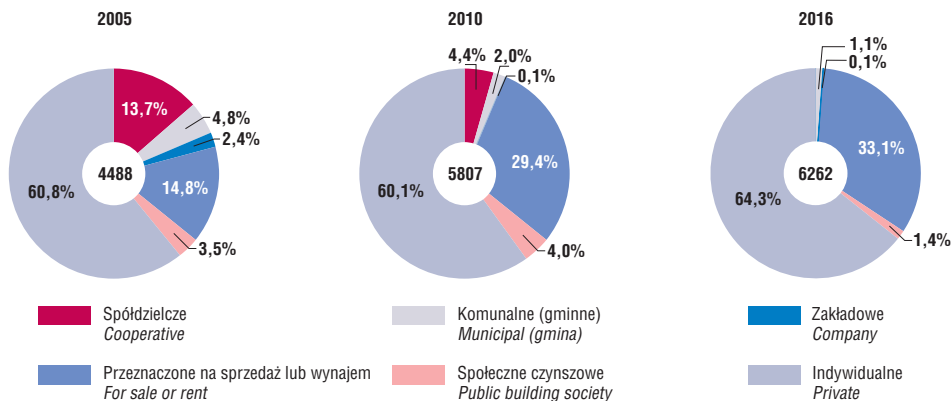
DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a IN 2016
As of 31 XII

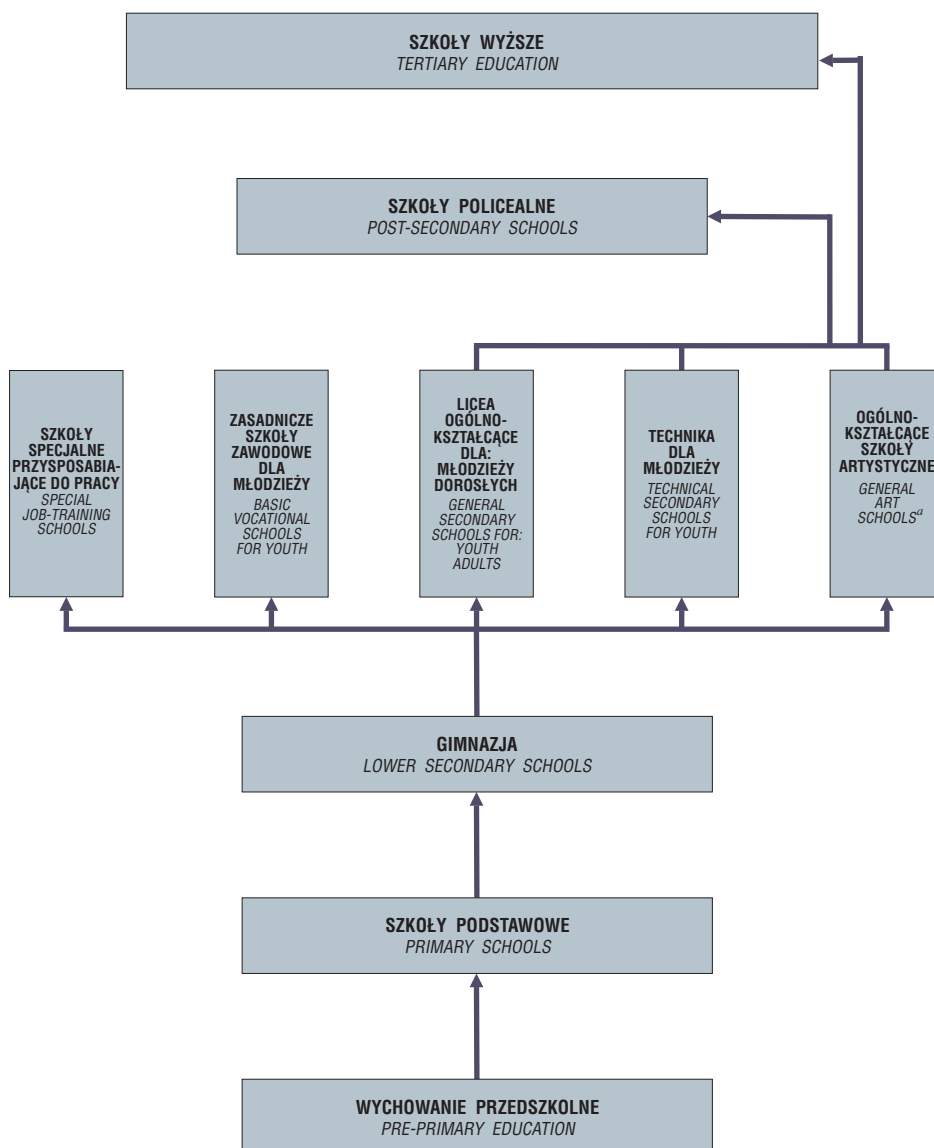
^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.
^a Based on balances of dwelling stocks.

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

DWELLING COMPLETED

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2016/17^a
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN 2016/17 SCHOOL YEAR^a

^a Dające uprawnienia zawodowe.
^a Leading to professional certification.

TABL. 16 (124). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Grand total</i>	W budynkach indywidualnych <i>In private buildings</i>					W budynkach poza indywidualnymi <i>In non-private buildings</i>				
			razem <i>total</i>	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>				razem <i>total</i>	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>			
				1	2	3	4 i więcej <i>and more</i>		1	2	3	4 i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM	2005	4488	2725	0,1	1,6	4,8	93,5	1763	2,0	22,9	49,0	26,1
TOTAL	2010	5807	3490	0,3	1,6	5,9	92,2	2317	2,2	29,0	43,7	25,1
	2015	6714	3980	0,4	4,3	5,3	90,1	2734	2,8	37,3	39,4	20,5
	2016	6262	4025	1,0	3,7	6,1	89,2	2237	2,1	32,4	42,3	23,2
Miasta	2005	2537	984	0,2	3,3	5,0	91,5	1553	1,2	19,1	51,9	27,8
<i>Urban areas</i>	2010	3323	1081	0,9	4,0	10,5	84,6	2242	2,0	29,7	44,8	23,5
	2015	3651	1106	0,9	14,2	10,1	74,8	2545	3,0	37,8	40,6	18,7
	2016	3040	1004	3,9	9,8	13,2	73,1	2036	2,3	33,7	44,6	19,4
Wieś	2005	1951	1741	0,1	0,7	4,7	94,5	210	7,6	51,4	27,2	13,8
<i>Rural areas</i>	2010	2484	2409	x	0,5	3,9	95,6	75	10,7	6,7	12,0	70,6
	2015	3063	2874	0,1	0,4	3,4	96,0	189	1,1	31,2	23,3	44,4
	2016	3222	3021	0,1	1,7	3,8	94,5	201	x	18,4	19,9	61,7

DZIAŁ X EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2016 poz. 1943, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1842, z późniejszymi zmianami).

2. Prezentowane dane obejmują:

1) placówki wychowania przedszkolnego, tj. przedszkola (łącznie ze specjalnymi), oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz od roku szkolnego 2008/09 – zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne; od roku szkolnego 2004/05 dzieci 6-letnie są objęte obowiązkiem odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego (w latach szkolnych 2011/12–2015/16 dotyczyło to dzieci 5-letnich);

2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa; w latach szkolnych 2009/10–2013/14 oraz w roku szkolnym 2016/17 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej; w roku szkolnym 2014/15 obowiązkiem szkolnym zostały objęte dzieci 6-letnie urodzone w pierwszej połowie 2008 r., a w roku szkolnym 2015/16 dzieci 6-letnie urodzone w 2009 r. oraz dzieci 7-letnie urodzone w drugiej połowie 2008 r. Dzieci urodzone w 2009 r., które w roku szkolnym 2015/16 rozpoczęły naukę w I klasie szkoły podstawowej, w roku szkolnym 2016/17 mogą kontynuować naukę w I klasie; w roku szkolnym 2016/17 obowiązkiem szkolnym objęto dzieci 7-letnie;
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne (patrz ust. 7, pkt 3)–7) na str. 197 oraz ust. 8 na str. 197 i ust. 11, pkt 3) i 4) na str. 198);
- szkoły policealne;
- szkoły wyższe (łącznie ze szkołami resortu obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji);
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze.

CHAPTER X EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Law dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1943, with later amendments) and the Higher Education Law dated 27 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1842, with later amendments).

2. The presented data include:

1) pre-primary education establishments, i.e. nursery schools (including special nursery schools), pre-primary sections of primary schools and since the 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points; since the 2004/05 school year an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced in pre-primary education establishments for children at the age of 6 (in the school years 2011/12–2015/16 it concerned children at the age of 5);

2) schools for children, youth and adults:

- since the 1999/2000 school year, 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools, where education is obligatory; in the school year 2009/10–2013/14 and in the 2016/17 school year children at the age of 6, at the request of parents, have been allowed to start education in the first class of primary school; in the 2014/15 school year, the first class of primary school has been obligatory for children at the age of 6 born in the first half of 2008 and in the 2015/16 school year for children at the age of 6 born in 2009, and children born in the second half of 2008 (at the age of 7). Children born in 2009, who joined first class of primary education in the 2015/16 school year, are allowed to continue their education in the first class in the 2016/17 school year; in the 2016/17 school year children at the age of 7 have been subjected to obligatory education.
- since the 2002/03 school year upper secondary schools (see item 7, point 3)–7) on page 197, item 8 on page 197 and item 11, point 3) and 4) on page 198);
- post-secondary schools;
- higher education institutions (including academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration);
- special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres.

3. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

4. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

5. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

6. Dane (poza szkołami wyższymi i dla dorosłych) prezentuje się, jeśli nie zaznaczono inaczej, łącznie ze szkołami specjalnymi.

7. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych), szkoły filialne (bez szkół specjalnych), szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 3) 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy;
- 4) 2—3 letnie zasadnicze szkoły zawodowe;
- 5) 3-letnie licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 6) 4-letnie technika;
- 7) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych), które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

8. W roku szkolnym 2012/13 zakończono nabór do niektórych typów szkół ponadgimnazjalnych funkcjonujących w latach szkolnych:

3. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children aged 3 or more until primary school education, providing care and leading to preparation for learning process in school.

4. Data include schools and establishments managed by central (government) administration entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.

5. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

6. Data (excluding higher education institutions and schools for adults) are presented together with special schools, if not otherwise stated.

7. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools), branch schools (excluding special schools), art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 3) 3-year special job-training schools;
- 4) 2—3 year basic vocational schools;
- 5) 3-year general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 6) 4-year technical secondary schools;
- 7) general art schools leading to professional certification (excluding special schools), excluding schools providing art education only.

8. Since the 2012/13 school year recruitment has been terminated in some types of upper secondary schools, which were functioning in the period of:

- 2002/03–2013/14 – 3-letnich liceów profilowanych,
- 2004/05–2013/14 – 2-letnich uzupełniających liceów ogólnokształcących i 3-letnich techników uzupełniających dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

9. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej – obejmują:

- 1) szkoły policealne (1-, 1,5- lub 2-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06,
- 3) funkcjonujące w latach szkolnych:
 - 1990/91–2015/16 nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie),
 - 1991/92–2015/16 kolegia nauczycielskie (3-letnie),

w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata.

10. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) do roku akademickiego 2015/16 prezentowano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Podział szkół wyższych według typów szkół opracowano na podstawie grupowania stosowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla szkół publicznych. W podziale tym do typu „wyższe szkoły” zaliczono zarówno szkoły mające w nazwie własnej „wyższa szkoła”, jak też „uniwersytet” lub „akademia”: rolnicza, ekonomiczna, pedagogiczna, artystyczna i teologiczna.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych.

11. Szkoły dla dorosłych – kształcące w formie stacjonarnej, zaocznej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 4) funkcjonujące w latach szkolnych:
 - 2002/03–2014/15 – 2–3-letnie zasadnicze szkoły dla dorosłych oraz 3-letnie licea profilowane dla dorosłych;
 - 2004/05–2013/14 – 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych,
 - 2004/05–2015/16 – 3-letnie technika uzupeł-

- 2002/03–2013/14 – 3-year specialized secondary schools,
- 2004/05–2013/14 – 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools for graduates of basic vocational schools.

9. Post-secondary schools – educating in day, evening and weekend form and full-time – include:

- 1) post-secondary schools (1-, 1,5- or 2-year), including special schools;
- 2) colleges of social work (3-year) – since the 2005/06 school year,
- 3) functional in the school years:

- 1990/91–2015/16 foreign language teacher training colleges (3-year),
- 1991/92–2015/16 teacher training colleges (3-year),

in which graduates do not receive the title of licentiate.

10. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes. Data regarding tertiary education :

- 1) until 2015/16 academic year include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland;
- 3) do not include Poles studying abroad.

The division of higher education institutions by type of institution was based on the grouping applied by the Ministry of Science and Higher Education with regard to public schools. In this division, the category of “higher education schools” comprises both the schools whose proper name includes the phrase “higher school” and those containing in their proper name the word “university” or “academy” – of agriculture, economics, pedagogy, arts and theology.

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, organizational units in another location as well as teaching centres in another location. Data do not include Academies of the Ministry of the National Defence and Academies of the Ministry of the Interior.

11. Schools for adults – educating in full-time, weekend and distance form – include:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) general secondary schools for adults;
- 4) functioning in the school years:

- 2002/03–2014/15 – 2–3-year basic vocational schools for adults and 3-year specialized secondary schools for adults,
- 2004/05–2013/14 – 2-year supplementary secondary schools for adults for graduates of basic vocational schools

- 2004/05–2015/16 – 3-year supplementary technical schools for adults based on the pro-

niające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej,
— do roku szkolnego 2015/16 – 4-letnie technika dla dorosłych.

12. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub placówkach wykonujących działalność leczniczą (łącznie z zakładami leczenia uzdrowiskowego).

13. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

14. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

15. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

16. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

17. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o **nauczycielach akademickich** dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

*gramme of basic vocational school,
— until 2015/16 school year – 4-year technical secondary schools for adults.*

12. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently, as well as in special educational care centres, other educational institutions or the unit performing health care activities (including health resorts treatment).

13. Special education care centres are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, cannot attend regular nursery schools or schools.

14. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

15. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

16. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

17. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding **academic teachers** concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

18. Studia podyplomowe – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona między innymi w uczelni, instytucie naukowym PAN, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

19. Studia doktoranckie (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni, instytut naukowy PAN, instytut badawczy lub międzynarodowy instytut naukowy działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej utworzony na podstawie odrębnych przepisów, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

20. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych – prezentuje się według stanu w dniu 30 XI, według rzeczywistego położenia zamiejscowych jednostek organizacyjnych (bez zamiejscowych jednostek organizacyjnych działających za granicą); studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego.

21. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i w szkołach dla dorosłych.

22. Współczynnik skolaryzacji:

- 1) **brutto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;
- 2) **netto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

23. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

18. Post-graduate studies – a form of tertiary education designed for graduates of first and second degree studies conducted by a higher school, scientific units of the Polish Academy of Sciences, ending with obtaining post-graduate qualifications.

19. Doctoral studies (third-cycle doctoral studies) conducted by an authorized unit of higher school, scientific units of the Polish Academy of Sciences, scientific units or international scientific institute operating on the territory of the Republic of Poland created on the basis of separate provisions to which candidates are accepted who have already obtained qualifications during Master's studies and proceed to obtain third-cycle doctoral qualifications.

20. Data regarding:

- 1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year – special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres, extracurricular education as well as boarding-school and dormitories, concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;
- 2) tertiary education is presented as of 30 XI, by actual location of the organisational units (excluding organisational units operating abroad); students are indicated correspondingly on the number of fields of education with they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous academic year.

21. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults.

22. Enrolment rate:

- 1) **gross** – is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level;
- 2) **net** – is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

23. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an interschool facility serving as a boarding school.

24. Zadaniem **wychowania pozaszkolnego** jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek wychowania pozaszkolnego zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

25. W tabl. 32 w roku szkolnym 2015/16 do przeliczeń wskaźnika dzieci w przedszkolach na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat użyto liczbę dzieci w wieku 3-5 lat.

26. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

24. Extracurricular education offered young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provided recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, interschool sports centres and other public and non-public establishments.

25. *In table 32 in the school year 2015/16 for calculating the relation children attending nursery schools per 1000 children aged 3-6 years in used the number of children aged 3-5 years.*

26. *The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates – since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.*

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	745	703	685	680	primary
gimnazja	380	401	402	401	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	21	25	27	27	special job-training
zasadnicze zawodowe	122	126	119	117	basic vocational
licea ogólnokształcące	122	127	122	123	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	5	2	–	–	supplementary general secondary
licea profilowane	71	24	–	–	specialized secondary
technika	152	152	135	138	technical secondary
technika uzupełniająca	51	11	–	–	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	10	7	8	8 ^b	general art ^a
policealne	241	173	178	172	post-secondary
wyższe	30	32	28	29	tertiary
dla dorosłych	256	228	144	134	for adults
podstawowe	4	1	1	1	primary
gimnazja	12	13	16	14	lower secondary
zasadnicze zawodowe	7	9	–	–	basic vocational
licea ogólnokształcące	46	68	127	119	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	82	75	–	–	supplementary general secondary
licea profilowane	10	4	–	–	specialized secondary
technika	14	11	–	–	technical secondary
technika uzupełniająca	81	47	–	–	supplementary general secondary
NAUCZYCIELE^c TEACHERS^c					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^d	10816	9802	10470	10158	primary ^d
gimnazja ^d	6722	6349	5684	5592	lower secondary ^d
zasadnicze zawodowe ^{de}	832	1322	1157	1096	upper secondary ^{de}
licea ogólnokształcące ^{df}	2652	2503	2108	2044	general secondary ^{df}
licea profilowane ^d	349	163	–	–	specialized secondary ^d
technika ^{dfg}	1733	2701	2663	2559	technical secondary ^{dfg}
policealne	515	411	322	319	post-secondary
wyższe ^h	4072	4490	4018	4018	tertiary ^h

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 6 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. ^c W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 199. ^{d–e} Łącznie ze szkołami: ^d — dla dorosłych, ^e — specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^f Łącznie ze szkołami uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14) i technikami. ^g Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^h Nauczyciele akademicy pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 6 art schools giving only artistic education. ^c In 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 17 on page 199. ^{d–e} Including: ^d — schools for adults, ^e — special job-training schools. ^f Including supplementary respectively: general secondary schools (until the 2013/14 school year) and technical secondary schools. ^g Including general art schools leading to professional certification. ^h Full-time and part-time employed academic teachers converted into full-time equivalent units.

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^a	21006	16693	21494	17033	<i>Pre-primary education^a</i>
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	149442	122852	136398	125492	<i>primary</i>
gimnazja	90872	72150	59353	58424	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	409	663	727	738	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	15880	16187	12148	11326	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	37993	29841	24589	23334	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	219	40	–	–	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	8015	1751	–	–	<i>specialized secondary</i>
technika	29055	32137	29266	29295	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	2362	405	–	–	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^b	1046	737	758	782 ^c	<i>general art^b</i>
policealne	19381	17128	14637	14085	<i>post-secondary</i>
wyższe	88878	84551	61859	59309	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	21153	19954	12735	11594	<i>for adults</i>
podstawowe	18	7	6	5	<i>primary</i>
gimnazja	1032	1256	930	757	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	585	714	–	–	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	8375	7005	11799	10832	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	3634	6723	–	–	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	1121	1391	–	–	<i>specialized secondary</i>
technika	879	413	–	–	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	5509	2445	–	–	<i>supplementary technical secondary</i>

^a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat, natomiast w roku szkolnym 2015/16 w wieku 5 lat, objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 32 na str. 228. ^b Dające uprawnienia zawodowe. ^c Ponadto 331 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

^a Concerns children aged 6, in the 2015/16 school year aged 5, attending pre-primary education establishments also described in table 32 on page 228. ^b Leading to professional certification. ^c Moreover, 331 students of art schools giving only artistic education.

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
	ABSOLWENCI GRADUATES				
Szkoły:					Schools:
podstawowe	27384	21392	19159	.	primary
gimnazja	29661	23289	19211	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	27	115	169	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	5120	5441	3801	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	12222	9880	8227	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	57	9	—	.	supplementary general secondary
licea profilowane	2822	655	—	.	specialized secondary
technika	5551	7288	6529	.	technical secondary
technika uzupełniająca	1330	121	—	.	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	120	107	108 ^b	.	general art ^a
policealne	6920	4944	4099	.	post-secondary
wyższe	19491	23147	16211	.	tertiary
dla dorosłych	6682	5220	3301	.	for adults
podstawowe	8	7	3	.	primary
gimnazja	202	361	298	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	159	205	—	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	3112	1437	3000	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	668	2373	—	.	supplementary general secondary
licea profilowane	143	272	—	.	specialized secondary
technika	260	95	—	.	technical secondary
technika uzupełniająca	2130	470	—	.	supplementary technical secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 25 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. Źródło: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 25 graduates of art schools giving only artistic education.

Source: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (126). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2014/15	2015/16
Szkoły podstawowe Primary schools	745	703	685	680	149442	122852	136398	125492	27384	18973	19159
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	6	5	3	2	265	263	291	266	51	46	51
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	711	653	616	611	147473	119719	131167	120266	27090	18346	18462
Organizacje społeczne i stowarzyszenia <i>Social organizations and associations</i>	19	35	40	40	872	1680	2444	2196	117	351	356
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	4	4	7	7	608	898	1510	1470	87	160	199
Pozostałe <i>Others</i>	5	6	19	20	224	292	986	1294	39	70	91
Gimnazja Lower secondary schools	380	401	402	401	90872	72150	59353	58424	29661	19591	19211
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	5	5	5	4	113	74	50	39	108	18	22
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	353	361	355	354	88838	69387	56303	55147	28962	18630	18275
Organizacje społeczne i stowarzyszenia..... <i>Social organizations and associations</i>	8	14	18	19	265	515	700	855	63	185	164
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	7	8	8	8	1189	1294	1296	1263	416	415	437
Pozostałe <i>Others</i>	7	13	16	16	467	880	1004	1120	112	343	313
Zasadnicze szkoły zawo- dowe ^a Basic vocational ^a	143	151	146	144	16289	16850	12875	12064	5147	4165	3970
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	5	8	7	7	62	232	131	121	23	41	44
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	133	136	124	120	15721	15799	10480	9641	4999	3597	3311
Organizacje społeczne i stowarzyszenia..... <i>Social organizations and associations</i>	3	4	9	9	318	355	961	962	79	247	281
Pozostałe <i>Others</i>	2	3	6	8	188	464	1303	1340	46	280	334

^a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

^a Including special job-training schools.

TABL. 2 (126). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2014/15	2015/16
Licea ogólnokształcące^a Basic vocational^a	127	129	122	123	38212	29881	24589	23334	12279	8716	8227
Jednostki samorządu terytorialnego	106	103	91	91	36694	28024	22217	21204	11885	7881	7437
Local self-government entities											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	5	5	8	7	226	192	319	216	32	153	101
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe	10	9	6	6	1102	989	772	727	288	281	262
Religious organizations											
Pozostałe	6	12	17	19	190	676	1281	1187	74	401	427
Others											
Licea profilowane Specialized	71	24	-	-	8015	1751	-	-	2822	-	-
Jednostki samorządu terytorialnego	69	23	-	-	7835	1697	-	-	2785	-	-
Local self-government entities											
Pozostałe	2	1	-	-	180	54	-	-	37	-	-
Others											
Technika^b Technical^b	213	170	143	138	32463	33279	30024	29295	7001	6961	6529
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	6	8	7	4	671	1527	1387	980	92	275	182
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	199	150	105	103	31629	31079	26772	26034	6894	6537	6131
Local self-government entities											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne ...	-	-	9	8	-	-	653	751	-	-	92
Associations and other social organizations											
Organizacje wyznaniowe	-	-	1	1	-	-	11	4	-	-	-
Religious organizations											
Pozostałe	8	12	21	22	163	673	1201	1526	15	149	124
Others											
Szkoły policealne Post-secondary schools	241	173	178	172	19381	17128	14637	14085	6920	4793	4099
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	-	4	1	1	-	133	42	19	-	14	14
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	83	40	26	24	9577	4292	1698	1549	3361	882	627
Local self-government entities											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	31	20	10	9	1404	1084	530	387	524	305	199
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe	1	1	-	-	23	4	-	-	2	-	-
Religious organizations											
Pozostałe	126	108	141	138	8377	11615	12367	12130	3033	3592	3259
Others											

^{a-b} Łącznie ze szkołami: *a* — do roku szkolnego 2013/14 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *b* — ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz do roku szkolnego 2013/14 technikami uzupełniającymi.

^{a-b} Including: *a* — until the 2013/14 school year supplementary general secondary schools, *b* — general art schools leading to professional certification and until the 2013/14 school year supplementary technical secondary schools.

TABL. 2 (126). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2014/15	2015/16
Szkoły wyższe Tertiary education	30	32	28	29	88878	84551	61859	59309	19491	17590	16211
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	9	8	6	6	66063	56478	43773	41906	15426	12578	11352
<i>Central (government) administration entities</i>											
Pozostałe	21	24	22	23	22815	28073	18086	17403	4065	5012	4859
<i>Others</i>											
Szkoły dla dorosłych	256	228	144	134	21153	19954	12735	11594	6682	4229	3301
Schools for adults											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	14	10	6	5	626	591	260	215	218	74	73
<i>Central (government) administration entities</i>											
Jednostki samorządu terytorialnego	116	85	48	44	11285	7387	4388	4035	3689	1724	1037
<i>Local self-government entities</i>											
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	25	23	15	15	1613	1365	961	880	493	363	286
<i>Social organizations and associations</i>											
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	3	1	–	–	99	62	–	–	120	–	–
Pozostałe	98	109	75	70	7530	10549	7126	6464	2162	2068	1905
<i>Others</i>											

Źródło: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (127). UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group			
7—12 ^a lat.....	99,0	95,2	89,3	91,7
13—15.....	99,2	95,8	93,1	92,6
16—18.....	94,9	94,1	92,5	92,6
19—21 lat	31,4	28,6	27,6	27,6

^a W roku szkolnych 2015/16 grupa wieku 6-12 lat.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2015/16 age group 6-12.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (128). WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Grupy wieku Age groups	2005/06			2010/11			2015/16			2016/17		
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety fe-males	ogółem total	mężczyźni males	kobiety fe-males	ogółem total	mężczyźni males	kobiety fe-males	ogółem total	mężczyźni males	kobiety fe-males
		w %						in %					
BRUTTO GROSS													
Szkoły: Schools:													
podstawowe ^a primary ^a	7—12	100,9	101,6	100,2	98,4	98,9	97,8	90,1	89,7	90,4	95,3	95,2	95,4
gimnazja lower secondary	13—15	103,2	105,1	97,4	101,4	103,3	99,5	98,3	99,9	96,6	98,6	99,7	97,5
zasadnicze zawodowe ^b basic vocational ^b	16—18	17,9	24,4	11,2	21,2	28,0	14,1	19,3	24,3	14,0	18,7	23,8	13,3
licea ogólnokształcące i profilowane ^c general and specialized secondary ^c	16—18	63,1	53,6	72,9	56,4	45,2	68,0	54,5	45,3	64,2	52,9	44,0	62,2
technika ^d technical se- condary ^d	16—18	41,3	47,4	34,9	43,6	48,9	38,1	44,9	50,1	39,5	46,5	52,0	40,8
policealne post-secondary	19—21	17,9	15,6	20,3	18,9	12,4	25,5	19,4	10,8	28,2	19,5	10,6	28,7
NETTO NET													
Wychowanie przedszkolne Pre-primary education	6	98,4	98,7	98,1	84,3	84,8	83,8	96,3	96,5	96,1	76,5	79,8	73,1
Szkoły: Schools:													
podstawowe ^a primary ^a	7—12	98,9	99,0	98,9	95,1	95,2	95,0	88,9	88,2	89,7	90,6	90,6	90,5
gimnazja lower secondary	13—15	95,8	95,0	93,1	92,2	91,3	93,2	89,8	89,4	90,3	89,3	88,9	89,7
zasadnicze zawodowe ^b basic vocational ^b	16—18	14,9	19,9	9,7	17,7	23,0	12,2	15,4	19,4	11,2	15,0	19,1	10,6
licea ogólnokształcące i profilowane ^c general and specialized secondary ^c	16—18	48,4	37,3	60,1	38,8	27,6	50,5	37,3	27,1	48,1	36,6	26,5	47,4
technika ^d technical se- condary ^d	16—18	25,0	28,3	21,6	30,0	32,9	27,0	33,5	37,5	29,3	34,6	38,6	30,3
policealne post-secondary	19—21	10,5	9,5	11,5	6,6	4,2	9,0	6,1	3,4	8,9	5,8	3,0	8,8

^a W roku szkolnych 2015/16 grupa wieku 6-12 lat. ^{b-d} Łącznie ze szkołami: ^b — specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d — technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2014/15) i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2015/16 age group 6-12. ^{b-d} Including: ^b — special job-training schools, ^c — in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools, ^d — supplementary technical secondary schools (until the 2014/15 school year) and general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 5 i 6

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 5 and 6

The division by languages may include one person more than once.

TABL. 5 (129). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach					In % of total pupils and students at schools					
		podstawowych		primary			gimnaz- jach lower second- ary	zasadni- czych zawodo- wych ^b basic vocatio- nal ^b	liceach ogólno- kształcą- cych ^c general seconda- ry ^c	liceach profilo- wanych special- ized second- ary	techni- kach ^d technical second- ary ^d	policeal- nych ^e post- second- ary ^e
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas								
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION												
Angielski <i>English</i>	2005/06	207849	41,2	44,1	36,8	73,6	29,9	98,3	93,3	88,9	37,9	
	2010/11	247435	91,9	94,0	88,7	89,1	45,8	98,8	94,6	95,0	9,6	
	2015/16	252058	97,4	97,7	96,9	96,5	58,7	99,5	x	97,8	67,2	
	2016/17	239710	97,9	98,1	97,6	96,6	62,0	99,5	x	97,3	61,4	
Francuski <i>French</i>	2005/06	8489	0,4	0,5	0,3	1,3	1,1	12,3	3,6	4,2	4,1	
	2010/11	6685	0,1	0,2	x	2,4	0,1	12,2	0,4	3,4	x	
	2015/16	5583	0,1	0,1	x	3,1	0,7	12,4	x	1,8	x	
	2016/17	5022	0,1	0,2	x	2,6	0,9	12,3	x	1,3	x	
Niemiecki <i>German</i>	2005/06	105603	12,4	11,7	13,4	28,5	28,2	73,2	75,0	69,3	16,5	
	2010/11	95805	6,8	4,9	9,7	50,0	32,3	70,8	56,3	71,9	3,7	
	2015/16	87468	2,5	1,4	4,3	70,0	25,9	67,0	x	75,8	1,7	
	2016/17	84761	2,1	1,5	3,1	71,7	22,4	65,8	x	74,5	x	
Rosyjski <i>Russian</i>	2005/06	27896	2,4	0,6	5,1	2,6	34,4	12,6	26,4	29,7	2,0	
	2010/11	17532	0,2	0,0	0,4	6,6	15,5	9,3	26,0	20,5	x	
	2015/16	12358	0,0	0,0	x	6,9	12,7	9,4	x	14,7	x	
	2016/17	11140	0,0	0,0	x	5,9	12,3	9,4	x	13,6	x	
Hiszpański <i>Spanish</i>	2005/06	371	x	x	x	0,0	x	0,5	x	x	3,6	
	2010/11	836	x	x	x	0,5	x	1,5	x	0,1	x	
	2015/16	2962	0,1	0,1	x	1,7	x	5,7	x	1,6	x	
	2016/17	3374	0,1	0,1	x	1,8	x	6,8	x	2,2	x	
Włoski <i>Italian</i>	2005/06	488	x	x	x	x	x	1,0	x	0,3	x	
	2010/11	400	x	x	x	x	x	0,9	1,5	0,3	x	
	2015/16	743	x	x	x	x	x	2,5	x	0,4	x	
	2016/17	937	x	x	x	x	x	3,5	x	0,4	x	
Inne <i>Others</i>	2005/06	3016	x	x	x	0,4	x	6,7	x	x	3,2	
	2010/11	2068	x	x	x	0,1	x	6,6	x	x	x	
	2015/16	805	0,1	x	0,0	0,2	x	2,2	x	x	0,0	
	2016/17	702	x	x	x	0,2	x	2,0	x	x	6,8	

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b-d} Łącznie ze szkołami: ^b — specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, ^c — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d — technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych.

^a In 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b-d} Including: ^b — special job-training schools in 2005/06 school year, ^c — in 2005/06 and 2010/11 school years supplementary general secondary schools, ^d — supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year) and general art schools leading to professional certification. ^e Since 2010/11 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work.

TABL. 5 (129). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS
FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students at schools									
		podstawowych primary			gimna- zjach lower secon- dary	zasadni- czych zawodo- wych ^b basic vocatio- nal ^b	liceach ogólno- kształcą- cych ^c general seconda- ry ^c	liceach profilo- wanych special- ized second- ary	techni- kach ^d technical second- ary ^d	policeal- nych ^e post- secon- dary ^e	
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas							
NAUCZANIE DODATKOWE/ ADDITIONAL EDUCATION ^f											
Angielski English	2005/06	58025	32,5	31,2	34,3	10,4	x	x	x	x	3,1
	2010/11	7950	2,8	1,8	4,3	5,7	x	0,1	1,4	0,5	9,9
	2015/16	1182	0,5	0,2	1,1	0,6	0,0	x	x	0,3	x
	2016/17	614	0,2	0,2	0,3	0,5	x	x	x	0,1	x
Francuski French	2005/06	3031	0,6	0,8	0,4	2,0	x	0,6	x	x	0,6
	2010/11	1748	0,5	0,6	0,4	1,5	x	0,0	x	0,0	x
	2015/16	490	0,2	0,2	0,2	0,3	x	0,1	x	x	x
	2016/17	399	0,2	0,1	0,2	0,3	x	0,1	x	x	x
Niemiecki German	2005/06	34755	8,5	7,4	10,2	24,1	x	0,3	0,6	0,1	0,9
	2010/11	21645	6,7	6,7	6,7	17,6	x	0,7	12,2	0,0	x
	2015/16	13995	4,7	3,1	7,2	11,5	0,1	1,1	x	1,7	x
	2016/17	13211	4,8	2,3	8,7	10,6	x	1,0	x	2,4	x
Inne Others	2005/06	14962	2,8	1,2	5,3	10,4	x	3,1	x	x	3,0
	2010/11	7016	2,0	0,9	3,7	4,8	x	3,2	5,3	0,1	2,1
	2015/16	3823	0,7	0,5	1,1	3,0	x	3,6	x	0,4	x
	2016/17	3950	0,8	0,6	1,0	3,4	x	3,6	x	0,6	x

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b-d} Łącznie ze szkołami: ^b — specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, ^c — w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d — technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. ^f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b-d} Including: ^b — special job-training schools in 2005/06 school year, ^c — in 2005/06 and 2010/11 school years supplementary general secondary schools, ^d — supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^e Since 2010/11 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. ^f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (130). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH ORAZ POLICEALNYCH^a
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students at schools					
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących ^b general secondary ^b	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^c technical secondary ^c	
Angielski English	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	18833 22220 19333 19967	33,4 68,4 81,0 74,1	52,8 72,3 x x	49,8 79,0 86,5 85,2	66,5 68,0 x x	36,0 54,8 x x
Francuski ... French	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	88 106 - 4	x x x x	x x x x	0,1 x x x	0,7 x x x	0,3 x x x
Niemiecki ... German	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	6362 3678 1792 1539	18,8 20,1 8,6 11,8	26,1 16,4 x x	23,6 12,2 10,5 9,9	11,7 11,1 x x	29,1 21,6 x x
Rosyjski Russian	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	6295 2271 848 646	34,8 11,7 9,4 12,0	12,4 3,2 x x	26,7 8,3 5,0 4,2	6,9 7,8 x x	36,2 18,5 x x
Inne Others	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	59 163 171 363	x x 1,1 0,4	x x x x	x x x 0,6	x x x x	0,6 x x x

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b, c} Do roku szkolnego 2013/14 łącznie ze szkołami: ^b — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c — technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education; in 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b, c} Until to 2013/14 including: ^b — supplementary general secondary schools, ^c — supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (131). KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a
EDUCATION OF PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2010/11	2015/16	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students				absolwenci graduates			
Szkoły podstawowe..... w tym specjalne.....	5631 2274	4992 1703	4515 1505	4763 1486	1073 447	989 377	880 288	Primary schools of which special
Gimnazja..... w tym specjalne.....	4724 2525	4517 2048	3416 1544	3341 1408	1430 751	1236 531	1140 515	Lower secondary schools of which special
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy.....	409	663	727	738	27	115	169	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe w tym specjalne.....	1915 1863	1601 1483	1368 1071	1281 936	652 631	444 423	166 ^b 134	Basic vocational schools of which special
Licea ogólnokształcące ^c w tym specjalne.....	331 84	269 77	299 94	317 88	112 24	78 21	105 29	General secondary schools ^c of which special
Licea profilowane..... w tym specjalne.....	77 -	48 2	- -	- -	11 -	18 -	- -	Specialized secondary school of which special
Technika ^d w tym specjalne.....	132 45	117 36	255 50	291 56	18 10	11 5	45 ^b 5	Technical secondary schools ^d of which special
Szkoły policealne..... w tym specjalne.....	10 -	39 36	35 35	26 26	1 -	16 14	6 ^b 6	Post-secondary schools of which special

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 199. ^b W przypadku szkół ogólnodostępnych dane dotyczą absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy. ^{c, d} Łącznie z: ^c — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), ^d — technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 12 on page 199. ^b In mainstream schools data concern graduates with a medical certificate on a need for special education, who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam. ^{c, d} Including: ^c — supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year), ^d — supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year) as well as general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (132). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATION CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2015	2016	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b <i>SPECIAL EDUCATION CENTRES^b</i>					
Ośrodki	19	18	19	19	<i>Centres</i>
Miejsca	1428	1175	1158	1104	<i>Places</i>
Wychowankowie	1307	1033	878	809	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
niewidomi i słabo widzący	86	95	78	61	<i>blind and sight impaired</i>
niesłyszący i słabo słyszący	199	122	87	74	<i>deaf and hearing impaired</i>
z zaburzeniami sprzężonymi	79	146	139	143	<i>chronically ill</i>
z upośledzeniem umysłowym	781	662	542	499	<i>mentally disabled</i>
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	116	7	20	19	<i>socially maladjusted</i>
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE <i>YOUTH EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	2	5	5	5	<i>Centres</i>
Miejsca	135	322	322	322	<i>Places</i>
Wychowankowie	138	305	282	251	<i>Residents</i>
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII <i>YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES</i>					
Ośrodki	–	1	1	1	<i>Centres</i>
Miejsca	–	55	30	35	<i>Places</i>
Wychowankowie	–	55	24	31	<i>Residents</i>
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE <i>REHABILITATION-EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	–	2	4	7	<i>Centres</i>
Miejsca	–	44	95	236	<i>Places</i>
Wychowankowie	–	12	53	75	<i>Residents</i>
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	–	2	9	15	<i>mental retardation-profound</i>
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	–	10	44	60	<i>with multiple disability</i>

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2016 r. 5 ośrodków z 135 wychowankami).
 Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b Including special educational centres (in 2016 were 5 centres with 135 residents).
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (133). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Placówki Institutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of activity ^a							
		ogółem total	informa- tycznych compu- ting	technicz- nych technical	przedmio- towych ^b subjects ^b	artysty- cznych arts	sporto- wych sports	tury- styczno- -kraj- oznaczo- nych tourism and sight- seeing	innych others
OGÓŁEM 2005 ^c	10	43568	–	1216	5804	20359	6843	–	9346
TOTAL 2010	26	69886	1250	306	4696	43129	9753	376	10376
2015	20	117658	720	420	5691	91872	9718	769	8468
2016	21	90149	951	420	4483	62494	9466	1065	11270
Pałace młodzieży..... Youth centres	1	22210	136	–	3012	12721	2426	–	3915
Młodzieżowe domy kultury Youth community centres	8	62796	510	306	1210	47161	6315	923	6371
Ogniska pracy pozaszkolnej Extracurricular interest groups	3	2552	305	94	–	1375	369	112	297
Pozostałe placówki ^d Other institutions ^d	9	2591	–	20	261	1237	356	30	687

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. — od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. — do 31 X) roku badanego. ^b Do 2007 r. nazywane naukowymi. ^c Stan w dniu 31 X. ^d Publiczne placówki specjalistyczne oraz placówki niepubliczne.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 — from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 — to 31 X) of the surveyed year. ^b Until 2007 called scientific. ^c As of 31 X. ^d Specialized institutions and non-public institutions.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (134). **INTERNATY I BURSYP SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
(bez szkół specjalnych)
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓL- NIENIE	2016/17		2005/06 ^a	2010/11	2015/16	2016/17		SPECIFICATIONS
	placówki establi- shments	miejsca beds	korzystający boarders					
			ogółem total			na 100 miejsc per 100 beds		
OGÓŁEM	40	4332	4993	3925	3787	3484	80	TOTAL
Internaty	30	3082	3848 ^b	2591	2713	2421	79	Boarding schools
szkoły podstawowe i gimnazja	1	50	–	44	97	46	92	primary and lower secondary schools

^a Stan w dniu 31 X. ^b W dalszym podziale nie uwzględniono internatów zespołów szkół – 3397.

^a As of 31 X. ^b In further division data on boarding schools of schools in unitary setting are not included – 3397.

TABL. 10 (134). **INTERNATY I BURSRY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016/17		2005/06 ^a	2010/11	2015/16	2016/17		SPECIFICATIONS
	placówki <i>establishments</i>	miejsca <i>beds</i>	korzystający <i>boarders</i>					
			ogółem <i>total</i>			na 100 miejsc <i>per 100 beds</i>		
Internaty (dok.)								<i>Boarding schools (cont.)</i>
zasadnicze szkoły zawodowe i technika ^b	22	2210	145	1718	1738	1636	74	<i>basic vocational and technical second- ary schools^b</i>
licea ogólnokształ- cące	7	822	306	776	878	739	90	<i>general secondary schools</i>
Bursy	10	1250	1145	1334	1074	1063	85	<i>Dormitories</i>

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie z technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14), ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b Including supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year), general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (135). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	22	26	25	23	<i>Dormitories</i>
Miejsca	6081	6167	6203	6109	<i>Beds</i>
Korzystający:					<i>Boarding:</i>
studenci	5625	5594	5264	5193	<i>students</i>
w % ogółu studentów	6,3	6,6	8,5	8,8	<i>in % of total students</i>
uczestnicy studiów doktoranc- kich ^a	–	74	56	53	<i>students of doctoral studies^a</i>
w % ogółu doktorantów	x	6,4	4,3	4,2	<i>in % of total students of doctor- al studies</i>
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	2	3	3	3	<i>Canteens</i>
Miejsca	490	579	579	579	<i>Places</i>

^a Bez uczestników studiów doktoranckich w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

^a Excluding doctoral students of the Medical Centre for Postgraduate Education, scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 12 (136). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a

SZKOŁY	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17				SCHOOLS
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholarships recipients		otrzymu- jący stypendia w % ogółu studentów danej grupy szkół scholar- ships recipients in % of total students of a given group of schools	
					socjalne social	rektora dla naj- lepszich studentów vice-chan- cellor to the best students		
O G Ó Ł E M	17299	23049	14313	14060	7846	3458	23,7	T O T A L
w tym:								of which:
Uniwersytety	11883	12569	8515	8253	5066	1815	25,3	Universities
Wyższe szkoły tech- niczne	64	271	–	–	–	–	x	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	2673	2452	1857	1767	897	560	22,7	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekono- miczne	1201	1193	893	916	244	207	32,2	Academies of economics
Wyższe szkoły arty- styczne	155	173	126	128	78	33	23,1	Fine arts academies
Pozostałe szkoły wyższe	1323	6391	2922	2996	1561	843	19,6	Physical academies

^a Łącznie z cudzoziemcami; w roku akademickim 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; in the 2010/11 academic year excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 13 (137). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2015/16			2016/17		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	701	193	508	660	197	463	641	206	435	637	206	431
Schools												
w tym: of which:												
sportowe i mistrzostwa sportowego	1	1	–	7	7	–	7	7	–	7	7	–
sports and athletic branch												
filialne	26	–	26	14	1	13	19	–	19	17	–	17
branch												
artystyczne ^a	3	3	–	3	3	–	3	3	–	3	3	–
arts ^a												

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

TABL. 13 (137). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2015/16			2016/17		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Oddziały Sections	7142,0	3723,0	3419,0	6472,5	3286,0	3186,5	7121,2	3816,0	3305,2	6751,0	3603,0	3148,0
Uczniowie Pupils	147168	88000	59168	121149	72094	49055	134893	81904	52989	124006	75455	48551
w tym kobiety of which females	71699	42922	28777	58711	35047	23664	66415	40480	25935	60939	37212	23727
w tym I klasa of which 1st grade	21975	13086	8889	20031	12029	8002	29286	18260	11026	10820	6302	4518
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego sports and athletic	200	200	–	3868	3868	–	4286	4286	–	4438	4438	–
filialne branch	743	–	743	401	12	389	560	–	560	462	–	462
artystyczne ^a arts ^a	679	679	–	716	716	–	801	801	–	755	755	–
Absolwenci Graduates	26937	16209	10728	21015	12423	8592	18871	11232	7639	.	.	.
w tym kobiety of which females	13304	8019	5285	10174	6050	4121	9242	5523	3719	.	.	.
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego sports and athletic	36	36	–	701	701	–	701	701	–	.	.	.
filialne branch	11	–	11	54	–	54	36	–	36	.	.	.
artystyczne ^a arts ^a	98	98	–	115	115	–	126	126	–	.	.	.
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę school	210	456	116	184	366	106	210	398	122	195	366	113
1 pomieszczenie szkolne classroom	18	22	13	13	16	10	.	.	.	.	.	.
1 oddział section	21	24	17	19	22	15	19	21	16	18	21	15

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (138). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2015/16			2016/17		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	333	175	158	355	185	170	357	186	171	356	185	171
<i>Lower secondary</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	7	7	–	8	7	1	12	11	1	11	11	–
<i>sports and athletic</i>												
z oddziałami przyspo- sabiającymi do pracy ^a <i>with job-training sec- tions^a</i>	4	4	–	4	4	–	1	1	–	3	3	–
Oddziały	3566,0	2299,0	1267,0	3093,0	1885,0	1208,0	2619,0	1634,0	985,0	2600,0	1624,0	976,0
<i>Sections</i>												
Uczniowie	88347	58542	29805	70102	44456	25646	57809	37471	20338	57016	37170	19846
<i>Pupils</i>												
w tym kobiety	43081	28477	14604	34067	21657	12410	27953	18210	9743	27557	18010	9547
<i>of which females</i>												
w tym I klasa	28859	18982	9877	23153	14609	8544	19339	12528	6811	19379	12669	6710
<i>of which 1st grade</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	1513	1513	–	1839	1652	187	2401	2287	114	2311	2311	–
<i>sports and athletic</i>												
z oddziałami przyspo- sabiającymi do pracy ^a <i>with job-training sec- tions^a</i>	283	283	–	1072	1072	–	117	117	–	337	337	–
Absolwenci	28910	19332	9578	22758	14530	8228	18696	12011	6685	.	.	.
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety	14401	9609	4792	11410	7275	4135	9276	6016	3260	.	.	.
<i>of which females</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	558	558	–	757	757	–	709	709	–	.	.	.
<i>sports and athletic</i>												
z oddziałami przyspo- sabiającymi do pracy ^a <i>with job-training sec- tions^a</i>	187	187	–	219	219	–	85	85	–	.	.	.
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę	265	335	189	197	240	151	162	201	119	160	201	116
<i>school</i>												
1 pomieszczenie szkolne <i>classroom</i>	25	27	22	16	17	15	.	.	.	.	.	.
1 oddział	25	25	24	23	24	21	22	23	21	22	23	20
<i>section</i>												

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (139). ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły	90	96	92	90	Schools
Oddziały	514,0	642,0	539,2	538,0	Sections
Uczniowie	14017	14686	11068	10367	Students
w tym kobiety	4162	4601	3725	3452	of which females
w tym I klasa	6236	6091	3809	3701	of which 1st grade
Absolwenci	4488	5001	3495	.	Graduates
w tym kobiety	1593	1781	1237	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (140). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH
DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS
FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2016/17	2015/16 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
O G Ó Ł E M	11068	10367	1972	T O T A L
Artystyczna	97	101	15	Arts
Biznesu i administracji	1566	1451	439	Business and administration
Inżynieryjno-techniczna	4376	4121	612	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1217	1146	147	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1004	904	168	Architecture and construction
Rolnicza	61	68	13	Agriculture
Usług dla ludności	2747	2576	578	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 17—18

Od roku szkolnego 2012/13 nie odbywa się nabór do klas I w uzupełniających liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i technikach uzupełniających, patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 196.

Note to tables 17—18

Since the 2012/13 school year a recruitment to 1st grade wasn't held in supplementary general secondary schools, specialized secondary schools and supplementary technical secondary schools, see general notes, item 2 on page 196.

TABL. 17 (141). LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY ^a (bez szkół specjalnych)
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły	125	125	117	117	Schools
Oddziały	1286,0	1073,0	894,0	853,0	Sections
Uczniowie	38578	29804	24495	23246	Students
w tym kobiety	8291	19070	15359	14627	of which females
w tym I klasa	13098	9821	7770	7580	of which 1st grade
Absolwenci	12251	9868	8198	.	Graduates
w tym kobiety	7558	6366	5169	.	of which females

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14).

Źródło: Dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year).

Source: Data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (142). **TECHNIKA^a ORAZ SZKOŁY ARTYSTYCZNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^b DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	310	167	141	144	Schools
Oddziały	1203,0	1349,0	1276,0	1296,0	Sections
Uczniowie	32418	33234	29974	30021	Students
w tym kobiety	13541	14631	12804	12804	of which females
w tym I klasa	10222	9409	8534	8535	of which 1st grade
Absolwenci	6991	7502	6622	.	Graduates
w tym kobiety	3014	3325	2865	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14). ^b Dające uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year). ^b Leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (143). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2016/17	2015/16 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
O G O Ł E M	29216	29239	4082	T O T A L
Artystyczna	63	134	1	Arts
Społeczna	2964	2759	558	Social and behavioural science
Biznesu i administracji	4046	4417	494	Business and administration
Nauk o środowisku	122	–	–	Environment
Technologii teleinformatycznych	4447	4602	606	Information and communication technologies
Inżynierijno-techniczna	6334	6408	847	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	567	522	103	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	2027	1885	305	Architecture and construction
Rolnicza	1268	1149	174	Agriculture
Leśna	338	315	72	Forestry
Weterynaryjna	550	634	42	Veterinary
Usług dla ludności	5676	5620	790	Personal services
Usług transportowych	814	794	90	Transport services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (144). SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	12	26	27	27	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	9	23	24	24	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	1764	1905	2656	2599	Pupils
w tym kobiety	1131	1233	1740	1708	of which females
Absolwenci	258	228	280	.	Graduates
w tym kobiety	169	149	177	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	10	16	15	14	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	5	9	7	6	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	1046	1170	1095	1113	Students
w tym kobiety	666	810	771	797	of which females
Absolwenci	120	146	133	.	Graduates
w tym kobiety	83	105	98	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (145). SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły.....	241	171	176	172	Schools
Oddziały	869,0	774,0	725,0	730,0	Sections
Uczniowie.....	19381	17092	14602	14085	Students
w tym kobiety.....	10745	11410	10486	10196	of which females
Absolwenci.....	6920	4930	4099	.	Graduates
w tym kobiety.....	4327	3522	3236	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (146). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)
WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2016/17	2015/16 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓŁEM	14602	14059	2478	TOTAL
Artystyczna	733	608	146	Arts
Społeczna	315	257	86	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	129	173	-	Journalism and information
Biznesu i administracji	3164	3278	229	Business and administration

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job or graduation exam.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (146). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION (cont.)

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2016/17	2015/16 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
O G Ó Ł E M (dok.)				TOTAL (cont.)
Technologii teleinformacyjnych	983	907	70	Information and communication technologies
Inżynieryjno-techniczne	47	20	–	Engineering and engineering trades
Architektury i budownictwa	70	53	10	Architecture and construction
Weterynaryjna	297	352	95	Veterinary
Medyczna	3765	3585	1149	Health
Opieki społecznej	658	545	97	Welfare
Usług dla ludności	1770	1892	275	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	1864	1600	170	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	371	382	118	Security services
Usług transportowych	89	76	21	Transport services
Pozostałe podgrupy	347	331	12	Other narrow fields

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job or graduation exam.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (147). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademiccy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M					TOTAL
2005/06	30	4072	88878	19491	
2010/11	32	4490	84551	23147	
2015/16	28	4018	61859	16211	
2016/17	29	4018	59309	.	
Uniwersytety	3	2528	32562	8914	Universities
Wyższe szkoły techniczne	2	–	252	66	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	1	609	7795	2000	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	4	116	2845	782	Academies of economics
Wyższe szkoły artystyczne	1	136	554	193	Fine arts academies
Pozostałe szkoły wyższe	18	629	15301	4256	Others

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 199. ^b W podziale według typów szkół — z roku akademickiego 2015/16.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 17 on page 199. ^b According to type of school — from 2015/16 academic year.

TABL. 24 (148). **FILIE, ZAMIEJSCOWE PODSTAWOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ORAZ ZAMIEJSCOWE OŚRODKI DYDAKTYCZNE SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG LOKALIZACJI W ROKU AKADEMICKIM 2016/17**
BRANCHES SECTIONS, BASIC ORGANIZATIONAL UNITS IN ANOTHER LOCATION AS WELL AS TEACHING CENTRES IN ANOTHER LOCATION OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN 2016/17 ACADEMIC YEAR BY PLACE OF RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Filie i zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne <i>Branches sections and basic organizational units in another location</i>	Zamiejscowe ośrodki dydaktyczne <i>Teaching centres in another location</i>	Studenci ^a <i>Students^a</i>				Absolwenci ^{ab} <i>Graduates^{ab}</i>			
			ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	z ogółem na studiach <i>of total number on study forms</i>		ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	z ogółem na studiach <i>of total number on study forms</i>	
					stacjonarnych <i>full-time programmes</i>	niestacjonarnych <i>part-time programmes</i>			stacjonarnych <i>full-time programmes</i>	niestacjonarnych <i>part-time programmes</i>
OGÓŁEM TOTAL	10	–	10248	7118	5387	4861	2488	1871	1261	1227
lokalizacja według województw: <i>residence by voivodships:</i>										
Kujawsko-pomorskie	5	–	9789	6918	5302	4487	2423	1831	1261	1162
Małopolskie	1	–	55	13	–	55	–	–	–	–
Mazowieckie	1	–	31	23	–	31	14	12	–	14
Pomorskie	2	–	249	109	48	201	38	23	–	38
Wielkopolskie	1	–	124	55	37	87	13	5	–	13

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według województw — z roku akademickiego 2015/16.

U w a g a. Ponadto na terenie województwa kujawsko-pomorskiego funkcjonowały 5 filii i zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych (427 studentów i 107 absolwentów) uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem kujawsko-pomorskim.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b In the division by voivodship — from 2015/16 academic year.

N o t e. Moreover, in Kujawsko-Pomorskie voivodship there were 5 branches sections and basic organizational units in another location (427 students and 107 graduates) which headquarters were located outside the territory of Kujawsko-Pomorskie voivodship.

TABL. 25 (149). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b			
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females		
			O G Ó Ł E M	2005/06	88878	53619		44615
	2010/11	84551	52823	43483	27786	41068	25037	
	2015/16	61859	38184	38300	24762	23559	13422	
	2016/17	59309	36580	36858	23685	22451	12895	
Uniwersytety		32562	22254	27882	19191	4680	3063	Universities
Wyższe szkoły techniczne		252	16	–	–	252	16	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze		7795	3085	5708	2676	2087	409	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		2845	1541	671	310	2174	1231	Academies of economics
Wyższe szkoły artystyczne		554	290	554	290	–	–	Fine arts academies
Pozostałe szkoły wyższe		15301	9394	2043	1218	13258	8176	Others

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a — dziennych, b — wieczorowych, zaoczných i eksternistycznych.
a, b Data 2005/06 academic year concern: a — day study system, b — evening, weekend and extramural study system.

TABL. 26 (150). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b			
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females		
			O G Ó Ł E M	2005/06	19491	13142		8700
	2015/16	17590	12060	10445	7342	7145	4718	
	2016/17	16211	11116	9767	6907	6444	4209	
Uniwersytety		8914	6657	7360	5508	1554	1149	Universities
Wyższe szkoły techniczne		66	6	7	2	59	4	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze		2000	961	1481	833	519	128	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		782	503	140	86	642	417	Academies of economics
Wyższe szkoły artystyczne		193	111	193	111	–	–	Fine arts academies
Pozostałe szkoły wyższe		4256	2878	586	367	3670	2511	Others

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a — dziennych, b — wieczorowych, zaoczných i eksternistycznych.
a, b Data 2005/06 academic year concern: a — day study system, b — evening, weekend and extramural study system.

TABL. 27 (151). NAUCZYCIELE AKADEMICKY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym kobiety <i>of which females</i>				
O G Ó Ł E M	3684^c	4490	4018	4018	1582^c	1958	1799	1829	TOTAL
Profesorowie	894	1149	1110	1161	167	229	269	292	Professors
w tym z tytułem naukowym ^b	435	532	546	532	56	80	103	104	<i>of which titled only^b</i>
Docenci	17	38	23	17	4	11	8	6	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	1	–	–	–	–	–	–	–	<i>of which with scientific degree of habilitated doctor^d (HD)</i>
Adiunkci	1322	1836	1708	1691	551	866	855	855	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	117	148	275	283	30	49	103	111	<i>of which with scientific degree of habilitated doctor^d (HD)</i>
Asystenci	782	523	529	525	456	360	291	302	Assistant lecturers
Pozostali	669	844	648	624	404	492	376	374	Others

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 199. ^b Profesorowie zwyczajni i profesorowie nadzwyczajni (z tytułem naukowym profesora). ^c Bez szkół wyższych zawodowych

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 17 on page 199. ^b Professors and associate professors (with scientific title of professor). ^c Excluding higher vocational schools. ^d The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 28 (152). CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>		SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>		
O G Ó Ł E M	2005/06	101	53	26	13	TOTAL
	2010/11	317	184	36	20	
	2015/16	1053	575	192	111	
	2016/17	1270	668	.	.	
studia: stacjonarne		1171	612	178	103	<i>full-time programmes</i>
niestacjonarne		99	56	14	8	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety		562	317	67	41	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		81	32	13	1	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		469	219	53	33	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły artystyczne		31	20	28	17	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe		127	80	31	19	<i>Others</i>

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według form studiów i typów szkół — z roku akademickiego 2015/16.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study forms and type of school — from 2015/16 academic year.

TABL. 29 (153). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11	2015/16	2016/17	2014/15	2015/16	2010/11	2015/16	2016/17
	słuchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies^a</i>			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgrad- uate studies</i>		uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>		
OGÓŁEM TOTAL	6378	7136	7460	5231	5507	1149	1290	1273
w tym kobiety <i>of which females</i>	4773	5486	5825	3861	4250	641	741	775
Uniwersytety <i>Universities</i>	2712	1815	1760	1354	1262	1026	1127	1131
Wyższe szkoły techniczne <i>Technical universities</i>	173	–	–	–	–	–	–	–
Wyższe szkoły rolnicze <i>Agricultural academies</i>	394	163	102	181	145	117	147	125
Wyższe szkoły ekonomiczne <i>Academies of economics</i>	1145	1265	1357	1159	1129	–	–	–
Wyższe szkoły artystyczne <i>Fine arts academies</i>	93	62	49	2	54	6	16	17
Pozostałe szkoły wyższe <i>Others</i>	2221	3831	4192	2535	2917	–	–	–

^a Dla studiów trwających: do 1 roku — stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej — stan w dniu 31 XII.

^a For studies lasting: up to 1 year — as of beginning of the academic year, 1 year and longer — as of 31 XII.

TABL. 30 (154). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
W ROKU AKADEMICKIM 2016/17
POSTGRADUATE STUDIES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION IN THE
2016/17 ACADEMIC YEAR

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Stuchacze <i>Students</i>	Wydane świadectwa ^b <i>Certificates issued^b</i>	NARROW FIELD OF EDUCATION ^a
OGÓŁEM	7460	5507	TOTAL
Pedagogiczna	2718	2096	<i>Education</i>
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji związanych z edukacją	6	–	<i>Inter-disciplinary programmes or qualifications involving education</i>
Artystyczna	86	98	<i>Arts</i>
Humanistyczna (z wyłączeniem języków)	160	117	<i>Humanities (except languages)</i>
Językowa	113	45	<i>Languages</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b Z poprzedniego roku akademickiego.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b From the previous academic year.

TABL. 30 (154). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2016/17 (dok.)**
POSTGRADUATE STUDIES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION IN THE 2016/17 ACADEMIC YEAR (cont.)

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Sluchacze Students	Wydane świadczenia ^b Certificates issued ^b	NARROW FIELD OF EDUCATION ^a
O G Ó Ł E M (dok.)			T O T A L (cont.)
Społeczna	88	203	<i>Social and behavioural sciences</i>
Dziennikarstwa i informacji	89	44	<i>Journalism and information</i>
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji związanych z naukami społecznymi	20	17	<i>Inter-disciplinary programmes or qualifications involving social sciences</i>
Biznesu i administracji	2257	1572	<i>Business and administration</i>
Prawna	113	151	<i>Law</i>
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, administracją i prawem	99	77	<i>Inter-disciplinary programmes or qualifications related to conducting economic activity administration and law</i>
Biologiczna	46	–	<i>Biological and related sciences</i>
Nauk o środowisku	131	62	<i>Environment</i>
Fizyczna	19	–	<i>Physical sciences</i>
Technologii teleinformacyjnych	87	77	<i>Information and Communication Technologies (ICTs)</i>
Inżynieryjno-techniczna	21	81	<i>Engineering and engineering trades</i>
Architektury i budownictwa	58	44	<i>Architecture and construction</i>
Rolnicza	45	39	<i>Agriculture</i>
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji obejmujących rolnictwo, leśnictwo, rybactwo i weterynarię	14	–	<i>Inter-disciplinary programmes or qualifications involving agriculture, forestry, fisheries and veterinary</i>
Medyczna	752	342	<i>Health</i>
Opieki społecznej	167	115	<i>Welfare</i>
Usług dla ludności	73	36	<i>Personal services</i>
Higieny i bezpieczeństwa pracy	199	211	<i>Hygiene and occupational health services</i>
Ochrony i bezpieczeństwa	99	80	<i>Security services</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b Z poprzedniego roku akademickiego.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b From the previous academic year.

TABL. 31 (155). SZKOŁY DLA DOROSŁYCH
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates	
				ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
				Szkoły podstawowe Primary schools	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	4 1 1 1	2,0 2,0 2,0 1,0
Gimnazja Lower secondary schools	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	12 13 16 14	39,0 54,0 54,0 46,0	1032 1256 930 757	229 315 265 232	202 361 298 .	56 114 97 .
Zasadnicze szkoły zawodowe Basic vocational schools	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	7 9 – –	29,0 38,0 – –	585 714 – –	130 162 – –	159 205 – .	25 61 – .
Licea ogólnokształcące ^a General secondary schools ^a	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	128 143 127 119	476,0 521,6 482,0 436,0	12009 13728 11799 10832	5179 6783 5430 4902	3780 3810 3000 .	1901 2091 1530 .
Licea profilowane Specialized secondary schools	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	10 4 – –	39,0 112,0 – –	1121 1391 – –	537 717 – –	143 272 – .	71 177 – .
Technika ^b Technical secondary schools ^b	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	95 58 – –	278,0 171,4 – –	6388 2858 – –	2511 877 – –	2390 565 – .	899 186 – .

^{a, b} Łącznie z: ^a — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), ^b — technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2014/15).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^{a, b} Including: ^a — supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year), ^b — supplementary technical secondary schools (until the 2014/15 school year).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 32 (156). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Placówki	815	937	1040	1059	Establishments
miasta	295	382	476	500	urban areas
wieś	520	555	564	559	rural areas
Przedszkola	299	341	474	498	Nursery schools
w tym specjalne	1	7	6	8	of which special
miasta	216	247	334	353	urban areas
wieś	83	94	140	145	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	516	501	471	467	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	90	3	3	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	5	92	91	Pre-primary points

TABL. 32 (156). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE (dok.)**
PRE-PRIMARY EDUCATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Miejsca	31054	39264	50464	54118	Places
Przedszkola	31054	37247	48405	51916	Nursery schools
w tym specjalne	70	122	101	151	of which special
miasta	26611	31097	38391	41037	urban areas
wieś	4443	6150	10014	10879	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	81	47	47	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	1936	2012	2155	Pre-primary points
Dzieci	41347	51796	55813	63319	Children
miasta	29764	36260	37525	42841	urban areas
wieś	11583	15536	18288	20478	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	21006	16693	4248	17033	of which: aged 6
5 lat	8667	14381	21494	17812	aged 5
Przedszkola	30592	37336	41595	47803	Nursery schools
w tym specjalne	78	92	80	120	of which special
miasta	26375	31100	33112	38019	urban areas
wieś	4217	6236	8483	9784	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	11652	9058	2129	10210	of which: aged 6
5 lat	7749	10163	13713	13446	aged 5
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	10755	12870	12670	13734	Pre-primary sections of primary schools
w tym w wieku 6 lat	9354	7635	2102	6750	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	70	39	45	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	1520	1509	1737	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3—6 lat	490	601	.	738	3—6
3—5	317	527	776	728	3—5
6 lat	984	843	.	765	6
5 lat	414	706	963	844	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3—6 lat	363	435	592 ^a	556	3—6
6 lat	546	457	.	459	6
1 przedszkole	102	109	88	96	Nursery school
100 miejsc	99	100	86	92	100 places

^a Patrz uwagi ogólne ust. 25 na str. 201.

U w a g a. W roku szkolnym 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą, z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględnione wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes item 25 on page 201.

N o t e. In the 2010/11 school year excluding pre-primary education in the units performing health care activities, in which in the 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane o opiece zdrowotnej nie obejmują informacji dotyczących ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Dane o ochronie zdrowia — jeśli nie zaznaczono inaczej — od 2005 r. podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. — Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

3. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (jednolity tekst Dz. U. 2015 poz. 618), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale — ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, sanatoria i od 2014 r. oddziały opieki paliatywnej).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) — lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarów lub położnych;

- 2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarzy i położnej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1251);
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 464);
- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 581), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter do not include information concerning the health care in prisons.

2. The data concerning health care — since 2005 unless otherwise stated — are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration and until 2011 — the Internal Security Agency.

3. The basis of data presented in this chapter of the health care are provided by:

1) the Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (uniform text Journal of Laws 2015 item 618), replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Data presented in the chapter concerns the units performing health care activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals — general, psychiatric and health resorts, detoxification centres, addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, sanatoria and since 2014 palliative care wards).

Under that said law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) — doctors, dentists and nurses or midwives;

- 2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1251);
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text Journal of Laws 2015 item 464);
- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (uniform text Journal of Laws 2015 item 581), governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;
- 5) the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2016, item 879);

- ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 879);
- 6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (jednolity tekst Dz. U. 2013, poz. 757 z późn. zm.), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 1207);
- 7) ustawa z dnia 6 IX 2001 r. prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271 z późn. zm.).

4. Informacje o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych – od 2006 r., aptekach oraz od 2005 r. – domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywających staż.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną — również położnego.

5. Dane o lekarzach specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 I 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentyistów (Dz. U. 2013 poz. 26).

6. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

7. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

8. Dane o łóżkach w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

9. Dane o łóżkach w szpitalach ogólnych nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012 poz. 594). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, szczękową, neurochirurgię, kardiologię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów chorób wewnętrznych** — oddziały kardiologiczne; do **oddziałów zakaźnych** —

6) *the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (uniform text Journal of Laws 2013, item 757 with later amendments), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 — law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207);*

7) *the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 45, item 271 with later amendments).*

4. Information regarding medical personnel concerns persons employed in: units engaged health care activities, professional practices — since 2006, pharmacies and since 2005 — social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and the National Health Fund.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife — also as a male midwife.

5. Data on doctor specialists and dental specialists concerns doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 2 I 2013 on Doctors and Dentist Specializations (Journal of Laws 2013 item 26).

6. Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

7. Data on hospitals comprises health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

8. Data regarding beds in in-patient health care units concern permanent beds in-patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

9. Data regarding beds in general hospitals do not include day-time places in hospital wards and until 2007 — places (beds and incubators) for newborns.

In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (Journal of Laws 2012 item 594). In **surgical wards** there following are included: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **internal wards** — cardiology wards; in **communicable diseases wards**

oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** — oddziały pulmonologiczne; do **oddziałów psychiatrycznych** — oddziały leczenia uzależnień.

Dane o szpitalach psychiatrycznych nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

10. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

11. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

12. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, izby przyjęć, lotnicze pogotowie ratunkowe).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz. U. Nr 237 poz. 1420); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

13. Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony i są głównie usytuowane na terenach wiejskich.

14. Dane opracowano na podstawie wyników badań reprezentacyjnych, zgodnych z zaleceniami Eurostatu, „Europejskie Ankietowe Badanie Zdrowia”, którymi objęto w 2014 r. 28,8 tys. osób zamieszkałych w 12,2 tys. gospodarstw domowych, w 2009 r. — 41,8 tys. osób w 16,3 tys. gospodarstw domowych. Za 2004 r. są to wyniki badań „Stan zdrowia ludności Polski”, którymi objęto 43,0 tys. osób.

Wyniki badań zostały uogólnione na ludność zamieszkałą w gospodarstwach domowych według stanu w dniu 31 XII.

15. Dane o zachorowaniach podaje się według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), obowiązującej od 1997 r.

16. Dane o opiece nad dziećmi do lat 3 prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. (jednolity tekst Dz. U. 2015 poz. 1217), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka oraz od 2011 r. — klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

17. Karta Dużej Rodziny na mocy ustawy z dnia 5 XII 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 785) przysługuje, niezależnie od dochodów, rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- 1) poniżej 18 lat,

— *observation communicable diseases wards; in tubercular and pulmonary wards* — pulmonology wards; in *psychiatric wards* — addiction recovery wards.

Data regarding psychiatric hospitals do not include psychiatric wards in general hospitals.

10. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.

11. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

12. Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, admission rooms, medical air rescue).

Hospital emergency wards since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XI 2011 (Journal of Laws No. 237 item 1420); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

13. Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined and are located in rural areas.

14. Data was prepared on the basis of sample surveys according to Eurostat guidelines “The European Health Interview Survey”, which in 2014 included 28,8 thous. persons living in 12,2 thous. households and in 2009 — 41,8 thous. persons in 16,3 thous. households. The results for 2004 come from “The health status of population in Poland” survey, which covered 43,0 thous. persons.

The results surveys were generalized to the population living in households as of 31 XII.

15. Data regarding disease incidence are presented according to the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision), valid since 1997.

16. Data on childcare for children up to the age of 3 are presented according to the law dated 4 II 2011 (uniform text Journal of Laws 2015 item 1217). Childcare can be organized in the form of nurseries as well as since 2011 — children’s clubs or provided by day carer and nanny.

17. Large Family Card basis on the law dated 5 XII 2014 of Large Family Card (uniform text Journal of Laws 2016 item 785). The card can be obtained, regardless of the received income, by families with at least three children:

- 1) up to the age of 18,

2) poniżej 25 lat, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,

3) bez ograniczeń wiekowych w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności.

Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny (również rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka) spełniającej wymienione warunki. Posiadacze karty mają zapewnione zniżki, przede wszystkim, przy zakupie towarów i usług konsumpcyjnych.

18. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst Dz. U. 2017 poz. 697).

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

19. Dane o świadczeniach i dodatkach z programu „Rodzina 500+” prezentowane są na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 195).

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

20. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych — zapewnia dziecku: opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) specjalistycznej — organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) pracy podwórkowej (od 2012 r.) — realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) w połączonych formach (od 2012 r.), tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

21. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe — dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) **rodziny zastępcze:**

2) *up to the age of 25 in case when children learn at school or higher education institution,*

3) *without age limits in the case of children with a certificate of disability.*

The Card is issued free of charge to each member of the family (including foster family and foster home) meeting the conditions specified. The holders of the Card can take advantage of discounts while purchasing consumer goods and services.

18. Data concerning family support and foster care are presented according to the Law on Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (uniform text Journal of Laws 2017 item 697).

Family support shall be provided in the form of family assistant's services, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family, day-support centre or a specialist guidance.

19. Data on benefits and supplements under “Family 500+” programme are presented according to the Law on State Aid in Raising Children dated 11 II 2016 (Journal of Law item 195).

Benefit is financed from the state budget.

20. Day-support centre supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) *care centre, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres — provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,*
- 2) *specialist centre — organizes sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,*
- 3) *street work (since 2012) — carries out motivating and sociotherapeutic activities, conducted by a streetworker,*
- 4) *in a combination of the forms (since 2012) i.e. combining tasks of the general care, specialized and street work centres.*

21. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible — efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture, recreation and religious.

The forms of family foster care are the following:

- 1) **foster family:**

- a) spokrewnione,
 - b) niezawodowe — umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa),
 - c) zawodowe — umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa), wśród których funkcjonują również:
 - zawodowe specjalistyczne — umieszcza się w nich w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. 2014 Nr 382 z późn. zm.), małoletnie matki z dziećmi,
 - zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego — przyjmują dzieci na podstawie orzeczenia sądu w przypadku, gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 1390);
- 2) **rodzinne domy dziecka** — w tym samym czasie może w nich przebywać nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).

22. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:
 - a) interwencyjnego — zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
 - b) rodzinnego — wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
 - c) socjalizacyjnego — zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
 - d) specjalistyczno-terapeutycznego (od 2012 r.) — sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legi-

- a) *related,*
 - b) *non-professional — placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),*
 - c) *professional — placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) — among which there are also:*
 - *professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2014 No. 382 with later amendments), underage mothers with children,*
 - *professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2015, item 1390);*
- 2) **fosters homes** — placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

22. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

- 1) **care and education centre**, shall be run as:
 - a) *an intervention — provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,*
 - b) *a family — educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant,*
 - c) *a socialization — provides a child with full-time care and education, and fulfill its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,*
 - d) *a specialist therapy (since 2012) — provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and*

tymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** (od 2012 r.) — umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** (od 2012 r.) — umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

23. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, inne osoby prawne i osoby fizyczne.

Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 930).

24. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;

2) **regional care and therapy centre** (since 2012) — a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;

3) **pre-adoptive intervention centre** (since 2012) — a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster care. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

23. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, other legal persons as well as natural persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 930).

24. Data on social benefits are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfill a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. It may be given to a person or a family which incurred losses as a result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (157). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Lekarze	4813	5093	Doctors
w tym kobiety	2527	2722	of which women
Lekarze dentyści	733	746	Dentists
w tym kobiety	544	553	of which women
Farmaceuci	1367	1396	Pharmacists
w tym kobiety	1079	1094	of which women
Pielęgniarki	10690	10741 ^b	Nurses
Położne	1245	1254 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	1560	1618 ^d	Physiotherapists and rehabilitants
Diagności laboratoryjni ^e	697	658	Laboratory diagnosticians ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 230. ^{b-d} W tym magistry: ^b – pielęgniarstwa – 1910, ^c – położnictwa – 134, ^d – fizjoterapii i rehabilitacji – 1093. ^e Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes, item 4 on page 230. ^{b-d} Of which masters: ^b – of nursing – 1910, ^c – of midwifery – 134, ^d – of physiotherapy and rehabilitation – 1093. ^e Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (158). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a**

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
LEKARZE ZE SPECJALIZACJĄ OGÓLEM	3485	3648	DOCTOR SPECIALISTS TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:			of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	197	214	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	531	528	Surgery ^b
Chorób płuc	69	70	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	380	385	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	57	61	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	136	158	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	352	352	General practitioners
Medycyny pracy ^d	37	42	Occupational medicine ^d
Neurologii ^e	125	127	Neurology ^e
Okulistyki	118	125	Ophthalmology
Onkologii ^f	42	46	Oncology ^f
Otolaryngologii ^g	79	81	Otolaryngology ^g
Pediatry	232	242	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	203	230	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	143	144	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^h	145	149	Radiology and diagnostic imaging ^h

^a Ze specjalizacją II stopnia i z tytułem specjalisty; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 230. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej i szczękowej, kardiochirurgii oraz urologii i chirurgii naczyniowej. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^d Razem z lekarzami medycyny przemysłowej, medycyny morskiej i tropikalnej oraz medycyny transportu. ^{e-h} Również: ^e – neuropatologii, ^f – patologii onkologicznej oraz onkologii i hematologii. ^g – otorynolaryngologii, ^h – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a With grade II specialization or with title of specialist; see general notes, item 5 on page 230. ^b General, pediatric and thoracic surgery, orthopaedic and traumatology, orthopaedic and traumatology of locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic and maxillofacial surgery, cardiosurgery as well as urology and vascular surgery. ^c Including children's specialists. ^d Including physicians of occupational medicine, marine and tropical medicine and transport medicine. ^{e-h} Also: ^e – neuropathology, ^f – oncological pathology, children's oncology and haematology, ^g – oto-rhino-laryngology, ^h – oncological radiotherapy and children's radiology.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 2 (158). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
LEKARZE SPECJALIŚCI w % ogółu lekarzy	72,4	71,6	SPECIALISTS in % of total doctors
LEKARZE DENTYŚCI OGÓLEM	177	176	DENTISTS OF TOTAL
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:			<i>of which dentists with specialization</i>
Chirurgii stomatologicznej	25	26	<i>Oral surgery</i>
Chirurgii szczękowo-twarzowej	12	10	<i>Maxillo-facial surgery</i>
Ortodoncji	38	40	<i>Orthodontics</i>
Periodontologii (paradontologii)	9	10	<i>Periodontology (paradontics)</i>
Protetyki stomatologicznej	43	42	<i>Dental prosthetics</i>
Stomatologii dziecięcej	14	14	<i>Children's dentistry</i>
Stomatologii zachowawczej	35	34	<i>Restorative dentistry</i>
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ w % ogółu lekarzy dentyistów)	24,1	23,6	DENTAL SPECIALISTS (in % of total dentist)

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 230.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 5 on page 230.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (159). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	818	834	<i>Out-patients departments (as of 31 XII)</i>
miasta	601	612	<i>urban areas</i>
wieś	217	222	<i>rural areas</i>
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	345	332	<i>Medical practices^b (as of 31 XII)</i>
miasta	272	264	<i>urban areas</i>
wieś	73	68	<i>rural areas</i>
Porady udzielone ^c w tys.	17023,3	17108,6	<i>Consultations provided^c in thous.</i>
miasta	14215,8	14251,1	<i>urban areas</i>
wieś	2807,4	2857,6	<i>rural areas</i>
lekarskie	15411,2	15476,3	<i>doctors</i>
w tym specjalistyczne	5828,2	5861,4	<i>of which specialized</i>
stomatologiczne	1612,0	1632,3	<i>stomatological</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 229. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

^a See general notes, item 2 on page 229. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and the Central Statistical Office.

TABL. 4 (160). STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII FACILITIES — as of 31 XII			
Szpital ogólny ^b	43	40	General hospitals ^b
Szpital psychiatryczny	1	1	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	1	1	Detoxification centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	24	25	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	11	11	Nursing homes ^c
Hospicja	2	2	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	7	7	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe:			Health resort treatment:
sanatoria	24	22	sanatoria
szpitale	8	7	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII			
Szpital ogólny ^d	9846	9860	General hospitals ^d
Szpital psychiatryczny	475	475	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	128	128	Detoxification centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	1153	1190	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	458	450	Nursing homes ^c
Hospicja	52	52	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	100	106	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe:			Health resort treatment:
sanatoria	5036	5486	sanatoria
szpitale	1920	1879	hospitals
LECZENIE IN-PATIENTS			
Szpital ogólny ^e	384013	388856	General hospitals ^e
Szpital psychiatryczny	5344	5291	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	840	772	Detoxification centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	2257	2217	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	1173	1032	Nursing homes ^c
Hospicja	642	643	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	1742	1570	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze ^f :			Health resort treatment patients ^f :
w sanatoriach	99377	108395	in sanatoria
w szpitalach	30407	30752	in hospitals

^a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 229. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 230. ^c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^d Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. ^e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^f Ponadto 11352 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a Excluding See general notes, item 2 on page 229. ^b See general notes, item 7 on page 230. ^c Including psychiatric types facilities. ^d Including beds and incubator for newborns. ^e Excluding inter-ward patient transfer. ^f Moreover 11352 health resort patients were treated as out-patient.

Source: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health and Ministry of Interior, in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (161). SZPITALA OGÓLNE^a
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	43	40	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	9846	9860	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	47,2	47,3	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:			of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	1612	1671	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	545	570	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	2280	2269	Surgical
Pediatrycznych	719	684	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	1030	1026	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	251	226	Oncological
Intensywnej terapii	185	193	Intensive therapy
Zakaźnych	239	276	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	463	463	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	91	95	Dermatological
Neurologicznych	399	404	Neurological
Psychiatrycznych	653	566	Psychiatric
Leczeni w tys.	406,4	413,9	In-patients in thous.
w tym na oddziałach:			of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	77,3	80,1	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	30,9	31,6	of which cardiological ^b
chirurgicznych	103,1	105,4	surgical
pediatrycznych	29,9	27,4	paediatric
ginekologiczno-położniczych	51,1	49,6	gynaecological-obstetric
onkologicznych	16,8	17,7	oncological
intensywnej terapii	4,5	5,5	intensive therapy
zakaźnych	9,9	11,4	communicable
gruźlicy i chorób płuc	17,7	17,5	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	3,3	3,8	dermathological
neurologicznych	17,2	17,5	neurological
psychiatrycznych	7,4	6,2	psychiatric
Wypisani w tys.	371,1	375,2	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	8,7	9,0	Deaths in thous.
Leczeni ^c na: 10 tys. ludności	1839	1865	In-patients ^c per: 10 thous. population
1 łóżko ^d	39,6	40,0	bed ^d
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,6	5,4	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	230	228	Average bed use in days

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 230 oraz ust. 9 na str. 230. ^b Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. ^c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^d Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 7 on page 230 and item 9 on page 230. ^b Including intensive cardiological care wards. ^c Excluding inter-ward patient transfer. ^d Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (162). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**

Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego ..	39	88	87	87	Ambulance emergency rescue teams
podstawowe	x	53	56	56	basic
specjalistyczne	x	35	31	31	specialization
Szpitalne oddziały ratunkowe	11	13	10	10	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	11	11	13	13	Admission rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					Calls to the occurrence places ^d :
w tysiącach	186,7	170,0	187,6	183,8	in thousands
na 1000 ludności	90,3	81,0	89,9	88,2	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					Person who received health care benefits in the place of occurrence ^d :
w tysiącach	188,2	172,5	188,8	185,8	in thousands
w tym:					of which:
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat	18,9	12,8	13,8	13,6	children and youth up to 18 years of age
w wieku 65 lat i więcej	.	72,2	77,3	76,0	aged 65 and more
na 1000 ludności	91,0	82,2	90,5	89,1	per 1000 population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 231. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. ^d W ciągu roku.

^a See general notes, item 12 on page 231. ^b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d During the year.

TABL. 7 (163). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Apteki	541	527	607	630	Pharmacies
w tym prywatne	537	525	605	627	of which private
w tym na wsi	81	85	92	94	of which in rural areas
Punkty apteczne	76	76	87	84	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	75	75	86	84	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3352	3480	3006	2919	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	5100	5171	4731	4745	of which in rural areas
1 aptekę	3823	3982	3437	3308	pharmacy
w tym na wsi	9823	9734	9153	8985	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	968	999	1248	1280	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 231.

^a See general notes, item 13 on page 231.

TABL. 8 (164). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	5	5	5	5	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	31,4	36,6	35,3	34,4	Blood donors in thous.
w tym honorowi	31,3	36,6	35,3	34,4	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	54,7 ^c	65,7	67,5	67,0	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^d w tys.	59,8 ^e	73,3	76,1	77,4	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^d in thous.

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. ^b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej, równej 450 ml. ^d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. ^e Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c Blood taken in units of whole blood, equals 450 ml. ^d One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. ^e Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (165). **OCENA STANU ZDROWIA LUDNOŚCI**
PERCEIVED HEALTH STATUS OF POPULATION

STAN ZDROWIA HEALTH STATUS	Ogółem Total			W wieku lat At the age of					
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	0–14	15–29	30–49	50–69	70 i więcej and more	
	w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku in % of total population of given sex and age group								
Bardzo dobry i dobry Very good and good	2004	62,2	65,9	59,3	90,4	87,3	64,1	28,4	14,8
	2009	65,3	67,4	63,5	92,7	90,6	70,8	38,6	17,4
	2014	65,2	67,6	63,1	90,7	91,5	74,7	38,1	17,8
Taki sobie, ani dobry ani zły Fair	2004	27,1	25,4	28,5	8,8	10,3	28,6	51,9	43,5
	2009	25,1	23,2	26,7	5,8	9,4	24,4	44,7	43,5
	2014	24,9	21,9	27,5	7,0	7,4	21,2	45,1	43,7
Zły i bardzo zły Bad and very bad	2004	10,7	8,8	12,2	0,8	2,4	7,4	19,7	41,8
	2009	9,6	9,4	9,8	1,5	0,0	4,8	16,7	39,1
	2014	9,9	10,5	9,4	2,3	1,2	4,1	16,8	38,5

TABL. 10 (166). **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WAGI CIAŁA^a**
POPULATION AT THE AGE OF 15 AND MORE BY BODY WEIGHT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			W wieku lat At the age of			
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	15–29	30–49	50–69	70 i więcej and more
	w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku ^a in % of total population of given sex and age group ^a						
Niedowaga 2004	4,1	1,3	6,6	10,1	1,7	0,8	2,8
Underweight 2009	2,6	1,3	3,6	5,5	2,1	1,4	0,7
2014	3,9	1,6	5,8	8,0	3,6	1,9	2,8
W normie 2004	52,4	49,4	55,2	75,2	53,4	31,7	34,9
Normal 2009	45,3	36,8	52,2	66,5	46,6	32,9	31,2
2014	44,4	35,0	52,3	63,9	45,6	35,9	27,8
Nadwaga 2004	31,2	36,2	26,6	12,4	32,7	45,4	45,4
Overweight 2009	36,1	43,8	29,9	23,0	37,2	42,2	43,8
2014	35,6	44,6	28,1	21,9	37,6	38,6	46,9
Otyłość 2004	12,3	13,1	11,6	2,4	12,3	22,0	16,9
Obesity 2009	16,0	18,1	14,4	5,0	14,1	23,4	24,3
2014	16,1	18,8	13,8	6,1	13,2	23,7	22,5

^a Wagę ciała opracowano na podstawie wskaźnika masy ciała (BMI) obliczonego przez podzielenie wagi ciała (w kilogramach) przez wzrost (w metrach do kwadratu) i podano według grup: otyłość – 30,0 i więcej, nadwaga – od 25,0 do 29,99, w normie – od 18,5 do 24,99, niedowaga – poniżej 18,5.

^a Body weight was presented on the basis of body mass index (BMI), calculated by dividing the body weight in kilograms by square of the height in metres and was presented by the following groups of BMI values: obesity – 30,0 and more, overweight – 25,0-29,99, normal – 18,5-24,99, underweight – less than 18,5.

TABL. 11 (167). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	424	386	297	279	20,5	18,4	14,2	13,4	Tuberculosis
Tężec	–	–	–	–	x	x	x	x	Tetanus
Krztusiec	172	43	450	559	8,3	2,0	21,6	26,8	Whooping cough
Odra	–	–	1	1	x	x	0,05	0,05	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A	2	5	2	3	0,10	0,24	0,1	0,1	type A
typ B	126	113	332	273	6,1	5,4	15,9	13,1	type B
typ C	221	190	469	417	10,7	9,1	22,5	20,0	type C
Różyczka	731	208	143	59	35,4	9,9	6,8	2,8	Rubella
AIDS ^a	7	5	3	1	0,34	0,24	0,14	0,05	AIDS ^a
Salmonellozy	1389	622	451	509	67,2	29,6	21,6	24,4	Other salmonella infections

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^a Preliminary data because of specific features of the disease.

Source: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 11 (167). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA (dok.)**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

CHOROBY	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Czerwonka bakteryjna	1	11	2	–	0,05	0,52	0,1	x	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	141	22	41	25	6,8	1,0	2,0	1,2	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^a	1214	1306	2205	1699	302,0	274,3	569,0	441,5	Acute diarrhoea in children under 2 years ^a
Szkarlatyna (płonica)	695	920	2060	1252	33,6	43,8	98,7	60,1	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	65	57	56	61	3,1	2,7	2,7	2,9	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	88	52	52	44	4,3	2,5	2,5	2,1	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	7	10	10	16	0,34	0,48	0,48	0,77	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	7687	174	190	104	371,8	8,3	9,1	5,0	Mumps
Włośnica	7	–	–	–	0,34	x	x	x	Trichinellosis
Grypa ^b	28182	15647	252920	280272	1363,0	745,5	12114,7	13445,4	Influenza ^b
Choroby weneryczne	50	83	87	81	2,4	4,0	4,2	3,9	Venereal diseases
Szczepieni przeciw wściekliznie	359	398	455	456	17,4	19,0	21,8	21,9	Rabies vaccinations

^a Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^b Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^a Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^b Including influenza-like illness.

Source: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 12 (168). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**

Stan w dniu 31 XII

NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Żłobki	17	17	60	68	Nurseries
w tym publiczne	17	17	22	24	of which public
Oddziały żłobkowe w przedszkolach	6	5	4	3	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	x	x	16	23	Children's clubs
w tym publiczne	x	x	1	2	of which public
Miejsca w tys.					Places in thous.
w żłobkach	1,1	1,3	2,7	3,0	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	x	0,3	0,4	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku) w tys.					Children staying (during the year) in thous.
w żłobkach	2,1	2,4	4,2	4,5	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	x	0,3	0,4	in children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	31,7	31,6	86,1	95,6	Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	14,1	19,2	48,8	55,9	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	80,0	107,8	90,5	92,4	per 100 places

^a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a In 2005 including weekly nurseries; places and children – including nursery wards.

TABL. 13 (169). **WSPIERANIE RODZINY W 2016 R.**
FAMILY SUPPORT IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze ^a :		<i>Child-raising benefit^a:</i>
przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie	140640	<i>average monthly number of families receiving benefit</i>
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie	214645	<i>average monthly number of children to which families receive benefits</i>
wypłaty świadczenia w tys. zł	962834,5	<i>benefit payments in thous. zł</i>
Dodatek wychowawczy ^a :		<i>Child-rising supplement^a:</i>
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymują dodatek	2665	<i>average monthly number of children to which foster families and foster homes receive benefits</i>
wypłaty świadczenia w tys. zł	11845,5	<i>benefit payments in thous. zł</i>
Dodatek do zryczałtowanej kwoty ^a :		<i>Lump sum supplement^a</i>
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego otrzymują dodatek	57	<i>average monthly number of children to which family care and education centres receive benefits</i>
wypłaty świadczenia w tys. zł	255,4	<i>benefit payments in thous. zł</i>
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny	16706	<i>Family Large Family Card holder</i>

a W ramach programu "Rodzina 500+": dane dotyczą okresu od 1 IV do 31 XII.

a Within the "Family 500+" programme; data concern the period – 1 IV-31 XII.

TABL. 14 (170). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) centres (as of 31 XII)				wychowankowie w tys. residents in thous.				
O G Ó Ł E M	282	251	238	210	13,2	11,6	9,1	5,1	TOTAL
Opiekuńcze	232	198	178	164	11,0	8,2	6,5	4,1	General care
Specjalistyczne	50	53	40	32	2,2	3,5	1,5	0,8	Specialized
Praca podwórkowa	–	–	1	1	–	–	0,0	0,0	Street work
W połączonych formach	–	–	19	13	–	–	1,1	0,2	In a combination of the forms

TABL. 15 (171). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**

Stan w dniu 31 XII

FAMILY FOSTER CARE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2211	2118	2118	2136	Foster families
Spokrewnione	1922	1786	1373	1371	Related
dzieci ^b	2408	2262	1741	1752	children ^b
Niezawodowe	261	256	632	654	Non-professional
dzieci ^b	359	349	848	892	children ^b
Zawodowe ^c	28	76	113	111	Professional ^c
dzieci ^b	93	277	311	306	children ^b
Rodzinne domy dziecka	–	–	28	35	Foster homes
dzieci ^d	–	–	167	219	children ^d

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. – w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 up to the age of 18, since 2012 up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

TABL. 16 (172). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers			
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII							
Placówki opiekuńczo- wychowawcze	41	46	69	69	1266	1281	1235	1143 ^b	229	138	134	88
Care and education centres interwencyjne	2	–	4	4	88	–	90	76	25	–	29	14
rodzinne	14	16	13	11	96	119	89	72	3	–	1	1
socializacyjne	23	21	48	51	970	673	942	914	171	57	62	44
łączące zadania placówek ^c ... combining tasks of the centres ^c	2	9	4	3	112	489	114	81	30	81	42	29

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 232. ^b W tym 59 wychowanków w wieku 0–3 lata i 66 w wieku 4–6 lat oraz 25 sierot i 133 niepełnosprawnych. ^c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

^a See general notes, item 19 on page 232. ^b Of which 59 residents at age 0–3 and 66 at age 4–6, 25 orphans and 133 disabled. ^c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 17 (173). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	73	70	70	68	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b :					Places ^b :
ogółem	5621	5133	5226	4973	total
na 10 tys. ludności	27,2	24,5	25,1	23,9	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b :					Residents ^b :
ogółem	5375	4945	5044	4788	total
w tym kobiety	2384	2133	2170	1979	of which women
w tym do 18 lat	373	204	172	111	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	1883	1566	1613	1387	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	26,0	23,6	24,2	23,0	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	201	303	355	406	Persons awaiting a place

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b Including branches.

TABL. 18 (174). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	73	70	70	68	Homes and facilities (excluding branches)^b
w których mogą przebywać:					in which may be:
osoby w podeszłym wieku	10	10	12	12	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	14	14	13	12	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	10	11	11	11	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	3	4	4	4	children and young mentally retarded

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. ^c Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. ^c Including branches.

TABL. 18 (174). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b (dok.)					Homes and facilities (excluding branches)^b (cont.)
przewlekłe psychicznie chorzy	10	11	12	12	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	1	1	2	3	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	5	3	4	3	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	20	17	15	15	homeless
inne osoby	–	2	2	2	other persons
Mieszkańcy w domach i zakładach^c	5375	4945	5044	4788	Residents in homes and facilities^c
dla:					for:
osób w podeszłym wieku	719	713	883	691	aged persons
przewlekłe somatycznie chorych	1147	986	950	791	chronically ill with somatic disorders
dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1027	869	829	831	mentally retarded
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	176	213	217	215	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorych	1032	1023	1010	1150	chronically mentally ill
niepełnosprawnych fizycznie	81	80	88	88	physically handicapped
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	65	22	43	18	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomnych	1128	1030	1014	997	homeless
innych osób	–	9	10	7	other persons

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. ^c Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. ^c Including branches.

TABL. 19 (175). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający Beneficiaries	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	200799	203799,6	T O T A L
2005	200799	203799,6	
2010	157492	243307,2	
2015	135570	287940,0	
2016	121938^b	283639,7	
Pomoc pieniężna	124250	214501,6	Material assistance
w tym:			of which:
Zasiłek stały	12165	60029,0	Permanent benefit
Zasiłek okresowy	43839	102114,7	Temporary benefit
Zasiłek celowy	67905	51234,9	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	154	606,0	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna	55007	69138,1	Non-monetary assistance
w tym:			of which:
Schronienie	1091	3302,2	Shelter
Posiłek	45556	25510,5	Meals
Ubranie	295	60,8	Clothing
Sprawienie pogrzebu	320	682,1	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	7620	39523,9	Attendance services and specialized attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	119	55,4	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 22 na str. 233. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Ź r ó d ł o: dane Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a See general notes, item 22 on page 233. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

S o u r c e: data of Kujawsko-Pomorskie Voivodship Office.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** — o objętości od 5 do 48 stron.

Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne — fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) — to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen, tj.:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów,
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność sceniczną **zespołów pieśni i tańca**,
- działalność **rozrywkową estradową**.

6. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła,

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. A **book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while a **pamphlet** contains from 5 to 48 pages.

These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute **the collection** of public libraries.

Reader/borrower (user actively borrowing books) — a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

4. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

5. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, distinguished in terms of their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed, i.e.:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances,
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**,
- the concert activity of **song and dance ensembles**,
- **entertainment activities**.

6. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive magnetic tape and digital).

taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo; nośnik cyfrowy).

Wśród kin stałych wyróżnia się: **minipleksy** — posiadające od 3 do 7 sal i **multipleksy** — posiadające 8 sal i więcej.

7. Dane o abonentach radiowych i telewizyjnych dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odborników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin turystyka – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż 1 rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadające 10 i więcej miejsc noclegowych; do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych).

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościńce).

Pozostałe obiekty obejmują: domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, hostele, zakłady uzdrowiskowe, pokoje gościnne, kwatery agroturystyczne i pozostałe niesklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki rekreacyjno-sportowe itp.).

3. W informacjach o obiektach i miejscach noclegowych turystyki nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub **pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę

*Among indoor cinemas one can distinguish **mini-plexes** — equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** — equipped with 8 screens and more.*

***7. Data regarding radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g. disabled war and military veterans).*

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in their vehicles.

Tourism

1. Tourism, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

2. Tourist accommodation establishments include hotels and similar facilities and other facilities (since 2011 with 10 and more bed places; until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Hotels and similar facilities covers hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

Other facilities covers: excursion hostels, shelters, youth hostels, school youth hostels, holiday centres, holiday youth centres, training-recreational centres, creative arts centres, complexes of tourist cottages, camping sites, tent camp sites, hostels, health establishments, rooms for rent, agrotourism lodgings and other non-classified (e.g. student dormitories, boarding schools and recreational centres, etc.).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

4. Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall

miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

6. Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych obejmują wszystkie zakłady i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadłodajnie itp.; do punktów gastronomicznych — także smażalnie, pialnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Informacje o klubach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

2. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku Polskiego Związku Sportu Niepełnosprawnych „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

Informacje dotyczące **klubów sportowych** (tabl. 16 i 17) podaje się łącznie z uczniowskimi i wyznaniowymi klubami sportowymi.

3. W kategoriach ćwiczący w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 16) oraz ćwiczących, trenerzy i instruktorzy sportowi według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 17) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

4. W statystyce obiektów sportowych przyjęto następujące rozwiązania:

- boiska znajdujące się w płycie głównej stadionu nie są wykazywane ponownie jako boiska do gier wielkich,
- boiska, na których można przeprowadzić kilka różnych gier (np. koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną) wykazywane są raz, jako boiska uniwersalne-wielozadaniowe,
- boiska kryte, znajdujące się w halach sportowych lub salach gimnastycznych nie są wyka-

mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

5. Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to the country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

6. Catering establishments in tourist accommodation establishments include all catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities also include cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets — also include fry houses, drink bars, ice cream parlours and snack-bars.

Sport

1. Information regarding sports clubs has been compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.

2. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs") and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.

Information concerning **sports clubs** (tables 16 and 17) are given together with student and religious sports clubs.

3. In the category of persons practising sports in physical education organizations (table 16) as well as persons practising sports, coaches and sports instructors according to sports fields and kinds of sports in sports clubs (table 17) one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports practised or taught.

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors; depending on age various age groups are applied for individual sports.

4. In the statistics concerning sports objects the following was assumed:

- sports fields located on the main surface of the stadium are not recognized again as sports fields for big games,
- sports fields on which several different games can be played (e.g. basketball, volleyball, handball) are recognized once as universal and multi-purpose sports fields,
- indoor sports fields located in sports halls or gyms are not recognized separately but treat-

zywane oddzielnie, lecz traktowane jako hale sportowe lub sale gimnastyczne w zależności od typu obiektu, w którym się znajdują.

Liczba stadionów podana jest łącznie z deklarowanymi obiektami nie spełniającymi wymogów stadionów, np. widowni.

Dane dotyczące ścieżek rowerowych obejmują ścieżki rowerowe służące głównie do celów komunikacyjnych, a nie turystycznych, tzw. szlaków rowerowych (np. położonych w lesie) czyli: samodzielnych dróg dla rowerów (położonych w pasie drogi); dróg wydzielonych z jezdni; dróg wydzielonych z chodnika; dróg zawartych w ciągach pieszo-rowerowych. Uwzględniają one łączną długość ścieżek rowerowych będących w obszarze właściwości gminy, starostwa i urzędu marszałkowskiego.

Informacje o obiektach dostosowanych dla osób niepełnosprawnych uwzględniają obiekty dostosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo lub o innym niż ruchowy rodzaj niepełnosprawności (np. głusi, niewidomi).

ed as sports halls or gyms, depending on the type of facility where they are located.

The number of stadiums includes declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating.

Data concerning cycle paths include bike paths mainly used for communication purposes, without tourist bike trails (eg. located in the forest), namely: self-roads for bicycles (located on the way-sides); paths separated from the roadway; roads separated from the sidewalk; roads included in passageways for pedestrians and cyclists. The total length of cycle paths which are respectively in the area of competence of gminas, powiats and the marshal's office is taken into account.

Information about facilities adapted for disabled guests include facilities adapted for people with reduced mobility or other than motor disability (eg. the deaf or the blind).

Kultura
Culture

TABL. 1 (176). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	liczba tytułów		number of titles		
OGÓŁEM	771	1120	1101	1003	TOTAL
Wydawnictwa naukowe	419	622	516	451	<i>Scientific publications</i>
Podręczniki dla szkół wyższych	57	36	23	29	<i>University textbooks</i>
Wydawnictwa zawodowe	17	21	27	32	<i>Professional publications</i>
Podręczniki szkolne	28	40	18	21	<i>School textbooks</i>
Wydawnictwa popularne	144	222	273	190	<i>Popular science</i>
Literatura piękna	106	179	244	280	<i>Belles-lettres</i>
w tym dla dzieci i młodzieży	5	13	89	104	<i>of which for children and youth</i>

^a Według miejsca wydania.

Źródło: Biblioteka Narodowa.

^a According to published place.

Source: National Library.

TABL. 2 (177). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	liczba tytułów		number of titles		
OGÓŁEM	249	289	264	272	TOTAL
ukazujące się:					<i>published as specified:</i>
w tygodniu:					<i>weekly:</i>
6–2 razy	3	3	3	4	<i>6–2 times</i>
1 raz	8	15	16	25	<i>once</i>
w miesiącu:					<i>monthly:</i>
3–2 razy	5	5	6	5	<i>3–2 times</i>
1 raz	56	50	53	54	<i>once</i>
1 raz:					<i>once:</i>
na 2 miesiące	28	28	19	18	<i>bimonthly</i>
w kwartale	63	82	66	70	<i>quarterly</i>
w półroczu	11	24	24	25	<i>half-yearly</i>
w roku	23	44	33	28	<i>yearly</i>
nieregularnie	52	38	44	43	<i>irregularly</i>

^a Według miejsca wydania.

Źródło: Biblioteka Narodowa.

^a According to place of publication.

Source: National Library.

TABL. 3 (178). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	464	443	421	414	Libraries (as of 31 XII)
w tym na wsi	290	277	263	258	of which in rural areas
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII) ...	175	142	126	133	Library service points (as of 31 XII)
w tym na wsi	95	65	39	43	of which in rural areas
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	7750,6	7609,8	7307,7	7273,4	Collection (as of 31 XII) in thous. vol.
w tym na wsi	3050,3	3053,3	2882,7	2856,7	of which in rural areas
Czytelnicy ^a w tys.	362,5	303,5	272,8	259,8	Borrowers ^a in thous.
w tym na wsi	102,3	85,0	81,4	79,8	of which in rural areas
Wypożyczenia ^{ab} :					Loans ^{ab} :
w tysiącach woluminów	6874,7	5569,2	5326,8	5213,3	in thousands volumes
w tym na wsi	2047,3	1629,4	1531,4	1500,8	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	19,0	18,4	19,5	20,1	per borrower in vol.
w tym na wsi	20,0	19,2	18,8	18,8	of which in rural areas

^a Łącznie z punktami bibliotecznymi, które w latach 2015 i 2016 przyporządkowano w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. ^b W latach 2005 i 2010 bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

^a Including library service points which in 2015 and 2016 assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. ^b In 2005 and 2010 excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (179). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	26	29	38	40	Museums with branches ^a
Muzealia ^a w tys.	629,9	757,1	808,3	812,6	Museum exhibits ^a in thous.
Wystawy czasowe:					Temporary exhibitions:
własne ^b	130	147	191	180	own ^b
obce ^c	102	88	89	83	exterior ^c
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	685,9	797,4	1065,2	1222,8	Museum and exhibition visitors in thous.
w tym młodzież szkolna ^d	247,9	224,5	192,8	301,9	of which primary and secondary school students ^d

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W kraju. ^c Krajowe i z zagranicy. ^d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

^a As of 31 XII. ^b In Poland. ^c Domestic and foreign. ^d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (180). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	11	12	13	14	11	3	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	225	203	273	242	196	46	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy	20	13	18	13	13	–	of which foreign
Ekspozycje ^a	236	206	280	248	202	46	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	95,4	167,5	159,9	192,1	188,2	3,9	Visitors in thous.

^a W kraju.

^a In Poland.

TABL. 6 (181). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seating in fixed halls ^a	Przedsta- wienia i koncerty ^b Perform- ances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thous.	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne	2005 7	4687	2410	594,4	Theatres and music institution
2010 9	4791	3291	662,9		
2015 9	5262	3139	671,2		
2016 10	5202	3590	714,7		
Teatry	8	3442	1584	349,4	Theatres
dramatyczne	4	1906	906	205,1	
lalkowe	3	733	546	62,9	puppet
Teatry muzyczne	1	803	132	81,4	Music theatres
Filharmonie	1	880	1429	237,8	Philharmonic halls
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry	1	880	565	116,4	Symphonic and chamber orchestras, choirs
Zespoły pieśni i tańca	–	–	12	11,1	Song and dance ensembles
Przedsiębiorstwa estradowe	2005 –	x	–	–	Entertainment enterprises
2010 –	x	–	–		
2015 1	x	350	53,5		
2016 1	x	250	50,3		

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa; łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

^a As of 31 XII. ^b Data concern activity performed in voivodship area; including outdoor events.

TABL. 7 (182). **CENTRA KULTURY^a, DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**
Stan w dniu 31 XII
CENTRES OF CULTURE^a, CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS,
COMMUNITY CENTRES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Instytucje	181	199	221	215	73	142	Institutions
centra kultury	.	.	21	23	18	5	centres of culture
domy kultury	53	47	33	32	18	14	cultural establishments
ośrodki kultury	68	73	70	67	21	46	cultural centres
kluby	21	16	16	16	15	1	clubs
świetlice	39	63	81	77	1	76	community centres
Pracownie specjalistyczne	225	252	351	374	229	145	Specialised workshops
Imprezy ^b	10673	9951	10394	10969	7600	3369	Events ^b
Uczestnicy imprez ^b w tys.	1472,8	1416,3	1583,5	1512,3	1201,3	311,0	Event participants ^b in thous.
Kursy ^b	244	202	308	292	182	110	Courses ^b
Absolwenci kursów ^b	4014	2953	4130	4567	3152	1415	Course graduates ^b
w tym dzieci i młodzież szkolna ^c	1753	1537	2893	2956	1979	977	of which primary and second- ary school students ^c
Grupy (zespoły) artystyczne Członkowie grup (zespołów) artystycznych	866	947	694	728	475	253	Artistic groups (ensembles) Members of artistic groups (ensembles)
w tym dzieci i młodzież szkolna ^c	12878	13655	10594	11404	7574	3830	of which primary and second- ary school students ^c
Koła (kluby/sekcje)	7830	8236	7145	7985	5439	2546	Groups (clubs/sections)
Członkowie kół (klubów/ sekcji)	720	995	1123	1149	644	505	Members of groups (clubs/sections)
w tym dzieci i młodzież szkolna ^c	13673	17452	24677	25403	15287	10116	of which primary and second- ary school students ^c

^a W latach 2005-2014 ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury. ^b W ciągu roku. ^c Do 2013 r. dzieci i młodzież w wieku poniżej 15 lat.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

^a In 2005-2014 presented among cultural establishments and cultural centres. ^b During the year. ^c Until 2013 children and youth below the age of 15.

Note. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 8 (183). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	20	17	17	17 ^a	Cinemas (as of 31 XII)
w tym w miastach	20	17	17	17	of which urban areas
w tym multiplexy	2	3	4	4	of which multiplexes
Sale projekcyjne					Screens
(stan w dniu 31 XII)	41	55	72	72	(as of 31 XII)
w tym w miastach	41	55	72	72	of which urban areas
w tym multiplexy	22	35	42	43	of which multiplexes
Miejsca na widowni					Seats in fixed cinemas
(stan w dniu 31 XII) w tys.	9795	11860	14156	14246	(as of 31 XII) in thous.
w tym w miastach	9795	11860	14156	14246	of which urban areas
w tym multiplexy	4653	6927	8014	8154	of which multiplexes
Seanse	41728	80972	108978	118564	Screenings:
w tym w miastach	41728	80972	108978	118564	of which urban areas
w tym multiplexy	32002	65602	71843	73515	of which multiplexes
na 1 kino	2086	4763	6410	6974	per cinema
Widzowie	1003992	1761544	2195164	2557276	Audience:
w tym w miastach	1003992	1761544	2195164	2557276	of which urban areas
w tym multiplexy	787730	1447339	1328113	1534147	of which multiplexes
na 1 kino	50200	103620	129127	150428	per cinema
na 1 seans	24	22	20	22	per screening

^a W tym 3 minipleksy.

^a Of which 3 miniplexes.

TABL. 9 (184). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	254584	308654	283212	245338	T O T A L
Na 1000 ludności	123	147	136	118	Per 1000 population

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

S o u r c e: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 10 (185). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tysiącach in thousands				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi ...	530,3	413,0	409,2	407,6	256	197	196	196	Radio subscribers
miasta	370,5	290,6	287,6	286,1	291	229	231	231	urban areas
wieś	159,8	122,4	121,7	121,5	201	148	144	144	rural areas
Abonenci telewizyjni	511,6	400,0	395,0	393,3	247	191	189	189	Television subscribers
miasta	355,9	280,3	276,3	274,8	280	221	222	222	urban areas
wieś	155,7	119,6	118,7	118,4	196	145	141	140	rural areas

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.

S o u r c e: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 11 (186). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016 ^a	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	338^b	316^b	367	392	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	184	213	285	322	of which open all year
Obiekty hotelowe	117	145	164	186	Hotels and similar facilities
hotele	73	92	112	121	hotels
motele	5	5	7	9	motels
pensjonaty	6	7	4	8	boarding houses
inne obiekty hotelowe	33	41	41	48	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	221 ^b	171 ^b	203	206	Other facilities
domy wycieczkowe	4	2	2	2	excursion hostels
schroniska	1	1	1	1	shelters
schroniska młodzieżowe	1	2	1	2	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	10	10	9	7	school youth hostels
kempingi	3	3	4	4	camping sites
pola biwakowe	22	14	16	10	tent camp sites
ośrodki wczasowe	85	50	37	39	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	28	21	16	14	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych.....	24	19	12	9	complexes of tourist cottages
hostele	.	2	3	6	hostels
zakłady uzdrowiskowe	14	20	33	31	health establishments
pokoje gościnne	.	.	24	30	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	23	24	agrotourism lodgings
inne obiekty	29	27	22	27	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe					
(stan w dniu 31 VII)	26325^b	24843^b	28515	29841	Bed places (as of 31 VII)
w tym całoroczne	13967	16595	21317	23556	of which open all year
Obiekty hotelowe	6799	8586	11217	12813	Hotels and similar facilities
hotele	5316	6812	9067	10088	hotels
motele	119	145	278	319	motels
pensjonaty	254	250	218	416	boarding houses
inne obiekty hotelowe	1110	1379	1654	1990	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	19526 ^b	16257 ^b	17298	17028	Other facilities
domy wycieczkowe	284	134	130	131	excursion hostels
schroniska	110	138	146	143	shelters
schroniska młodzieżowe	33	42	12	46	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	591	600	564	489	school youth hostels
kempingi	372	360	492	490	camping sites
pola biwakowe	2845	2045	2350	1300	tent camp sites
ośrodki wczasowe	5760	3426	2901	3245	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3115	2671	1696	1852	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c ...	1340	1036	911	557	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	43	69	232	hostels
zakłady uzdrowiskowe	3492	4576	6053	6034	health establishments
pokoje gościnne	.	.	433	550	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	440	477	agrotourism lodgings
inne obiekty	1584	1186	1101	1482	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 11 (186). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	662705^b	793920^b	1055530	1193183	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	86691	79489	105118	120510	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	406739	533260	750485	851457	Hotels and similar facilities
hotele	344770	452461	668236	750847	hotels
motele	9639	17203	18038	20868	motels
pensjonaty	9747	6075	8532	13506	boarding houses
inne obiekty hotelowe	42583	57521	55679	66236	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	255966 ^b	260660 ^b	305045	341726	Other facilities
domy wycieczkowe	9165	#	#	#	excursion hostels
schroniska	#	#	#	#	shelters
schroniska młodzieżowe	#	#	#	#	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	17330	16700	15631	15412	school youth hostels
kempingi	7405	5735	8504	9823	camping sites
pola biwakowe	11497	5940	5742	2930	tent camp sites
ośrodki wczasowe	51484	39475	30755	35297	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	44386	45423	46762	57433	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c ...	14813	7974	8778	10863	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	#	9616	18776	hostels
zakłady uzdrowiskowe	66391	93395	123777	125612	health establishments
pokoje gościnne	.	.	9168	8494	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	4370	6993	agrotourism lodgings
inne obiekty	25044	24019	27398	38249	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	2395374^b	2668695^b	3625536	3910454	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	159052	176867	239561	282924	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	676484	884413	1330856	1506588	Hotels and similar facilities
hotele	554386	723278	1160780	1301833	hotels
motele	16125	21978	23046	29489	motels
pensjonaty	18886	12267	26528	46966	boarding houses
inne obiekty hotelowe	87087	126890	120502	128300	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	1718890 ^b	1784282 ^b	2294680	2403866	Other facilities
domy wycieczkowe	18914	#	#	#	excursion hostels
schroniska	#	#	#	#	shelters
schroniska młodzieżowe	#	#	#	#	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	35742	40640	30818	32182	school youth hostels
kempingi	10215	9645	12803	20020	camping sites
pola biwakowe	43185	15151	14000	8417	tent camp sites
ośrodki wczasowe	280205	156971	134377	158897	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	147048	148030	113768	150633	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c ...	54348	32092	29556	28612	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	#	12641	25808	hostels
zakłady uzdrowiskowe	1018086	1251825	1822846	1826800	health establishments
pokoje gościnne	.	.	21056	23707	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	15633	26236	agrotourism lodgings
inne obiekty	98036	95066	67787	84847	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 (187). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	86691^b	79489^b	105118	120510	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	77227	72026	93908	107338	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	73292	70420	90836	103413	<i>hotels</i>
motele	459	66	723	1001	<i>motels</i>
pensjonaty	412	133	227	690	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	3064	1407	2122	2234	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	9464 ^b	7463 ^b	11210	13172	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	182	#	#	#	<i>excursion hostels</i>
schroniska	#	-	#	#	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	#	-	#	#	<i>youth hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe	635	661	1121	1549	<i>school youth hostels</i>
kempingi	5039	3644	5144	5557	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	1283	633	534	300	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	605	96	135	232	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	327	87	515	574	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	458	217	507	590	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	.	#	798	1697	<i>hostels</i>
zakłady uzdrowiskowe	297	1150	1209	1295	<i>health establishments</i>
pokoje gościnne	.	.	258	186	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	18	29	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	448	313	537	744	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	159052^b	176867^b	239561	282924	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	135919	152697	207617	242101	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	126833	148350	199592	232826	<i>hotels</i>
motele	506	73	1048	1780	<i>motels</i>
pensjonaty	1315	442	591	1552	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	7265	3832	6386	5943	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	23133 ^b	24170 ^b	31944	40823	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	371	#	#	#	<i>excursion hostels</i>
schroniska	#	-	#	#	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	#	-	#	#	<i>youth hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe	1448	1609	2180	4268	<i>school youth hostels</i>
kempingi	6350	5224	7734	7970	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	3540	1127	630	465	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	3311	357	615	1227	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1543	193	3060	2803	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	1114	479	1047	1490	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	.	#	1487	3197	<i>hostels</i>
zakłady uzdrowiskowe	3980	13224	11964	12502	<i>health establishments</i>
pokoje gościnne	.	.	998	987	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	116	105	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	1011	440	1488	4156	<i>miscellaneous facilities</i>

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (188). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a
 OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych occupancy rate of bed places				stopień wykorzystania pokoi occupancy rate of rooms				
Obiekty hotelowe	29,2	28,4	33,3	33,2	34,1	36,7	43,0	43,0	Hotels and similar facilities
hotele	30,8	29,0	35,5	35,8	36,2	38,0	45,5	45,9	hotels
motele	39,2	37,8	24,5	26,5	35,1	41,5	38,6	37,2	motels
pensjonaty	20,8	14,4	33,8	31,0	23,9	18,7	40,5	36,8	boarding houses
inne obiekty hotelowe	22,6	26,7	21,7	19,8	23,4	30,4	25,7	25,4	other hotel facilities
Pozostałe obiekty ...	46,5	49,8	54,7	54,0	x	x	x	x	Other facilities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 247.

^a See general notes, item 4 on page 247.

TABL. 14 (189). PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI
 Stan w dniu 31 VII
 CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
 As of 31 VII

RODZAJE OBIEKTÓW	Restauracje Restaurants	Bary Bars	Stolówki Canteens	Punkty gastronomiczne Food stands	TYPE OF FACILITIES
O G Ó Ł E M					TOTAL
2005	105	125	74	40	
2010	119	104	76	19	
2015	150	105	69	11	
2016	159	96	74	16	
Obiekty hotelowe	131	66	15	8	Hotels and similar facilities
hotele	101	52	2	3	hotels
motele	7	4	–	–	motels
pensjonaty	5	3	6	2	boarding houses
inne obiekty hotelowe	18	7	7	3	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	28	30	59	8	Other facilities
domy wycieczkowe	1	–	–	1	excursion hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	–	–	3	–	school youth hostels
kempingi	1	1	–	–	camping sites
ośrodki wczasowe	4	5	18	5	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	6	8	8	–	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^a	2	2	–	–	complexes of tourist cottages ^a
hostele	2	–	–	–	hostels
zakłady uzdrowiskowe	3	10	21	1	health establishments
pokoje gościnne	2	1	–	–	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	1	1	3	–	agrotourism lodgings
inne obiekty	6	2	6	1	miscellaneous facilities

^a Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Including camping sites if they exist in the territory of the complexes tourist cottages.

TABL. 15 (190). **HOTELE WEDŁUG KATEGORII**
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Kategorie Categories					w trakcie katego- ryzacji in the process of the categori- sation
			*****	****	***	**	*	
OGÓŁEM ^a	2005	73	–	6	30	28	1	8
	TOTAL ^a							
	2010	92	1	10	38	29	5	9
	2015	112	1	19	49	35	3	5
	2016	121	1	19	52	38	4	7
Pokoje ^a	2005	2874	–	429	1298	913	12	222
	Rooms ^a							
	2010	3636	35	802	1480	815	223	281
	2015	4699	24	1575	1904	933	152	111
	2016	5169	24	1589	2066	1065	201	224
Miejsca noclegowe ^a	2005	5316	–	797	2302	1671	24	522
	Bed places ^a							
	2010	6812	49	1400	2730	1559	479	595
	2015	9067	41	2880	3663	1879	352	252
	2016	10088	41	2921	3969	2233	447	477
Korzystający z noclegów	2005	344770	–	51844	151472	122159	19295	
	Tourists accommodated							
	2010	452461	95467		178164	118696	36612	23522
	2015	668236	246068		250772	135051	27630	8715
	2016	750847	269256		277476	142438	34315	27362
w tym turyści zagraniczni	2005	73292	–	8682	44875	17400	2335	
	of which foreign tourists							
	2010	70420	27219		29167	9807	2592	1635
	2015	90836	50340		27055	11002	1645	794
	2016	103413	55837		29589	12977	1750	3260
Stopień wykorzystania w %:								
<i>Occupancy rate in %:</i>								
miejsca noclegowych	2005	30,8	x	36,8	28,4	33,6	#	#
	bed places							
	2010	29,0	#	32,2	27,9	28,7	37,3	20,4
	2015	35,5	#	39,8	33,5	36,6	29,8	16,2
	2016	35,8	#	41,9	34,2	33,2	30,8	28,2
pokoi	2005	36,2	x	43,7	33,6	38,8	#	#
	rooms							
	2010	38,0	#	42,2	37,1	35,5	52,4	25,6
	2015	45,5	#	50,9	42,5	44,1	52,2	26,7
	2016	45,9	#	53,9	42,8	41,2	45,2	40,6

^a Stan w dniu 31 VII.

^a As of 31 VII.

Sport

Sport

TABL. 16 (191). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2016	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS				
Jednostki organizacyjne	382	305	220	Organizational entities
Członkowie	14459	12283	10811	Members
Ćwiczący ^a	69358	10742	10103	Persons practising sports ^a
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS				
Jednostki organizacyjne	649	795	857	Organizational entities
Członkowie	44864	52522	55655	Members
Ćwiczący	41174	51995	58866	Persons practising sports
mężczyźni	30238	38172	42391	males
kobiety	10936	13823	16475	females
w tym do 18 lat	30779	37494	43346	aged up to 18
Sekcje sportowe	1339	1459	1486	Sports sections
Trenerzy	617	914	1402	Coaches
Instruktorzy sportowi	1225	1483	1329	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	554	520	486	Other persons conducting sports activities

^a Dane szacunkowe.

^a Estimated data.

TABL. 17 (192). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a**
W 2016 R.
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a
IN 2016
As of 31 XII

RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Exercisers			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	TYPES OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka ^a	5	871	643	844	11	6	Acrobatics ^a
Alpinizm ^a	5	417	116	18	5	23	Mountaineering ^a
Badminton	7	176	101	122	2	5	Badminton
Boks	14	414	111	308	8	20	Boxing
Brydż sportowy	12	181	21	–	–	3	Bridge

^a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 17 (192). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a**
W 2016 R. (dok.)
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a
IN 2016 (cont.)
As of 31 XII

RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	TYPES OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Fitness	9	196	192	64	1	7	Fitness
Gimnastyka sportowa	3	191	106	191	9	1	Artistic gymnastics
Hokej na lodzie	5	166	4	30	3	2	Ice hockey
Hokej na trawie	11	638	233	484	12	13	Field hockey
Jeździectwo ^a	33	456	341	220	19	45	Equestrian sport ^a
Judo	15	1006	259	861	21	13	Judo
Ju jitsu	9	306	119	259	5	12	Ju jitsu
Kajakarstwo klasyczne ...	7	532	231	512	11	18	Classic canoeing
Karate ^a	42	3167	963	2604	25	91	Karate ^a
Kick-boxing	9	405	63	136	3	11	Kick-boxing
Kolarstwo szosowe	22	691	174	560	21	26	Road cycling
Kolarstwo torowe	9	175	61	150	7	8	Track cycling
Koszykówka	89	3405	1558	2968	97	77	Basketball
Kręglarstwo	2	48	22	28	2	2	Bowling
Lekkoatletyka	72	2643	1214	2156	61	71	Athletics
Łucznictwo	10	239	86	196	12	2	Archery
Łyżwiarstwo figurowe	2	200	140	142	7	8	Figure skating
Muaythai	4	206	30	39	1	5	Muaythai
Piłka nożna	403	23752	1760	18204	652	254	Football
Piłka ręczna	57	2273	1076	1932	47	42	Handball
Piłka siatkowa	165	5307	3034	4449	97	147	Volleyball
Pływanie	43	3187	1514	3010	78	64	Swimming
Podnoszenie ciężarów	10	222	37	162	7	11	Weight lifting
Rugby	6	171	9	51	7	4	Rugby
Sport lotniczy ^a	22	797	56	174	5	51	Air sport ^a
Sport motorowy ^a	25	540	38	103	15	26	Motorsport ^a
Strzelectwo sportowe ^a	24	539	150	203	8	28	Sport shooting ^a
Szachy	29	750	156	506	14	17	Chess
Szermierka	5	201	109	196	10	5	Fencing
Taekwon-do ITF	4	190	81	178	2	6	Taekwon-do ITF
Taekwon-do WTF	5	243	90	207	5	7	Taekwon-do WTF
Taniec sportowy	3	749	678	601	2	20	Sport dance
Tenis	26	930	327	596	16	28	Tennis
Tenis stołowy	75	1752	510	1176	23	48	Table tennis
Unihokej	20	484	152	484	7	15	Unihockey
Warcaby	5	76	28	65	-	2	Draughts
Wędkarstwo	5	111	8	7	1	-	Fishing
Wioślarstwo	15	707	309	571	28	20	Rowing
Zapasy w stylu wolnym ...	7	224	48	195	2	14	Free style wrestling
Żeglarstwo ^a	21	513	119	264	14	39	Sailing ^a

^a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 18 (193). WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2014 R.

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2014

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym dostosowane do niepełno- sprawnych osób ćwiczących <i>Of which adapted for the disabled persons practicing sports</i>	SPECIFICATION
Stadiony	103	41	<i>Stadiums</i>
w tym piłkarskie	32	8	<i>of which football</i>
Boiska do gier wielkich ^b	296	97	<i>Fields for big games^b</i>
w tym piłkarskie	291	95	<i>of which football</i>
Boiska do gier małych ^b	188	61	<i>Fields for small games^b</i>
w tym:			<i>of which:</i>
koszykówki	47	15	<i>basketball</i>
piłki ręcznej	11	10	<i>handball</i>
piłki siatkowej	43	24	<i>volleyball</i>
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe ...	171	71	<i>Universal and multipurpose sports fields</i>
Korty tenisowe	107	66	<i>Tennis courts</i>
Hale sportowe	50	37	<i>Sports halls</i>
Sale gimnastyczne ^c	73	35	<i>Gyms^c</i>
Pływalnie	30	24	<i>Swimming pools</i>
Tory sportowe	12	6	<i>Sports tracks</i>
Lodowiska sztuczne mrożone	12	3	<i>Artificial skating rinks</i>
Ścieżki rowerowe w km ^d	771,3	x	<i>Bicycle paths in km^d</i>

^a Bez obiektów przyszkolnych. ^b Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. ^c Łącznie z salami pomocniczymi. ^d Bez szlaków rowerowych.

^a Excluding schools facilities. ^b Including non-full-size facilities. ^c Including auxiliary gym. ^d Excluding bicycle trails.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Działalność badawczo-rozwojowa (B+R) i innowacyjna

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;
- **badania stosowane** (w tym badania przemysłowe), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce. Prowadzone są w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług. Badania te uwzględniają tworzenie elementów składowych systemów złożonych, budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub w środowisku symulującym istniejące systemy;
- **prace rozwojowe**, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmierzonych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej prezentuje się, zgodnie z metodyką stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)** oraz w układzie **sektorów instytucjonalnych**.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 995/2012 z dnia 26 X 2012 r. statystyki dotyczące działalności badawczo-rozwojowej na poziomie regionalnym za 2016 r. zostały

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Research and development (R&D) and innovation activity

Research and development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge.

Research and development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
- **applied research** (including industrial research), i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice. It is conducted to develop new products, processes and services or to bring about a significant improvement in existing products, processes and services. This type of research comprises the creation of components of complex systems, construction of prototypes in laboratory environment or in environment simulating existing systems;
- **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

*Data on research and development are presented, in accordance with methodology applied by Eurostat, in a breakdown by **Statistical classification of economic activities in the European Community (NACE Rev. 2)** and by **institutional sectors**.*

According to Commission Implementing Regulation (EU) No 995/2012 of 26 X 2012 statistics on Research and Development at regional level for 2015 have been compiled on the basis of local units

opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Wzorem lat ubiegłych dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

1. Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują:

- 1) podmioty wyspecjalizowane badawczo, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:
 - a) **instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 572, z późn. zm.);
 - b) **instytuty badawcze** działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1158);
 - c) **szkoły wyższe**;
 - d) **pozostałe**, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”.
- 2) podmioty gospodarcze, które obok swojej podstawowej działalności prowadzą prace badawczo-rozwojowe.

2. Do **pracujących** (do 2015 r. zatrudnionych) w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:

- 1) w kategorii **pracowników naukowo-badawczych**:
 - a) pracowników naukowych, naukowo-dydaktycznych, badawczo-technicznych, inżynierskich i technicznych w jednostkach wyspecjalizowanych badawczo oraz uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe,
 - b) pracowników naukowych i innych pracujących w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawcze i rozwojowe,
- 2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** — pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
- 3) w kategorii **pozostały personel** — pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczych i rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.

data. As in previous years, data on entities in table 1 were compiled using an enterprise method.

1. Information regarding **research and development** covers:

- 1) *dedicated research entities, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or their direct support; they include:*
 - a) *scientific institutes of the Polish Academy of Sciences, functioning on the basis of the Polish Academy of Sciences Act of 30 IV 2010 (consolidated text, Journal of Laws of 2016, item 572, as amended);*
 - b) *research institutes functioning on the basis Research Institutes Act of 30 IV 2010 (consolidated text, Journal of Laws of 2017, item 1158);*
 - c) *higher education institutions;*
 - d) *other, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 ‘Scientific research and development’ or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 ‘Scientific research and development’.*
- 2) *economic entities which apart from their main activity conduct research and development.*

2. **Persons employed (up to 2015 employees)** in R&D include:

- 1) **researchers (RSE)**:
 - a) *researchers, academics, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in dedicated research units and students of doctoral studies conducting R&D,*
 - b) *researchers and other staff employed in R&D in economic entities conducting R&D,*
- 2) **technicians and equivalent staff** are persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff** include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Dane o **pracujących** (do 2015 r. zatrudnionych), dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R; podawane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach (tabl. 2) i tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 1 i 4)

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby faktycznie pracujących w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

Dane o **pracujących – personelu wewnętrznym** (w osobach i tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy) w 2016 r. obejmują pracujących w danej jednostce w ramach etatowego i pozaetatowego czasu pracy. Dane do 2015 r. prezentowane:

- 1) w osobach obejmowały wyłącznie zatrudnionych w ramach etatowego czasu pracy,
- 2) w tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy obejmowały zatrudnionych w ramach etatowego i pozaetatowego czasu pracy oraz niezatrudnionych w danej jednostce, a wykonujących na jej rzecz prace B+R na podstawie umów cywilnoprawnych.

W 2016 r. osoby niezatrudnione w danej jednostce, a wykonujące na jej rzecz prace B+R w ramach umów cywilnoprawnych lub nieodpłatnie (na zasadzie wolontariatu), zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

4. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwale łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych. W 2016 r. zawierają także m.in. nakłady poniesione na wartości niematerialne i prawne oraz oprogramowanie komputerowe, które do 2015 r. zaliczano do nakładów bieżących.

5. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową (tabl. 5) prezentuje się w układzie **sektorów instytucjonalnych**, według kryteriów zbieżnych ze stosowanymi w systemie rachunków narodowych. Dodatkowo wyodrębniono sektor szkolnictwa wyższego. Sektory instytucjonalne występują zarówno jako **sektory wykonawcze**, obejmujące krajowe grupy podmiotów prowadzące badania naukowe i prace rozwojowe, wydające środki na tę dzia-

3. *Data on persons employed (up to 2015 employees) cover personnel directly engaged in R&D; data are presented in two units, i.e. in persons (table 2) and full-time equivalents (tables 1 and 4).*

Full-time equivalent (FTE) is a conversion unit used to determine the number of person actually employed in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

Data on persons employed – internal personnel (in persons and full-time equivalents) in 2016 covered persons employed in a given unit under employment contracts and civil law contracts. Data up to 2015 presented in:

- 1) *persons covered only employees under employment contracts,*
- 2) *full-time equivalents covered employees under employment contracts and civil law contracts as well as persons not employed in a unit performing R&D on the basis of civil law contracts.*

In 2016 persons not employed in a given unit but performing R&D for it under civil law contracts or without remuneration (voluntary work) were included in external personnel.

4. *Expenditures on research and development include intramural expenditures, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing.*

Capital R&D expenditures include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project. In 2016 they included, i.a. expenditures on intangible assets and software which up to 2015 were included in current expenditures.

5. *Data on expenditures on research and development (table 5) are presented in a breakdown by institutional sectors, on the basis of criteria coinciding with the ones used in the system of national accounts. Additionally, higher education sector was distinguished. Institutional sectors are distinguished as performance sectors covering national groups of entities conducting R&D, spending funds on this activity and financing sectors which provide out-*

łałość, jak i **sektory finansujące**, z których środki te pochodzą. Wyróżnia się następujące sektory instytucjonalne:

- 1) **sektor rządowy** – podmioty sektora instytucji rządowych i samorządowych w systemie rachunków narodowych z wyłączeniem publicznych szkół wyższych;
- 2) **sektor przedsiębiorstw** – krajowe podmioty gospodarcze, klasyfikowane w systemie rachunków narodowych do sektorów przedsiębiorstw niefinansowych, instytucji finansowych oraz gospodarstw domowych, z wyłączeniem prywatnych szkół wyższych;
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** – krajowe szkoły wyższe: publiczne i prywatne (w tym organizacje wyznaniowych) oraz podległe im instytuty, centra badawcze i kliniki. Od 2016 r. do tego sektora zaliczane są również instytuty PAN oraz instytuty badawcze prowadzące studia doktoranckie;
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** – krajowe klasyfikowane w systemie rachunków narodowych do sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, z wyłączeniem szkół wyższych organizacji wyznaniowych;
- 5) **zagranica** – wyłącznie wśród sektorów finansujących i obejmuje jednostki będące nierezydentami, które dokonują transakcji z jednostkami instytucjonalnymi będącymi rezydentami lub mającymi inne powiązania gospodarcze z rezydentami. Włączone są tu instytucje i organy Unii Europejskiej oraz organizacje międzynarodowe i ponadnarodowe.

6. W tablicach działu wyodrębniono sześć podstawowych dziedzin nauk zgodnie z Klasyfikacją Dziedzin Nauki i Techniki OECD, tj. nauki: przyrodnicze, inżynieryjne i techniczne, medyczne i nauki o zdrowiu, rolnicze i weterynaryjne, społeczne oraz humanistyczne łącznie ze sztuką.

7. **Działalność innowacyjna** obejmuje całość działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

8. **Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych** obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe

lays on research and development. The following institutional sectors can be distinguished:

- 1) **government sector** – entities of government and local self-government institutions sector in the system of national accounts; excluding public higher education institutions;
- 2) **business enterprise sector** – national economic entities classified in the system of national accounts into non-financial corporations, financial corporations or households sector; excluding public higher education institutions;
- 3) **higher education sector** – national higher education institutions and institutes, research centres or clinics supervised by them. Since 2016 this sector has included institutes of the Polish Academy of Sciences and research institutes offering doctoral studies;
- 4) **private non-profit sector** – entities classified in the system of national accounts into non-profit institutions serving households; excluding ecclesiastical academies;
- 5) **abroad** – only distinguished among financing sectors and covers non-resident units carrying out transactions with resident institutional units or units which have other economic connections with residents. European Union institutions and bodies as well as international and transnational organisations are included.

6. Six main fields of science were listed in the chapter tables according to Fields of Science and Technology Classification of OECD, i.e. natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities, including the arts.

7. **Innovation activities** are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

8. **Expenditures on product and process innovations** include expenditures on: R&D, acquisition of knowledge from external sources

(B+R), zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw — patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwale niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

9. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

10. Innowacja procesowa to wdrożenie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, dystrybucji i wspierania działalności w zakresie wyrobów i usług.

11. Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

12. Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

13. Wynalazek podlegający opatentowaniu — bez względu na dziedzinę techniki — jest to nowe rozwiązanie posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

14. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Społeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

(complete technology in the form of documentation and rights — patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

9. A product innovation is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.

10.A process innovation is the implementation of new or significantly improved production or delivery methods and supporting methods in range of goods and services.

11.A new product is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.

12. A significantly improved product is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.

13. A patentable invention — regardless of the field of technology — is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

14. An utility model eligible for protection — a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object of permanent form.

Information society

1. The presented information has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, budownictwo, handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, Informacja i komunikacja, obsługa rynku nieruchomości, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), administrowanie i działalność wspierająca, pozostała działalność usługowa – naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego.

3. Pojęcie **administracja publiczna** odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. **Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa** polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

2. Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev.2: Manufacturing; Electricity, gas, steam and air conditioning supply; Water supply, sewerage and waste management and remediation activities; Construction; Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; Transportation and storage; Accommodation and food service activities; Information and communication; Real estate activities; Professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); Administrative and support service activities; Other service activities (repair of computers and communication equipment).

3. **Public authorities** refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.

4. **E-commerce conducted by enterprise:** type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on a enterprises website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the email messages typed manually.

Nauka i technika
Science and technology

TABL. 1 (194). **PODMIOTY ORAZ PRACUJĄCY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
ENTITIES AND INTERNAL PERSONNEL IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. **PODMIOTY**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	37	76	190	230	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	8	26	22	30	<i>of which R&D dedicated entities</i>
instytuty badawcze	#	#	#	#	<i>research institutes</i>
szkoły wyższe	5	#	8	8	<i>higher education institutions</i>
pozostałe	#	14	#	#	<i>others</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	#	#	4	#	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	26	41	109	138	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	25	41	106	136	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	#	#	5	#	<i>Construction</i>
Usługi ^d	9	31	72	85	<i>Services^d</i>

B. **PRACUJĄCY**^b
INTERNAL PERSONNEL^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016				SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			pracownicy naukowo-badawczy <i>researchers</i>	technicy i pracownicy równorzędni <i>technicians and equivalent staff</i>	pozostały personel <i>other supporting staff</i>		
	w EPC <i>in FTE</i>							
O G Ó Ł E M	2841,3	2736,0	3350,4	3352,5	2666,9	429,2	256,4	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	2358,9	2254,4	2235,1	2025,9	1777,5	157,8	90,6	<i>of which R&D dedicated entities</i>
instytuty badawcze	#	#	#	#	#	#	#	<i>research institutes</i>
szkoły wyższe	2231,3	#	2166,5	1931,5	1709,2	147,6	74,7	<i>higher education institutions</i>
pozostałe	#	#	#	#	#	#	#	<i>others</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	#	#	11,5	#	#	#	#	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	462,0	463,4	913,9	1097,6	728,5	215,9	153,2	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	438,0	463,4	912,9	1097,1	728,0	215,9	153,2	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	#	#	21,5	#	#	#	#	<i>Construction</i>
Usługi ^d	2362,9	2258,4	2403,5	2241,3	1927,4	211,3	102,6	<i>Services^d</i>

a Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U). b W latach 2005, 2010 i 2015 – zatrudnieni.
a Concern other sections of activity (G-U). b In 2005, 2010 and 2015 – paid employees.

TABL. 2 (195). PRACUJĄCY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z wykształceniem Education					pozostałym others
		wyższym higher				innym others	
		z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		doktora doctor (PhD)		
		doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^b (HD)					
OGÓŁEM	2005	4729	329	464	1341	2085	510
TOTAL	2010	4179	#	#	#	1279	224
	2015	4995	470	739	1673	1820	293
	2016	5513	469	815	1723	2026	480
w tym podmioty wyspecjalizowane ba- dawczo..... of which R&D dedicated entities		3853	461	813	1679	796	104
instytuty badawcze		#	#	#	#	#	#
szkoły wyższe		3695	459	807	1650	711	68
pozostałe		#	#	#	#	#	#
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . Agriculture, forestry and fishing		#	#	#	#	#	#
Przemysł		1353	3	-	#	#	327
w tym przetwórstwo przemysłowe		1352	3	-	#	#	327
Budownictwo		#	-	-	-	8	#
Usługi ^c		4142	#	#	1697	1015	149

^a W latach 2005, 2010 i 2015 – zatrudnieni. ^c Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

^a In 2005, 2010 and 2015 – paid employees. ^b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. ^c Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 3 (196). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016				
	ogółem grand total				nakłady expenditures			
					bieżące current		inwestycyjne capital expenditures	
	razem total		w tym osobowe of which labour costs		razem total		w tym maszyny, urządzenia techniczne ^b of which machinery, technical equipment ^b	
w mln zł				in mln zł				
OGÓŁEM	114,7	204,2	364,4	289,9	248,3	127,3	41,6	21,8
TOTAL								
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	52,5	163,1	127,2	112,2	95,3	40,6	16,9	12,6
<i>of which R&D dedicated entities</i>								
instytuty badawcze	#	#	13,9	9,9	#	#	#	#
<i>research institutes</i>								
szkoły wyższe	42,1	#	110,5	96,7	83,0	35,3	13,7	11,7
<i>higher education institutions</i>								
pozostałe	#	1,2	2,8	5,6	#	#	#	#
<i>others</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	#	#	1,4	#	#	#	#	#
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł	61,4	39,9	159,7	151,3	129,4	72,0	21,9	#
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe	41,5	39,9	159,4	151,3	129,4	72,0	21,9	#
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo	#	#	3,2	#	#	#	#	#
<i>Construction</i>								
Usługi ^c	52,8	163,3	200,3	137,1	117,7	54,5	19,4	#
<i>Services^c</i>								

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. ^b Dotyczy „maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi” oraz „środków transportu”. ^c Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets. ^b Concerns "machinery, technical equipment and tools" as well as "transport equipment". ^c Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 4 (197). **NAKŁADY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG DZIEDZIN B+R**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF R&D

DZIEDZINY B+R FIELDS OF R&D	2010	2015	2016
	w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM TOTAL	204,2	364,4	289,9
Nauki przyrodnicze <i>Natural sciences</i>	52,6	92,5	40,2
Nauki inżynieryjne i techniczne <i>Engineering and technology</i>	76,6	218,5	181,6
Nauki medyczne i nauki o zdrowiu <i>Medical and health sciences</i>	7,2	17,8	22,0
Nauki rolnicze i weterynaryjne <i>Agricultural and veterinary sciences</i>	#	6,6	9,4
Nauki społeczne <i>Social sciences</i>	29,5	14,2	17,5
Nauki humanistyczne i sztuki <i>Humanities and the arts</i>	#	14,8	19,2

^a Wewnętrzne, w cenach bieżących, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, in current prices, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (198). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG SEKTORÓW INSTYTUCJONALNYCH (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY INSTITUTIONAL SECTOR (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM TOTAL	204,2	364,4	289,9	TOTAL
sektor:				sector:
Rządowy <i>Government</i>	121,6	126,4	103,2	<i>Government</i>
Przedsiębiorstw <i>Business enterprise</i>	38,8	196,3	169,6	<i>Business enterprise</i>
Szkolnictwa wyższego <i>Higher education</i>	#	12,3	10,0	<i>Higher education</i>
Prywatnych instytucji niekomercyjnych <i>Private non-profit</i>	#	0,6	#	<i>Private non-profit</i>
Zagranica <i>Abroad</i>	38,6	28,8	#	<i>Abroad</i>

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (199). **NAKLADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojowe	SPECIFICATION	
		pod- stawowe <i>basic</i>	stoso- wane <i>applied</i>	<i>Experi- mental develop- ment</i>		
		w mln zł		<i>in mln zł</i>		
OGÓŁEM	2005	82,6	25,3	15,9	41,4	TOTAL
	2010	93,3	35,5	22,1	35,7	
	2015	294,5	64,0	35,9	194,6	
	2016	248,3	67,1	42,4	138,8	
w tym podmioty wyspecjalizowane						
badawczo		95,3	57,6	25,4	12,2	<i>of which R&D dedicated entities</i>
instytuty badawcze		#	#	#	#	<i>research institutes</i>
szkoły wyższe		83,0	53,4	22,7	6,9	<i>higher education institutions</i>
pozostałe		#	#	#	#	<i>others</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		#	#	#	#	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł		129,4	#	13,2	#	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe		129,4	#	13,2	#	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo		#	-	#	#	<i>Construction</i>
Usługi ^b		117,7	58,9	28,8	30,0	<i>Services^b</i>

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. ^b Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets. ^b Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 7 (200). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % in %				
OGÓŁEM	83,9	73,0	76,9	78,9	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizo- wane badawczo	84,6	72,9	84,2	83,1	<i>of which R&D dedicated entities</i>
instytuty badawcze	#	#	96,3	99,0	<i>research institutes</i>
szkoły wyższe	85,9	#	84,0	82,3	<i>higher education institutions</i>
pozostałe	x	6,6	#	64,9	<i>others</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	x	x	x	#	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	75,2	76,4	47,4	58,9	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	75,2	76,4	47,4	58,9	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	x	#	#	#	<i>Construction</i>
Usługi ^a	84,6	72,9	78,1	79,9	<i>Services^a</i>

^a Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

^a Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 8 (201). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYŚLE^a W 2016 R.**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty — w % — wprowadzone na rynek w latach 2014–2016 Products — in % — introduced into the market during 2014–2016			
	ogółem total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone of which new or significantly improved product		w tym eksport ogółem of which export total
		dla rynku to the market	tylko dla przedsię- biorstwa only to the enterprise	
OGÓŁEM	8,3	5,9	2,4	3,3
TOTAL				
sektor publiczny	2,8	2,7	0,1	0,3
public sector				
sektor prywatny	8,8	6,2	2,6	3,6
private sector				
W tym przetwórstwo przemysłowe	8,6	6,1	2,5	3,4
Of which manufacturing				
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych	6,2	5,7	0,5	1,8
Manufacture of food products				
Produkcja odzieży	2,3	1,9	0,3	1,7
Manufacture of wearing apparel				
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	56,0	16,1	39,8	17,5
Manufacture of leather and related products ^Δ				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	7,5	5,8	1,7	0,9
Manufacture of paper and paper products				
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	12,9	3,3	9,6	3,7
Printing and reproduction of recorded media				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	0,9	0,2	0,7	0,4
Manufacture of chemicals and chemical products				
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	1,0	x	1,0	x
Manufacture of pharmaceutical products ^Δ				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	11,3	8,6	2,7	4,8
Manufacture of rubber and plastic products				
Produkcja metali	0,8	x	0,8	0,8
Manufacture of basic metals				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	6,8	2,3	4,4	2,1
Manufacture of metal products ^Δ				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	3,2	2,3	0,9	1,9
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.				
Produkcja mebli	1,2	0,1	1,0	0,6
Manufacture of furniture				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2014–2016.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices, applies to products introduced into the market during 2014–2016.

TABL. 9 (202). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2014–2016**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2014–2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2014–2016 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2014–2016</i>			
	ogółem <i>total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM TOTAL	34,5	23,9	13,6	27,5
sektor publiczny <i>public sector</i>	34,7	18,4	10,2	34,7
sektor prywatny <i>private sector</i>	34,5	24,5	13,9	26,8
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	34,6	25,4	14,6	27,0
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	27,4	18,9	10,5	18,9
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	50,9	40,4	29,8	45,6
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	31,3	23,2	13,1	26,3
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	46,2	38,5	30,8	23,1
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	39,5	34,2	26,3	28,9
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	28,6	x	x	28,6

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (203). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSLE^a (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures					
		na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and development activity ^b	na zakup on the acquisition		inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on machinery and technical equipment, tools and transport equipment ^f	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)	oprogramowania of the software			
			w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM 2005	784199	133343	13063	10891	376962	14328	8819
TOTAL 2010	1012859	52581	13666	8748	620957	2747	4782
2015	928168	200506	4954	11088	435573	2064	8572
2016	782735	168588	2292	19127	405754	4416	9335
W tym przetwórstwo przemysłowe	636371	168472	1945	18700	288392	4383	9322
Of which manufacturing							
w tym: of which:							
Produkcja artykułów spożywczych	86970	1904	–	308	53755	#	5081
Manufacture of food products							
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	28841	#	#	#	#	#	–
Manufacture of paper and paper products							
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	10221	253	#	#	#	#	202
Printing and reproduction of recorded media							
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	17065	6264	–	73	#	#	#
Manufacture of chemicals and chemical products							
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	131467	8361	#	1474	106874	#	119
Manufacture of rubber and plastic products							
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	56201	10928	#	1311	18388	#	2254
Manufacture of metal products ^Δ							
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	29131	19389	#	438	3329	160	#
Manufacture of machinery and equipment n.e.c. ^Δ							
Produkcja mebli	12373	5457	#	#	#	–	#
Manufacture of furniture							

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne ogółem. ^c Łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (204). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a**
WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a BY SOURCE
OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z tego środki Of which funds			
		własne own	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) received from abroad (not re-payable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b
w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM 2005	784199	613782	5087	94752	70578
TOTAL 2010	1012859	789300	105396	91444	26718
2015	928168	489115	152901	116542	169609
2016	782735	632127	12433	102451	35724
W tym przetwórstwo przemysłowe	636371	488410	12189	102451	33321
<i>Of which manufacturing</i>					
<i>w tym:</i>					
<i>of which:</i>					
Produkcja artykułów spożywczych	86970	69884	–	#	#
<i>Manufacture of food products</i>					
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	28841	#	#	–	–
<i>Manufacture of paper and paper products</i>					
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	131467	93038	#	3455	#
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	56201	40389	#	13345	#
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>					
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	29131	21665	#	#	2417
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.^Δ</i>					
Produkcja mebli	12373	#	–	#	–
<i>Manufacture of furniture</i>					

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 12 (205). **WYNAZAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**^a
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	75	124	163	169	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	39	35	80	105	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	33	45	32	79	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne	75	29	34	29	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (206). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**
ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery^b	92,8	98,0	93,0	95,1	Computers^b
Dostęp do Internetu	88,0	96,5	92,1	94,3	<i>Internet access</i>
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	41,5	66,0	83,8	92,6	<i>Internet access via broadband connection^c</i>
w tym mobilne łącze szerokopasmowe	.	21,3	55,0	58,8	<i>of which mobile broadband</i>
Własna strona internetowa	42,0	65,1	67,6	64,6	<i>Own Website</i>
Media społecznościowe ^d	.	.	22	21	<i>Social media^d</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; do 2013 r. stan w styczniu. ^b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); od 2011 r. również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych z innymi urządzeniami na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. — urządzeń podręcznych (palmtopów, PDA). ^c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii co najmniej 3G. ^d Serwisy społecznościowe, blogi, strony umożliwiające udostępnianie multimediów i narzędzi wymiany informacji Wiki.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; until 2013 as of January. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); since the year 2011 also smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 — handheld devices (palmtops, PDAs). ^c Since year 2010 includes mobile connection via at least 3G technology. ^d Social networks, blogs, multimedia content sharing website, Wiki based knowledge sharing tools.

TABL. 14 (207). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH** ^a
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną ^b	59,8	95,6	94,1	94,9	<i>Enterprises using the Internet in their contacts with public administration^b</i>
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	10,7	6,3	9,8	10,1	<i>Enterprises which received orders via computer networks</i>
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	31,6	15,5	32,0	31,2	<i>Enterprises which sent orders via computer networks</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Głównie w celu: pozyskiwania informacji, pobierania i wysyłania wypełnionych formularzy, obsługi procedur administracyjnych oraz składania ofert dotyczących zamówień publicznych.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Mainly for: obtaining information, downloading and submitting filled forms, treating an administrative procedure, submitting a proposal in a public electronic tender system.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. **1400-1800** w różnych latach).

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) poszczególnych grup gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. — COICOP/HICP). Dodatkowo wyodrębniono „towary konsumpcyjne” i „usługi konsumpcyjne”.

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem rocznych cen ziemniaków, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są notowania cen dokonane przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about **1400-1800** in various years).

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP, until 2013 — COICOP/HICP). Additionally, "consumer goods" and "consumer services" are distinguished.

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of potatoes, which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (208). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
OGÓLEM	102,0	102,6	99,1	99,5	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe ...	102,4	103,1	98,3	101,0	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,2	105,4	101,3	100,7	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	91,1	92,4	96,0	96,5	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,1	103,4	100,4	99,9	Dwelling
Zdrowie	102,7	102,9	101,7	98,7	Health
Transport	105,5	106,4	91,5	96,2	Transport
Rekreacja i kultura	100,4	99,2	100,5	96,7	Recreation and culture
Edukacja	103,7	102,6	101,3	100,6	Education

TABL. 2 (209). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż — za 1 kg	2,71	4,05	3,60	3,72	Rice — per kg
Chleb pszenno-żytni — za 0,5 kg ...	1,26	1,79	2,05	2,06	Wheat-rye bread — per 0,5 kg
Makaron jajeczny — za 400 g	4,39	3,56	3,87	3,91	Egg pasta — per 400 g
Mąka pszenna — za 1 kg	1,28	1,88	2,25	2,35	Wheat flour — per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) — za 1 kg	17,36	24,30	29,96	29,80	Beef meat, bone-in (roast beef) — per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) — za 1 kg	12,67	13,13	13,71	13,75	Pork meat, bone-in (centre loin) — per kg
Kurczęta patroszone — za 1 kg	5,45	6,23	7,10	7,06	Disembowelled chicken — per kg
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg	19,78	22,45	24,65	25,72	Pork ham, boiled — per kg
Kielbasa wędzona — za 1 kg	12,08	13,83	17,45	17,15	Smoked sausage — per kg
Filety z morszczuka mrożone — za 1 kg	12,49	16,24	21,88	23,19	Fillets of hake, frozen — per kg
Karp świeży — za 1 kg	11,65	13,61	14,44	15,38	Fresh carp — per kg
Śledź solony odgłowiony — za 1 kg	8,21	8,75	12,32	12,66	Salted herring, headless — per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5 %, sterylizowane — za 1 l	2,47	2,52	2,86	2,72	Cows' milk, fat content 3–3,5 %, sterilized — per l
Ser twarogowy półtłusty — za 1 kg	9,56	11,95	12,55	12,60	Semi-fat cottage cheese — per kg
Ser dojrzewający — za 1 kg	17,06 ^a	18,41 ^a	20,51	19,99	Ripening cheese — per kg
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% — za 200 g ^b	1,34	1,71	1,73	1,72	Sour cream, fat content 18% — per 200 g ^b
Jaja kurze świeże — za 1 szt.	0,34	0,46	0,48	0,46	Hen eggs, fresh — per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% — za 200 g	3,20	4,11	4,23	4,32	Fresh butter, fat content about 82,5% — per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l	4,70	5,59	5,48	5,52	Rape-oil, domestic production — per l
Pomarańcze — za 1 kg	4,82	5,73	4,99	5,32	Oranges — per kg
Jabłka ^c — za 1 kg	1,96	2,50	2,61	2,70	Apples ^c — per kg

^a Ser dojrzewający „Gouda”. ^b W latach 2005 i 2010: za 200 ml. ^c Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

^a Ripening “Gouda” cheese. ^b In 2005 and 2010: per 200 ml. ^c Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABL. 2 (209). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)
 RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Buraki ^a — za 1 kg	1,09	1,59	1,74	1,92	Beetroots ^a — per kg
Marchew ^a — za 1 kg	1,43	1,85	2,37	2,20	Carrots ^a — per kg
Ziemiaki ^a — za 1 kg	0,73	1,21	1,07	1,18	Potatoes ^a — per kg
Cukier biały kryształ — za 1 kg	2,97	2,61	2,15	2,84	White sugar, crystallized — per kg
Kawa naturalna mielona — za 250 g	4,20	5,44	6,67	6,70	Natural coffee, ground — per 250 g
Herbata czarna, liściasta — za 100 g	2,17	3,40	3,95	4,22	Black tea, leaf — per 100 g
Wódka czysta 40% — za 0,5 l	19,75	19,60	25,08 ^b	24,41 ^b	Pure vodka 40% — per 0,5 l
Papierosy — za 20 szt.	5,29 ^c	9,32 ^c	12,89	13,46	Cigarettes — per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny — za 1 kpl.	390,38	517,51	578,42 ^b	559,30 ^b	Men's suit, fabric of wool — per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	158,69	181,21	199,36	203,21	Men's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	141,02	173,47	189,80	192,11	Women's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Podzelowanie obuwia męskiego — za 1 parę	23,51	33,44	38,15	38,23	Resoling men's shoes — per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m ³	1,93	2,71	3,39	3,39	Cold water by municipal water-system — per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^d — za 1 kWh	0,40	0,57	0,64	0,64	Electricity for households (all-day tariff) ^d — per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^{de} — za 1 kWh	1,52	2,67	0,26	0,24	Natural net-gas, high-methanated for households ^{de} — per kWh
Węgiel kamienny — za 1 t	477,69	717,23	789,68	787,59	Hard coal — per t
Ciepła woda — za 1 m ³	14,62	17,94	21,04	22,03	Hot water — per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych — za 1 m ² p u	3,39	3,71	3,50	3,29	Heating of dwellings — per 1 m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 340 l ^f	1483	1244	1058	1078	Fridge-freezer, capacity about 340 l ^f
Pralka automatyczna typu domowego, na 5-7 kg suchej bielizny ^g	1253	1146	1257	1284	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5-7 kg ^g
Odkurzacz typu domowego	315,78	365,29	308,65	308,35	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	137,23	184,40	190,15	200,49	Iron with duschsystem
Proszek do prania — za 300 g ^h	4,36	4,44	5,45	5,24	Washing powder — per 300 g ^h
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa — za 1l	4,01 ⁱ	4,59	4,69	4,42	Unleaded 95 octane motor petrol — per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	1,79	2,28	2,59	2,60	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna — za 5 km	11,03	12,94	14,67	14,83	Taxi daily fare — for 5 km distance
Bilet normalny do kina	10,98	16,31	20,38	20,44	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	50,61	57,23	68,91	74,43	Women's cold wave
Mocznik nawozowy 46 % N — za 25 kg	22,89	29,37	37,79	34,10	Urea, nutritive content 46 % N — per 25 kg
Badanie kliniczne krwi	18,21	22,41	24,13	25,82	Cow's clinical examination

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^b Z uwagi na zmianę (od 2015) reprezentanta objętego badaniem cen dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. ^c Papierosy „Mars”. ^d Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi. ^e W latach 2005, 2010 — za 1 m³. ^f W 2005 — pojemność ok. 320 l; w 2010 — pojemność ok. 300 l. ^g W latach 2005, 2010 — na 5 kg suchej bielizny. ^h W 2005 — za 600 g; w 2010 — za 400 g; w 2015 — za 280 g. ⁱ Benzyna silnikowa „Euro-Super”.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^b Due to the changes of representative item covered by the price survey data not fully comparable to those published in the previous Yearbook. ^c Cigarettes “Mars”. ^d Including standing and variable charges. ^e In 2005, 2010 — per 1 m³. ^f In 2005 — capacity about 320 l; in 2010 — capacity about 300 l. ^g In 2005, 2010 — dry-lined capacity not exceeding 5 kg. ^h In 2005 — per 600 g; in 2010 — per 400 g; in 2015 — per 280 g. ⁱ Motor petrol “Euro-Super”.

TABL. 3 (210). PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych — za 1 dt:					<i>Cereal grain consumer and for feeds — per dt:</i>
pszenicy	37,90	60,36	69,16	64,63	<i>wheat</i>
żyta	29,91	41,45	52,81	52,85	<i>rye</i>
jęczmienia	35,65	48,09	60,08	55,73	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	30,48	34,49	50,84	54,60	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyta	31,00	46,17	58,32	58,86	<i>triticale</i>
Ziemniaki — za 1 dt	21,77	32,68	35,30	33,33	<i>Potatoes — per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych) ...	51,68	63,78	55,48	59,30	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe — za 1 dt	18,76	11,36	12,07	11,39	<i>Sugar beets — per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy — za 1 dt	77,91	129,80	149,10	163,55	<i>Industrial rape and turnip rape — per dt</i>
Liście tytoniu — za 1 dt	179,11	431,69	705,06	757,96	<i>Raw tobacco — per dt</i>
Chmiel surowy — za 1 dt	850,92	1193	1650	2007	<i>Raw hop — per dt</i>
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					<i>Animals for slaughter — per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	4,21	4,64	6,19	6,11	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	7,42	6,48	8,12	8,32	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,81	3,98	4,38	4,64	<i>pigs</i>
Mleko krowie — za 1 l	0,95	1,05	1,07	1,04	<i>Cows' milk — per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne — za 1 szt.	0,21	0,17	0,21	0,16	<i>Consumer hen eggs — per piece</i>

TABL. 4 (211). PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż — za 1 dt:					<i>Cereal grain — per dt</i>
pszenicy	41,40	58,25	73,35	76,12	<i>wheat</i>
żyta	31,61	54,02	52,36	59,38	<i>rye</i>
jęczmienia	39,69	52,67	68,20	71,35	<i>barley</i>
owsa	32,56	45,54	62,30	67,88	<i>oats</i>
pszenżyta	36,58	51,47	61,70	66,13	<i>triticale</i>
Ziemniaki jadalne (bez wczesnych) — za 1 dt	56,59	98,56	88,21	95,85	<i>Potatoes (excluding edible early kinds) — per dt</i>
Zwierzęta gospodarskie — za 1 szt.:					<i>Livestock — per head:</i>
krowa dojna	.	.	.	.	<i>dairy cow</i>
jałówka 1-rocza	.	.	.	.	<i>one-year heifer</i>
prosię na chów	130,37	132,85	136,73	135,92	<i>piglet</i>
Jaja kurze — za 1 szt.	0,35	0,46	0,60	0,60	<i>Hen eggs — per piece</i>

DZIAŁ XV

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działły specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniela) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

4. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi Ustawy z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1551) – prezentuje się w podziale

CHAPTER XV

AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

2. An **agricultural holding** is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land,
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

4. The agricultural land area including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms meeting requirements of the Law of 5 II 2015 on payments under direct support schemes (uniform text Journal of Laws 2015 item 1551) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land,

na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczanych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Do 2014 r., dane dotyczące powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych uwzględniały także ich uprawę w ogrodach przydomowych oraz poza plantacjami (poza sadami). W 2015 r. dane o powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych dotyczyły jedynie sadów, natomiast dane o zbiorach, tak jak w poprzednich latach, włączają także produkcję zebraną poza plantacjami (również w ogrodach przydomowych). Od 2016 r. dane dotyczące powierzchni i zbiorów owoców z drzew i krzewów odnoszą się jedynie do ich upraw w sadach.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek są szacowane według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sady), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inventarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens as well as area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries include also organic cultivation of this species.

Up to 2014, data on the area of fruit trees and bushes included also their cultivation in the kitchen gardens and cultivation outside of plantations (outside of orchards). In 2015 data on area of fruit trees and bushes concerned their cultivation in orchards only. However, data on production, as in previous years, include also fruit harvested outside of plantations (as well as in kitchen gardens). Since 2016 data on area and fruit production from fruit trees and bushes have related to orchards only.

Since 2014 the area of vegetables, fruit and strawberries have been estimated only by the field location.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej — ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji — średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Dane o produkcji, plonach i skupie zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące zbóż podstawowych, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują mieszanek zbożowych.

7. Pozostałe uprawy to: warzywa, truskawki, uprawy na nawozy zielone, wysadki okopowych oraz inne, np. zioła.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluszką, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię).

Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

8. Dane o produkcji żywca rzeźnego obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznacze-

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

Agricultural output (gross, final and market) the presented data are not include supplementary area crop payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

The average national current prices for the year preceding surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales — prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production — average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Data regarding the production, yields and procurement of pulses and oilseeds plants as well as cereals concerns grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e., wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise stated, do not include cereal mixed.

7. Other plants include: vegetables, strawberries, green manure, seedlings of roots plants, others, i.e. herbs.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory).

Feed plants include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

8. Data regarding the production of animals for slaughter concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. Production of animals for

niem na spożycie naturalne. Produkcja żywca rzeźnego zbilansowana jest importem i eksportem zwierząt żywych.

9. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

10. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

11. Dane o **atestowanych gospodarstwach ekologicznych** zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

12. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

13. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

14. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2015/16 oznacza okres od 1 VII 2015 r. do 30 VI 2016 r.).

15. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – **prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.**

16. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników, zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

- a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczysto przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,
- b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu),

slaughter is balanced by import and export of live animals.

9. *Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.*

10. *Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.*

11. *Data on certified organic farms have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).*

12. *Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.*

13. *Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June, unless otherwise indicated.*

14. *Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2015/16 farming year covers the period from 1 VII 2015 to 30 VI 2016).*

15. *Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.*

16. *Data for 2010 in terms of land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 — as of 30 VI.*

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

- a) the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:
 - State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
 - nature protection units (national parks),
 - organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,
- b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status),

- c) innych jednostek publicznych, np. szkół wyższych, instytucji naukowych itp.;
- 2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
- osób fizycznych,
 - wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
 - spółdzielni produkcji rolniczej,
 - innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat (do 2008 r. – 2 lat) i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszłorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione naturalnie lub sztucznie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszłorębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnie warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się na wzajem na całej powierzchni, w których pro-

c) *other public units, e.g. higher education institutions, science institutions etc.;*

- 2) **private forests** owned by:
- natural persons,
 - land held in common by all or part of the residents of a village,
 - agricultural production cooperatives,
 - other legal persons.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years (until 2008 – 2 years) and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years (until 2008 – 2 years) as well as crops and greenwoods in the age category I (1–20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age category II (21–40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in age category III, or higher (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the restocking class and in the class for restocking.

Tree stands in the restocking class are tree stands which have reached or passed felling maturity, being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed naturally or artificially, as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Tree stands in the class for restocking include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with a selections structure are tree stands consisting of groups and clumps

wadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urzędowej zieleni w miastach i wsiach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

4. Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące morskie wody wewnętrzne, powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. — zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz.U. 2016, poz. 1034) — do powierzchni lądowej zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

5. Dane w podziale według sortymentów drzewnych opracowano na podstawie klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest are conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

- artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forests. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities and rural, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The **forest cover** indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

4. Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. internal marine water, surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction date 29 March 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2016, item 1034) — since 2012 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

5. Data in the rows according to wood assortments were compiled on the basis quality-size classification defined by Polish Norms.

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (212). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE^a**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne ^b w tys.	105,8	68,1	.	63,8	Agricultural holdings ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne	105,5	67,8	.	63,5	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	1045,9	1078,8	1064,0	1030,6	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	934,1	939,9	965,7	933,2	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zbóż podstawowych	56,4	55,2	50,9	52,3	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	57,5	56,5	52,1	53,4	of which private farms
ziemniaków ^c	3,0	2,1	1,8	2,1	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	3,2	2,2	1,9	2,2	of which private farms
roślin przemysłowych	13,0	18,8	16,9	14,1	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	11,9	17,6	16,1	13,3	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	32,8	37,6	39,3	39,5	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	31,0	36,0	37,8	38,8	of which private farms
ziemniaków ^c	170	232	251	310	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	165	229	246	306	of which private farms
rzepaku i rzepiku	30,8	28,6	28,6	25,3	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	29,0	28,0	27,2	25,3	of which private farms

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 283. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych.

^a See general notes, item 3 on page 283. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c Since 2010 excluding kitchen gardens.

TABL. 1 (212). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bcd} na 100 ha użytków rolnych	63,2	60,4	56,7	56,6	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bcd} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	65,5	64,0	54,1	58,5	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	41,5	38,0	33,4	31,9	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	41,6	37,9	32,9	31,2	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w czerwcu) ^{bd} w %	10,4	10,6	9,4	9,1	Share of sows in pig stocks (as of June) ^{bd} in %
w tym gospodarstwa indywidualne	10,2	10,1	9,3	8,9	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i drobbami) ^e na 1 ha użytków rolnych w kg	302,2	299,6	343,0	404,3	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^e per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	716,9	805,1	872,4	920,7	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	691,0	808,9	775,6	896,3	of which private farms
na 1 krowę	4528	4683	5865	6108	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	4290	4438	5660	5992	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt	8,2	8,2	.	9,1	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	9,0	9,2	.	9,8	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{bf} na 1 ha użytków rolnych w kg	132,3	155,7	183,9	179,3	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{bf} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	120,4	155,0	181,0	176,8	of which private farms

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 283. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 299. ^d W 2005 r. – stan trzody chlewnej w końcu lipca. ^e Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. ^f Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2014/15, 2015/16.

^a See general notes, item 3 on page 283. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c See note to the table 11 on page 299. ^d In 2005 – pigs as of the end of July. ^e Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^f Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2014/15, 2015/16 farming years.

TABL. 2 (213). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne	SPECIFICATION
	Grand total	Of which private farms	
	w ha	in ha	
OGÓŁEM 2010 ^a	1078788	939856	TOTAL
2015	1064011	965675	
2016	1030589	933155	
W dobrej kulturze rolnej	1026735	929806	In good agricultural condition
Pod zasiewami	916893	830414	Sown area
Grunty ugorowane	7062	4485	Fallow land
Uprawy trwałe	7810	7414	Permanent crops
w tym sady	7176	6790	of which orchards
Ogrody przydomowe	1500	1494	Kitchen gardens
Łąki trwałe	80166	74146	Permanent meadows
Pastwiska trwałe	13304	11852	Permanent pastures
Pozostałe	3854	3348	Other

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
^a Data of the Agricultural Census.

TABL. 3 (214). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**
 Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS^a
 As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa Farms									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha	
	w tys. in thous.	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent								Average total farm area in ha	
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 i więcej and more	ogółem total	w tym użytki rolne of which agricul- tural land
	OGÓŁEM TOTAL										
2010	68,1	1,6	11,6	19,4	24,1	15,7	9,3	14,8	3,5	18,10	15,83
2013	65,1	1,8	11,9	19,1	22,6	15,3	9,7	15,4	4,3	17,51	16,16
2016	63,8	1,6	10,5	21,6	22,3	15,5	8,7	15,4	4,4	17,35	16,15
	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms										
2010	67,8	1,6	11,7	19,4	24,2	15,8	9,4	14,8	3,2	15,80	13,85
2013	64,8	1,8	11,9	19,2	22,6	15,3	9,7	15,4	4,0	15,85	14,61
2016	63,5	1,6	10,6	21,7	22,4	15,5	8,7	15,4	4,1	15,81	14,69

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 283; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.
 U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a See general notes, item 3 on page 283; in 2010 data of the Agricultural Census.
 N o t e. Since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 4 (215). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT
(constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				previous year = 100				
Produkcja globalna	93,6	95,8	109,1	91,4	93,8	96,2	109,2	91,7	Gross output
roślinna	82,8	91,9	102,9	90,6	82,1	93,2	103,3	90,9	crop
zwierzęca	106,3	99,7	116,7	92,2	107,1	99,1	116,3	92,4	animal
Produkcja końcowa	92,6	96,2	107,1	92,7	92,2	95,4	106,8	93,0	Final output
roślinna	74,4	91,4	95,5	93,3	71,0	89,8	95,0	93,6	crop
zwierzęca	106,1	99,4	117,3	92,2	107,2	98,8	116,9	92,6	animal
Produkcja towarowa	96,3	96,0	108,3	96,2	96,0	95,0	108,6	96,5	Market output
roślinna	93,2	86,4	99,0	96,6	90,6	83,6	99,3	96,4	crop
zwierzęca	98,4	103,3	115,8	95,9	99,5	103,2	115,6	96,5	animal

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1 na str. 24.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1 on page 24.

TABL. 5 (216). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA					
GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	47,8	48,7	51,8	50,4	Crop output
Zboża	18,6	15,9	22,0	19,1	Cereals
w tym zboża podstawowe	15,2	13,4	17,1	15,4	of which basic cereals
w tym: pszenica	7,0	7,1	10,0	8,8	of which: wheat
żyto	1,3	0,9	1,1	0,9	rye
jęczmień	3,3	2,3	2,6	2,1	barley
Ziemniaki	2,8	2,8	2,3	2,9	Potatoes
Przemysłowe	11,1	11,2	10,5	9,0	Industrial
w tym buraki cukrowe	7,0	3,7	3,8	2,9	of which sugar beets
Warzywa	5,7	8,1	8,9	10,8	Vegetables
Owoce	1,8	1,5	1,5	1,8	Fruit
Siano łąkowe	1,0	1,7	0,7	0,6	Meadow hay
Pozostałe	6,9	7,5	5,9	6,2	Other
Produkcja zwierzęca	52,2	51,3	48,2	49,6	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	32,9	32,1	29,8	29,6	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,5	3,6	4,3	5,4	cattle (excluding calves)
cielęta	0,2	0,3	0,1	0,1	calves
trzoda chlewna	22,8	20,5	18,3	16,2	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	6,2	7,5	7,0	7,8	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,9	-0,0	0,9	-0,9	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	13,6	14,5	13,7	17,3	Cows' milk
Jaja kurze	2,8	3,0	2,3	2,3	Hen eggs
Obornik	1,6	1,5	1,0	1,0	Manure
Pozostałe	0,3	0,2	0,4	0,3	Other

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1 na str. 24. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1 on page 24. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (216). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
(dok.)
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA TOWAROWA					
<i>MARKET OUTPUT</i>					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	39,0	38,7	40,5	40,0	Crop output
Zboża	11,9	11,0	14,8	13,5	Cereals
w tym zboża podstawowe	10,9	10,0	12,2	11,6	of which basic cereals
w tym: pszenica	9,0	10,0	9,6	9,0	of which: wheat
żyto	0,6	0,5	1,1	0,9	rye
jęczmień	0,7	0,6	0,6	0,6	barley
Ziemniaki	1,6	2,0	2,3	2,5	Potatoes
Przemysłowe	15,7	13,7	10,8	9,6	Industrial
w tym buraki cukrowe	10,0	5,0	4,8	3,9	of which sugar beets
Warzywa	6,5	9,2	10,0	10,9	Vegetables
Owoce	2,2	1,9	1,8	2,1	Fruit
Pozostałe	1,1	0,9	0,8	1,4	Other
Produkcja zwierzęca	61,0	61,3	59,5	60,0	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	41,6	40,4	39,4	36,8	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	4,7	4,8	5,8	6,9	cattle (excluding calves)
cielęta	0,3	0,3	0,1	0,1	calves
trzoda chlewna	28,5	25,1	24,5	20,2	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	7,9	9,9	8,9	9,7	poultry
Mleko krowie	16,2	17,6	17,0	20,3	Cows' milk
Jaja kurze	2,9	3,2	2,6	2,5	Hen eggs
Pozostałe	0,4	0,1	0,5	0,4	Other

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1 na str. 24. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1 on page 24. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (217). POWIERZCHNIA ZASIEWÓW^a

Stan w czerwcu

SOWN AREA^a

As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2015	2016		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
OGÓŁEM	909535	898500	945994	916893	830414	TOTAL
Zboża	647634	594602	616516	610660	559946	<i>Cereals</i>
zboża podstawowe	513092	496250	481679	479667	443782	<i>basic cereals</i>
pszenica	180165	190306	219264	218028	192873	<i>wheat</i>
żyto	80492	62626	44413	55399	53213	<i>rye</i>
jęczmień	120080	105671	86140	95905	92012	<i>barley</i>
owies	12509	15798	9980	11601	10306	<i>oats</i>
pszenżyto	119846	121849	121882	98734	95379	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	100233	65872	46835	50089	49749	<i>cereal mixed</i>
gryka, proso i pozostałe zbożowe	788	1319	1636	1147	680	<i>buckwheat, millet and other cereals</i>
kukurydza na ziarno	33523	31163	86368	79757	65735	<i>maize for grain</i>
Strączkowe	9552	11646	22902	19130	17277	<i>Pulses</i>
konsumpcyjne	3279	2619	5941	4972	4732	<i>edible</i>
pastewne ^b	6273	9027	16961	14158	12545	<i>feed^b</i>
Ziemniaki	27367	18598	17059	19483	18289	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	117790	169356	159458	129647	110113	<i>Industrial</i>
w tym:						<i>of which:</i>
buraki cukrowe	48840	38363	37102	42982	38430	<i>sugar beets</i>
oleiste	66997	128374	119931	85013	70051	<i>oilseeds</i>
w tym rzepak i rzepik	65361	125880	117408	83145	68426	<i>of which rape and turnip rape</i>
Pastewne	76133	76734	97398	94503	83141	<i>Feed</i>
w tym:						<i>of which:</i>
okopowe	4109	2032	1261	734	732	<i>root plants</i>
kukurydza na paszę	33546	46255	64551	62847	56057	<i>maize for feeds</i>
Pozostałe uprawy ^c ...	31059	27564	32661	43471	41648	<i>Other crops^c</i>

^a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

^a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. ^b Including cereal and pulse mixed for grain. ^c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7 (218). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPLÓDÓW
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPLÓDY	2006–2010 ^a	2010	2015	2016		CROPS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
ZBIORY w t PRODUCTION in t						
Zboża	2212046	2245566	2439362	2632218	2339849	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	1817577	1864769	1890933	1893740	1720424	basic cereals
pszenica	768571	853194	995449	944754	815826	wheat
żyto	176086	155952	119869	163775	155461	rye
jęczmień	377310	349341	275366	351103	333897	barley
owies	32919	42449	27014	34643	29988	oats
pszenżyto	462691	463832	473235	399466	385252	triticale
mieszanki zbożowe	245813	198744	136873	172114	171174	cereal mixed
Ziemniaki	477188	430915	427390	602983	560070	Potatoes
Buraki cukrowe	1938941	1837895	1750701	2702879	2435761	Sugar beets
Rzepak i rzepik	306354	359402	335778	210062	172960	Rape and turnip rape
Siano łąkowe ^b	441592	590170	352420	406568	387223	Meadow hay ^b
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Zboża	35,0	37,8	39,6	43,1	41,8	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	35,3	37,6	39,3	39,5	38,8	basic cereals
pszenica	42,4	44,8	45,4	43,3	42,3	wheat
żyto	25,0	24,9	27,0	29,6	29,2	rye
jęczmień	30,7	33,1	32,0	36,6	36,3	barley
owies	25,2	26,9	27,1	29,9	29,1	oats
pszenżyto	36,4	38,1	38,8	40,5	40,4	triticale
mieszanki zbożowe	27,6	30,2	29,2	34,4	34,4	cereal mixed
Ziemniaki	198,1	232	251	310	306	Potatoes
Buraki cukrowe	517	479	472	629	634	Sugar beets
Rzepak i rzepik	28,7	28,6	28,6	25,3	25,3	Rape and turnip rape
Siano łąkowe ^b	48,6	50,7	42,3	50,7	52,2	Meadow hay ^b

^a Przeciętne roczne. ^b W 2016 r. łącznie z powierzchnią wspólnot gruntowych uwzględnioną w gospodarstwach indywidualnych.
^a Annual averages. ^b In 2016 including the area of land communities taken into account in the private farms.

TABL. 8 (219). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006–2010 ^b	2010	2015	2016		VEGETABLES
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA ^c w ha — stan w czerwcu						
<i>AREA^c in ha — as of June</i>						
OGÓŁEM	21185	21503	24533	25917	24700	TOTAL
Kapusta	1466	1002	1491	1302	1296	<i>Cabbages</i>
Kalafior	1065	1096	1462	1373	1361	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	5012	5690	5758	6538	6255	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	2994	2726	3044	3160	3010	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	731	794	909	916	909	<i>Beetroots</i>
Ogórki	1249	1163	1429	1135	1134	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	1744	1592	2089	1916	1856	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^d	6924	7439	8351	9578	8881	<i>Others^d</i>
ZBIORY w t						
<i>PRODUCTION in t</i>						
OGÓŁEM	449204	494504	538686	575430	546915	TOTAL
Kapusta	54759	45966	54423	54928	54436	<i>Cabbages</i>
Kalafior	18425	21663	22926	25087	24975	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	106023	128555	138941	147735	138868	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	96290	104971	105522	116465	107769	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	20246	28603	24832	27189	26997	<i>Beetroots</i>
Ogórki	15614	16401	18576	18951	18927	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	50296	46399	68173	73338	71134	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^d	87550	101946	105293	111738	103809	<i>Others^d</i>
PLONY z 1 ha w dt						
<i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Kapusta	374	459	365	422	420	<i>Cabbages</i>
Kalafior	173	198	157	183	184	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	212	226	241	226	222	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	322	385	347	369	358	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	277	360	273	297	297	<i>Beetroots</i>
Ogórki	125	141	130	167	167	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	288	292	326	383	383	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^d	126	137	126	117	117	<i>Others^d</i>

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2014 r. według położenia gruntów. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, w pozostałych latach dane według szacunków. ^d Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including kitchen gardens; since 2014 by field location. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census, in other years data based on estimation. ^d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 (220). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010 ^b	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu

AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	8344	7686	6813	6761	6451	TOTAL
Jabłonie	3935	3357	3415	3391	3193	Apples
Grusze	526	396	476	440	400	Pears
Śliwy	1079	777	715	723	708	Plums
Wiśnie	1592	1216	1430	1430	1375	Cherries
Czereśnie	547	568	565	565	564	Sweet cherries
Pozostałe ^d	665	1372	212	212	212	Others ^d

ZBIORY^e w t

PRODUCTION^e in t

OGÓŁEM	55387	45067	66300	82373	77355	TOTAL
Jabłka	41786	34324	50050	61327	57475	Apples
Gruszki	1953	1453	2321	3703	2960	Pears
Śliwki	4298	3015	3522	4763	4635	Plums
Wiśnie	5333	4042	7409	8773	8482	Cherries
Czereśnie	1125	1115	2429	3129	3124	Sweet cherries
Pozostałe ^d	892	1118	568	680	680	Others ^d

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 283. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; w pozostałych latach dane według szacunków; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2015 r. jedynie uprawy w sadach. ^d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. ^e Od 2016 r. jedynie owoce zebrane w sadach.

^a See general notes, item 4 on page 283. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census; in other years data based on estimation; up to 2014 including kitchen gardens; since 2015 orchard only. ^d Peaches, apricots, walnuts. ^e Since 2016 for fruit harvested in orchards only.

TABL. 10 (221). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH
I PLANTACJI JAGODOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT^a

OWOCE	2006–2010 ^b	2010	2015	2016		FRUIT
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA ^c w ha — stan w czerwcu <i>AREA^c in ha — as of June</i>						
Truskawki ^d	1884	1189	1329	1327	1280	Strawberries ^d
Maliny ^e	211	366	187	183	173	Raspberries ^e
Porzeczki	1463	1416	1048	1048	1048	Currants
Agrest	174	222	127	120	120	Gooseberries
Pozostałe ^f	369	408	211	276	210	Others ^f
ZBIORY ^g w t <i>PRODUCTION^g in t</i>						
OGÓŁEM	14611	10852	12299	13013	12517	TOTAL
Truskawki ^d	6556	3639	5229	5335	5056	Strawberries ^d
Maliny ^e	384	597	471	580	544	Raspberries ^e
Porzeczki	5800	4518	5206	5585	5584	Currants
Agrest	1068	1212	772	723	723	Gooseberries
Pozostałe ^f	802	885	621	791	611	Others ^f

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 283. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; w pozostałych latach dane według szacunków; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2015 r. dla krzewów jedynie uprawy w sadach, dla truskawek łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. ^d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. ^e Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne. ^g Od 2016 r. jedynie owoce zebrane w sadach.

^a See general notes, item 4 on page 283. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census; in other years data based on estimation; up to 2014 including kitchen gardens; since 2015 for fruit bushes in orchard only, in case of strawberries area of cultivation in kitchen gardens is included. ^d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item "others". ^e Including thornless blackberry. ^f Chokeberry, blueberry, grape, hazel and others. ^g Since 2016 for fruit harvested in orchards only.

TABL. 11 (222). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE^a**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES^a

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
W SZTUKACH IN HEADS									
Bydło	408578	465546	495687	501502	369999	425150	456517	462953	Cattle
w tym krowy	169359	176787	165581	159958	153811	160952	150204	144223	of which cows
Trzoda chlewna ^b	2151199	1789477	1325008	1154894	2031572	1680231	1270318	1116009	Pigs ^b
w tym lochy	223641	189998	124472	105472	206381	170538	117884	99729	of which sows
Owce	23236	14084	7703	9163	18420	11305	6944	8433	Sheep
w tym maciorki ...	16883	9974	5634	6176	14023	8466	5114	5707	of which ewes
Konie ^c	9516	9344	.	8062	9187	8782	.	7661	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	660917	651329	603739 ^d	583231	611396	601841	563736 ^d	546099	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads									
Bydło	39,1	43,2	46,6	48,7	39,6	45,2	43,8	49,6	Cattle
w tym krowy	16,2	16,4	15,6	15,5	16,5	17,1	14,4	15,5	of which cows
Trzoda chlewna ^b	205,7	165,9	124,5	112,1	217,5	178,8	121,8	119,6	Pigs ^b
w tym lochy	21,4	17,6	11,7	10,2	22,1	18,1	11,3	10,7	of which sows
Owce	2,2	1,3	0,7	0,9	2,0	1,2	0,7	0,9	Sheep
w tym maciorki ...	1,6	0,9	0,5	0,6	1,5	0,9	0,5	0,6	of which ewes
Konie ^c	0,9	0,9	x	0,8	1,0	0,9	x	0,8	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	63,2	60,4	56,7 ^d	56,6	65,5	64,0	54,1 ^d	58,5	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 283; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b W 2005 r. – stan w końcu lipca. ^c Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. ^d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a See general notes, item 3 on page 283; in 2010 data of the Agricultural Census. ^b In 2005 – as of the end of July. ^c Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. ^d For the calculation we use the horse stocks of 2013.

Note. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0.8, for pigs — 0.15, for sheep — 0.08, for horses — 1.0.

TABL. 12 (223). **DRÓB**^a

Stan w końcu roku

POULTRY^a

As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt.	5465,5	7662,2	6666,9	8981,0	8128,1	Hens in thous. heads
w tym nioski	2169,2	2011,8	1721,7	1641,0	1593,0	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	452,8	109,8	76,9	105,3	84,1	Geese in thous. heads
Indyki w tys. szt.	50,4	74,1	373,9	300,5	283,7	Turkeys in thous. heads
Kaczki ^b w tys. szt.	1055,2	119,3	81,6	60,3	58,3	Ducks ^b in thous. heads
Kury na 100 ha użytków rolnych w ^c szt.	.	710,3	626,6	871,4	871,0	Hens per 100 ha of agri- cultural land ^c in heads
w tym nioski	.	186,5	161,8	159,2	170,7	of which laying hens

^a W latach 2005, 2010 i 2015 w wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 283.

^a In 2005, 2010 and 2015 aged more than 2 weeks. ^b Including other poultry. ^c See general notes, item 3 on page 283.

TABL. 13 (224). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO**^a**PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER**^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

W TYSIĄCACH SZTUK

IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	93,1	73,9	114,6	142,7	132,1	Cattle (excluding calves)
Cielęta	25,4	22,3	4,1	1,5	0,8	Calves
Trzoda chlewna	2412,6	2171,6	1818,2	1983,8	1936,3	Pigs
Owce	3,3	2,2	6,0	6,3	5,8	Sheep
Konie	1,5	2,3	1,6	0,5	0,5	Horses

W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ

IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	50,5	44,9	69,9	84,2	78,1	Cattle (excluding calves)
Cielęta	2,0	2,1	0,4	0,1	0,1	Calves
Trzoda chlewna	266,4	256,1	262,2	297,7	292,1	Pigs
Owce	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	Sheep
Konie	0,7	1,3	0,9	0,3	0,3	Horses
Drób	91,6	117,1	147,5	169,0	133,0	Poultry
Kozy i króliki	0,5	0,1	0,0	0,0	0,0	Goats and rabbits

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

^a Data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (225). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	316,2	323,2	364,9	416,7	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	301,2	307,9	346,5	395,5	meat and fats
wołowe	26,6	23,4	36,5	43,2	beef
cielęce	1,2	1,2	0,3	0,1	veal
wieprzowe	207,8	199,7	204,5	232,2	pork
baranie	0,0	0,0	0,1	0,1	mutton
końskie	0,4	0,7	0,5	0,2	horseflesh
drobiowe	64,1	82,0	103,2	118,3	poultry
kozy i królicze ^b	1,1	0,8	1,4	1,6	goat and rabbit ^b
podroby	15,0	15,3	18,4	21,2	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^c w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^c in kg					
OGÓŁEM	.	299,6	343,0	404,3	TOTAL

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 283.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game. ^c See general notes, item 3 on page 283.

TABL. 15 (226). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem grand total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów	749,9	868,6	928,3	948,9	836,3	in million litres
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	.	80,5	87,2	92,1	89,6	per 100 ha agricultural land ^a in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4528	4683	5865	6108	5992	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.	475,8	432,0	346,0	325,9	313,1	Eggs production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	193	212	201	189	195	Average annual number of eggs per laying hen in units

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 283.

^a See general notes, item 3 on page 283.

TABL. 16 (227). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W sztukach 2005	85805	83658	<i>In units</i>
2010 ^d	88410	86425	
2013	89203	87500	
2016	93364	91512	
Powierzchnia użytków rolnych ^b na 1 ciągnik w ha 2005	12,2	11,2	<i>Agricultural land area^b per tractor in ha</i>
2010 ^d	12,2	10,9	
2013	11,8	10,8	
2016	11,0	10,2	

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 283.

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a In 2010 data of the Agricultural Census. ^b See general notes, item 3 on page 283.

N o t e. Since 2013 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17 (228). **ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH
W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
**CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2014/15	2015/16		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
W TONACH <i>IN TONNES</i>						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	138315	167986	195681	184796	164954	<i>Mineral or chemical fertilizers^b</i>
azotowe	88986	97690	110021	104582	93473	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	20384	33060	32811	30813	27182	<i>phosphatic</i>
potasowe	28945	37236	52850	49401	44299	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^c	93358	52041	71882	80804	74330	<i>Lime fertilizers^c</i>
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w kg <i>PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in kg</i>						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	.	155,7	183,9	179,3	176,8	<i>Mineral or chemical fertilizers^b</i>
azotowe	.	90,6	103,4	101,5	100,2	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	.	30,6	30,8	29,9	29,1	<i>phosphatic</i>
potasowe	.	34,5	49,7	47,9	47,5	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^c	.	48,2	67,6	78,4	79,7	<i>Lime fertilizers^c</i>

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 283.

^a Data of the Agricultural Census 2010. ^b Including mixed fertilizers. ^c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. ^d See general notes, item 3 on page 283.

TABL. 18 (229). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2015	2016		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indywi- dualne of which private farms	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
OGÓŁEM	2801678,5	3542763,4	4785698,6	4984153,3	4487441,9	TOTAL
Produkty roślinne	979684,2	1396500,4	1831308,1	1707116,0	1439927,8	Crop products
w tym:						of which:
Zboża	311364,4	509381,3	771815,1	772848,0	624412,7	Cereals
w tym zboża						of which basic cere-
podstawowe	281352,8	453195,8	639406,7	606435,2	487976,8	als
pszenica	240088,8	367626,6	521592,6	501577,7	399591,4	wheat
żyto	15905,4	22413,6	34212,7	37000,7	33995,6	rye
jęczmień	11804,0	17945,1	25220,2	18988,1	13509,3	barley
owies i mieszanki						oats and cereal
zbożowe	609,2	1133,3	1002,0	1624,8	1490,9	mixed
pszenżyto	12945,4	44077,1	57379,3	47243,9	39389,5	triticale
w tym zboża kon-						of which consumer and
sumpcyjne i paszowe	307498,7	504494,4	757045,2	768024,6	620887,7	for feeds cereals
w tym zboża pod-						of which basic cere-
stawowe	278069,4	448308,9	624693,1	601658,8	484451,8	als
pszenica	238396,3	364764,2	511935,5	499245,1	398009,2	wheat
żyto	15673,5	22202,4	33127,6	36761,7	33817,9	rye
jęczmień	10932,9	17195	23005,8	17510,4	12164,5	barley
owies i mieszanki						oats and cereal
zbożowe	480,4	819,5	845,9	1600,4	1475,9	mixed
pszenżyto	12586,2	43327,8	55778,3	46541,3	38984,1	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	359,8	436,4	578,1	13,7	13,7	Edible pulses ^b
Ziemniaki	24577,4	39611,1	56145,8	74137,6	60877,3	Potatoes
Buraki cukrowe	341531,7	196099,8	228251,5	297764,4	264925,0	Sugar beets
Rzepak i rzepik	156948,3	388262,4	360116,3	197199,6	147677,5	Rape and turnip rape
Warzywa	86827,8	183660,5	284798,9	253389,0	237210,7	Vegetables
Owoce	37544,5	46807,7	76994,7	78529,8	74518,6	Fruit
Produkty zwierzęce	1821994,3	2146263	2954390,5	3277037,3	3047514,1	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	1232951,7	1404247	2091488,5	2435108,1	2302189,1	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	172528,2	164549,5	412833,3	453655,0	431106,4	cattle (excluding calves)
cielęta	1640,4	816,0	1307,2	899,0	765,4	calves
trzoda chlewna	808804,7	870882,9	1123213,6	1404519,1	1385953,3	pigs
owce	93,6	0,3	1271,7	1328,1	1236,1	sheep
konie	3741,3	2253	3418,9	1261,1	1249,9	horses
drób	246143,6	365745,5	549443,9	573445,7	481878,1	poultry
Mleko krowie	580065,6	701353,8	833358,9	819060,9	724987,5	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	770,8	1855,5	899,8	655,0	99,6	Consumer hen eggs

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w zł

PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in zł

OGÓŁEM	.	3284	4498	4836	4809	TOTAL
Produkty: roślinne	.	1295	1721	1656	1543	Products: crop
zwierzęce	.	1990	2777	3180	3266	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 283.
^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight. ^d See general notes, item 3 on page 283.

TABL. 19 (230). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2015	2016		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Zboża w t	841361	890885	1180054	1261875	1021705	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podstawowe						<i>of which basic cereals</i>
pszenica	761680	796901	959404	962057	776297	<i>wheat</i>
żyto	632855	607675	753607	775463	619453	<i>rye</i>
jęczmień	52738	53969	64713	69971	64046	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	32589	37121	41280	33473	23591	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	1928	3171	1857	2967	2728	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	41570	94965	97947	80183	66479	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	754239	789869	938585	955418	771361	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	628996	604322	740255	772431	617319	<i>wheat</i>
żyto	52397	53568	62728	69562	63743	<i>rye</i>
jęczmień	30667	35757	38292	31419	21748	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	1576	2376	1664	2931	2708	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	40603	93846	95646	79075	65843	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	380	287	513	15	15	<i>Edible pulses^a in t</i>
Ziemniaki w t	112904	121215	159056	222462	203164	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	1820212	1726379	1891355	2613788	2346670	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik w t	201338	299119	241523	120573	90732	<i>Rape and turnip rape in t</i>
Warzywa w t	210176	276579	343129	351576	329030	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t	39318	37809	66074	81625	78285	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t	335624	364314	467543	540482	504813	<i>Animals for slaughter^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	40984	35480	66694	74289	70166	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	221	126	161	108	92	<i>calves</i>
trzoda chlewna	212480	219053	256719	302439	298252	<i>pigs</i>
owce	14	0	168	189	177	<i>sheep</i>
konie	504	607	579	181	179	<i>horses</i>
drób	81421	109048	143222	163276	135947	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	244841	266202	335847	388598	363894	<i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	612148	665281	782145	783857	705126	<i>Cows' milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	3611	11161	4338	4169	419	<i>Consumer hen eggs in thous. units</i>

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowce, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (231). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użyt- ków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użyt- ków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005	54	976	89	2453
2010	232	6150	95	1538
2015	330	9495	33	1150
2016	292	7753	178	1510

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo Hunting

TABL. 21 (232). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**

Stan w dniu 10 III

MAJOR GAME SPECIES^a

As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005	2010	2015	2016	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	148	228	612	770	Moose
Daniele	1332	2041	3674	3651	Fallow deer
Muflony	29	65	156	158	Mouflons
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	5,2	6,8	10,3	10,2	Deer
Sarny	36,3	40,1	50,9	51,9	Roe deer
Dziki	7,9	10,8	13,7	13,3	Wild boars
Lisy	12,4	10,8	11,5	11,6	Foxes
Zające	46,4	40,2	60,1	63,1	Hares
Bażanty	25,0	30,3	50,1	37,8	Pheasants
Kuropatwy	14,4	10,4	13,9	12,4	Partridges

^a Dane szacunkowe; do 2010 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe. Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; until 2010 excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (233). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2015/16	2016/17	GAME SPECIES
	w sztukach		in heads		
Jelenie	2034	2490	4912	4872	Deer
Daniele	548	818	1832	1714	Fallow deer
Sarny	7582	7727	11301	12006	Roe deer
Dziki	5940	12245	18003	15426	Wild boars
Lisy	11425	10722	10454	11080	Foxes
Zające	1758	959	443	590	Hares
Bażanty	13135	20684	22485	20498	Pheasants
Kuropatwy	19	–	–	–	Partridges

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Ź r ó d ł o: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/2012), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

S o u r c e: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/2012), the Directorate Generale of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (234). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY**
ŁOWIECKIE^c

Stan w dniu 10 III

CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION
AND HUNTING DISTRICTS^c

As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	189	189	178	179	number ^a
członkowie ^b	6747	4845	6840	6958	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	257	256	251	251	number
powierzchnia w tys. ha	1469,7	1464,9	1498,3	1496,0	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych	330,6	329,3	356,0	355,7	of which on forest land

^a Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. ^b Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła. ^c Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego.

Ź r ó d ł o: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data grouped according to the seat of hunting club. ^b Data grouped according to the seat of member of hunting club. ^c Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III at the following year.

S o u r c e: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo
Forestry

TABL. 24 (235). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha	425659	429585	431248	431612	TOTAL in ha
Lasy	415725	419619	421349	421671	Forests
Publiczne	371522	372086	372318	372400	Public
zalesione	363641	364400	364328	364376	wooded
niezalesione	7881	7686	7990	8024	non-wooded
własność Skarbu Państwa	368051	368518	368703	368782	owned by the State Treasury
zalesione	360278	360937	360823	360861	wooded
niezalesione	7773	7581	7880	7921	non-wooded
w tym w zarządzie Lasów Państwowych	366202	366781	367343	367456	of which managed by the State Forests
zalesione	358619	359309	359539	359597	wooded
niezalesione	7582	7472	7804	7860	non-wooded
własność gmin ^a	3471	3568	3592	3591	gmina ^a owned
zalesione	3363	3463	3483	3490	wooded
niezalesione	108	105	109	102	non-wooded
Prywatne	44203	47533	49032	49271	Private
zalesione	42884	45995	47827	48072	wooded
niezalesione	1319	1538	1204	1199	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	9934	9966	9899	9941	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	23,1	23,3	23,4	23,5	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA W %	24,3	24,6	24,7	24,7	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP IN %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25 i 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2012—2016 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to tables 25 and 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2012—2016 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

TABL. 25 (236). **POWIERZCHNIA LASÓW**
FOREST AREAS
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands							w klasie odnowienia ^a i o budowie prze- rębowej in renewal class ^a with a troughfell construction
			w klasie wieku in age group							
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
O G Ó Ł E M	421350	97,6	12,4	13,2	25,1	19,7	17,6	9,4	0,2	
w tym: of which:										
W zarządzie Lasów Państwowych	367343	97,9	12,1	12,7	23,0	19,6	19,7	10,7	0,1	
Managed by the State Forests										
Lasy prywatne	49032	96,3	15,7	17,2	40,8	18,9	3,7	x	x	
Private forests										

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total		W tym Of which			SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwo- wych managed by the State Forests	lasy prywatne private forests		
	w ha in ha		w odsetkach in percent			
O G Ó Ł E M	421350	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	337240	80,0	80,9	76,0	76,0	Coniferous trees
w tym:						of which:
sosna	328339	77,9	78,8	73,2	73,2	pine
świerk	3358	0,8	0,9	0,3	0,3	spruce
Drzewa liściaste	84110	20,0	19,1	24,0	24,0	Broadleaved trees
w tym:						of which:
buk	4772	1,1	1,3	x	x	beech
dąb	32207	7,6	8,4	2,5	2,5	oak
grab	2553	0,6	0,5	1,7	1,7	hornbeam
brzoza	20456	4,9	4,2	8,4	8,4	birch
olsza	17233	4,1	3,5	8,7	8,7	alder
osika	1061	0,3	0,2	0,2	0,2	aspen

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (237). ZASOBY DRZEWNE NA PNIU
GROWING STOCK OF STANDING WOOD
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thous. m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area									
		razem total	drzewostany tree stands						VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)	w klasie odnowienia ^c i o budowie przebiegowej in renewal class ^c with a throughfall construction	prze- stoje ^b hold- over- trees ^b
			w klasie wieku in age group								
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)				
OGÓŁEM	114437,7	99,9	1,2	7,9	27,3	23,8	24,8	14,4	0,2	0,3	
TOTAL w tym: of which:											
W zarządzie Lasów Państwowych	102221,9	99,8	1,1	7,6	23,9	23,5	27,2	16,1	0,1	0,3	
Managed by the State Forests											
Lasy prywatne	10953,4	99,9	2,3	11,8	54,0	27,3	4,1	x	x	0,4	
Private forests											

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a grand total timber	W tym Of which			SPECIES OF TREES
		w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	lasy prywatne private forests		
		w tys. m ³ in thous m ³	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	114437,7	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	97416,8	85,1	85,8	82,7	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	95707,5	83,6	84,4	80,6	pine
świerk	889,8	0,8	0,8	0,5	spruce
Drzewa liściaste	17020,9	14,9	14,2	17,3	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	967,2	0,8	0,9	x	beech
dąb	6884,2	6,0	6,7	0,5	oak
grab	536,7	0,5	0,4	1,5	hornbeam
brzoza	2432,8	2,1	1,9	4,3	birch
olsza	4436,9	3,9	3,4	7,8	alder
osika	288,3	0,3	0,2	0,6	aspen

^a W korze. ^b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. ^c Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Overbark. ^b Trees not felled in the assumed throughfall order. ^c Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (238). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

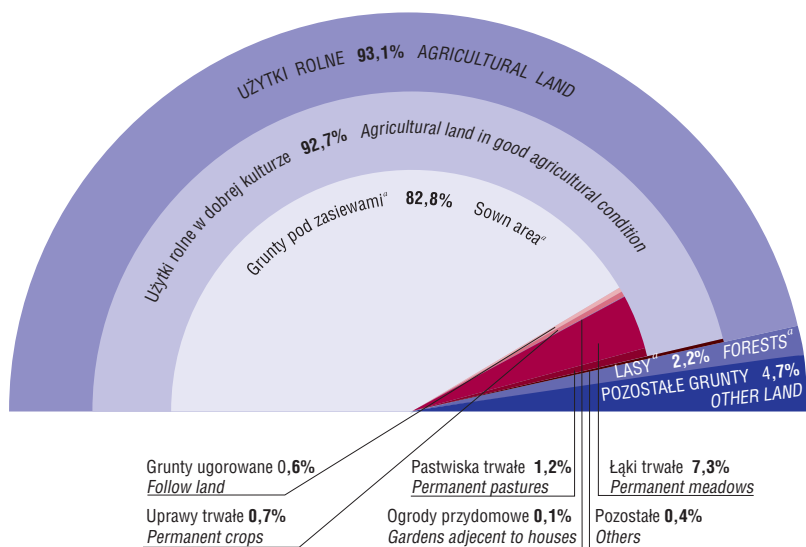
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016				SPECIFICATION
				ogółem grand total	las publiczne public forests		las prywat- ne ^a private forests ^a	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	168	172	156	147	147	147	-	Production area of forest nurseries (as of 31 XII)
Odnowienia i zalesienia	3175	2727	2886	2702	2596	2589	105	Renewals and afforestations
odnowienia	2279	2499	2736	2634	2569	2564	65	renewals
sztuczne	2110	2459	2717	2619	2555	2551	64	artificial
zrębów ^b	2032	2408	2684	2606	2544	2540	63	felling sites ^b
halizn i płazowin	78	52	33	12	11	11	1	blanks and irregularly stocked open stands
naturalne	169	40	19	15	14	13	1	natural
zalesienia ^c	896	228	150	68	28	26	40	afforestations ^c
Poprawki i uzupełnienia ^d	380	448	270	354	340	332	14	Corrections and supplements ^d
Pielęgnowanie ^e	17025	15137	15608	15643	15276	15219	367	Tending ^e
w tym:								of which:
upraw ^f	12155	11100	11521	11527	11193	11170	334	crops ^f
młodników	4452	3933	4016	4033	4033	4033	.	greenwoods
wprowadzanie podsztytów ^g	118	77	20	16	16	16	.	introduction of undergrowth ^g
Melioracje	2595	2957	3396	3298	3298	3298	.	Drainage

^a Dane szacunkowe. ^b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. ^f W lasach prywatnych łącznie z pielęgnowaniem młodników. ^g Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a Estimated data. ^b Including renewals protected by tree stands. ^c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. ^d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. ^e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. ^f In private forests including greenwoods tending. ^g Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2016 R.
Stan w czerwcu

LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2016
 As of June

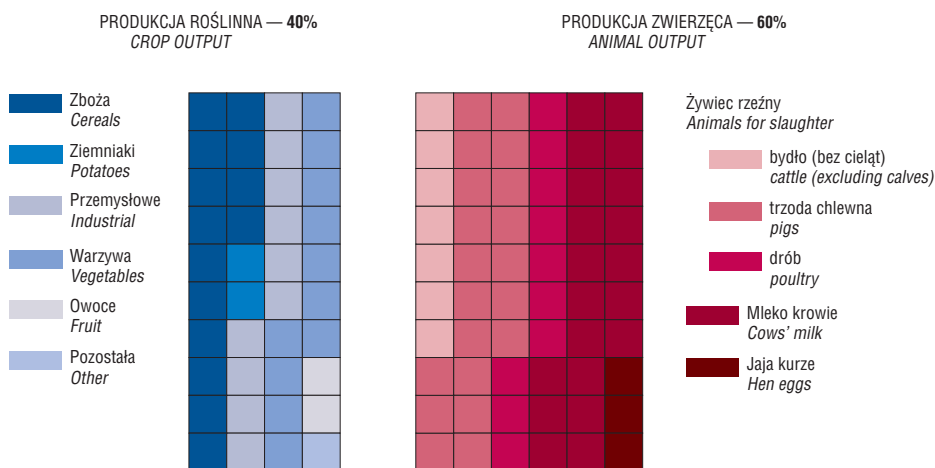

a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. *b* Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).

a Including land connected with silviculture. *b* Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

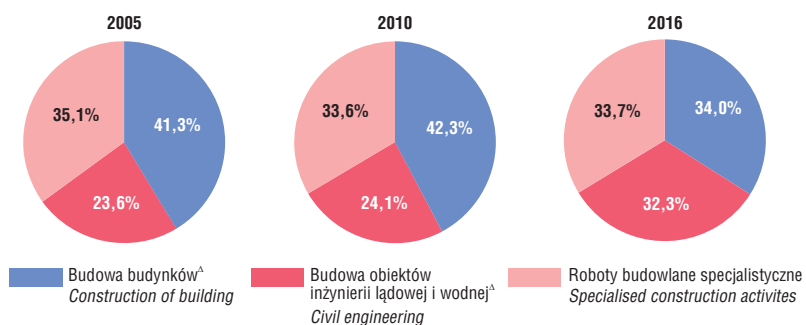
STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2015 R. (ceny stałe 2014 r.)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2015 (constant prices 2014)

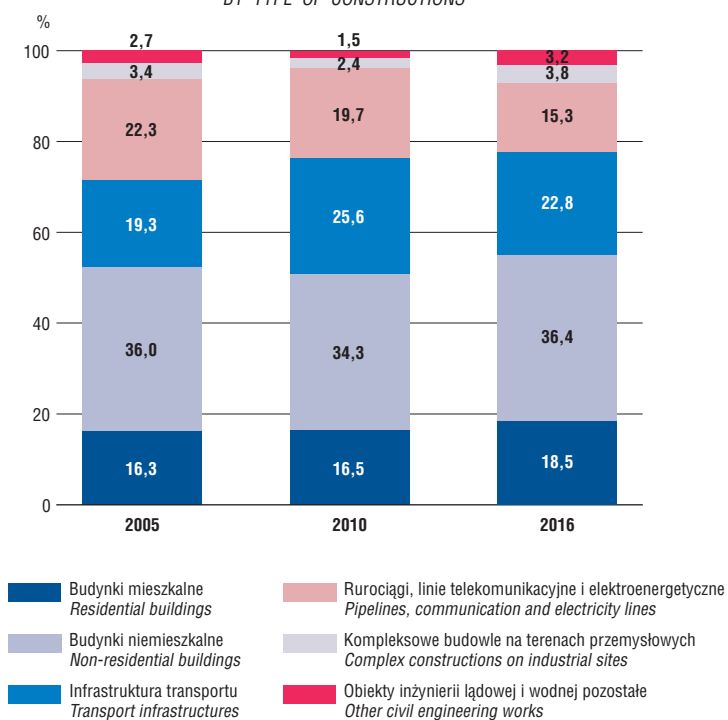

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW
BY DIVISIONS

WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi bez podwykonawców. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Kujawsko-Pomorskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 28 (239). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	las publiczne <i>public forests</i>		las prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam³	1572,4	1722,5	1853,0	1922,4	1890,4	1885,9	32,0	TOTAL in dam³
Grubizna	1423,7	1599,3	1730,8	1802,3	1770,3	1765,8	32,0	Timber
Grubizna iglasta	1167,3	1338,5	1419,6	1505,7	1478,6	1475,1	27,1	<i>Coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	491,2	560,4	533,6	560,8	554,5	552,3	6,3	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	609,1	663,3	768,0	830,7	818,3	817,5	12,4	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Grubizna liściasta	256,3	260,8	311,1	296,6	291,7	290,7	4,9	<i>Non-coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	88,6	67,0	76,0	73,1	72,1	71,6	1,0	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	109,8	108,1	138,2	130,6	128,9	128,7	1,7	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Drewno małowymiarowe^b	148,7	123,1	122,2	120,1	120,1	120,1	-	Slash^b
Do przerobu przemysłowego	23,6	7,9	9,2	11,4	11,4	11,4	-	<i>Slash for industrial uses</i>
Opałowe	125,1	115,3	113,0	108,8	108,8	108,8	-	<i>Slash for fuel</i>
Karpina ^b	0,1	0,0	0,2	-	-	-	-	<i>Stump wood^b</i>
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	342,5	381,1	410,8	427,4	475,4	478,8	65,0	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. ^b Wyłącznie w lasach publicznych.
^a Excluding logging (large timber) from plantings. ^b Exclusively in public forests.

TABL. 29 (240). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIEN^a**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym na gruntach prywatnych <i>of which on private land</i>	
Sadzenie w szt: drzew	153109	164431	65062	67682	44488	<i>Plantings in units of: trees</i>
krzewów	80496	65034	59874	41694	17570	<i>bushes</i>
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	38642	57839	69249	67141	50020	<i>Removals (timber)^b in m³</i>
grubizna iglasta	4370	10953	11769	10695	9206	<i>coniferous</i>
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	2401	5533	6511	5855	5063	<i>of which large-size general purpose wood</i>
grubizna liściasta	34272	46886	57480	56446	40814	<i>non-coniferous</i>
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	10653	16898	20475	19007	14285	<i>of which large-size general purpose wood</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).
^a As of 31 XII. ^b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (241). **POŻARY W LASACH**^a
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Pożary	859	287	598	356	<i>Number of fires</i>
w tym:					<i>of which:</i>
podpalenia	579	157	359	231	<i>arsons</i>
nieostrożność dorosłych	37	28	115	63	<i>negligence of adults</i>
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	230,11	40,26	98,47	38,59	<i>Area of forest burned in ha</i>
w tym:					<i>of which:</i>
podpalenia	154,08	15,15	43,02	24,69	<i>arsons</i>
nieostrożność dorosłych	15,15	3,43	29,84	6,43	<i>negligence of adults</i>
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,27	0,14	0,16	0,11	<i>Average forest areas burned by fire in ha</i>

^a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

^a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

S o u r c e: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Ponadto w tabl. 3 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007.

2. Dane według sekcji i działów PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 23.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentowane są zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2015 oraz nomenklaturą PRODPOL (stosowaną w produkcji wyrobów przemysłowych) zharmonizowaną z Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań stanowiących sumę niektórych pozycji PKWiU i PRODPOL-u.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

Prezentowane dane obejmują całkowitą produkcję wyrobów przemysłowych wytworzonych w roku sprawozdawczym, przeznaczonych do sprzedaży na zewnątrz przedsiębiorstwa, przekazanych do innych zakładów tego samego przedsiębiorstwa oraz zużywanych wewnątrz zakładu na cele produkcyjne (tj. na potrzeby własne).

Wprowadzenie nowej klasyfikacji PKWiU 2015, w miejsce PKWiU obowiązującej do 31 XII 2015 r., nie wpływa na dotąd prezentowane dane.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie na-

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

Moreover, data in table 3 show industrial products manufactured by entities, irrespective of their kind-of-activity as classified according to NACE Rev. 2.

2. Data according to Nace Rev.2 sections and division were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 23.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Goods and Services — PKWiU 2015 PRODPOL nomenclature (used in surveys of manufacturing industrial products) which is harmonized with PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.

In some cases products are presented according to additional groupings, comprising the sum of some PKWiU and PRODPOL headings.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

Presented data include total production of goods which are manufactured during the reference year, irrespective of whether production is intended for sale outside the reporting unit or to other plants of the same undertaking, or used for further processing.

Introduction of new classification, instead of PKWiU 2015 binding until 31 XII 2015, does not influence the data presented up to now.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e. both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received

- leżne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
 - 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
 - 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
 - 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 24.

Jako **cenę stałą** w 2016 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne — na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) — czynności polegających na wytworzeniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i obejmują pracowników pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w zakresie budownictwa dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD2007) do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane według grup PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 23.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zlecieniowym (tj. na rzecz obcych zleciodawców) przez podmioty budowlane.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania

- for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
 - 3) flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement;
 - 4) the value of products in the form of settlements in kind;
 - 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 24.

Constant prices in 2016 were adapted as constant prices in 2010 (2010 average current prices).

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

6. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement and includes full-time and part-time paid employees in terms of full-time employees.

Construction

1. Information within the scope of construction concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section “Construction”.

2. Data according to NACE Rev. 2 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 23.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction work with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system (i.e. for outside clients).

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of build-

według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o budynkach oddanych do użytkowania (przez wszystkich inwestorów) dotyczą: w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych, w zakresie kubatury – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

ings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

*5. Data regarding **buildings completed** (by all investors) concerns: within the scope of the number of buildings – newly built buildings, within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).*

*6. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, posting, appointment or election) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.*

Przemysł Industry

TABL. 1 (242). PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2015 = = 100 (ceny stałe)
	ceny bieżące current prices				(constant prices)	
OGÓŁEM TOTAL	28177,0	42083,8	50845,9	50227,6	100,0	99,1
sektor publiczny public sector	4715,2	3034,3	3015,0	3394,5	6,8	x
sektor prywatny private sector	23461,8	39049,5	47830,9	46833,1	93,2	x
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	144,0	173,6	241,2	194,8	0,4	77,4
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	26356,4	40338,7	48639,9	47886,2	95,3	98,8
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	7771,0	9915,8	11703,8	12088,4	24,1	102,1
Produkcja napojów Manufacture of beverages	185,9	203,7	210,5	201,8	0,4	96,8
Produkcja wyrobów tekstylnych Manufacture of textiles	181,4	380,6	552,8	945,3	1,9	172,3
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel	399,3	304,1	457,7	348,2	0,7	75,2
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ Manufacture of leather and related products ^Δ	133,6	143,5	162,6	182,4	0,4	111,1
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	467,7	641,0	759,1	843,2	1,7	108,2
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper products	3064,1	4871,2	6483,8	6196,5	12,3	93,6
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Printing and reproduction of recorded media	343,7	536,7	620,6	635,6	1,3	99,6
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	3691,9	4771,6	5381,6	4945,3	9,8	91,2
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ Manufacture of pharmaceutical products ^Δ	41,2	#	61,0	57,9	0,1	95,5
Produkcja wyrobów z gumy i z tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	1736,8	2821,2	5032,0	5575,8	11,1	111,5
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	514,3	614,8	707,4	725,6	1,4	98,6

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (242). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		2015 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
	ceny bieżące current prices					
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja metali Manufacture of basic metals	527,7	405,0	702,9	683,0	1,4	97,7
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	2209,9	3134,2	5177,9	5115,7	10,2	102,3
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych Manufacture of computer, electronic and optical products	271,4	#	939,1	1286,1	2,6	140,7
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	531,4	462,2	734,5	851,5	1,7	120,1
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	867,8	1233,8	1606,4	1594,8	3,2	102,3
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	238,0	254,6	348,6	#	x	x
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego Manufacture of other transport equipment	83,0	150,7	#	#	x	x
Produkcja mebli Manufacture of furniture	1222,7	1266,2	2076,0	2276,0	4,5	111,5
Pozostała produkcja wyrobów Other manufacturing	295,0	546,1	759,3	836,2	1,7	111,4
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń Repair and installation of machinery and equipment	1503,4	1490,9	806,3	881,9	1,8	110,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	1045,2	660,7	713,2	732,0	1,5	104,6
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	631,4	910,8	1251,8	1414,6	2,8	113,2
w tym: of which:						
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	286,7	411,7	643,3	773,8	1,5	116,5

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (243). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>				
O G Ó Ł E M	28177,0	42083,8	50845,9	50227,6	T O T A L
podmioty o liczbie zatrudnionych:					<i>entities with following number of paid employees:</i>
49 osób i mniej	3344,5	5057,0	7228,4	7393,7	<i>49 persons and less</i>
50–249	9183,1	11985,9	15674,6	15607,6	<i>50–249</i>
250–499	3807,0	6203,6	7027,2	7699,2	<i>250–499</i>
500–999	6992,2	4070,2	9409,7	9541,1	<i>500–999</i>
1000 osób i więcej	4850,2	14767,1	11506,0	9985,9	<i>1000 persons and more</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (244). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2015	2016		PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	udział w kraju w % <i>share in country in %</i>	
Produkty uboju ^b trzody chlewnej wliczane do wydajności poubojowej w tys. t	71,2	46,6	18,5	17,8	1,4	<i>Slaughter products^b pigs included in slaughter capacity in thous. t</i>
Mięso drobiowe w tys. t	89,6	88,9	123,6	131,8	4,7	<i>Poultry meat in thous. t</i>
Wędliny ^c w tys. t	67,7	44,7	40,1	38,3	4,5	<i>Cured meats products^c in thous. t</i>
Mleko płynne przetworzone ^d w tys. hl	1683,8	1430,6	1352,3	1061,8	3,2	<i>Processed liquid milk^d in thous. hl</i>
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania ^e w tys. t	35,3	29,3	26,5	27,2	13,3	<i>Butter and dairy spreads^e in thous. t</i>
Sery i twarogi w tys. t	16,7	41,3	35,5	36,2	4,2	<i>Cheese and curd in thous. t</i>
Mąka pszenna w tys. t	720,9	208,4	320,3	315,7	13,3	<i>Wheat flour in thous. t</i>
Okrycia i ubiory z tkanin w tys. szt:						<i>Clothes and garments in thous. units:</i>
garsonki i zestawy odzieżowe damskie lub dziewczęce	179,0	139,9	103,1	130,6	2,6	<i>women's or girls' suits and ensembles</i>
żakiety damskie lub dziewczęce	831,0	263,9	211,1	130,2	10,7	<i>women's or girls' jackets</i>
sukienki, spódnice i spódnico-spodnie, damskie lub dziewczęce	717,0	427,3	222,3	196,9	4,0	<i>women's or girls' dresses, skirts and culottes</i>
Tarcica w dam ³	188,4	202,1	200,3	178,3	3,6	<i>Sawnwood in dam³</i>
w tym iglasta	160,7	183,1	179,6	161,2	3,7	<i>of which coniferous sawnwood</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej cieplej. ^c Bez drobiowych; w 2005 r. bez końskich, dziczyzny i królików. ^d Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. ^e Otrzymywane z mleka.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. ^c Excluding cured poultry meat; in 2005 excluding horseflesh, game and rabbit. ^d Including milk for further processing. ^e From milk.

TABL. 4 (245). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE**^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
O G Ó Ł E M	128150	128809	131273
T O T A L			
sektor publiczny	12588	10898	11199
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	115562	117911	120074
<i>private sector</i>			
Górnictwo i wydobywanie	563	541	509
<i>Mining and quarrying</i>			
Przetwórstwo przemysłowe	118230	118969	121119
<i>Manufacturing</i>			
w tym: <i>of which:</i>			
Produkcja artykułów spożywczych	23216	21051	21355
<i>Manufacture of food products</i>			
Produkcja wyrobów tekstylnych	3643	3161	3535
<i>Manufacture of textiles</i>			
Produkcja odzieży	6011	5227	3977
<i>Manufacture of wearing apparel</i>			
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	847	849	883
<i>Manufacture of leather and related products^Δ</i>			
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	3729	3496	3828
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>			
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	7803	8248	7613
<i>Manufacture of paper and paper products</i>			
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	2337	2178	2166
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>			
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	5999	4603	4663
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>			
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	267	303	295
<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>			
Produkcja wyrobów z gumy i z tworzyw sztucznych	10069	12501	13127
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>			
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	3019	2415	2510
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (245). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)			
Produkcja metali	1620	1977	2011
<i>Manufacture of basic metals</i>			
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	16161	18875	19961
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>			
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	4628	3059	2982
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>			
Produkcja urządzeń elektrycznych	2831	2734	3056
<i>Manufacture of electrical equipment</i>			
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	6366	6276	6629
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>			
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	2040	1881	#
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	638	#	#
<i>Manufacture of other transport equipment</i>			
Produkcja mebli	8483	9560	9544
<i>Manufacture of furniture</i>			
Pozostała produkcja wyrobów	2344	2573	2542
<i>Other manufacturing</i>			
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	5723	3456	3804
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	2720	2174	2120
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>			
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	6637	7125	7526
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
w tym: of which:			
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	2781	3330	3550
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (246). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w zł		in zł
OGÓŁEM TOTAL	2817,53	3464,71	3611,74
sektor publiczny <i>public sector</i>	3435,25	4154,55	4329,88
sektor prywatny <i>private sector</i>	2750,24	3400,95	3544,76
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	3612,20	4323,63	4652,19
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	2773,11	3435,12	3585,71
w tym: <i>of which:</i>			
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	2745,68	3436,17	3617,48
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	2004,32	2451,28	2780,19
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	1616,70	2109,16	2171,46
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ <i>Manufacture of leather and related products</i> ^Δ	2132,62	2403,83	2728,00
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i> ^Δ	1975,20	2462,04	2609,09
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	3357,59	4020,38	4225,43
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	2682,67	3463,96	3666,14
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	4167,19	4507,74	4675,11
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products</i> ^Δ	3929,03	4268,01	4358,45
Produkcja wyrobów z gumy i z tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	2678,82	3342,31	3550,37
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	2762,70	3409,58	3644,86

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (246). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w zł in zł		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)			
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	2841,69	3823,02	4050,19
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	2792,85	3502,93	3565,06
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	2942,59	3680,34	3920,35
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	2979,13	3910,27	4016,71
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	2977,87	3557,65	3774,61
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	2140,64	2861,03	#
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	2525,27	#	#
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	2363,72	2897,80	3065,48
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	2300,71	2894,56	3107,64
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	3561,80	3850,26	4157,52
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	4030,33	4473,05	4574,16
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	3044,23	3585,82	3688,69
w tym: of which:			
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	2953,23	3383,27	3515,61

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABL. 6 (247). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>				w odsetkach <i>in percent</i>	
O G Ó Ł E M	3614,1	6023,7	8875,9	6380,1	100,0	T O T A L
w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	1958,6	3639,9	4286,7	3578,1	56,1	<i>of which entities employing more than 9 persons</i>
budowa budynków ^Δ	809,9	1539,9	1467,4	1214,3	19,0	<i>construction of buildings</i>
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	687,0	1224,0	1457,8	1156,7	18,1	<i>civil engineering works</i>
roboty budowlane specjalistyczne	461,7	876,1	1361,4	1207,1	18,9	<i>specialised construction activities</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Kujawsko-pomorskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (248). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
		<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>	
		w mln zł <i>in mln zł</i>			
O G Ó Ł E M	2005	1958,6	1423,4	535,2	T O T A L
	2010	3639,9	2402,3	1237,7	
	2015	4286,7	2901,9	1384,8	
	2016	3578,1	2471,1	1107,0	
Budynki		1965,4	1329,9	635,5	Buildings
Budynki mieszkalne		662,1	452,1	209,9	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne		76,7	55,3	21,4	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		576,3	392,4	183,9	<i>two-and more dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania		9,1	4,4	4,7	<i>residences for communities</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Kujawsko-Pomorskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (248). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE
OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>	
	w mln zł	<i>in mln zł</i>		
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	1303,4	877,8	425,6	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	61,8	56,9	4,8	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	78,2	57,9	20,3	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	295,8	180,0	115,7	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	32,6	23,1	9,5	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	586,8	401,1	185,7	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	179,6	111,1	68,4	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	68,7	47,6	21,1	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1612,7	1141,1	471,5	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	814,6	539,3	275,4	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	707,1	470,9	236,2	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	#	#	#	<i>railways, suspension and elevated railways</i>
drogi lotniskowe	2,0	1,0	1,0	<i>airfield runways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	68,5	49,1	19,4	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	#	#	#	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	545,8	385,9	159,9	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	288,3	186,2	102,0	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	257,5	199,7	57,8	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	137,7	111,9	25,8	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	114,5	104,0	10,5	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Kujawsko-Pomorskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (249). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a**
BUILDINGS COMPLETED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Budynki^b	3972	4784	5253	5302	Buildings^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe ^c	2638	3281	3680	3957	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
miasta	1693	1612	1410	1408	urban areas
wieś	2279	3172	3843	3894	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	3483	4259	4792	4858	Of which private buildings ^d
miasta	1278	1260	1127	1173	urban areas
wieś	2205	2999	3665	3685	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2547	3153	3541	3756	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
niemieszkalne	834	968	1079	1102	non-residential
w tym gospodarstw rolnych	235	348	471	416	of which farm buildings
Kubatura^e w dam³	5415,1	5896,6	9027,8	7427,2	Cubic volume^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe ^c	2264,3	2409,1	2986,2	2947,4	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
miasta	3151,8	2817,4	5136,8	4013,1	urban areas
wieś	2263,3	3079,2	3891,1	3414,1	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	3033,3	3088,9	4082,2	4073,3	Of which private buildings ^d
miasta	1152,7	938,7	927,3	1110,5	urban areas
wieś	1880,6	2150,1	3154,9	2962,8	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1855,0	1906,7	2307,1	2360,5	one-dwelling as well as two- and more dwelling resi- dential buildings ^c
niemieszkalne	1141,0	1134,5	1721,5	1712,8	non-residential
w tym gospodarstw rolnych	414,5	469,5	1082,3	821,8	of which farm buildings

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 315. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. ^e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 315. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. ^e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (250). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPES OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	BUDYNKI ^b		BUILDINGS ^b		
Budynki mieszkalne	2742	3422	3852	3957	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2638	3281	3680	3790	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	2547	3167	3556	3663	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	4	3	2	1	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1230	1362	1401	1345	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	59	22	32	21	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	31	25	26	23	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	176	210	172	133	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	–	4	5	3	Communication buildings, sta- tions, terminals and associated buildings
Budynki garaży	459	462	378	509	Garage buildings
Budynki przemysłowe	74	55	61	59	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki maga- zynowe	146	126	172	128	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kultural- ne oraz budynki muzeów i bibliotek	2	30	10	4	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badaw- czych	7	11	8	10	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	6	7	11	6	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	7	34	10	5	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	241	365	490	416	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do spra- wowania kultu religijnego i czynności religijnych	3	7	4	3	Buildings used as places of worship and for religious activities
	KUBATURA ^d w dam ³		CUBIC VOLUME ^d in dam ³		
Budynki mieszkalne	2326,5	2463,3	3039,9	2947,4	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielo- mieszkaniowe ^c	2264,3	2409,1	2986,2	2890,7	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling build- ings ^c
w tym jednorodzinne	1842,1	1880,9	2236,8	2279,0	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	32,9	11,7	6,3	7,4	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	3088,6	3433,4	5987,9	4479,7	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	37,0	96,8	46,9	42,6	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	106,4	77,6	124,6	128,1	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	897,7	631,1	1493,3	328,7	Wholesale and retail trade build- ings

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 315. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 315. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (250). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
KUBATURA ^b w dam ³ (dok.)		CUBIC VOLUME ^b in dam ³ (cont.)			
Budynki niemieszkalne (dok.)					Non-residential buildings (cont.)
Budynki łączności, dworców i terminali	–	4,6	185,8	3,3	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	50,7	83,9	65,6	114,4	Garage buildings
Budynki przemysłowe	702,6	536,3	1080,8	1463,2	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	544,6	900,9	1341,0	1360,6	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	85,7	67,3	185,2	4,3	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	96,0	136,7	61,7	41,8	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	32,6	73,1	117,7	46,4	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	49,8	261,6	104,1	50,0	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	437,9	532,5	1157,9	821,8	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	30,7	30,5	18,8	35,5	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 315. ^b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 315. ^b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (251). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	17236	24335	18933	18920	Average paid employment
sektor publiczny	1283	465	59	36	public sector
sektor prywatny	15953	23870	18873	18883	private sector
Budowa budynków ^Δ	.	10831	7085	7440	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	.	6059	4684	4665	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	.	7446	7164	6814	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1885,41	2610,09	3105,09	3208,93	Average monthly gross wages and salaries in zł
sektor publiczny	1909,81	2477,40	3299,15	4021,99	public sector
sektor prywatny	1883,45	2612,68	3104,65	3207,55	private sector
Budowa budynków ^Δ	.	2415,17	2790,23	2932,42	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	.	2967,50	3897,06	4045,88	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	.	2602,45	2898,66	2938,32	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne** ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 III 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 460), na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wcześniej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

CHAPTER XVII

TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII were established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and large gauge railway lines (data concerning the length of these lines are given in terms of standard gauge lines) operating on that day. The railway line is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. **Public roads** are divided according to the function they have in the road network, in accordance with the provisions of the Act of 21 March 1985 concerning public roads (uniform text Journal of Laws of 2015 item 460), into the following categories: national, regional, district and communal roads.

National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorway and expressway,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Regional roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among state roads.

District roads include roads other than those mentioned earlier, which link district capital cities with commune capital cities and commune capital cities with other such cities.

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Informacje o pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych według stanu w dniu 31 XII prezentowane są do 2001 r. prezentowane są według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, w latach 2002–2008 przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów (CEPiK) prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji (do 26 XI 2015 r. – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych). Dane nie obejmują pojazdów wyrejestrowanych, a do 2010 r. – również pojazdów posiadających pozwolenie czasowe wydawane w końcu danego roku.

Pozwolenie czasowe wydawane jest na okres do około 30 dni w celu załatwienia wszystkich formalności związanych z rejestracją pojazdu i niezbędnych do otrzymania docelowego dowodu rejestracyjnego.

4. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w kilometrach pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. Przez transport samochodowy zarobkowy rozumie się świadczenie usług przewozowych za opłatą, a przez **transport samochodowy gospodarczy** – wykonywanie przewozów ładunków na własne potrzeby, tj. bez opłaty (wliczanych w koszt przedsiębiorstwa).

Do 2003 r. za transport samochodowy zarobkowy uważano transport, w którym usługi transportu samochodowego stanowią podstawową działalność gospodarczą. Natomiast przez transport samochodowy gospodarczy rozumiano transport na własne potrzeby (sporadycznie na rzecz innych podmiotów) wykonywany przez jednostki, których podstawowa działalność jest inna niż usługi transportu samochodowego.

6. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, publicznych i prywatnych.

Komunikacja miejska – gminne przewozy pasażerskie wykonywane w granicach administracyjnych miasta albo miasta i gminy lub miast i gmin sąsiadujących (jeśli zawarły porozumienie lub utworzyły związek międzygminny w celu wspólnej realizacji publicznego transportu zbiorowego); w przypadku gmin miejsko-wiejskich łącznie z obsługą strefy wiejskiej w tych gminach; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamiejską, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

3. Information on registered vehicles and tractors as of 31 XII have been presented until 2001 according to the register maintained by voivodes, while between 2002 and 2008 – by starosts, presidents of cities and mayors, since 2009 – according to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs (until 26 XI 2015 – Ministry of Interior). Data does not include vehicles being devoid of car registration, and up to 2010 – also vehicles having temporary permission given by the ending of reference year.

Temporary permission is passed by about 30 daily period with the aim of take care of formality be connected with vehicle registration and received ordinary registration book.

4. A bus line is a permanent road connection between two extreme localities as well as between selected intermediate localities which involves using one or several buses travelling between these localities according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route, given in kilometers, between two extreme localities regardless of the number of journeys carried out by buses on that line.

5. Road transport for hire or reward is understood as providing paid transport services and **road transport on own account** as carriage of goods on own needs, i.e. without payment (calculated into the costs of a business enterprise).

Until 2003, road transport for hire or reward was understood as transport, in which road transport services were the basic economic activity. Road transport on own account was understood as transport on own needs (occasionally on account of other entities) carried out by entities, whose main economic activity is other than road transport services.

6. Information regarding urban ground transport concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies.

Urban transport – gmina transport of passengers carried out within the administrative borders of city or city and gmina or neighboring cities and gminas (if they signed agreement or association between gminas in order to implement together collective public transport); including service for rural area in urban-rural gminas; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych i trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

7. Dane o wypadkach drogowych pochodzą z systemu Ewidencji Wypadków i Kolidacji (SEWIK) prowadzonego przez Komendę Główną Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Telekomunikacja

1. Informacje o telekomunikacji w ujęciu rzeczowym dotyczą w zakresie usług telekomunikacyjnych — operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej — sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej) oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

7. Data coming from Accident and Collision Register (SEWIK) kept by the National Police Headquarters and regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Telecommunications

1. Information regarding telecommunications, in tangible terms, concerns in scope of telecommunication services — operators of the public telecommunication network i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks — networks used by entities exclusively for their own needs of installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Telephone main line includes standard main line (fixed line telephone subscribers) and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e. a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (252). LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w km		in km		
O G Ó Ł E M ^b	1338	1259	1196	1199	T O T A L ^b
Normalnotorowe	1272	1259	1196	1199	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	563	563	563	563	of which electrified
jednotorowe	741	722	660	663	single track
dwu- i więcej torowe	531	537	536	536	double and more tracks
Wąskotorowe	66	–	–	–	Narrow gauge
Na 100 km² powierzchni ogólnej	7,4	7,0	6,7	6,7	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. ^b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe.

^a Data concern PKP network and other entities managing railway network. ^b Broad gauge lines have not existed.

TABL. 2 (253). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o nawierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
O G Ó Ł E M	14109	15639	17263	17677	15715	T O T A L
miejskie	2268	2538	2682	2727	2618	urban
zamiejskie	11841	13101	14581	14950	13097	non-urban
Krajowe	1039	1066	1204	1207	1207	National
miejskie	222	217	222	225	224	urban
zamiejskie	817	849	982	982	982	non-urban
Wojewódzkie	1731	1757	1716	1764	1761	Regional
miejskie	189	192	190	183	183	urban
zamiejskie	1542	1565	1526	1581	1578	non-urban
Powiatowe	6616	6648	6670	6689	6558	District
miejskie	511	527	546	544	539	urban
zamiejskie	6105	6121	6154	6145	6019	non-urban
Gminne	4723	6168	7643	8016	6189	Communal
miejskie	1346	1602	1724	1775	1672	urban
zamiejskie	3377	4566	5919	6241	4517	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate of National Roads and Motorways.

TABL. 3 (254). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	818229	1253127	1472901	1531107	T O T A L
w tym:					of which:
Samochody osobowe	595851	925833	1103443	1150683	Passenger cars
Autobusy	3622	5187	5717	5847	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	98279	149770	172155	177181	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	67137	96485	102088	103281	Ballast and agricultural tractors
Motorcykle	49364	69088	81585	85777	Motorcycles

^a Bez trolejbusów. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.^a Excluding trolleybuses. ^b Including vans.TABL. 4 (255). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1405	2389	1679	1687	National: number
długość w km	69963	115679	81771	83247	length in km
dalekobieżne: liczba	44	76	41	41	long distance: number
długość w km	12184	27191	15128	13969	length in km
regionalne: liczba	348	340	394	367	regional: number
długość w km	24649	27542	26568	24788	length in km
podmiejskie: liczba	1009	1947	1230	1272	suburban: number
długość w km	33084	60642	39944	44428	length in km
miejskie: liczba	4	26	14	7	urban: number
długość w km	46	304	131	62	length in km
Międzynarodowe: liczba	–	–	–	–	International: number
długość w km	–	–	–	–	length in km

^a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.^a Entities employing more than 9 persons providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (256). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	3591,9	8661,4	9535,0	9239,1	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	154,1	107,0	107,7	125,1	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	48722,7	76360,9	46690,7	46292,9	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	36,7	22,0	25,3	23,9	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	1532,4	2216,8	3777,5	3975,5	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1095,9	998,8	760,9	691,1	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	11,5	26,8	26,5	15,7	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	752,0	1750,0	1072,1	1828,9	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding transports by urban transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6 (257). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	2394	1714	1761	1830	Transport network – lines in km
autobusowe	2276	1587	1634	1651	bus
tramwajowe	118	127	127	179	tram
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	576	472	526	514	buses: in units
liczba miejsc w tys.	63,3	56,4	67,0	56812	number of seats in thous.
tramwaje: w sztukach	191	202	212	222	trams: in units
liczba miejsc w tys.	24,0	25,2	27,8	29780	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	211,7	189,7	181,9	182,9	Transport of passengers ^b (during the year) in mln

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

TABL. 7 (258). **RUCH PASAŻERÓW^a W PORTACH LOTNICZYCH**
PASSENGER TRAFFIC^a AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Pasażerowie przybyli ^b z portów w tys.:					<i>Passenger arrivals^b from airports in thous.:</i>
krajowych	19,4	2,2	3,8	0,7	<i>domestic</i>
zagranicznych.....	19,4	135,1	166,1	168,4	<i>foreign</i>
Pasażerowie odprawieni ^c do portów w tys.:					<i>Passenger departures^c to airports in thous.:</i>
krajowych.....	19,1	2,1	3,3	0,2	<i>domestic</i>
zagranicznych.....	19,1	138,8	167,2	167,8	<i>foreign</i>

^a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. ^b, ^c Pasażerowie, dla których Port Lotniczy Bydgoszcz jest: ^b – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, ^c – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

^a Data not include children below the age of 2. ^b, ^c Passengers for whom Bydgoszcz Airport is: ^b – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, ^c – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 8 (259). **PRZEŁADUNEK^a ŁADUNKÓW W PORTACH LOTNICZYCH**
FREIGHT LOADED AND UNLOADED^a AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tonach		in tonnes		
Ładunki przybyłe z portów:					<i>Freight arrivals from airports:</i>
krajowych	162	222	–	–	<i>domestic</i>
zagranicznych	–	–	4	0	<i>foreign</i>
Ładunki odprawione do portów:					<i>Freight departures to airports:</i>
krajowych	173	192	–	–	<i>domestic</i>
zagranicznych.....	–	–	4	128	<i>foreign</i>

^a W lotach komunikacyjnych samolotami polskimi i obcymi.

^a In transport flights of Polish and foreign aircrafts.

TABL. 9 (260). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Wypadki	2157	1490	1008	1018	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	26,4	11,9	6,8	6,6	<i>Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors^b</i>
Ofiary wypadków	3082	2027	1288	1279	Road traffic casualties
Śmiertelne	325	228	153	178	<i>Fatalities</i>
na 100 tys. ludności	15,7	10,9	7,3	8,5	<i>per 100 thous. population</i>
Ranni	2757	1799	1135	1101	<i>Injured</i>
na 100 tys. ludności	133,3	85,7	54,4	52,8	<i>per 100 thous. population</i>

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 10 (261). WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYŃ I RODZAJÓW POJAZDÓW
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Wypadki	1008	1018	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	824	881	<i>Guilt of drivers</i>
w tym:			<i>of which:</i>
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	199	208	<i>inappropriate speed for road conditions</i>
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	231	226	<i>non-compliance with vehicle right of way</i>
nieprawidłowe wyprzedzanie	40	57	<i>incorrectly overtaking</i>
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	149	151	<i>incorrectly behaviour towards the pedestrian</i>
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	45	49	<i>not keeping a safe distance between vehicles</i>
Z winy pieszych	72	82	<i>Guilt of pedestrians</i>
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	48	48	<i>of which carelessly entering to the roadway</i>
Pozostałe ^b	112	55	<i>Other^b</i>
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	824	881	Vehicles of drivers being accident culprits
Samochody osobowe	610	651	<i>Passenger cars</i>
Motocykle	28	37	<i>Motorcycles</i>
Rowery	48	45	<i>Bicycles</i>
Motorowery	32	30	<i>Motor-bicycles</i>
Samochody ciężarowe	55	79	<i>Lorries</i>
Inne pojazdy ^c	51	39	<i>Other vehicles^c</i>
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	67	71	Accidents involving intoxicated road users
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			<i>of which caused by intoxicated:</i>
Kierujących	51	54	<i>Drivers</i>
samochodami osobowymi	40	41	<i>of passenger cars</i>
motocyklami	2	3	<i>of motorcycles</i>
rowerami	4	5	<i>of bicycles</i>
motorowerami	4	3	<i>of motor-bicycles</i>
samochodami ciężarowymi	1	2	<i>of lorries</i>
innymi pojazdami	–	–	<i>of other vehicles</i>
Pieszych	16	17	<i>Pedestrians</i>

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. ^c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. ^c Including unidentified vehicles.

Source: data of the National Police Headquarters.

Telekomunikacja
Telecommunications

TABL. 11 (262). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	587,1	379,5	222,5	209,3	<i>Telephone main line in thous.</i>
w tym abonenci prywatni ^b	413,0	269,9	150,5	140,1	<i>of which private subscribers^b</i>
miasta	484,8	307,4	178,4	167,0	<i>urban areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	324,9	210,8	114,5	100,8	<i>of which private subscribers^b</i>
wieś	102,3	72,1	44,1	42,3	<i>rural areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	88,1	59,1	36,0	39,3	<i>of which private subscribers^b</i>
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	530,1	330,3	187,8	176,0	<i>of which standard main line (fixed line telephone subscribers)</i>
miasta	434,3	262,6	146,6	136,5	<i>urban areas</i>
wieś	95,8	67,7	41,2	39,5	<i>rural areas</i>
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	4664	2346	341	188	<i>Public pay telephones</i>
miasta	3615	1520	216	138	<i>urban areas</i>
wieś	1049	826	125	50	<i>rural areas</i>

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concern operators of public telecommunication network. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową i gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej w zakresie sprzedaży towarów konsumpcyjnych prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych. W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe”.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny dla rolnictwa, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy mineralne lub chemiczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade and catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE Rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data regarding the **retail sales** include:

- 1) the sale of consumer and non-consumer goods at:
 - retail sales outlets,
 - wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;
- 2) the sale of commercial consumer goods as well as catering products in catering establishments.

The sale of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nursery schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales within the scope of consumer goods sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments. As opposed to groupings in the COICOP classification “non-foodstuff goods” are presented separately.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods has been done on the following basis: non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., machinery for agriculture, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection products, mineral or chemical fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages, tobacco as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku oraz dodatkowo często nabywanych towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. **Magazyny handlowe** (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of **stores by organizational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores divided into separate departments, each selling a broad and universal assortment, particularly non-foodstuff goods, with a sales area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales area from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hypermarkets are stores with a sales area 2500 m² and more, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Universal stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption and also often purchased non-foodstuff goods, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales area up to 119 m².

6. Shops include public pharmacies.

7. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and takeout consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. **Trade warehouses** (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover

towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób dane uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego do 2007 r. na 5% próbie, od 2008 r. – 4% próbie tych jednostek (w przypadku sklepów i stacji paliw – od 2004 r.). Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (plac, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest powtarzana w kolejnych sezonach.

of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

9. *Data regarding trade activity, including information about shops and petrol stations are compiled based of reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the result of sample survey conducted until 2007 on a 5%, since 2008 – 4% sample of these entities (in case shops and petrol stations – since 2004). Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.*

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (263). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w mln zł	15661,2	19797,0	23739,7	25747,1	T O T A L in mln zł
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	3158,5	6679,6	7610,0	8287,6	in million zlotys
w %	20,2	33,7	32,1	32,2	in %
NA 1 MIESZKAŃA w zł	7574	9433	11371	12352	PER CAPITA in zł

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (264). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
O G Ó Ł E M	7125,0	11564,9	14300,8	14869,5	T O T A L
W ODSETKACH IN PERCENT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Towary konsumpcyjne	67,4	69,9	82,0	90,2	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	25,6	32,1	32,2	34,9	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	4,1	4,5	4,6	5,4	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	37,7	33,3	45,2	49,9	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	32,6	30,1	18,0	9,8	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (265). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
O G Ó Ł E M	17579,7	29370,6	41560,5	45309,0	T O T A L
W ODSETKACH IN PERCENT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Żywność i napoje bezalkoholowe ...	15,0	15,5	11,5	9,2	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	6,4	3,0	3,0	2,0	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	78,6	81,5	85,5	88,8	Non-foodstuff goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (266). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW** ^{ab}
Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORMS AND PETROL STATIONS ^{ab}
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sklepy	20117	18109	18497	18674	Shops
Domy towarowe	5	2	4	3	Department stores
Domy handlowe	19	15	10	8	Trade stores
Supermarkety	160	280	416	428	Supermarkets
Hipermarkety	21	29	28	28	Hypermarkets
Sklepy powszechne	339	332	281	280	Grocery stores
Sklepy wyspecjalizowane	907	1437	2020	2044	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^c	18666	16014	15738	15883	Other shops ^c
Stacje paliw	576	520	475	523	Petrol stations

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 338. ^b Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. ^c Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

^a See general notes, item 5 on page 338. ^b According to location of shop/petrol station. ^c Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (267). **GASTRONOMIA** ^a
CATERING ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	412	524	686	853	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	145	181	248	278	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	166390	436995	615862	748068	Sales from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
produkcja gastronomiczna	116687	356744	503477	628051	catering production
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	27667	37781	41863	51912	alcoholic beverages and tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (268). **MAGAZYNY HANDLOWE**^a
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	2015	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:					Secured warehouses:
liczba	1556	1813	1911	1738	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	887,6	1693,6	1895,0	1778,5	storage area in thous. m ²
Magazyny zadaszone:					Roofed warehouses:
liczba	155	183	334	241	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	54,4	73,2	229,8	160,0	storage area in thous. m ²
Place składowe:					Storage sites:
liczba	341	369	362	330	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	984,5	868,1	1083,6	967,6	storage area in thous. m ²
Silosi i zbiorniki:					Siloes and reservoirs:
liczba	798	1210	969	853	number
pojemność w dam ³	215,1	521,4	432,2	607,9	capacity in dam ³

^a Hurtu i rozdziałcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

^a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.
Note. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (269). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					Permanent marketplaces:
liczba	145	136	133	132	number
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	126	121	127	126	of which with predominance of small-retail sales
powierzchnia w tys. m ²	699,4	663,5	628,5	619,9	area in thous. m ²
w tym sprzedażowa	392,2	360,0	361,1	348,3	of which sales area
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	6049	5594	6075	6005	permanent small-retail sales outlets
w tym na targowiskach czynnych codziennie	4465	3997	4078	3966	of which at marketplaces opened daily
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	73	123	267	138	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	10095,2	7914,1	6740,3	5983,2	Annual receipts from marketplace fees in thous. zł

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.
a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1047, z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności społecznej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016, item 1047, with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net revenues from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, revenues from social activities, revenues from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value

wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (zyski i straty nadzwyczajne) to skutki finansowe zda-

have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Result on extraordinary events (extraordinary profits and losses) are the financial

zeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanymi z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

W 2016 r. wszelkie skutki zdarzeń, które do-tychczas wpływały na zyski i straty nadzwyczajne, są zaliczane odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych i pozostałych kosztów operacyjnych.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej; do 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego (w związku z przejściowymi różnicami między wynikiem finansowym brutto a podstawą opodatkowania, wynikającymi z odmienności momentu ujęcia przychodu i kosztu zgodnie z przepisami o rachunkowości a przepisami podatkowymi) na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

9. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

10. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),

results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

In 2016 all economic effects of the events which previously affected the extraordinary profits and losses are classified as other operating revenues or other operating costs, respectively.

7. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity; until 2015 corrected by the result on extraordinary events.

8. Obligatory encumbrances on gross financial result include corporate income tax and personal income tax as well as other payments resulting from separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- the current part, i.e., the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,*
- the deferred part, i.e., a difference between the state of provisions and assets, by virtue of deferred tax (because of the temporary differences between the gross financial result and the basis for taxation resulting from the different moments of the income and cost statement, in accordance with the tax and accounting regulations) at the end and the beginning of the reporting period.*

9. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

10. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) cost level indicator as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;*
- 2) turnover profitability rate:*
 - gross as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,*
 - net as the relation of the net financial result to revenues from total activity;*
- 3) financial liquidity ratio of:*
 - first degree as the relation of short-term investments to short-term liabilities (excluding special funds),*
 - second degree as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities (excluding special funds),*

- **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),
- **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych jednostki (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

11. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

12. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Do 2015 r. obejmowały również należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne.

Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych — kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych — kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

13. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów

- **third degree** as the relation of current assets of the entity (stocks, short-term dues, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities (excluding special funds).

11. Current assets include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

12. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

Until 2015 it has also included share capital (found) not paid up and entity's shares (stock).

Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- *initial capital* — in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,
- *founders' capital* — in state owned enterprises,
- *participation fund* — in cooperatives,
- *owners' capital* — in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.

Share capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

13. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term

i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

14. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

14. *Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.*

TABL. 1 (270). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	57233,2	93967,6	115135,4	116323,5	Revenues from total activity
sektor publiczny.....	6450,7	5088,2	4954,1	5481,7	public sector
sektor prywatny.....	50782,5	88879,4	110181,3	110841,8	private sector
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	33290,6	52631,3	63243,6	62465,3	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	22527,9	38691,1	49218,2	51138,2	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe.....	440,0	872,3	962,9	863,8	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	55054,7	90093,7	109700,5	110495,4	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny.....	6419,1	4672,4	4650,7	4910,8	public sector
sektor prywatny.....	48635,6	85421,3	105049,8	105584,6	private sector
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	33812,8	54018,1	63832,6	63535,5	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	19622,9	33662,8	43072,9	44320,1	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe.....	654,7	1208,8	1431,7	1179,2	Financial costs
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	2178,5	3873,9	5434,8	5828,0	Financial result on economic activity
sektor publiczny.....	31,6	415,7	303,4	570,9	public sector
sektor prywatny.....	2146,9	3458,2	5131,5	5257,1	private sector
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych ^a	5,2	7,7	-5,7	x	Result on extraordinary events ^a
sektor publiczny.....	0,9	0,3	0,6	x	public sector
sektor prywatny.....	4,3	7,4	-6,3	x	private sector
Zyski nadzwyczajne.....	9,6	13,3	24,7	x	Extraordinary profits
Straty nadzwyczajne.....	4,4	5,6	30,5	x	Extraordinary losses
Wynik finansowy brutto ^a	2183,7	3881,6	5429,1	5828,0	Gross financial result ^a
sektor publiczny.....	32,5	416,0	304,0	570,9	public sector
sektor prywatny.....	2151,2	3465,6	5125,1	5257,1	private sector
Zysk brutto.....	2710,5	4524,6	6301,0	6680,2	Gross profit
Strata brutto.....	526,8	643,0	871,9	852,2	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	464,3	704,1 ^b	893,2	591,3	Obligatory encumbrances on gross financial result
sektor publiczny.....	52,3	142,8	76,6	131,3	public sector
sektor prywatny.....	412,0	561,3	816,6	459,9	private sector
W tym podatek dochodowy	454,5	704,1	893,2	591,3	Of which income tax
Wynik finansowy netto	1719,4	3177,5	4535,9	5236,8	Net financial result
sektor publiczny.....	-19,8	273,3	227,4	439,5	public sector
sektor prywatny.....	1739,2	2904,2	4308,6	4797,2	private sector
Zysk netto.....	2258,9	3817,0	5305,6	6011,3	Net profit
Strata netto.....	539,5	639,5	769,7	774,5	Net loss

^a Patrz uwagi ogólne ust. 6,7 na str. 344. ^b Obejmują tylko podatek dochodowy.

^a See general notes item 6,7 on page 344. ^b Include only income tax.

TABL. 2 (271). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	Wynik finansowy brutto	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	Wynik finansowy netto
		<i>Revenues from total activity</i>	<i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	<i>Gross financial result</i>	<i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	<i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	57233,2	55054,7	2183,7	464,3	1719,4
TOTAL	2010	93967,6	90093,7	3881,6	704,1 ^a	3177,5
	2015	115135,4	109700,5	5429,1	893,2	4535,9
	2016	116323,5	110495,4	5828	591,3	5236,8
w tym: of which:						
Przemysł		53657,1	49668,3	3988,8	296,1	3692,7
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		51075,5	47303,3	3772,1	250,9	3521,3
manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1434,8	1310,2	124,6	27,4	97,2
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		4286,8	4069,8	217,0	30,9	186,1
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		48454,5	47262,4	1192,1	194,6	997,5
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		3024,2	2908,4	115,7	13,4	102,3
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		372,8	339,7	33,1	2,5	30,6
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		329,5	336,1	-6,6	1,1	-7,7
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		587,6	556,3	31,3	5,3	26,0
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1493,2	1429,6	63,6	15,7	47,9
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		854,9	822,4	32,5	11,4	21,1
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		938,1	890,5	47,7	8,9	38,8
Administrative and support service activities						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		1077,8	1014,6	63,2	9,2	54,0
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		36,1	48,8	-12,7	0,2	-12,8
Arts, entertainment and recreation						

^a Obejmują tylko podatek dochodowy.

^a Include only income tax.

TABL. 4 (273). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the			
		brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree	
		w %		in %			
OGÓŁEM	2005	96,2	3,8	3,0	22,2	90,4	141,0
TOTAL	2010	95,9	4,1	3,4	29,2	95,0	146,9
	2015	95,3	4,7	3,9	34,7	92,8	148,1
	2016	95,0	5,0	4,5	31,8	93,4	149,2
sektor publiczny		89,6	10,4	8,0	135,7	197,4	289,5
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		95,3	4,7	4,3	27,1	88,8	143,0
<i>private sector</i>							
w tym: of which:							
Przemysł		92,6	7,4	6,9	34,2	94,8	153,5
<i>Industry</i>							
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe		92,6	7,4	6,9	31,5	92,1	152,2
<i>manufacturing</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		91,3	8,7	6,8	117,6	182,8	197,9
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo		94,9	5,1	4,3	57,3	153,2	202,6
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		97,5	2,5	2,1	18,2	75,0	133,0
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		96,2	3,8	3,4	32,4	115,2	130,1
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		91,1	8,9	8,2	78,2	112,9	129,8
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		102,0	-2,0	-2,3	105,4	193,6	247,2
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		94,7	5,3	4,4	271,0	363,2	371,8
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		95,7	4,3	3,2	131,0	175,1	201,0
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		96,2	3,8	2,5	25,2	109,2	128,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		94,9	5,1	4,1	136,3	236,2	247,6
<i>Administrative and support service activities</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		94,1	5,9	5,0	58,9	129,3	140,1
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		135,1	-35,1	-35,6	70,5	100,9	109,6
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							

TABL. 5 (274). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy			
			razem total	w tym		
				materiały materials	półprodukty i produkty w toku semifinished products and work in progress	
w mln zł						
1	OGÓŁEM	2005	17429,7	5988,3	1553,5	527,3
2	TOTAL	2010	29466,5	9891,8	3036,1	1114,7
3		2015	38736,0	13819,3	3532,2	1613,7
4		2016	40272,6	14421,1	3911,2	1621,6
5	sektor publiczny		3322,6	997,0	182,0	39,1
	<i>public sector</i>					
6	sektor prywatny		36950,0	13424,1	3729,2	1582,5
	<i>private sector</i>					
	w tym:					
	<i>of which:</i>					
7	Przemysł		20774,7	7725	3444,8	1390,2
	<i>Industry</i>					
	w tym:					
	<i>of which:</i>					
8	przetwórstwo przemysłowe		19781,8	7620,7	3366,1	1388,5
	<i>manufacturing</i>					
9	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		576,3	35	21,1	0,3
	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
10	Budownictwo		2029,1	385,4	106,1	134,4
	<i>Construction</i>					
11	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		13749,2	5855,1	211,6	49,5
	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
12	Transport i gospodarka magazynowa		818,6	63,6	35,1	0,2
	<i>Transportation and storage</i>					
13	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		72,0	7,4	3,3	0,2
	<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
14	Informacja i komunikacja		205,7	14,8	1,9	8,0
	<i>Information and communication</i>					
15	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		184,3	0,3	0,1	–
	<i>Financial and insurance activities</i>					
16	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		773,9	55,4	7,0	6,5
	<i>Real estate activities</i>					
17	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		390,6	17,6	13,3	2,6
	<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
18	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		392,5	13,0	4,3	0,8
	<i>Administrative and support service activities</i>					
19	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		197,0	10,8	7,2	0,0
	<i>Human health and social work activities</i>					
20	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		16,6	0,2	0,0	–
	<i>Arts, entertainment and recreation</i>					

Stocks		Należności krótkoterminowe		Inwestycje krótkoterminowe	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	Lp. No.
of which		Short-term dues				
produkty gotowe finished products	towary goods	razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services	Short-term investments	Short-term deferred expenditures	
<i>in mln zł</i>						
1810,3	1993,8	8432,8	1178,7	2740,4	268,2	1
1672,1	3916,8	13199,0	11689,5	5866,7	509,0	2
2224,6	6196,8	15196,8	13031,8	9082,1	637,8	3
2407,0	6210,6	16642,7	14573,4	8574,2	634,6	4
645,1	123,1	708,4	630,9	1557,0	60,2	5
1761,8	6087,5	15934,3	13942,5	7017,2	574,4	6
2108,6	613,1	8206,6	7131,9	4626,9	216,2	7
2102,1	595,8	7866,9	6837,4	4095,7	198,4	8
4,7	8,9	190,1	157,8	342,5	8,7	9
32,8	99,0	960,8	829,5	573,5	109,4	10
90,2	5420,5	5878,2	5334,2	1879,4	136,4	11
0,1	27,1	521,1	405,3	204,0	29,9	12
0,2	3,1	19,3	10,3	43,4	1,9	13
1,4	3,4	73,4	55,4	87,7	29,8	14
–	0,0	45,7	39,1	134,3	4,0	15
16,7	24,7	169,8	106,9	504,4	44,3	16
0,1	1,0	255,8	229,9	76,7	40,5	17
3,3	4,3	158,3	136,6	216,0	5,2	18
0,6	2,9	99,0	94,3	82,8	4,4	19
–	0,1	4,6	4,1	10,7	1,1	20

TABL. 6 (275). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which		
		kapitały (fundusze) podstawowe share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzielo- ny (nierozli- czony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	21903,7	11290,0	6444,8	402,5	1686,9
TOTAL	2010	32430,9	14208,5	12644,9	-1177,3	3133,9
	2015	40355,6	14757,3	16703,0	-1518,4	4565,3
	2016	43024,7	15039,1	17794,7	-1188,5	5191,3
sektor publiczny		6413,9	3801,6	1500,5	-101,8	438,7
public sector						
sektor prywatny		36610,9	11237,5	16294,2	-1086,8	4752,7
private sector						
w tym: of which:						
Przemysł		25747,7	8989,5	10051,6	-667,1	3704,5
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		22470,7	7022,6	9397,6	-627,8	3533,9
manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		2045,4	1452,0	240,4	-78,7	97,2
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		1557,7	462,2	762,2	22,1	184,4
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		8564,9	1651,7	4473,1	-223,3	945,4
Transport i gospodarka magazynowa		914,4	610,6	289,4	-130,2	102,5
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		257,1	159,7	62,1	-8,8	30,6
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		287,3	111,6	187,5	-27,7	-7,7
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		130,1	42,1	46,7	5,4	22,2
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		3516,5	2348,9	900,6	-24,5	47,9
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		395,4	225,4	169,4	-114,3	21,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		239,9	74,0	123,1	-14,0	38,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		385,8	176,2	158,4	-11,9	54,0
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		41,6	48,8	9,9	-6,1	-12,8
Arts, entertainment and recreation						

TABL. 7 (276). KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK^a

Stan w dniu 31 XII

SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwo- wych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
		w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM 2005	7374,5	1213,5	963,3	1398,1	1363,3
TOTAL 2010	10809,1	1175,2	430,5	2003,3	2617,2
2015	11451,0	956,4	234,1	2343,4	2599,9
2016	11587,1	871,4	277,4	2560,2	2673,9
sektor publiczny public sector	3757,4	865,3	263,4	225,8	–
sektor prywatny private sector	7829,7	6,1	14,0	2334,5	2673,9
w tym: of which:					
Przemysł Industry	8179,6	860,9	132,4	1433,1	2102,6
w tym: of which:					
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	6248,0	840,8	122,3	1401,0	2021,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	1433,7	–	10,2	7,3	81,5
Budownictwo Construction	341,4	–	–	182,9	3,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	1127,6	–	4,3	510,4	334,1
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	483,5	0,1	5,6	72,4	115,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	96,2	–	–	67,0	1,2
Informacja i komunikacja Information and communication	110,5	0,7	10,3	53,0	0,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	42,0	–	–	2,7	8,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	614,7	–	1,2	111,5	0,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	186,2	–	66,0	3,3	99,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	59,0	–	–	12,8	0,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	163,6	–	3,2	95,1	1,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	48,8	–	–	0,3	–

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 (277). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services	
		w mln zł	in mln zł				
OGÓŁEM	2005	15784,6	3160,9	2212,9	12623,7	3294,5	6676,0
TOTAL	2010	26720,8	6370,8	3786,6	20350,0	3841,7	11548,4
	2015	34033,7	7607,8	5664,5	26426,0	7481,8	13396,1
	2016	35366,6	8092,4	6066,8	27274,1	6570,0	14575,3
sektor publiczny		2514,3	1332,4	585,0	1182,0	107,8	647,7
public sector							
sektor prywatny		32852,2	6760,1	5481,8	26092,2	6462,3	13927,6
private sector							
w tym: of which:							
Przemysł		17424,6	3792,4	2993,5	13632,2	3816,7	6595,1
Industry							
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe		16130,1	3053,4	2562,8	13076,7	3706,6	6404,4
manufacturing							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		900,9	600,6	313,8	300,3	69,7	85,3
water supply; sewerage, waste manag- ment and remediation activities							
Budownictwo		1197,3	187,3	138,5	1010,0	156,3	621,0
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		11727,4	1353,7	957,0	10373,7	2188,8	6443,3
Transport i gospodarka magazynowa		962,7	329,9	197,2	632,8	98,8	316,8
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		189,7	133,4	129,1	56,4	19,8	20,7
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		158,7	74,8	26,6	84,0	14,4	29,6
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		188,1	136,3	22,6	51,8	6,1	11,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1766,9	1263,2	1055,0	503,6	84,5	181,4
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		406,9	101,6	97,8	305,3	47,4	89,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		262,2	101,0	21,0	161,3	22,3	42,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		372,7	229,5	217,5	143,2	34,5	67,3
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		119,8	104,5	2,0	15,3	-	3,0
Arts, entertainment and recreation							

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowiła: dla 2005 r. — ustawa z dnia 26 XI 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.), a w latach 2010–2016 — ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. 2016, poz. 1870 z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. 2009 Nr 157, poz. 1241 z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawa z dnia 5 VI 1998 r., o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r., poz. 446, 486, 814, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r., poz. 198 z późn. zm.).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget.

The legal basis defining the above mentioned processes was provided: for 2005 — the Law on Public Finances, dated 26 XI 1998 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 15, item 148 with later amendments), and in 2010–2016 — the Law on Public Finances, dated 27 VIII 2009 (uniform text Journal of Laws 2016, item 1870 with later amendments), and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241 with later amendments). With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina Local Government, dated 8 III 1990, the Law on Powiat Local Government, dated 5 VI 1998, the Law on Voivodship Local Government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2016, items 446, 486, 814 with later amendments) as well as the Law on Incomes of Local Government Units, dated 13 XI 2003 (unified text Journal of Laws 2016, item 198 with later amendments).

2. The presented data include information regarding revenue and expenditure of local self-government units budgets as well as revenue and costs of local government budgetary establishments.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law of Public Finances.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables revenue and expenditure of gminas are given without data for cities with powiat status, while revenue and expenditure of cities with powiat status are given jointly with

powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej. Powyższa uwaga dotyczy również samorządowych zakładów budżetowych.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy — określające rodzaj działalności oraz paragrafy — określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Prezentowane dane opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, ustalona przez Ministra Finansów na mocy kolejnych rozporządzeń z lat 2004-2016.

5. Na **dochody** budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową,
 - c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
 - d) środki z innych źródeł na dofinansowanie zadań własnych;
- 2) dotacje:
 - a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200, 205, 620 i 625 według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych),
 - c) otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe),
 - d) pozostałe dotacje, w tym dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

6. **Wydatki** budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m. in.:

gmina and powiat part of revenue and expenditure. Above note concerns also local government budgetary establishment.

4. *Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Law on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions — defining types of activity, and into paragraphs — defining types of revenue, income or expenditure. The presented data were compiled in accordance with the detailed classification of income, expense, revenue and expenditure, and funds from foreign sources specified by the Minister of Finance in subsequent decrees adopted in the period of 2004-2016*

5. **Budget revenue** of local government units comprise:

- 1) *own revenue, i.e.:*
 - a) *revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,*
 - b) *receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty,*
 - c) *revenue from property, e.g., revenue from renting and leasing as well as agreements with a similar character,*
 - d) *funds from other sources for the additional financing of own tasks;*
- 2) *grants:*
 - a) *targeted grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, and tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,*
 - b) *provided under programmes financed with European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget (paragraphs 200, 205, 620 and 625 according to the detailed classification of incomes, expenses, revenues and expenditures, and funds from foreign sources),*
 - c) *received from appropriated funds (since 2011 state appropriated funds),*
 - d) *other grants, of which targeted grants for tasks realized on the basis of agreements between local government units;*
- 3) *general subvention from the state budget, comprising: equalisation, educational, compensating, balancing and regional parts.*

6. **Expenditure** of local government units budgets are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu publicznego, w tym z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

7. Od 2010 r. w sektorze finansów publicznych funkcjonują **samorządowe zakłady budżetowe**, które odpłatnie wykonują zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz ewentualnych dotacji przedmiotowych, a także z dotacji celowych na zadania bieżące i z dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

- *expenditure on wages and salaries (including derivatives),*
- *expenditure on the purchase of materials and services,*
- *grants, among others, for organizational and legal units operating within local government units budgets,*
- *expenditure on public debt servicing, of which payments related to granting endorsements and guarantees.*

7. Since 2010 in the sector of public finance are functioning **local government budgetary establishments** which perform tasks for a fee, and cover the costs related to their activity from own revenues and from possible objective grants, as well as from appropriated grants for current tasks and appropriated grants for financing or co-financing of the investment-related costs, obtained from the budgets of local government units.

8. Information concerning local government units budgets is compiled in the Central Statistical Office on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (278). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz- two
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiats	Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	5269198,1	2346564,9	1915560,8	682589,5	324482,9
TOTAL	2010	8419510,0	3670053,4	2778580,4	1149255,0	821621,2
	2015	10696712,1	4667634,7	3828302,6	1237917,5	962857,3
	2016	11267454,7	5366020,2	3933259,1	1227760,4	740415,0
Dochody własne		5028884,6	2151571,8	2176796,8	396746,7	303769,3
Own revenue						
w tym: of which:						
Udział w podatku dochodowym		2165669,2	781411,3	915131,5	209534,3	259592,2
Share in income tax						
od osób prawnych		308294,5	37300,3	63564,3	7704,8	199725,1
corporate income tax						
od osób fizycznych		1857374,7	744111,0	851567,1	201829,5	59867,0
personal income tax						
Podatek od nieruchomości		1091710,9	602724,2	488986,7	–	–
Tax on real estate						
Podatek rolny		112103,6	111694,4	409,1	–	–
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych		49793,7	32045,4	17748,3	–	–
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		81835,6	39903,1	41932,4	–	–
Tax on civil law transactions						
Oplata skarbową		17652,5	7781,0	9871,5	–	–
Stamp duty						
Dochody z majątku		328649,5	120335,6	189788,1	10532,9	7992,9
Revenue from property						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze		177329,9	69268,6	96893,6	8276,5	2891,2
of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (278). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)					
w tym (dok.): of which (cont.):					
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł Funds for additional financing of own tasks from other sources	40214,4	31397,3	7240,3	1576,8	–
Wpływy z usług Revenue from services	343182,1	81420,8	172303,5	89044,4	413,4
Dotacje ogółem Total grants	3124093,0	1764796,9	816431,9	272672,2	270192,0
Dotacje celowe Targeted grants	2831349,0	1727930,7	734562,4	259882,2	108973,7
z budżetu państwa from the state budget	2692301,7	1680859,0	704903,9	219262,7	87276,2
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej for government administration tasks	2178526,5	1380346,1	580369,7	149809,9	68000,8
własne for own tasks	510548,0	297868,5	124340,4	69063,6	19275,4
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej realized on the basis of agreements with government administration bodies	3227,2	2644,3	193,8	389,1	–
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego for tasks realized on the basis of agreements between local government units	50960,8	13986,3	13147,7	15998,7	7828,1
otrzymane z państwowych funduszy celowych received from state appropriated funds	37758,9	14446,0	10252,2	1012,1	12048,6
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks	50327,6	18639,5	6258,6	23608,7	1820,8
Dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 ^b Grants from paragraphs 200 and 620 as well as 205 and 625 ^b	292744,0	36866,2	81869,5	12790,0	161218,3
Subwencja ogólna z budżetu państwa General subvention from the state budget	3114477,1	1449651,5	940030,4	558341,4	166453,8
w tym część oświatowa of which educational part	2354431,7	1044729,5	856267,6	395241,0	58193,5

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.
^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. ^b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (279). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
 WEDŁUG DZIAŁÓW W 2016 R.
 REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS
 BY DIVISION IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	11267454,7	5366020,2	3933259,1	1227760,4	740415,0
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	134456,0	93100,6	70,9	214,5	41070,0
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	1512,3	1193,3	–	6,5	312,5
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę	35134,7	35134,7	–	–	–
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	475782,9	92326,4	238288,1	59695,5	85473,0
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	340943,3	124566,0	197017,5	13472,2	5887,6
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	35205,1	2274,9	9786,5	22991,1	152,6
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	99505,2	37500,9	52678,1	6507,9	2818,3
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpoża- rowa	116508,8	1194,3	52306,8	63007,7	–
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobo- wości prawnej oraz wydatki związane z ich po- borem	3729154,9	1666642,3	1553528,9	248597,1	260386,6
<i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal per- sonality and expenses associated with their intake</i>					
Różne rozliczenia	3298372,6	1477809,1	954001,2	560318,7	306243,7
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	188671,6	108066,7	63567,6	15682,5	1354,7
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	73637,2	223,1	19531,8	50498,7	3383,7
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	2221548,6	1463643,6	606707,8	146727,0	4470,2
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	55160,1	8431,9	21844,6	21358,4	3525,1
<i>Other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	36646,9	25064,5	7704,9	3848,4	29,1
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	355830,6	206463,9	137207,5	7644,7	4514,5
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	16455,1	2780,7	587,6	64,9	13021,8
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	30430,6	15859,5	13957,3	603,0	10,7
<i>Physical education</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (280). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
OGÓŁEM	2005 5347256,1	2327514,3	1972817,4	676685,7	370238,7
TOTAL	2010 9177431,8	4035331,4	3068904,7	1222372,9	850822,7
	2015 10434825,9	4604052,2	3652948,0	1219112,8	958712,9
	2016 10809743,3	5159974,1	3804271,6	1174182,5	671315,2
Wydatki bieżące	9565205,1	4628553,5	3385313,1	1039858,9	511479,5
Current expenditure					
w tym: of which:					
Dotacje	823903,7	242778,5	334745,5	58680,8	187698,8
Grants					
w tym dla samorządowych zakładów budżeto- wych	22163,7	14748,6	5918,2	1496,9	–
of which for local government budgetary estab- lishments					
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	2174107,5	1508727,6	608815,2	52422,6	4142,0
Benefits for natural persons					
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	6435192,5	2833475,8	2373107,0	919306,4	309303,3
Current expenditure of budgetary units					
w tym: of which:					
wynagrodzenia	3274220,1	1459281,7	1116497,8	559284,6	139155,9
wages and salaries					
w tym osobowe	2973654,9	1320753,7	1021456,3	503558,4	127886,4
of which personal					
pochodne od wynagrodzeń ^b	620483,0	293774,7	207017,1	94353,3	25337,9
derivatives from wages and salaries ^b					
zakup materiałów i usług	2067669,8	855639,6	899269,9	182837,7	129922,6
purchase of materials and services					
Obsługa długu publicznego	112404,4	35273,1	59861,7	7172,9	10096,7
Public debt servicing					
w tym wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń	21,2	–	21,2	–	–
of which payments related to guarantees and endorsements					
Wydatki majątkowe	1244538,3	531420,6	418958,5	134323,5	159835,7
Property expenditure					
w tym inwestycyjne ^c	1118642,4	524319,4	350905,0	132813,5	110604,5
of which investment expenditure ^c					

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytalny Pomostowych. ^c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. ^c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

TABL. 4 (281). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2016 R.
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISIONS
IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
OGÓŁEM	10809743,3	5159974,1	3804271,6	1174182,5	671315,2
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	173758,3	122585,4	606,2	562,7	50004,0
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	16368,4	961,3	–	6,5	15400,6
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektry- czną, gaz i wodę	26573,4	26519,4	42,9	–	11,1
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	1344622,0	396008,8	538042,6	173771,5	236799,1
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	254622,6	101617,2	140496,8	7336,2	5172,4
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	53601,7	10961,7	16976,0	20886,1	4777,9
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	860437,1	457261,5	195235,5	123227,1	84713,1
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	195610,2	41170,1	89522,8	64743,2	174,1
<i>Public safety and fire care</i>					
Obsługa długu publicznego	111877,0	35311,3	59861,7	6607,3	10096,7
<i>Public debt servicing</i>					
Różne rozliczenia	11412,5	3614,2	5712,6	2085,8	–
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	3252348,4	1593884,0	1233775,1	372471,8	52217,6
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	211769,7	25558,4	79868,5	55908,5	50434,3
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	2700093,6	1660718,4	816184,6	213353,7	9836,8
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	146851,0	21836,0	55204,5	56140,9	13669,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	241970,8	60129,9	101714,4	57295,4	22831,0
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	603306,0	363533,0	230312,5	5098,3	4362,2
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	328110,7	135991,6	98345,3	3081,7	90692,2
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	234141,0	94652,1	129286,5	3413,5	6788,9
<i>Physical education</i>					

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 5 (282). PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH
REVENUE AND COSTS OF LOCAL GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
Przychody 2015	235466,7	165518,8	55334,7	14613,2	–
Revenue 2016	229798,9	167731,2	55123,5	6944,1	–
w tym: of which:					
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług Revenue from sale of products, asset components and services	153473,4	113806,4	37345,7	2321,3	–
Dotacje z budżetów jednostek samorządu teryto- rialnego ^b Grants from local government units budgets ^b	23794,6	14856,6	6734,7	2203,3	–
Koszty 2015	228338,5	162655,8	54239,9	11442,8	–
Costs 2016	226993,4	165839,1	54391,9	6762,5	–
w tym: of which:					
Materiały i usługi Materials and services	92027,5	64107,7	26683,7	1236,0	–
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	1536,7	740,4	796,3	–	–
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samo- rządu terytorialnego Surplus payments to local government units budgets	3476,8	3430,6	46,2	–	–

^a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

^a Excluding revenue and costs of local government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status.

^b Including grants from the state budget as well as payments within the European funds budget.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

W przypadku ujemnych różnic kursowych walut suma nakładów na poszczególne grupy rodzajowe może być większa od nakładów na środki trwałe ogółem.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction, modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among others, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (included exclusively in data expressed at current prices), except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005.

In case of foreign exchange losses of currencies, the sum of outlays on particular groups of assets may exceed the total value of outlays on fixed assets.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section "Transportation and storage".

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób
- opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne
- ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytku. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytku w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznawanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 1047).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia). Przez wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. — wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. — wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,

3. The value of investment outlays incurred by:

- *legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. Fixed assets include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1047).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation). The gross value of fixed assets at current book-keeping prices is understood, as of 31 XII:

- *within the scope of fixed assets designated for exploitation:*
 - *before 1 I 1995 — the value at replacement prices of September 1994,*
 - *after 1 I 1995 — the purchase or manufacturing value at current prices,*

— w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. — również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Dane według sekcji PKD 2007, jeśli nie zaznaczono inaczej, opracowano metodą przedsiębiorstw, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

4. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych — ustalono szacunkowo.

5. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),

— in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 — also revaluation according to fair value.

The gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. Data by sections of the NACE Rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g. in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

The value of public roads, streets and squares was included in the section “Transportation and storage”.

4. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

5. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places; since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as cooperative right to non-

- b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
 - 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
 - 3) środki transportu;
 - 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).
- residential (utilitarian) premise,*
 - b) civil engineering works (excluding detailed meliorations);*
 - 2) *machinery, technical equipment and tools:*
 - a) boilers and power industry machinery,*
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,*
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,*
 - d) technical equipment,*
 - e) tools, instruments, moveables and endowments;*
 - 3) *transport equipment;*
 - 4) *other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).*

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (283). NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
		w mln zł	in mln zł
OGÓŁEM	10627,1	13971,1	9043,3
TOTAL			
sektor publiczny	3381,3	6548,7	2669,6
public sector			
sektor prywatny	7245,8	7422,4	6373,7
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	261,0	336,7	303,2
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	4254,0	5186,0	3562,1
Industry			
górnictwo i wydobywanie	23,9	27,1	32,2
mining and quarrying			
przetwórstwo przemysłowe	3164,5	3594,2	2834,5
manufacturing			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	432,2	1003,7	486,6
electricity, gas, steam and air conditioning supply			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	633,4	561,0	208,8
water supply; sewerage, waste management and remediation activities			
Budownictwo	253,8	221,5	131,8
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	761,0	1021,0	765,8
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	2341,7	4051,2	1439,8
Transportation and storage ^b			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	68,7	81,3	119,8
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	30,3	165,0	119,9
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	116,4	59,5	66,8
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1066,9	1313,2	1537,7
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	126,1	98,8	84,4
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	41,7	64,7	73,6
Administrative and support service activities			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	168,3	296,1	234,9
Public administration and defence; compulsory social security			
Edukacja	333,4	266,8	139,6
Education			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	411,1	470,7	300,8
Human health and social work activities			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	368,9	303,5	137,3
Arts, entertainment and recreation			
Pozostała działalność usługowa	23,8	35,1	25,8
Other service activities			

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

^a According to investment location. ^b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2 (284). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)
 INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
		w mln zł	in mln zł
OGÓŁEM	6875,4	7353,0	5318,1
TOTAL			
sektor publiczny	1340,2	2165,5	1111,6
public sector			
sektor prywatny	5535,2	5187,5	4206,5
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	77,6	90,9	82,1
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	3929,8	4673,6	3372,7
Industry			
górnictwo i wydobywanie	23,1	24,3	30,2
mining and quarrying			
przetwórstwo przemysłowe	3129,5	3531,0	2787,5
manufacturing			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...	390,8	751,6	402,3
electricity, gas, steam and air conditioning supply			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	386,4	366,7	152,7
water supply; sewerage, waste management and remediation activities			
Budownictwo	173,9	109,1	64,3
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	588,4	784,6	668,8
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	1325,3	599,2	413,5
Transportation and storage ^b			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	37,2	58,8	46,6
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	16,3	145,6	114,5
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	98,6	53,7	53,7
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	169,3	220,7	173,6
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	73,4	53,3	46,8
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	19,0	35,9	23,1
Administrative and support service activities			
Edukacja	42,9	5,4	4,9
Education			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	295,1	402,2	227,4
Human health and social work activities			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	19,5	115,4	19,1
Arts, entertainment and recreation			
Pozostała działalność usługowa	9,1	4,6	7,0
Other service activities			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (285). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a WEDŁUG GRUP
(ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES ^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>	
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2010	3984,4	1560,6	1990,5	420,1
TOTAL	2015	5956,9	1936,9	3391,5	578,3
	2016	4234,6	1423,0	2299,6	488,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		81,6	47,1	25,7	7,4
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł		2800,9	866,2	1765,6	154,5
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie		30,1	28,5	1,5	0,1
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe		2523,9	720,8	1654,8	135,9
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		89,8	46,5	40,5	2,7
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		157,1	70,4	68,8	15,7
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo		61,7	22,0	22,3	17,4
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		535,8	196,7	215,2	119,9
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		197,4	21,3	25,9	149,8
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		20,2	11,2	7,2	1,9
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja		11,8	5,2	4,9	1,0
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		42,1	5,5	19,5	16,9
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		168,8	135,0	28,3	4,0
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		47,7	3,1	38,5	6,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		12,2	0,6	9,2	2,4
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja		4,1	2,3	1,8	0,0
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		227,2	98,6	120,9	7,0
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		18,1	5,7	12,2	0,3
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa		5,0	2,5	2,4	0,2
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (286). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)
 Stan w dniu 31 XII
 GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w mln zł in mln zł		
O G Ó Ł E M	108800,7	155317,3	162103,1
TOTAL			
sektor publiczny	41973,4	63468,2	64852,1
public sector			
sektor prywatny	66827,3	91849,1	97251,0
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9004,8	9654,6	9830,1
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	38202,6	49353,5	50796,6
Industry			
górnictwo i wydobywanie	105,2	187,5	285,2
mining and quarrying			
przetwórstwo przemysłowe	25902,6	33127,0	35043,4
manufacturing			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...	6171,9	7874,3	6818,5
electricity, gas, steam and air conditioning supply			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	6022,9	8164,7	8649,5
water supply; sewerage, waste management and remediation activities			
Budownictwo	1921,4	2450,4	2697,0
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	6655,8	12455,8	13593,1
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	16234,5	30111,0	31312,6
Transportation and storage ^b			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	721,3	1192,6	1294,4
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	1725,1	2199,3	2567,2
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	825,1	906,3	979,8
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	20344,1	26244,0	27975,9
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	976,8	1450,3	1467,9
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	438,4	876,6	624,8
Administrative and support service activities			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2542,5	4034,6	3833,8
Public administration and defence; compulsory social security			
Edukacja	3785,0	5520,4	5639,2
Education			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3354,7	5158,7	5513,1
Human health and social work activities			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1688,4	3190,3	3459,5
Arts, entertainment and recreation			
Pozostała działalność usługowa	380,2	518,9	518,1
Other service activities			

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. ^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 (287). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
		w mln zł	in mln zł
OGÓŁEM	55520,4	75018,6	78863,7
TOTAL			
sektor publiczny	16293,6	19830,9	20224,9
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	39226,8	55187,7	58638,8
<i>private sector</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1411,2	1673,5	1699,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	34727,1	44322,1	45716,2
<i>Industry</i>			
górnictwo i wydobywanie	98,0	168,9	260,7
<i>mining and quarrying</i>			
przetwórstwo przemysłowe	25079,7	32016,4	33879,0
<i>manufacturing</i>			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...	5991,7	7482,1	6390,2
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3557,7	4654,7	5186,3
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
Budownictwo	1346,3	1429,9	1556,2
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	5020,2	10242,3	11296,9
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	1645,4	2821,5	2917,1
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	487,4	777,0	813,7
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	1530,1	1874,8	2228,8
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	765,9	819,3	890,6
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4495,1	4896,2	5471,1
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	460,4	748,0	721,1
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	248,9	279,9	239,2
<i>Administrative and support service activities</i>			
Edukacja	177,6	251,0	216,8
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2648,5	4046,6	4247,0
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	488,5	751,5	764,4
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa	67,8	85,0	84,7
<i>Other service activities</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013 r. z późn. zm.).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the European System of Accounts 2010 (the ESA 2010), introduced by Regulation No 549/2013 of the European Parliament and of the Council (EU) of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26.06.2013 with later amendments).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. **Intermediate consumption** includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly meas-

podróży służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

ured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) and other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

*7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.*

8. Gross primary income in the households sector is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

9. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social security benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) i prowadzące księgi rachunkowe,
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z metodologią ESA 2010 spełniają kryteria zaliczenia do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi prostytutki).

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług prostytutki przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010–2015 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, dokonaną stosownie do standardowej procedury dotyczącej

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) and keeping accounting books,*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as insurance activity,*
- 3) *general government sector, which consists of institutional units which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and accordingly to the ESA 2010 meet criteria for including in the sector,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

12. *The estimation of the hidden economy and illegal activities is included in the regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including people providing prostitution services).*

*Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of people deriving profits from exploiting prostitution, production and trafficking in narcotics as well as smuggling of cigarettes.*

13. *Data from regional accounts for the years 2010–2015 were changed in relation to those published previously as a consequence of revision in the annual national accounts, made due to the standard excessive deficit procedure (the so-*

nadmiernego deficytu (tzw. notyfikacja fiskalna). Zmiany dotyczyły przeklasyfikowania kolejnych jednostek publicznych do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

14. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS: „Skorygowany szacunek produktu krajowego brutto za 2016 rok” z dnia 23 X 2017 r., dostępnej na stronie:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/skorygowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-2016-rok,9,3.html>.

15. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne i podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2015 r.”.

called fiscal notification). Changes concerned reclassification of further public entities into the general government sector.

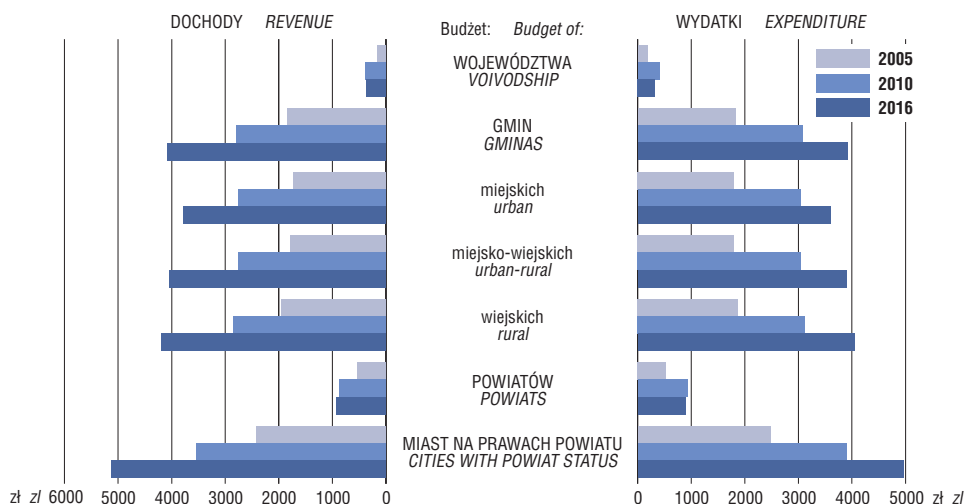
14. *Detailed description of the changes introduced in the national accounts can be found in the CSO news release: “Revised estimate of gross domestic product for the year 2016” of 23 X 2017, available at website:*

<http://stat.gov.pl/en/topics/national-accounts/annual-national-accounts/revised-estimate-of-gross-domestic-product-for-the-year-2016,6,1.html>

15. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2015”.*

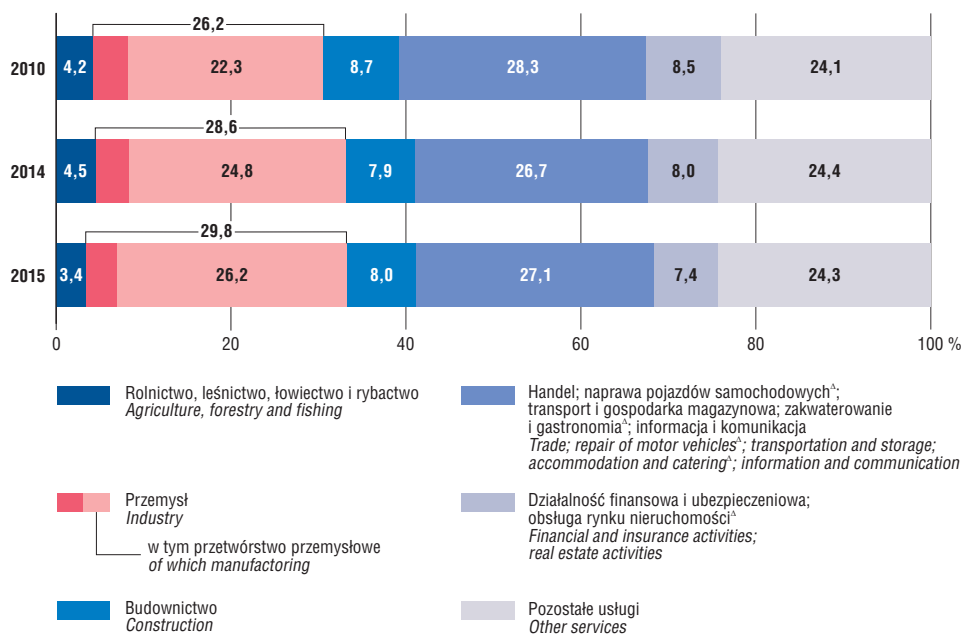
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA

REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS PER CAPITA

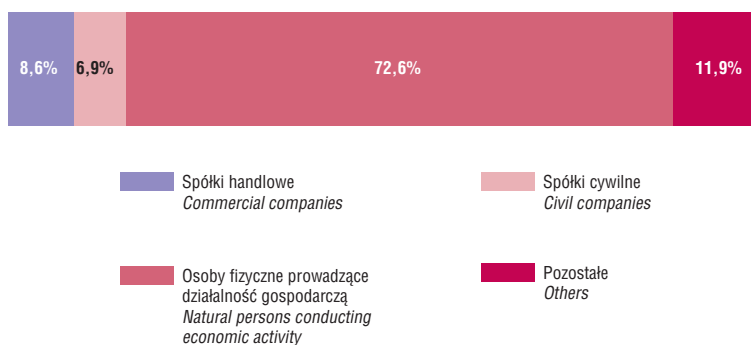
STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)

STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

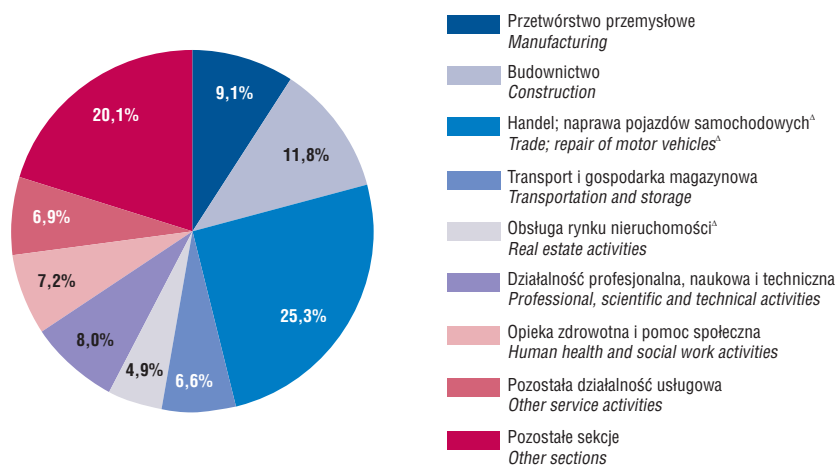

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2016 R.
Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2016
As of 31 XII

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS

WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 1 (288). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015	2010	2014	2015
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM TOTAL	65327	76063	79730	x	x	x
W tym wartość dodana brutto ... Of which gross value added	57437	67434	70733	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych non-financial corporations	26957	33285	36211	46,9	49,4	51,2
instytucji rządowych i samorządowych general government	9273	10573	10752	16,1	15,7	15,2
gospodarstw domowych households	19204	21476	21739	33,4	31,8	30,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2413	3006	2402	4,2	4,5	3,4
Przemysł Industry	15054	19270	21072	26,2	28,6	29,8
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	12819	16709	18543	22,3	24,8	26,2
Budownictwo Construction	4981	5315	5667	8,7	7,9	8,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	16266	18027	19177	28,3	26,7	27,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities; real estate activities	4902	5395	5235	8,5	8,0	7,4
Pozostałe usługi Other services	13822	16421	17181	24,1	24,4	24,3
NA 1 MIESZKAŃCA ^a PER CAPITA ^a	31127	36379	38190	x	x	x

^a W złotych.

^a In zlotys.

TABL. 2 (289). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
Produkcja globalna	135505	152059	159521	Gross output
Zużycie pośrednie	78068	84625	88787	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	57437	67434	70733	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	24500	28130	29153	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	33205	39738	41908	Gross operating surplus

TABL. 3 (290). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	45461	51492	52237	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	21661	24628	25021	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	44874	50135	51084	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	21381	23978	24469	per capita in zł

DZIAŁ XXIII

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w tablicach dane dotyczące **podmiotów gospodarki narodowej** wpisanych do rejestru REGON obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

2. Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS.

Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. 2016 poz. 1068, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 XI 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. poz. 2009 z późn. zm.).

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

3. Prezentowane w tablicach dane w podziale według sektorów własności nie obejmują podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

CHAPTER XXIII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

1. The data presented in tables concerning **entities of the national economy** entered in the REGON register include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

2. The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO.

The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VII 1995 (Journal of Laws 2016 item 1068, with later amendments) and the provisions of the decree of the Council of Ministers dated 30 XI 2015 on the mode and methodology of running and updating the National Official Business Register, application, questionnaire, certificate specimens and detailed condition (Journal of Laws item 2009, with later amendments).

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

3. The data presented in tables in division according to ownership sectors do not include entities for which the information on the form of ownership is not presented in the REGON register.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, who were registered in the REGON.

TABL. 1 (291). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	187231	186007	193470	194099	T O T A L
sektor publiczny	6567	5767	5815	5776	public sector
sektor prywatny	180664	180240	186702	187261	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	61	9	6	6	State owned enterprises
Spółki	22198	24404	29103	30343	Companies
w tym:					of which:
handlowe	9310	11383	15485	16644	commercial
cywilne	12676	12808	13400	13481	civil
Spółdzielnie	1035	964	970	957	Cooperatives
Fundacje	300	455	775	866	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	3449	4732	5673	5885	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	149606	142934	141983	140939	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (292). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which						spółdzielnie co-operatives
				spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships				
				razem total	w tym of which			z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation		
			jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury							
O G Ó Ł E M 2005	187231	37625	61	9310	27	1443	12676	1035	149606	
TOTAL 2010	186007	43073	9	11383	25	1695	12808	964	142934	
2015	193470	51487	6	15485	12	1832	13400	970	141983	
2016	194099	53160	6	16644	10	1908	13481	957	140939	
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	4299	1275	–	452	–	41	161	171	3024	
Przemysł Industry	19143	5679	4	3659	5	581	1799	111	13464	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	17654	4926	4	3115	5	520	1673	99	12728	
Budownictwo Construction	22945	3395	–	2016	–	159	1259	77	19550	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	48834	10508	1	4640	1	647	5647	191	38326	
Transport i gospodarka ma- gazynowa Transportation and storage	12779	1199	–	622	–	67	552	18	11580	
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ Accommodation and cate- ring ^Δ	4673	1193	–	353	–	46	773	14	3480	
Informacja i komunikacja Information and communica- tion	4439	1091	–	718	1	46	355	3	3348	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	6178	830	–	469	–	18	204	44	5348	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (292). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON
WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
**ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
BY LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospo- darczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>		
		razem total	przed- siębior- stwa pańs- twowe <i>state owned enter- prises</i>	w tym of which						spółki cywilne <i>civil law partner- ships</i>	spół- dzielnie <i>co-ope- ratives</i>
				spółki handlowe <i>commercial companies</i>		razem total	jedno- osobowe Skarbu Państwa <i>sole- -sharehol- der com- panies of the State Treasury</i>	z udzia- łem ka- pitału zagra- nicznego <i>with foreign capital partici- pation</i>			
				w tym of which							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	9433	7912	1	716	1	71	233	263	1521		
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	15605	2749	–	1496	2	104	1095	17	12856		
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	5547	1103	–	658	–	81	337	25	4444		
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1461	1457	–	1	–	–	–	–	4		
Edukacja <i>Education</i>	7126	4117	–	159	–	8	240	2	3009		
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	14047	1099	–	415	–	16	274	10	12948		
Działalność związana z kul- turą, rozrywką i rekreacją .. <i>Arts, entertainment and re- creation</i>	3874	2234	–	154	–	12	231	1	1640		
Pozostała działalność usłu- gowa <i>Other service activities</i>	13483	7086	–	113	–	11	321	10	6397		

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (293) SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
		razem total	akcyjne joint-stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which	
						jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships
OGÓŁEM	2005 9310	8115	338	7777	1195	1130	30
TOTAL	2010 11383	9839	342	9497	1544	1344	141
	2015 15485	13314	362	12952	2171	1382	633
	2016 16644	14312	365	13947	2332	1398	793
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	452	428	8	420	24	18	5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	3659	3156	120	3036	503	303	188
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe	3115	2668	111	2557	447	286	151
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo	2016	1777	39	1738	239	113	119
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	4640	3857	79	3778	783	596	173
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	622	530	7	523	92	50	41
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	353	306	3	303	47	23	19
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	718	670	15	655	48	26	18
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	469	402	21	381	67	33	26
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	716	582	12	570	134	67	55
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1496	1309	25	1284	187	73	71
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	658	581	8	573	77	26	47
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja	159	143	–	143	16	9	7
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	415	323	3	320	92	45	19
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	154	144	20	124	10	7	3
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	113	100	5	95	13	9	2
<i>Other service activities</i>							

^a W tym 68 spółek partnerskich i 73 spółki komandytowo-akcyjne.^a Of which 68 professional partnerships and 73 limited joint-stock partnerships.

TABL. 4 (294). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a**
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		w tym of which							
		handlowe commercial		w tym of which					
		razem total	razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability				
OGÓŁEM 2005	13939	876	420	2	369	450	4	12084	
TOTAL 2010	19481	1063	651	8	554	412	15	17447	
2015	17123	1570	1293	7	1101	276	8	14762	
2016	16050	1654	1379	8	1158	273	6	13628	
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	187	15	15	–	13	–	1	171	
Przemysł Industry	1245	250	230	2	179	20	–	995	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	1158	206	187	2	141	19	–	952	
Budownictwo Construction	3006	177	153	–	128	24	–	2829	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	3338	336	252	–	209	84	4	2998	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	1279	106	84	–	69	21	–	1172	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	473	71	35	–	29	36	–	402	
Informacja i komunikacja Information and communication	494	81	77	1	72	4	–	413	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 4 (294). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a**
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		spółki companies					spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which					
			handlowe commercial			cywilne civil law partnerships		
			razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	484	59	52	1	44	7	–	425
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	414	96	85	1	66	11	–	147
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	1501	219	195	2	174	24	–	1266
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	726	120	112	1	100	8	–	606
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	4	–	–	–	–	–	–	–
Edukacja Education	528	33	23	–	21	9	–	342
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	962	48	35	–	25	13	1	903
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	321	21	15	–	14	6	–	239
Pozostała działalność usługowa Other service activities	861	20	14	–	13	6	–	718

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (295). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a**
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^d
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		w tym of which			z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability				
		handlowe commercial		w tym of which					
		razem total	razem total	akcyjne joint stock	razem total				
OGÓŁEM 2005	11367	467	67	5	55	398	15	10719	
TOTAL 2010	15406	285	107	4	70	178	13	14959	
2015	15482	340	134	5	90	206	8	14719	
2016	15185	388	211	9	138	177	19	14457	
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	167	6	2	–	1	4	1	159	
Przemysł Industry	1232	59	43	2	34	16	3	1169	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	1168	53	39	2	30	14	3	1112	
Budownictwo Construction	2821	31	17	–	12	14	–	2790	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	4324	112	58	2	41	54	8	4203	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	1177	18	5	–	5	13	1	1158	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	463	22	9	–	6	13	–	441	
Informacja i komunikacja Information and communication	334	31	23	2	15	8	–	303	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (295). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

*ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^d
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)*

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		w tym of which							
		handlowe commercial		w tym of which					
		razem total	razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	601	12	8	1	3	4	–	589	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	147	15	11	–	6	4	5	116	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1003	39	18	2	6	21	–	960	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	840	10	7	–	4	3	1	829	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	7	–	–	–	–	–	–	–	
Edukacja <i>Education</i>	420	7	1	–	1	6	–	289	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	617	15	7	–	2	8	–	597	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	208	1	–	–	–	1	–	193	
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	820	10	2	–	2	8	–	658	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.